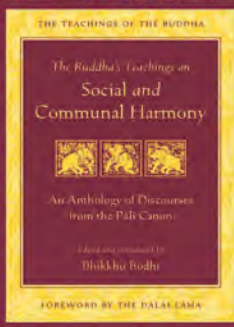
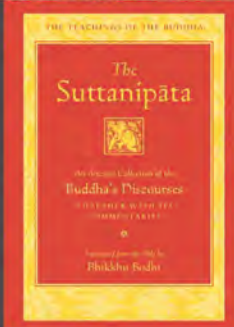
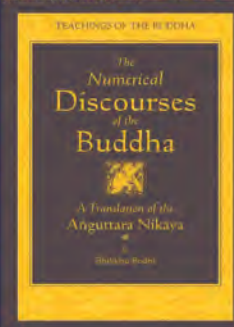
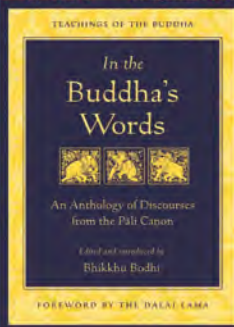
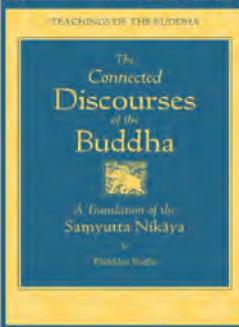

VIỆN NGHIÊN CỨU PHẬT HỌC VIỆT NAM

TRUNG TÂM NGHIÊN CỨU VÀ PHIÊN DỊCH PHẬT HỌC

28

SỔ TAY MỤC LỤC TAM TẠNG PĀLI

THÍCH NHẬT TỪ

SỔ TAY MỤC LỤC TAM TẠNG PĀLI

VIỆN NGHIÊN CỨU PHẬT HỌC VIỆT NAM

TRUNG TÂM NGHIÊN CỨU VÀ PHIÊN DỊCH PHẬT HỌC

28

SỔ TAY MỤC LỤC TAM TẠNG PĀLI

THÍCH NHẬT TỪ

Trợ lý

NGỘ TRÍ ĐỨC

NGỘ TÁNH HẠNH

NHÀ XUẤT BẢN HỒNG ĐỨC

MỤC LỤC

Lời nói đầu.....	vii
Bảng viết tắt.....	xi
Các ấn bản Tam tạng Pāli thông dụng	1
Đối chiếu ấn bản Hội Thánh điển Pāli (PTS) với Nam truyền Đại tạng Kinh	5
Mục lục Tam tạng Pali (Đối chiếu Việt – Pali – Hán)	13
1. Kho tàng chân lý (<i>Suttapitaka</i> , 經藏, Kinh tạng): 17.348 bài kinh.....	13
2. Kho tàng Giới luật (Luật tạng) (<i>Vinaya</i> , 聖律, Thánh luật) (VA.1-5, 3340).	30
3. Kho tàng Giáo pháp siêu việt (<i>Abhidhammapitaka</i> , 論藏, Luận tạng).....	34
4. Chú giải và sơ giải Kinh tạng (<i>Suttapitaka Aṭṭhakathā & Tīkā</i> , 經藏注釋與疏抄, Kinh tạng chú thích dữ sơ sao).....	34
5. Chú giải và sơ giải Luận tạng (<i>Abhidhammapitaka-aṭṭhakathā & Tīkā</i> , 論藏注釋與疏抄, Luận tạng chú thích dữ sơ sao).....	37
6. Chú giải và sơ giải Luật tạng (<i>Vinayapitaka-aṭṭhakathā & Tīkā</i> , 律藏注釋與疏抄, Luật tạng chú thích dữ sơ sao).....	39
7. Văn học Pali ngoài Tam tạng (<i>Añña pāli gantha</i> , 藏外文獻, Tạng ngoại văn hiến).	40
8. Các tác phẩm Pali khác chưa phân loại (其他未分類藏外文獻, Kỳ tha vị phân loại Tạng ngoại văn hiến).....	45
Danh mục tựa đề Tam tạng Pali (Đối chiếu Pali – Việt – Hán)	47
Danh mục tựa đề Tam tạng Pali theo chữ Hán La-tinh	75
Danh mục 34 bài <i>Kinh Trường bộ</i>	133

1. Phẩm giới uẩn (<i>Sīlakkhandhavaggapāli</i> , 戒蘊品, <i>Giới uẩn phẩm</i>) (DN.1-13, 1-559).....	133
2. Phẩm lớn (<i>Mahāvaggapāli</i> , 大品, <i>Đại phẩm</i>) (DN.14-23, 1-441).....	134
3. Phẩm pāthika (<i>Pāthikavaggapāli</i> , 波梨品, <i>Ba-lê phẩm</i>) (DN.24-34, 1-360).....	135
Danh mục 152 bài <i>Kinh Trung bộ</i>	137
1. Năm mươi bài kinh ở phần đầu (<i>Mūlapaṇṇāsapāli</i> , 根本分五十經篇, <i>Căn bốn phần ngũ thập kinh thiên</i>) (MN. 1-50, 1-513)	137
2. Năm mươi bài kinh ở phần giữa (<i>Majjhimapaṇṇāsapāli</i> , 中分五十經篇, <i>Trung phần ngũ thập kinh thiên</i>) (MN. 51-100, 1-486).....	141
3. Năm mươi bài kinh ở phần cuối (<i>Uparipaṇṇāsapāli</i> , 後分五十經篇之二, <i>Hậu phần ngũ thập kinh thiên chi nhị</i>) (MN. 101-152, 1-463).....	144
Dẫn luận <i>Kinh Trường bộ</i>	149
1. Giới thiệu tổng quan	149
2. Khái quát nội dung	151
Dẫn luận <i>Kinh Trung bộ</i>	161
1. Tổng quan <i>Kinh Trung bộ</i>	161
2. Khái quát nội dung các kinh	166
Sách tham khảo.....	203

LỜI NÓI ĐẦU

Khi được Trưởng lão Thích Thiện Nhơn, Chủ tịch Hội đồng Trị sự GHPGVN, bổ nhiệm vào vai trò “đồng Tổng biên tập” dự án “Tam tạng Thánh điển Phật giáo Việt Nam”¹ năm 2019, tôi bắt tay vào việc biên soạn và đến tháng 11/2021, tôi đã hoàn tất các bản thảo, dự kiến xuất bản trong cuối năm 2021: (i) *Tổng mục lục Tam tạng Pāli*, (ii) *Mục lục Tam tạng Đại Chánh*, (iii) *Tổng mục lục Tam tạng Phật giáo*, (iv) *Thư mục tham khảo Tam tạng Đại Chánh*. Bốn quyển sách này là nguồn tài liệu tham khảo hữu ích, giúp tôi tiếp tục biên soạn quyển “*Tổng mục lục Thánh điển Phật giáo Việt Nam*”, dự kiến hoàn tất trong năm 2022.

Quyển “*Sổ tay mục lục Tam tạng Pāli*” này chứa đựng các thông tin nền tảng của quyển toàn diện hơn, “*Tổng mục lục Tam tạng Pāli*,” giúp người tìm hiểu về Phật giáo Thượng tọa bộ nói riêng và người yêu thích Phật giáo nói chung, có thể tra cứu nhanh về xuất xứ của các bản văn Kinh, Luật, Luận Pāli, cũng như đối chiếu tựa đề Việt – Pāli – Hán.

Toàn bộ văn học Pāli bao gồm Tam tạng (*Tipitaka*), sách chú giải Tam tạng (*Aṭṭhakathā*), sách sơ giải về sách chú giải Tam tạng (*Ṭikā*), sách hậu sơ giải tuần tự về sách sơ giải về sách chú giải Tam tạng (*Anuṭikā*) và các bản văn Pāli ngoài Tam tạng (*Añña Pāli gantha*).

1. *Tam tạng (tipitaka, 三藏)* gồm (i) Kinh tạng (*Suttapitaka, 經藏*) tức chân lý được đức Phật giảng dạy trong 45 năm, giúp con người hiểu các quy luật và đạt trí tuệ, (ii) Luật tạng (*Vinayapitaka, 律藏*), tức các

¹ Người được bổ nhiệm làm đồng Tổng biên tập Tam tạng Thánh điển Phật giáo Việt Nam là TT. Thích Minh Thành.

điều khoản đạo đức, giúp con người có nhân cách cao quý, hữu ích và giá trị, (iii) Luận tạng (*Abhidhamma*, 論藏), tức các tác phẩm triết học về tâm, tâm lý, giúp con người làm chủ tâm và phản ứng tâm lý.

2. *Aṭṭhakathā* là *Sách chú giải Tam tạng* (*Tipiṭaka Aṭṭhakathā*, 三藏註釋書, *tam tạng chú thích thư*) gồm: (i) *Sách chú giải Kinh* (*Sutta Aṭṭhakathā*, 經註釋書, *Kinh chú thích thư*), (ii) *Sách chú giải Luật* (*Vinaya Aṭṭhakathā*, 律註釋書, *Luật chú thích thư*), (iii) *Sách chú giải Luận* (*Abhidhamma Aṭṭhakathā*, 論註釋書, *Luận chú thích thư*).

Chữ “*aṭṭhakathā*” được kết hợp bởi hai thành tố: “*aṭṭha*” đồng nghĩa với “*attha*” có nghĩa là “ý nghĩa” (義) hay “nghĩa lý” (義理) và “*kathā*” có nghĩa là “luận” (論) hay “thư” (書); thường được dịch trong chữ Hán là sách “chú thích” (註釋), sách “chú giải” (註解), hoặc “giải thích ý nghĩa” (義疏, nghĩa sớ), “thuyết minh” (說明) hay “giải thích” (解說) tức sách chú thích ý nghĩa của Tam tạng (三藏的義註) hay sách chú thích Tam tạng Pāli (巴利三藏的註釋書). Bậc thầy viết sách chú giải về Tam tạng được gọi là “Tam tạng nghĩa chú sư” (三藏義注師) hay chuyên gia chú thích Tam tạng (三藏註釋專家).

3. *Ṭikā* là *Sách sớ giải về Sách chú giải Tam tạng* (*ṭikā*, 疏鈔)² gồm: (i) *Sách sớ giải về Sách chú giải Kinh* (*Sutta Aṭṭhakathā-ṭikā*, 經註疏鈔, *Kinh chú sớ sao*), (ii) *Sách sớ giải về Sách chú giải Luật* (*Vinaya Aṭṭhakathā-ṭikā*, 律註疏鈔, *Luật chú sớ sao*), (iii) *Sách sớ giải về Sách chú giải Luận* (*Abhidhamma Aṭṭhakathā-ṭikā*, 論註疏鈔, *Luận chú sớ sao*).

Chữ “*ṭikā*” thường được dịch trong chữ Hán là “sớ” (疏) hoặc “sớ sao” (疏鈔), đây đủ hơn là “sớ giải về sách chú giải” (註書疏鈔, chú thư sớ sao), còn được dịch là “chú thích của chú thích” (註釋的註釋) hoặc “chú giải thêm” (復註, phục chú). Bậc thầy viết sách chú giải về sách chú giải Tam tạng được gọi là “Tam tạng nghĩa sớ sao sư” (*Ṭikācariya*, 三藏義註疏鈔師), hoặc gọn hơn là “chú thích sư” (註釋師).

4. *Anuṭikā* tức *Sách hậu sớ giải tuần tự về Sách sớ giải về Sách chú giải Tam tạng* (*Anuṭikā*, 順次復註, thuận thứ phục chú) tức sách “hậu sớ giải tuần tự” (隨復注, tùy phúc chú) về các sách sớ giải (*ṭikā*). Chữ “*Anuṭikā*” được kết hợp bởi hai thành tố “*anu*” có nghĩa là “theo trình tự” (順次, thuận thứ) hoặc “hậu” (後) và “*ṭikā*” có nghĩa là “sớ giải về chú

² Tiếng Anh thường dịch là “*Sub-commentary*” hay “*A Pāli commentary on an aṭṭhakathā*” tức “sách chú giải” về sách chú thích Tam tạng.

giải”, do đó, “*Anuṭīkā*” có nghĩa là “(sách) hậu sơ giải (tuần tự) về sách chú giải”.

Tại đồng bằng sông Cửu Long, mặc dù truyền thống Phật giáo Nam tông Khmer của cộng đồng người Campuchia đã có mặt nhiều thế kỷ trước, kể từ thập niên 70 của thế kỷ XX trở đi, khi Trưởng lão Thích Minh Châu, Viện trưởng Viện đại học Vạn Hạnh bắt đầu phiên dịch Kinh tạng Pāli và giảng dạy Phật giáo Thượng tọa bộ tại Học viện Phật giáo Việt Nam tại TP.HCM từ năm 1984 cho đến nay, các Tăng Ni và Phật tử Việt Nam mới nghiên cứu và hiểu biết sâu về Tam tạng Pāli, vốn là các bản văn Kinh, Luật, Luận được xem gắn với lời dạy của đức Phật.

Quyển “*Sổ tay mục lục Tam tạng Pāli*” chia làm bốn phần. Phần một giới thiệu khái quát về: (i) Kho tàng chân lý (*Suttapiṭaka*, 經藏, Kinh tạng), (ii) Kho tàng đạo đức (*Vinayapiṭaka*, 律藏, Luật tạng), (iii) Kho tàng giáo pháp cao cấp (*Abhidhammapiṭaka*, 論藏, Luận tạng, A-tỳ-đạt-ma tạng), (iv) Chú giải và sơ giải Kinh tạng (*Suttapiṭaka Aṭṭhakathā & Tikā*, 經藏注釋與疏抄, Kinh tạng chú thích dữ sơ sao), (v) Chú giải và sơ giải Luật tạng (*Vinayapiṭaka Aṭṭhakathā & Tikā*, 律藏注釋與疏抄, Luật tạng chú thích dữ sơ sao), (vi) Chú giải và sơ giải Luận tạng (*Abhidhammapiṭaka Aṭṭhakathā & Tikā*, 論藏注釋與疏抄, Luận tạng chú thích dữ sơ sao), (vii) Văn học Pāli ngoài Tam tạng (*Añña Pāli gantha*, 藏外文獻, Tạng ngoài văn hiến) bao gồm đã phân loại và chưa phân loại. Phần hai là danh mục Tam tạng Pāli – Việt – Hán theo mẫu tự ABC. Phần ba là danh mục 34 tựa đề đối chiếu *Kinh Trường bộ*. Phần bốn là danh mục 152 tựa đề đối chiếu *Kinh Trung bộ*.

Về cách dịch tựa đề tiếng Việt, đối với các trường hợp tựa Pāli quá súc tích thì tôi dựa vào tựa đề chữ Hán. Vì tựa đề Pāli quá ngắn nên các dịch giả tựa đề chữ Hán đã thêm vào những từ và cụm từ không có trong nguyên tác Pāli nhằm giúp độc giả dễ nhớ nội dung. Tùy theo trường hợp, miễn sao giúp độc giả hiểu rõ ý nghĩa, tôi chọn cách dịch tựa đề Pāli sang tiếng Việt một cách thích hợp, có tham khảo bản dịch chữ Hán.

Về các tựa đề tiếng Việt, nếu có 2-3 tựa đề cho cùng một tác phẩm thì phần lớn tựa đề ở vị trí đầu tiên là tựa đề bản dịch của các giả trước gồm Trưởng lão Thích Minh Châu, Hòa thượng Tịnh Sự và các dịch giả văn học Pāli, trong khi, các tựa đề ở trí sau (thường đứng sau dấu ;) là do tôi dịch theo cách Việt hóa tối đa có thể, nhằm giúp độc giả Việt Nam dễ

hiểu và dễ nhớ tựa đề các bản văn Pāli. Vì tiếng Việt có hơn 50% có gốc rễ chữ Hán, do đó, bên cạnh tựa đề tiếng Việt, tôi còn giới thiệu bản dịch chữ Hán của các dịch giả Trung Quốc, kèm theo phiên âm Hán Việt để độc giả có thể tham khảo và đối chiếu khi cần thiết.

Hoàn thành một công trình, bao giờ cũng nhờ sự đóng góp của nhiều người. Tôi cảm ơn TT. Thích Giác Hoàng đã dò bản tiếng Việt. Tôi tán dương đệ tử của tôi, Thích Ngô Trí Đức, đã hỗ trợ kỹ thuật và Ngô Tánh Hạnh đã trợ giúp đối chiếu và dò bản chữ Hán. Về ấn tống, tôi tán dương Phật tử Giác Thanh Nhã và các Phật tử gần xa.

Quyển “*Sổ tay mục lục Tam tạng Pāli*” được biên soạn với mục đích giúp sinh viên khoa Phật học và người học Phật làm quen với văn học Pāli gồm Tam tạng, chú thích, sơ giải và văn học Pāli ngoài Tam tạng và các tác phẩm Pāli chưa phân loại. Hy vọng quyển sổ tay này giúp độc giả có thêm niềm vui thích trong việc học Phật, nghiên ngẫm chân lý Phật và thực hành chân lý Phật trong cuộc sống, nhằm đặt xuống gánh nặng khổ đau, trải nghiệm an vui, hạnh phúc trong đời.

Chùa Giác Ngộ, ngày 11-11-2021

THÍCH NHẬT TỪ

BẢNG VIẾT TẮT

- AN. *Anguttara-nikāya*, Kinh tuyển tập con số tăng dần, Kinh Tăng chi bộ (增支部經)
- Ap. *Apadāna*, Kinh thí dụ, Thánh nhân ký sự (譬喻經)
- BJT. *Buddhajayanti Tripitaka Granthamālā*, Ấn bản Tổng tập Tam tạng Phật đản, 58 tập, do chính phủ Tích Lan thực hiện
- BV. *Bhikkhuvibhaṅga*, Phân tích giới bốn Tỳ-kheo, Tỳ-kheo loại (比丘類)
- Bu. *Buddha-varṃsa*, Biên niên sử đức Phật, Phật chủng tính (佛種姓)
- Cnd. *Cūlaniddesa*, Giải nghĩa tóm tắt, Tiểu nghĩa thích (小義釋)
- Cp. *Cariyā-piṭaka*, Kho tàng đạo hạnh, Hạnh tạng (行藏)
- CSP. *Chaṭṭha Saṅgīti Piṭaka*, ấn bản Tạng Kết tập của Hội đồng lần thứ sáu, 40 tập
- CV. *Cūlavagga*, Tiểu phẩm (小品)
- Dh. *Dhammapada*, Kinh Pháp cú (法句經)
- Dhs. *Dhamma-saṅgaṇi*, Luận pháp tụ, Luận liệt kê pháp theo nhóm, Luận pháp tập (法集論)
- DN. *Dīgha-nikāya*, Kinh tuyển tập kinh dài, Kinh Trường bộ (長部經)
- Dv. *Dīpavaṃsa*, Biên niên sử Tích-lan, Đảo sử (島史)
- Hpy: Chữ Hán Latinh hóa theo hệ thống phiên âm “pinyin”

- Hwg: *Chữ Hán Latinh hóa theo hệ thống Wade Giles*
- It. *Itivuttaka, Phật nói như vậy (如是語)*
- J. *Jātaka, Chuyện tiền thân đức Phật, Bản sanh kinh (本生經)*
- JA. *Jātaka-aṭṭhakathā, Chú giải Chuyện tiền thân đức Phật (本生經注釋)*
- KhA. *Khuddakapāṭha-aṭṭhakathā, Chú giải Tiểu tụng (小誦注釋)*
- Khp. *Khuddakapāṭha, Tiểu tụng (小誦)*
- KN. *Khuddaka-nikāya, tuyển tập mười lăm bộ kinh chủ đề, Kinh Tiểu bộ (小部經)*
- Kv. *Kathā-vatthu, Luận ngữ tông, Luận các điểm tranh luận, Luận sự (論事)*
- Mhv. *Mahāvamsa, Biên niên sử đầy đủ, Đại sử (大史)*
- Miln. *Milindapañha, Kinh vua Milinda hỏi đạo (彌蘭陀王問經)*
- MN. *Majjhima-nikāya, Kinh tuyển tập kinh trung bình, Kinh Trung bộ (中部經)*
- Mnd. *Mahāniddeśa, Giải nghĩa rộng, Đại diễn giải (大義釋)*
- MST. *Mahāsaṅgīti Tipiṭaka, ấn bản Tam tạng Đại kết tập, 40 tập*
- MV. *Mahāvagga, Đại phẩm (大品)*
- Nd. *Niddeśa, Nghĩa thích (義釋)*
- Ne. *Nettipakarāṇa, Luận dẫn nhập (Tam tạng), Đạo luận (導論)*
- Nett.A. *Nettipakarāṇa-aṭṭhakathā, Chú giải Luận dẫn nhập (Tam tạng) (導論注釋)*
- NV. *Bhikkhunivibhaṅga, Phân tích giới bốn Tỳ-kheo-ni, Tỳ-kheo-ni loại (比丘尼類)*
- Paṭis. *Paṭisambhidāmagga, Vô ngại giải đạo (無礙解道)*
- Pe. *Peṭakopadesa, Đường vào Tam tạng Phật giáo, Tam tạng tri tân (三藏知津)*
- Pev. *Petavatthu, Chuyện quỷ đói, Nga quỷ sự (餓鬼事)*
- PTS. *Pali Text Society, Hội Thánh điển Pāli (巴利聖典協會)*
- Pug. *Puggala-Paññatti, Luận nhân thi thiết (人施設)*

- Pug.A.* *Puggalapaññatti-aṭṭhakathā*, Chú giải Luận nhân thi thiết (人施設注釋)
- Pv.* *Parivāra*, Những điều chính yếu, Phụ tùy (附隨)
- Pv.A.* *Petavatthu-aṭṭhakathā*, Chú giải Chuyện quỷ đói (餓鬼事注釋)
- SN.* *Saṃyutta-nikāya*, Kinh tuyển tập nhóm kinh liên hệ, Kinh Tương ứng bộ (相應部經)
- Sn.A.* *Suttanipāta-aṭṭhakathā*, Chú giải Kinh tập (經集注釋)
- Sn.* *Sutta-nipāta*, Kinh tập (經集)
- SRT.* *Syāmaratṭhassa Tepitakaṃ*, ấn bản Tam tạng Pāli của vương quốc Thái Lan, 45 tập
- Thag.* *Theragāthā*, Trường lão Tăng kệ (長老偈)
- ThagA.* *Theragāthā-aṭṭhakathā*, Chú giải Trường lão Tăng kệ (長老偈注釋)
- Thig.* *Therīgāthā*, Trường lão Ni kệ (長老尼偈)
- ThigA.* *Therīgāthā-aṭṭhakathā*, Chú giải Trường lão Ni kệ (長老尼偈注釋)
- Ud.* *Udāna*, Kinh Phật tự nói (自說經)
- Vibh.* *Vibhaṅga*, Luận phân tích, Luận phân biệt (分別論)
- VibhA.* *Vibhaṅga-aṭṭhakathā*, Chú giải Luận phân tích (分別論注釋)
- Vin.* *Vinaya-piṭaka*, Kho tàng giới luật, Luật tạng (律藏)
- Vism.* *Visuddhimagga*, Luận con đường thanh tịnh (清淨道論)
- Viv.* *Vimānavatthu*, Chuyện cung trời (天宮事)
- Viv.A.* *Vimānavatthu-aṭṭhakathā*, Chú giải Chuyện cung trời (天宮事注釋)

CÁC ẤN BẢN TAM TẠNG PĀLI THÔNG DỤNG

Tam tạng Pāli (P. *Tipiṭaka*; S. *Tripitaka*, 南傳大藏經) của Thượng tọa bộ (*Theravāda*) có một số ấn bản khác nhau, gồm ấn bản sách in và ấn bản online. Ấn bản Tam tạng Pāli thịnh hành và phổ biến nhất vẫn là ấn bản của Hội thánh điển Pāli (*Pāli Text Society*, 巴利聖典協會, viết tắt là PTS). Hiện nay, đã có gần 20 bản dịch Tam tạng Pāli ra nhiều ngôn ngữ, trong đó có bản dịch tiếng Việt.

Ấn bản Tam tạng Pāli bản in thông dụng

1. Ấn bản “Tam tạng Pāli của Hội thánh điển Pāli” (*Pāli Text Society edition*), 57 tập, bao gồm chỉ mục tham khảo (*indexes*), viết tắt là ấn bản PTS. Không có ấn bản online. Thông tin khái quát:¹ <http://www.Palitext.com/Palitext/ptext.htm>. Thông tin về nhà xuất bản và nơi phát hành toàn bộ ấn bản PTS có thể truy cập [ngày 01/2/2020]: <https://www.accesstoinsight.org/sources.html#pts>

2. Ấn bản “Tam tạng Pāli của vương quốc Thái Lan” (*Syāmaratṭhassa Tepiṭakam*), 45 tập, viết tắt là ấn bản SRT. Không có ấn bản online.

3. Ấn bản “Tạng kết tập của Hội đồng lần thứ sáu” (*Chaṭṭha Saṅgīti Piṭaka*) tại thành phố Rangoon, Miến Điện, 40 tập, viết tắt là ấn bản CSP. Có ấn bản online trên trang nhà của Viện nghiên cứu thiên tuệ (*Vipāssana Research Institute*).

4. Ấn bản “Tam tạng Đại kết tập” (*Mahāsaṅgīti Tipiṭaka*), 40 tập, viết

¹ Có thể truy cập bản dịch tiếng Anh của Hội Thánh điển Pāli tại trang [truy cập ngày 01/2/2020]: <http://www.Palitext.com/Palitext/tran.htm>

tất là ấn bản MST, do Quỹ Xã hội Chánh pháp (*Dhamma Society Fund*) xuất bản.

5. Ấn bản “Tổng tập Tam tạng Phật đản” (*Buddhajayanti Tripitaka Granthamālā*) gồm Pāli đối chiếu bản dịch tiếng Sinhalese, 58 tập, do chính phủ Tích Lan thực hiện, viết tắt là ấn bản BJT.

Ấn bản Tam tạng Pāli online thông dụng

1. Ấn bản Tam tạng Pāli online trên trang nhà Sutta Central (dựa vào ấn bản MST): Ngoài bản Pāli còn các bản dịch bằng nhiều ngôn ngữ cũng như các bản văn tương đồng. Đây là ấn bản online phong phú và hữu dụng nhất. Truy cập [ngày 01/2/2020]: <https://suttacentral.net/>

2. Ấn bản Tam tạng Pāli online của Viện nghiên cứu thiền tuệ (*Vipāssana Research Institute*) (dựa vào ấn bản CSP) có đầy đủ từng bản văn Pāli trong Tam tạng. Truy cập [ngày 01/2/2019]: <https://tipitaka.org/romn/>

3. Ấn bản Tam tạng Pāli và bản dịch tiếng Thái: <https://84000.org/>

4. Ấn bản Tam tạng Pāli và bản dịch tiếng Sinhala do chính phủ Tích Lan phiên dịch. Truy cập [ngày 01/2/2019]: <http://www.aathaapi.org/Thripitaka.php>

5. Ấn bản Tam tạng Pāli online trên trang nhà Tipitaka: Truy cập [ngày 01/2/2019]: <https://tipitaka.sutta.org/>

Ấn bản Tam tạng Pāli online trên trang nhà Dhamma: Truy cập [ngày 01/2/2019]: [www.http://dhamma.sutta.org/](http://dhamma.sutta.org/)

Ấn bản tiếng Anh của Tam tạng Pāli online

Hội Thánh điển Pāli, tổ chức phi lợi nhuận, do T.W. Rhys Davids thành lập năm 1881 tại vương quốc Anh, có công lớn trong việc Latinh hóa toàn bộ Tam tạng Pāli và phiên dịch ra tiếng Anh, góp phần giúp Phật giáo được phương Tây biết đến vào đầu thế kỷ XX.² Sau 18 năm thành lập, *Kinh Trường bộ*, tức *kinh tuyển tập 34 kinh dài* (*Dīghanikāya*, 長部經典, *Trường bộ kinh điển*, DN.1-34) được dịch và xuất bản vào năm 1899.

² Thông tin bản dịch tiếng Anh của Hội Thánh điển Pāli được giới thiệu khái quát tại [truy cập ngày 01/2/20202]: <http://www.Palitext.com/Palitext/tipitaka.htm>.

Bản dịch tiếng Anh của Tam tạng Pāli tương đối đầy đủ được phổ biến miễn phí tại trang Accesstoinsight [truy cập ngày 01/2/20202]: <https://www.accesstoinsight.org/tipitaka/translators.html#yahoo>. Dự án phiên dịch Tam tạng Pāli của Tích Lan được phổ biến online trên trang Accesstoinsight [truy cập ngày 01/2/20202]: <https://www.accesstoinsight.org/tipitaka/sltip/>. Bản Pāli và bản dịch tiếng Anh về Kinh tạng Pāli có thể truy cập [ngày 01/2/2020]: <https://www.ancient-buddhist-texts.net/Reference/Sutta-PTS.htm>

Ấn bản dịch tiếng Trung của Tam tạng Pāli

Ấn bản “Hán dịch Nam truyền Đại tạng Kinh”: Bản dịch tiếng Trung đầu tiên của Tam tạng Pāli là ấn bản “*Nam truyền Đại tạng Kinh*” (漢譯南傳大藏經), 70 tập, do chùa Nguyên Hạnh (元亨寺) thực hiện và Nhà xuất bản Nguyên Hạnh Tự Diệu Lâm (元亨寺妙林出版社) in tại Cao Hùng, Đài Loan, năm 1995. Thông tin khái quát trên trang nhà Chùa Nguyên Hạnh, truy cập [ngày 01/2/2019]: <http://www.yht.org.tw/yhm04-5.html>. Đây là ấn bản phổ biến nhất trong cộng đồng Phật giáo quốc tế, nhờ có ấn bản online phổ biến trên trang CBETA, được gọi là “CBETA 漢文大藏經,” truy cập [ngày 01/2/2019]: <http://tripitaka.cbeta.org/N>. Ngoài ra, ấn bản này còn có phiên bản cho điện thoại di động tại địa chỉ [truy cập 01/2/2021]: <https://tripitaka.cbeta.org/mobile/index.php?index=N>. Nếu tính hai quyển “Tổng mục lục” và “Sách dẫn lục” thì ấn bản này có 72 tập, truy cập [ngày 01/2/2021]: <http://www.fjdh.cn/wumin/2013/02/102805212501.html>

ĐỐI CHIẾU ẤN BẢN HỘI THÁNH ĐIỂN PĀLI (PTS) VỚI NAM TRUYỀN ĐẠI TẠNG KINH

Ấn bản Tam tạng Pāli của PTS: Tựa đề, số tập, năm in lần đầu	Tr a n g PTS	Đại tạng Kinh Nam truyền, ấn bản Chùa Nguyên Hạnh: Tựa đề, số tập
A-1. <i>Vinayapīṭaka</i> I, <i>Mahāvagga</i> (1879)	Tất cả	3. <i>Luật tạng</i> (律藏) 3, <i>Đại phẩm</i> (大品)
A-2. <i>Vinayapīṭaka</i> II, <i>Cūlavagga</i> (1880)	Tất cả	4. <i>Luật tạng</i> (律藏) 4, <i>Tiểu phẩm</i> (小品)
A-3. <i>Vinayapīṭaka</i> III, <i>Suttavibhaṅga</i> , Part 1 (1881)	Tất cả	1. <i>Luật tạng</i> (律藏) 1, <i>Kinh phân biệt</i> (經分別) 1
A-4. <i>Vinayapīṭaka</i> IV, <i>Suttavibhaṅga</i> , Part 2 (1882)	Tất cả	2. <i>Luật tạng</i> (律藏) 2, <i>Kinh phân biệt</i> (經分別) 2
A-5. <i>Vinayapīṭaka</i> V, <i>Parivāra</i> (1883)	Tất cả	5. <i>Luật tạng</i> (律藏) 5, <i>Phụ tùy</i> (附隨)
A-7. <i>Dīghanikāya</i> I (1889)	Tất cả	6. <i>Kinh Trường bộ</i> (長部) 1 (kinh 1-14, tr.1-271)
A-8. <i>Dīghanikāya</i> II (1903)	1-54 55-	6. <i>Kinh Trường bộ</i> (長部) 1 (tr.272-) 7. <i>Kinh Trường bộ</i> (長部) 2 (kinh 15-23)
A-9. <i>Dīghanikāya</i> III (1910)	Tất cả	8. <i>Kinh Trường bộ</i> (長部) 3 (kinh 24-34)

Ấn bản Tam tạng Pāli của PTS: Tựa đề, số tập, năm in lần đầu	Tr a n g PTS	Đại tạng Kinh Nam truyền, ấn bản Chùa Nguyên Hạnh: Tựa đề, số tập
A-10. <i>Majjhimanikāya</i> I (1888)	1-284 285-	9. <i>Kinh Trung bộ</i> (中部) 1 (kinh 1-40) 10. <i>Kinh Trung bộ</i> (中部) 2 (kinh 41-76)
A-11. <i>Majjhimanikāya</i> II (1896-98)	Tất cả	11. <i>Kinh Trung bộ</i> (中部) 3 (kinh 77-110, tr.1-279)
A-12. <i>Majjhimanikāya</i> III (1899-1902)	1-24 25-	11. <i>Kinh Trung bộ</i> (中部) 3 (tr.280-) 12. <i>Kinh Trung bộ</i> (中部) 4 (kinh 111-152)
A-14. <i>Saṃyuttanikāya</i> I (1884)	Tất cả	13. <i>Kinh Tương ứng</i> (相應部) 1 (chương 1-11)
A-15. <i>Saṃyuttanikāya</i> II (1888)	Tất cả	14. <i>Kinh Tương ứng</i> (相應部) 2 (chương 12-21)
A-16. <i>Saṃyuttanikāya</i> III (1890)	Tất cả	15. <i>Kinh Tương ứng</i> (相應部) 3 (chương 22-34)
A-17. <i>Saṃyuttanikāya</i> IV (1894)	1-304 305-	16. <i>Kinh Tương ứng</i> (相應部) 4 (chương 35-41) 17. <i>Kinh Tương ứng</i> (相應部) 5 (chương 42-44, tr.1-114)
A-18. <i>Saṃyuttanikāya</i> V (1898)	1-192 193-	17. <i>Kinh Tương ứng</i> (相應部) 5 (chương 45-47, tr.115-) 18. <i>Kinh Tương ứng</i> (相應部) 6 (chương 48-56)
A-20. <i>Āṅguttaranikāya</i> I (1885)	Tất cả	19. <i>Kinh Tăng chi</i> (增支部) 1 (nhóm 1, 2, 3)
A-21. <i>Āṅguttaranikāya</i> II (1888)	Tất cả	20. <i>Kinh Tăng chi</i> (增支部) 2 (nhóm 4)
A-22. <i>Āṅguttaranikāya</i> III (1897)	1-278 279-	21. <i>Kinh Tăng chi</i> (增支部) 3 (nhóm 5) 22. <i>Kinh Tăng chi</i> (增支部) 4 (nhóm 6) (tr.1-194)

Ấn bản Tam tạng Pāli của PTS: Tựa đề, số tập, năm in lần đầu	Tr a n g PTS	Đại tạng Kinh Nam truyền, ấn bản Chùa Nguyên Hạnh: Tựa đề, số tập
A-23. <i>Āṅguttaranikāya</i> IV (1899)	1-149 1 5 0 - 350 351-	22. <i>Kinh Tăng chi</i> (增支部) 4 (nhóm 7) (tr.195-) 23. <i>Kinh Tăng chi</i> (增支部) 5 (nhóm 8) 24. <i>Kinh Tăng chi</i> (增支部) 6 (nhóm 9)
A-24. <i>Āṅguttaranikāya</i> V (1900)	1-112 113-	24. <i>Kinh Tăng chi</i> (增支部) 6 (nhóm 10) 25. <i>Kinh Tăng chi</i> (增支部) 7 (nhóm 11)
A-26. <i>Khuddakapāṭha</i> và <i>Sớ giải</i> (1915)	Tất cả	26. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 1 (tr.1-12), <i>Kinh tiểu tụng</i> (小誦經) gồm chú thích
A-27. <i>Dhammapada</i> (1994-95)	bản cũ 1914	26. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 1, <i>Kinh Pháp cú</i> (法句經) (tr.13-56)
A-29. <i>Udāna</i> (1885)	Tất cả	26. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 1, <i>Kinh tự thuyết</i> (自說經) (tr.57-156)
A-30. <i>Itivuttaka</i> (1889)	Tất cả	26. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 1, <i>Kinh như thị ngữ</i> (如是語經) (tr.157-)
A-31. <i>Suttanipāta</i> (1913)	Tất cả	27. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 2, <i>Kinh tập</i> (經 tập) (tr.1-321)
A-32. <i>Vimānavatthu</i> (1977) và <i>Petavatthu</i> (1977)	bản cũ 1886 bản cũ 1888	27. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 2, <i>Thiên cung sự</i> (天宮事經) (tr.322-) 28. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 3, <i>Nga quỷ sự</i> (餓鬼事經) (tr.1-76)
A-33. <i>Theragāthā</i> & <i>Therīgāthā</i> (1883)	1-115 123-	28. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 3, <i>Trưởng lão tăng kệ</i> (長老偈經) (tr.77-238) 28. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 3, <i>Trưởng lão Ni kệ</i> (長老尼偈經) (tr.239-)

Ấn bản Tam tạng Pāli của PTS: Tựa đề, số tập, năm in lần đầu	Tr a n g PTS	Đại tạng Kinh Nam truyền, ấn bản Chùa Nguyên Hạnh: Tựa đề, số tập
A-34. <i>Jātaka</i> và <i>Sớ giải</i> I (1877)	1-261 261- 511	31. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 6, <i>Kinh Bản sanh</i> (本生經) 1 (chuyện 1-50) 32. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 7, <i>Kinh Bản sanh</i> (本生經) 2 (chuyện 51-150)
A-35. <i>Jātaka</i> và <i>Sớ giải</i> II (1879)	1-270 271- 451	33. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 8, <i>Kinh Bản sanh</i> (本生經) 3 (chuyện 151-250) 34. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 9, <i>Kinh Bản sanh</i> (本生經) 4 (chuyện 351-250) (tr.1-188)
A-36. <i>Jātaka</i> và <i>Sớ giải</i> III (1883)	1-152 153 421 422-	34. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 9, <i>Kinh Bản sanh</i> (本生經) 4 (chuyện 251-350) (tr.189-) 35. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 10, <i>Kinh Bản sanh</i> (本生經) 5 (chuyện 351-416) 36. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 11, <i>Kinh Bản sanh</i> (本生經) 6 (chuyện 417-463) (tr.1-130)
A-37. <i>Jātaka</i> và <i>Sớ giải</i> IV (1887)	1-143 144- 374 375-	36. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 十 1, <i>Kinh Bản sanh</i> (本生經) 6 (tr.131-) 37. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 12, <i>Kinh Bản sanh</i> (本生經) 7 (chuyện 464-496) 38. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 13, <i>Kinh Bản sanh</i> (本生經) 8 (chuyện 497-520) (tr.1-140)

Ấn bản Tam tạng Pāli của PTS: Tựa đề, số tập, năm in lần đầu	Tr a n g PTS	Đại tạng Kinh Nam truyền, ấn bản Chùa Nguyên Hạnh: Tựa đề, số tập
A-38. <i>Jātaka</i> và <i>Sớ giải</i> V (1891)	1-108 109-332 333-	38. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 13, <i>Kinh Bản sanh</i> (本生經) 8 (tr.141-) 39. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 14, <i>Kinh Bản sanh</i> (本生經) 9 (chuyện 521-532) 40. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 15, <i>Kinh Bản sanh</i> (本生經) 10 (chuyện 533-539) (tr.1-207)
A-39. <i>Jātaka</i> và <i>Sớ giải</i> VI (1896)	1-68 68-329 329-	40. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 15, <i>Kinh Bản sanh</i> (本生經) 10 (tr.208-) 41. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 16, <i>Kinh Bản sanh</i> (本生經) 11 (chuyện 540-545) 42. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 17, <i>Kinh Bản sanh</i> (本生經) 12 (chuyện 546-547)
A-41. <i>Mahāniddeśa</i> I (1916) & <i>Mahāniddeśa</i> II (1917)	1-254 255-	45. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 20, <i>Đại nghĩa thích</i> (大義釋) 1 46. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 21, <i>Đại nghĩa thích</i> (大義釋) 2
A-43. <i>Cūḷāniddeśa</i> (1918)	Tất cả	47. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 22, <i>Tiểu nghĩa thích</i> (小義釋)
A-44. <i>Paṭisambhidāmagga</i> I (1905) <i>Paṭisambhidāmagga</i> II (1907)	Tất cả 1-91 92-	43. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 18, <i>Vô ngại giải đạo</i> (無礙解道) 1 (tr.1-269) 43. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 18, <i>Vô ngại giải đạo</i> (無礙解道) 1 (tr.270-) 44. <i>Kinh Tiểu bộ</i> (小部) 19, <i>Vô ngại giải đạo</i> (無礙解道) 2 (tr.1-163)

Ấn bản Tam tạng Pāli của PTS: Tựa đề, số tập, năm in lần đầu	Tr a n g PTS	Đại tạng Kinh Nam truyền, ấn bản Chùa Nguyên Hạnh: Tựa đề, số tập
IApadāna I (1925) & II (1927) (bản CD, tập 40)	1-301 302-	29. Kinh Tiểu bộ (小部) 4, Thí dụ kinh (譬喻經) 1 30. Kinh Tiểu bộ (小部) 5, Thí dụ kinh (譬喻經) 2
A-45. Buddhavaṃsa và Cariyāpiṭaka (1974, 1995)	cũ1882	44. Kinh Tiểu bộ (小部) 19, Phật chủng tánh (佛種姓經) (tr.164-265) 44. Kinh Tiểu bộ (小部) 19, Sở hạnh tạng (所行藏經) (tr.266-)
A-46. Dhammasaṅgāṇi (1885)	Tất cả	48. Luận pháp tập (法 tập論)
A-48. Vibhaṅga (1904, 1978)	1-305 306-	49. Luận phân tích (分別論) 1 50. Luận phân tích (分別論) 2 (tr.1-186)
A-49. Dhātukathā pakkaraṇam và Sở giải (1892)	1-113 114-	50. Giới luận (界論) (tr.187-290) và chú thích (tr.290-328)
A-50. Puggalapaññatti (1883) và Sở giải (1914)	Tất cả	50. Nhân thi thiết luận (人施設論) (tr.329-) không gồm chú thích
A-51. Kathāvatthu I (1894) & II (1897)	1-316 317-	61. Luận sự (論事) 1 (phần 1-5) 61. Luận sự (論事) 2 (phần 6-23)
A-53. Yamaka I (1911)	Mahidol 1-433 434-	51. Song luận (雙論) 1 52. Song luận (雙論) 2
A-54. Yamaka II (1913)	Mahidol Tất cả	53. Song luận (雙論) 3

Ấn bản Tam tạng Pāli của PTS: Tựa đề, số tập, năm in lần đầu	Tr a n g PTS	Đại tạng Kinh Nam truyền, ấn bản Chùa Nguyên Hạnh: Tựa đề, số tập
A-55. <i>Ṭikā-Paṭṭhāna</i> và <i>Sớ giải I & II & III</i> (1921-23) A-56. <i>Duka-Paṭṭhāna I</i> (1906)	tham khảo bản Mahidol	54-60. <i>Phát thú luận</i> (發趣論) 1-7
(1) <i>Anulomaṭṭikāpatthanam Purimam</i>	1-358 / 4 5 1 - 652 3 5 9 - 577 / 6 5 2 - 661	54. <i>Phát thú luận</i> (發趣論) 1 (3 pháp 1, tr.1-311) / chú thích (tr.312-) 55. <i>Phát thú luận</i> (發趣論) 2 (3 pháp 2-8, tr.1-175) / chú thích (tr.359-)
(2) <i>Anulomaṭṭikāpatthanam Pacchimam</i>	1-243 2 4 4 - 647 / 6 6 2 - 664	55. <i>Phát thú luận</i> (發趣論) 2 (tr.175-358) 56. <i>Phát thú luận</i> (發趣論) 3 (3 pháp 9-221, tr.1-335) / chú thích (tr.335-)
(3) <i>Anulomadukapatthanam Purimam</i>	Tất cả	57. <i>Phát thú luận</i> (發趣論) 4 (2 pháp, 1-54)
(4) <i>Anulomadukapatthanam Pacchimam</i>	Tất cả / 6 6 4 - 666	58. <i>Phát thú luận</i> (發趣論) 5 (2 pháp, 55-100) (tr.1-445) / chú thích (tr.445-)
(5) <i>Anulomapatthanam</i>	1-527 5 2 8 - 600	59. <i>Phát thú luận</i> (發趣論) 6 (2 pháp 3 pháp; 3 pháp 2 pháp) 60. <i>Phát thú luận</i> (發趣論) 7 (3 pháp 3 pháp) (tr.1-53)
(6) <i>Paccaniya Anulomapaccaniya-Paccaniyanuloma</i>	Tất cả / 6 6 6 - 677	60. <i>Phát thú luận</i> (發趣論) 7 (tr.54-511) / chú thích (tr.512-)
C-16. <i>Milinda Pañho</i> (1880) và <i>Milinda-Ṭikā</i> (1961)	Mahidol 1 - 2 6 9 Mahidol 270-	63. <i>Di-lan-đà vấn kinh</i> (彌蘭王問經) 1 64. <i>Di-lan-đà vấn kinh</i> (彌蘭王問經) 2

Ấn bản Tam tạng Pāli của PTS: Tựa đề, số tập, năm in lần đầu	Tr a n g PTS	Đại tạng Kinh Nam truyền, ấn bản Chùa Nguyên Hạnh: Tựa đề, số tập
I <i>Dīpavaṃsa</i> (Không có ấn bản PTS)		65. <i>Đảo vương thống sử</i> (島王統史) (tr.1-146)
C-7. <i>Mahāvāṃsa</i> (1908)	Tham khảo bản Tích Lan	65. <i>Đại vương thống sử</i> (大王統史) (tr.147-)
C-11. <i>Cūlavāṃsa</i> I,II (1925-27)	Tất cả	66. <i>Tiểu vương thống sử</i> (小王統史)
C-3. <i>Visuddhimagga</i> (1920-21)	1-228	67. <i>Thanh tịnh đạo luận</i> (清淨道論) 1
C-3. <i>Visuddhimagga</i> (1920-21)	2 2 9 - 435	68. <i>Thanh tịnh đạo luận</i> (清淨道論) 2
C-3. <i>Visuddhimagga</i> (1920-21)	4 3 6 - 713	69. <i>Thanh tịnh đạo luận</i> (清淨道論) 3
B-1. <i>Samantapāsādikā</i> I “dẫn nhập” (1924)	1-105	70. <i>Nhất thiết Thiện Kiến luật chú tự</i> (一切善見律註序) (tr.1-105)
C-17. <i>Abhidhammattha saṅgaha</i> và <i>Abhidhammatthavibhavini-ṭīkā</i> (1989) (JPTS,1884)	1-51	70. <i>Nhiếp A-tỳ-đạt-ma nghĩa luận</i> (攝阿毗達磨義論) (tr.1-88)

Mahidol: Ấn bản của Đại học Mahidol, Bangkok, Thái Lan.

MỤC LỤC TAM TẠNG PALI (Đối chiếu Việt – Pali – Hán)¹

Thích Nhật Từ

I. KHO TÀNG CHÂN LÝ (*Suttapīṭaka*, 經藏, Kinh tạng): 17.348 bài kinh

【1】 **Kinh Trường bộ**; kinh tuyển tập kinh dài (*Dīghanikāya*, 長部經典, Trường bộ kinh điển) (DN.1-34, 1360).

【2】 **Kinh Trung bộ**; kinh tuyển tập kinh trung bình (*Majjhimanikāya*, 中部經典, Trung bộ kinh điển) (MN.1-152, 1462).

【3】 **Kinh tương ứng**; kinh tuyển tập nhóm kinh liên hệ (*Samyuttanikāya*, 相應部經典, Tương ứng bộ kinh điển) (SN.1-56, 2854).

【4】 **Kinh Tăng chi bộ**; kinh tuyển tập con số tăng dần (*Aṅguttaranikāya*, 增支部經典, Tăng chi bộ kinh điển) (AN.1-11, 7231).

【5】 **Kinh Tiểu bộ**; **Kinh tuyển tập mười lăm bộ kinh chủ đề** (*Khuddakanikāya*, 小部經典, Tiểu bộ kinh điển) (KN.1-15, 7077).

【1】 **Kinh Trường bộ**; kinh tuyển tập kinh dài (*Dīghanikāya*, 長部經典, Trường bộ kinh điển) (DN.1-34, 1360).

《1》 **Phẩm nhóm giới** (*Sīlakkhandhavaggapāli*, 戒蘊品, Giới uẩn phẩm) (DN.1-13, 1-559).

¹ Quý độc giả hãy đọc thêm tác phẩm sau đây để có cái nhìn tổng quan về văn học Pali, Thích Nhật Từ, *Tổng mục lục Tam tạng Pali*. NXB. Hồng Đức, Hà Nội, 2021.

《2》 *Phẩm lớn; phẩm dài* (*Mahāvaggapāli*, 大品, *Đại phẩm*) (DN.14-23, 1-441).

《3》 *Phẩm Pathika* (*Pāthikavaggapāli*, 波梨品, *Ba-lê phẩm*) (DN.24-34, 1-360).

【2】 **Kinh Trung bộ**; kinh tuyển tập kinh trung bình (*Majjhimanikāya*, 中部經典, *Trung bộ kinh điển*) (MN.1-152, 1462).

《1》 **Phân năm mươi bài kinh đầu tiên** (*Mūlapaṇṇāsapāli*, 根本分五十經篇, *Căn bốn phần ngũ thập kinh thiên*) (MN.1-50, 1-513).

1. *Phẩm pháp môn căn bản* (*Mūlapariyāyavagga*, 根本法門品, *Căn bốn pháp môn phẩm*) (MN.1-10, 1-138).

2. *Phẩm tiếng rống sư tử* (*Sīhanādavagga*, 獅子吼品, *Sư tử hống phẩm*) (MN.11-20, 139-221).

3. *Phẩm thí dụ* (*Opammavagga*, 譬喻品, *Thí dụ phẩm*) (MN.21-30, 222-324).

4. *Phẩm dài về cặp đôi* (*Mahāyamakavagga*, 雙大品, *Song đại phẩm*) (MN.31-40, 325-438).

5. *Phẩm ngắn về cặp đôi* (*Cūlayamakavagga*, 雙小品, *Song tiểu phẩm*) (MN.41-50, 439-513).

《2》 **Năm mươi bài kinh ở phần giữa** (*Majjhimapaṇṇāsapāli*, 中分五十經篇, *Trung phần ngũ thập kinh thiên*) (MN.51-100, 1-486).

1. *Phẩm cư sĩ* (*Gahapativagga*, 居士品, *Cư sĩ phẩm*) (MN.51-60, 1-106).

2. *Phẩm Tỳ-kheo* (*Bhikkhuvagga*, 比丘品, *Tỳ-kheo phẩm*) (MN.61-70, 107-184).

3. *Phẩm du sĩ* (*Paribbājakavagga*, 遊方者品, *Du phương giả phẩm*) (MN.71-80, 185-281).

4. *Phẩm vua* (*Rājavagga*, 王品, *Vương phẩm*) (MN.81-90, 282-382).

5. *Phẩm Bà-la-môn; phẩm phạm chí* (*Brāhmaṇavagga*, 婆羅門品, *Bà-la-môn phẩm*) (MN.91-100, 383-486).

《3》 **Phân năm mươi bài kinh phần cuối** (phần 2) (*Uparipaṇṇāsapāli*, 後分五十經篇之二, *Hậu phần ngũ thập kinh thiên chi nhị*) (MN.101-152, 1-463).

1. *Phẩm Devadaha*; phẩm thành Cánh Tay Trời (*Devadahavagga*, 天臂品, *Thiên Tí phẩm*) (MN.101-110, 1-92).

2. Phẩm bất đoạn; phẩm không ngừng lại (*Anupadavagga*, 不斷品, Bất đoạn phẩm) (MN.111-120, 93-175).

3. Phẩm tánh không (*Suññatavagga*, 空品, Không phẩm) (MN.121-130, 176-271).

4. Phẩm giải thoát (*Vibhaṅgavagga*, 解說品, Giải thuyết phẩm) (MN.131-142, 272-382).

5. Phẩm sáu chỗ (*Salāyatanavagga*, 六處品, Lục xứ phẩm) (MN.143-152, 383-463).

【3】 Kinh tương ứng; kinh tuyển tập nhóm kinh liên hệ (*Samyuttanikāya*, 相應部經典, tương ứng bộ kinh điển) (SN.1-56, 2854).

《1》 **Chương thi kệ hay** (*Sagāthāvaggasamyuttapāli*, 妙偈篇, Diệu kệ thiên) (SN.1-11, 1-271).

1. Nhóm kinh về các thần (*Devatāsamyutta*, 諸天相應, Chư thiên tương ứng) (SN.1, 1-81).

2. Nhóm kinh về thiên tử (*Devaputtasamyutta*, 天子相應, Thiên tử tương ứng) (SN.2, 82-111).

3. Nhóm kinh về Kosala; nhóm kinh về Câu-tát-la (*Kosalasamyutta*, 拘薩羅相應, Câu-tát-la tương ứng) (SN.3, 112-136).

4. Nhóm kinh về ác ma (*Mārasamyutta*, 惡魔相應, Ác ma tương ứng) (SN.4, 137-161).

5. Nhóm kinh về Tỳ-kheo-ni (*Bhikkhunīsamyutta*, 比丘尼相應, Tỳ-kheo-ni tương ứng) (SN.5, 162-171).

6. Nhóm kinh về Phạm thiên; nhóm kinh về Phạm thiên (*Brahmasamyutta*, 梵天相應, Phạm thiên tương ứng) (SN.6, 172-186).

7. Nhóm kinh về Bà-la-môn (*Brāhmaṇasamyutta*, 婆羅門相應, Bà-la-môn tương ứng) (SN.7, 187-208).

8. Nhóm kinh về trưởng lão Vaṅgīsa (*Vaṅgīsasamyutta*, 婆耆沙長老相應, Bà-kỳ-sa Trưởng lão tương ứng) (SN.8, 209-220).

9. Nhóm kinh về rừng rậm (*Vanasamyutta*, 森林相應, Sâm lâm tương ứng) (SN.9, 221-234).

10. Chương dạ-xoa (*Yakkhasamyutta*, 夜叉相應, Dạ-xoa tương ứng) (SN.10, 235-246).

11. Nhóm kinh về Đế-thích (*Sakkasamyutta*, 帝釋相應, Đế-thích tương ứng) (SN.11, 247-271).

《2》 **Nhóm kinh về nhân duyên** (*Nidānavaggasamyuttapāli*, 因緣篇, Nhân duyên thiên) (SN.12-21, 1-246).

1. Nhóm kinh về nhân duyên (*Nidānasamyutta*, 因緣相應, Nhân duyên tương ứng) (SN.12, 1-73).

2. Nhóm kinh về thâm nhập hiện tại; nhóm kinh về thực chứng hiện tiền (*Abhisamayasamyutta*, 現觀相應, Hiện quán tương ứng) (SN.13, 74-84).

3. Nhóm kinh về cõi giới (*Dhātusamyutta*, 界相應, Giới tương ứng) (SN.14, 85-123).

4. Nhóm kinh về vô thi; nhóm kinh về không điểm bắt đầu (*Anamataggasamyutta*, 無始相應, Vô thủy tương ứng) (SN.15, 124-143).

5. Nhóm kinh về Kassapa; nhóm kinh về Ca-diếp (*Kassapasamyutta*, 迦葉相應, Ca-diếp tương ứng) (SN.16, 144-156).

6. Nhóm kinh về lợi ích được cung kính (*Lābhasakkārasamyutta*, 利得與供養相應, Lợi đắc dĩ cúng dường tương ứng) (SN.17, 157-187).

7. Nhóm kinh về La-hầu-la; nhóm kinh về Rāhula (*Rāhulasamyutta*, 羅睺羅相應, La-hầu-la tương ứng) (SN.18, 188-201).

8. Nhóm kinh về Lặc-xoa-na; nhóm kinh về Lakkhaṇa (*Lakkhaṇasamyutta*, 勒叉那相應, Lặc-xoa-na tương ứng) (SN.19, 202-222).

9. Chương thí dụ (*Opammasamyutta*, 譬喻相應, Thí dụ tương ứng) (SN.20, 223-234).

10. Chương Tỳ-kheo (*Bhikkhusamyutta*, 比丘相應, Tỳ-kheo tương ứng) (SN.21, 235-246).

《3》 **Nhóm kinh về nhóm; nhóm kinh về tổ hợp** (*Khandhavaggasamyuttapāli*, 蘊篇, Uẩn thiên) (SN.22-34, 1-716).

1. Nhóm kinh về nhóm (*Khandhasamyutta*, 蘊相應, Uẩn tương ứng) (SN.22, 1-159).

2. Nhóm kinh về Rādha (*Rādhasamyutta*, 羅陀相應, La-dà tương ứng) (SN.23, 160-205).

3. Nhóm kinh về quan điểm (*Diṭṭhisamyutta*, 見相應, Kiến tương ứng) (SN.24, 206-301).

4. Nhóm kinh về đi vào (*Okkantasamyutta*, 入相應, Nhập tương ứng) (SN.25, 302-311).

5. Nhóm kinh về sinh (*Uppādasamyutta*, 生相應, Sinh tương ứng) (SN.26, 312-321).

6. Nhóm kinh về phiền não (*Kilesasamyutta*, 煩惱相應, *Phiền não tương ứng*) (SN.27, 322-331).

7. Nhóm kinh về Sāriputta; nhóm kinh về Xá-lợi-phất (*Sāriputtasamyutta*, 舍利弗相應, *Xá-lợi-phất tương ứng*) (SN.28, 332-341).

8. Nhóm kinh về con rồng (*Nāgasamyutta*, 龍相應, *Long tương ứng*) (SN.29, 342-391).

9. Nhóm kinh về con chim cánh vàng (*Supannasamyutta*, 金翅鳥相應, *Kim sí điểu tương ứng*) (SN.30, 392-437).

10. Nhóm kinh về Gandhabba; nhóm kinh về Càn-thát-bà (*Gandhabbakāyasamyutta*, 乾達婆相應, *Càn-đạt-bà tương ứng*) (SN.31, 438-549).

11. Nhóm kinh về hình mây (*Valāhakasamyutta*, 雲相應, *Vân tương ứng*) (SN.32, 550-606).

12. Nhóm kinh về dòng họ Vaccha; nhóm kinh về dòng họ Bà-tha (*Vacchagottasamyutta*, 婆蹉種相應, *Bà-tha chủng tương ứng*) (SN.33, 607-661).

13. Nhóm kinh về thiền định (*Jhānasamyutta*, 禪定相應, *Thiền định tương ứng*) (SN.34, 662-716).

《4》 **Nhóm kinh về sáu xứ; nhóm kinh về sáu xứ** (*Salāyatanavaggasamyuttapāli*, 六處篇, *Lục xứ thiên*) (SN.35-44, 1-420).

1. Nhóm kinh về sáu giác quan (*Salāyatanasamyutta*, 六處相應, *Lục xứ tương ứng*) (SN.35, 1-248).

2. Tương ứng thọ; nhóm kinh về cảm giác (*Vedanāsamyyutta*, 受相應, *Thụ tương ứng*) (SN.36, 249-279).

3. Tương ứng nữ nhân; nhóm kinh về người nữ (*Mātugāmasamyutta*, 女人相應, *Nữ nhân tương ứng*) (SN.37, 280-313).

4. Tương ứng Jambukhādaka; nhóm kinh về Jambukhādaka (*Jambukhādakasamyutta*, 閻浮車相應, *Diêm-phù-xa tương ứng*) (SN.38, 314-329).

5. Tương ứng Sāmandaka; nhóm kinh về xuất gia làm Sa-môn (*Sāmaṇḍakasamyutta*, 沙門出家相應, *Sa-môn xuất gia tương ứng*) (SN.39, 330-331).

6. Nhóm kinh về Moggallāna; nhóm kinh về Mục-kiền-liên (*Moggallānasamyutta*, 目犍連相應, *Mục-kiền-liên tương ứng*) (SN.40, 332-342).

7. Tương ứng tâm; nhóm kinh về tâm (*Cittasamyutta*, 質多相應, 質多相應, 質多相應) (SN.41, 343-352).

8. Tương ứng thôn trưởng; nhóm kinh về trưởng làng (*Gāmaṇisaṃyutta*, 聚落主相應, 聚落主相應, 聚落主相應) (SN.42, 353-365).

9. Tương ứng vô vi; nhóm kinh về vô vi (*Asaṅkhatasamyutta*, 無為相應, 無為相應, 無為相應) (SN.43, 366-409).

10. Tương ứng không thuyết; nhóm nói về vô ký; nhóm nói về trung tính (*Abyākatasamyutta*, 無記說相應, 無記說相應, 無記說相應) (SN.44, 410-420).

《5》 Nhóm kinh về trọng yếu; nhóm kinh về hợp phần chính (*Mahāvaggasamyuttapāli*, 大篇, 大篇, 大篇) (SN.45-56, 1-1201).

1. Nhóm kinh về con đường (*Maggasamyutta*, 道相應, 道相應, 道相應) (SN.45, 1-181).

2. Nhóm kinh về yếu tố giác ngộ (*Bojjhaṅgasamyutta*, 覺支相應, 覺支相應, 覺支相應) (SN.46, 182-366).

3. Nhóm kinh về quán niệm (*Satipatṭhānasamyutta*, 念住相應, 念住相應, 念住相應) (SN.47, 367-470).

4. Nhóm kinh về giác quan; nhóm kinh về kiểm soát các giác quan (*Indriyasamyutta*, 根相應, 根相應, 根相應) (SN.48, 471-650).

5. Nhóm kinh về nỗ lực chân chính (*Sammappadhānasamyutta*, 正勤相應, 正勤相應, 正勤相應) (SN.49, 651-704).

6. Nhóm kinh về sức mạnh (*Balasaṃyutta*, 力相應, 力相應, 力相應) (SN.50, 705-812).

7. Nhóm kinh về thần thông (*Iddhipādasamyutta*, 神足相應, 神足相應, 神足相應) (SN.51, 813-898).

8. Nhóm kinh về Anuruddha; nhóm kinh về A-na-luật (*Anuruddhasamyutta*, 阿那律相應, 阿那律相應, 阿那律相應) (SN.52, 899-922).

9. Nhóm kinh về thiền định (*Jhānasamyutta*, 靜慮相應, 靜慮相應, 靜慮相應) (SN.53, 923-976).

10. Nhóm kinh về hơi thở ra vào (*Ānāpānasamyutta*, 入出息相應, 入出息相應, 入出息相應) (SN.54, 977-996).

11. Nhóm kinh về dự lưu; nhóm kinh về quả thánh đầu tiên (*Sotāpattisaṃyutta*, 預流相應, 預流相應, 預流相應) (SN.55, 997-1070).

12. Nhóm kinh về chân lý; nhóm kinh về sự thật (*Saccasamyutta*, 諦相應, Đế tương ứng) (SN.56, 1071-1201).

【4】 Kinh Tăngchi bộ; kinh tuyển tập con số tăng dần (*Anguttaranikāya*, 增支部經典, Tăng chi bộ kinh điển) (AN.1-11, 7231).

《1》 **Tuyển tập một pháp; tuyển tập một điều** (*Ekakanipātapāli*, 一集, Nhất tập) (AN.1, 1-611).

1.1. Phẩm sắc; Phẩm các hình thể (*Rūpādivagga*, 色等品, Sắc đẳng phẩm) (AN.1.1-10).

1.2. Phẩm dứt triển cái; Phẩm dứt trói buộc (*Nīvaraṇappahānavagga*, 斷蓋品, Đoạn cái phẩm) (AN.1.11-20).

1.3. Phẩm không chịu đựng được (*Akammaniyavagga*, 無堪忍品, Vô kham nhẫn phẩm) (AN.1.21-30).

1.4. Phẩm không điều phục (*Adantavagga*, 無調品, Vô điều phẩm) (AN.1.31-40).

1.5. Phẩm đặt hương và trong sáng; phẩm hướng về sự thanh tịnh (*Panīhitaacchavagga*, 向與隱覆之品, Hương dữ ẩn phúc chi phẩm) (AN.1.41-50).

2. Chương năm mươi bài kinh (phần 2) (*Dutiyapaṇṇāsaka*, 五十經篇之二, Ngũ thập kinh thiên chi nhị) (AN.1.51-97).

2.1. Phẩm búng ngón tay (*Accharāsaṅghātavagga*, 彈指品, Đạn chỉ phẩm) (AN.1.51-60).

2.2. Phẩm phát khởi tinh tấn v.v... (*Vīriyārambhādivagga*, 發精進等品, Phát tinh tiến đẳng phẩm) (AN.1.61-70).

2.3. Phẩm những bạn tốt (*Kalyāṇamittādivagga*, 善友等品, Thiện hữu đẳng phẩm) (AN.1.71-81).

2.4. Phẩm những thứ buông thả (*Pamādādivagga*, 放逸等品, Phóng dật đẳng phẩm) (AN.1.82-97).

3. Chương năm mươi bài kinh (phần 3) (*Tatīyapaṇṇāsaka*, 五十經篇之三, Ngũ thập kinh thiên chi tam) (AN.1.98-381).

3.1. Phẩm các thứ buông thả (phần 2) (*Dutiyapamādādivagga*, 放逸等品之二, Phóng dật đẳng phẩm chi nhị) (AN.1.98-139).

3.2. Phẩm phi pháp; phẩm các điều sai (*Adhammavagga*, 非法等品, Phi pháp đẳng phẩm) (AN.1.140-149).

3.3. Phẩm vô phạm; phẩm các việc không phạm (*Anāpattivagga*, 無犯等品, Vô phạm đẳng phẩm) (AN.1.150-169).

3.4. Phẩm một người (*Ekapuggalavagga*, 一人品, Nhất nhân phẩm) (AN.1.170-187).

3.5. Phẩm người tối thắng; phẩm người cao nhất (*Etadaggavagga*, 是第一品, Thị đệ nhất phẩm) (AN.1.188-267).

3.6. Phẩm không thể có được; phẩm không có chuyện đó (*Aṭṭhānapāli*, 無有是處品, Vô hữu thị xứ phẩm) (AN.1.268-295).

3.7. Phẩm một pháp (*Ekaḍhammapāli*, 一法品, Nhất pháp phẩm) (AN.1.296-365).

3.8. Phẩm trong sạch về quy tắc ấn định (*Pasādakaraḍhammavagga*, 作法淨品, Tác pháp tịnh phẩm) (AN.1.366-381).

4. Chương năm mươi bài kinh (phần 4) (*Catutthapaṇṇāsaka*, 五十經篇之四, Ngũ thập kinh thiên chi tứ) (AN.1.382-611).

4.1. Phẩm khảy móng tay (tiếp theo) (*Aparaaccharāsaṅghātavagga*, 續彈指品, Tục đạn chỉ phẩm) (AN.1.382-562).

4.2. Phẩm quán niệm về thân (*Kāyagatāsativagga*, 身至念品, Thân chí niệm phẩm) (AN.1.563-599).

4.3. Phẩm không chết (*Amatavagga*, 不死品, Bất tử phẩm) (AN.1.600-611).

《2》 **Tuyển tập hai pháp; tuyển tập hai điều** (*Dukanipātapāli*, 二集, Nhị tập) (AN.2, 1-246).

1. Chương năm mươi bài kinh đầu (*Paṭhamapaṇṇāsaka*, 初五十經篇, Sơ ngũ thập kinh thiên) (AN.2.1-52).

1.1. Phẩm hình phạt (*Kammakaraṇavagga*, 科刑罰品, Khoa hình phạt phẩm) (AN.2.1-10).

1.2. Phẩm tranh luận (*Adhikaraṇavagga*, 諍論品, Tranh luận phẩm) (AN.2.11-21).

1.3. Phẩm người ngu (*Bālavagga*, 愚人品, Ngu nhân phẩm) (AN.2.22-32).

1.4. Phẩm tâm thăng bằng (*Samacittavagga*, 等心品, Đẳng tâm phẩm) (AN.2.33-42).

1.5. Phẩm hội chúng (*Parisavagga*, 會眾品, Hội chúng phẩm) (AN.2.43-52).

2. Chương năm mươi bài kinh phần 2 (*Dutiyapaṇṇāsaka*, 五十經篇之二, Ngũ thập kinh thiên chi nhị) (AN.2.53-118).

2.1. Phẩm người (*Puggalavagga*, 人品, Nhân phẩm) (AN.2.53-64).

2.2. Phẩm lạc; phẩm hạnh phúc (*Sukhavagga*, 樂品, Nhạc phẩm) (AN.2.65-77).

2.3. Phẩm tướng; phẩm có (*Sanimittavagga*, 有品, Hữu phẩm) (AN.2.78-87).

2.4. Phẩm các pháp (*Dhammavagga*, 法品, Pháp phẩm) (AN.2.88-98).

2.5. Phẩm kẻ ngu (*Bālavagga*, 愚者品, Ngu giả phẩm) (AN.2.99-118).

3. Chương năm mươi bài kinh (phần 3) (*Tatīyapaṇṇāsaka*, 五十經篇之三, Ngũ thập kinh thiên chi tam) (AN.2.119-180).

3.1. Phẩm các hy vọng (*Āsāduppajahavagga*, 希望品, Hi vọng phẩm) (AN.2.119-130).

3.2. Phẩm hy cầu (*Āyācanavagga*, 希求品, Hi cầu phẩm) (AN.2.131-141).

3.3. Phẩm bố thí (*Dānavagga*, 施品, Thi phẩm) (AN.2.142-151).

3.4. Phẩm che chở (*Santhāravagga*, 覆護品, Phúc hộ phẩm) (AN.2.152-163).

3.5. Phẩm nhập định (*Samāpattivagga*, 入定品, Nhập định phẩm) (AN.2.164-180).

4. Chương phần tóm tắt (*Peyyāla*, 中略篇, Trung lược thiên) (AN.2.181-246).

4.1. Phẩm phần nộ; phẩm tức giận (*Kodhapeyyāla*, 忿品, Phẫn phẩm) (AN.2.181-190).

4.2. Phẩm bất thiện (*Akusalapeyyāla*, 不善品, Bất thiện phẩm) (AN.2.191-200).

4.3. Phẩm nói rộng về luật (*Vinayapeyyāla*, 律廣說品, Luật quảng thuyết phẩm) (AN.2.201-230).

4.4. Phẩm nói rộng về sự nhiễm (*Rāgapeyyāla*, 染廣說品, Nhiễm quảng thuyết phẩm) (AN.2.231-246).

《3》 **Tuyển tập ba pháp; tuyển tập ba điều** (*Tikanipātapāli*, 三集, Tam tập) (AN.3, 1-184).

1. Chương năm mươi bài kinh đầu (Paṭhamapaṇṇāsaka, 初五十經篇, Sơ ngũ thập kinh thiên) (AN.3.1-51).

2. Kinh chương năm mươi bài kinh (phần 2) (Dutiyapaṇṇāsaka, 五十經篇經之二, Ngũ thập kinh thiên kinh chi nhị) (AN.3.52-103).

3. Chương năm mươi kinh phần 3 (Tatiyapaṇṇāsaka, 五十經篇之三, Ngũ thập kinh thiên chi tam) (AN.3.104-184).

《4》 **Tuyển tập bốn pháp; tuyển tập bốn điều** (Catukkanipātapāli, 四集, Tứ tập) (AN.4,1-783).

1. Chương năm mươi bài kinh đầu (Paṭhamapaṇṇāsaka, 初五十經篇, Sơ ngũ thập kinh thiên) (AN.4.1-50).

2. Chương năm mươi bài kinh (phần 2) (Dutiyapaṇṇāsaka, 五十經篇之二, Ngũ thập kinh thiên chi nhị) (AN.4.51-100).

3. Chương năm mươi bài kinh (phần 3) (Tatiyapaṇṇāsaka, 五十經篇之三, Ngũ thập kinh thiên chi tam) (AN.4.101-150).

4. Chương năm mươi bài kinh (phần 4) (Catutthapaṇṇāsaka, 五十經篇之四, Ngũ thập kinh thiên chi tứ) (AN.4.151-200).

5. Chương năm mươi bài kinh (phần 5) (Pañcamapaṇṇāsaka, 五十經篇之五, Ngũ thập kinh thiên chi ngũ) (AN.4.201-783).

《5》 **Tuyển tập năm pháp; tuyển tập năm điều** (Pañcakanipātapāli, 五集, Ngũ tập) (AN.5,1-1151).

1. Chương năm mươi bài kinh đầu (Paṭhamapaṇṇāsaka, 初五十經篇, Sơ ngũ thập kinh thiên) (AN.5.1-50).

2. Chương năm mươi bài kinh (phần 2) (Dutiyapaṇṇāsaka, 五十經篇之二, Ngũ thập kinh thiên chi nhị) (AN.5.51-100).

3. Chương năm mươi bài kinh (phần 3) (Tatiyapaṇṇāsaka, 五十經篇之三, Ngũ thập kinh thiên chi tam) (AN.5.101-150).

4. Chương năm mươi bài kinh (phần 4) (Catutthapaṇṇāsaka, 五十經篇之四, Ngũ thập kinh thiên chi tứ) (AN.5.151-200).

5. Chương năm mươi bài kinh (phần 5) (Pañcamapaṇṇāsaka, 五十經篇之五, Ngũ thập kinh thiên chi ngũ) (AN.5.201-250).

6. Chương năm mươi bài kinh (phần 6) (Chaṭṭhapaṇṇāsaka, 五十經篇之六, Ngũ thập kinh thiên chi lục) (AN.5.251-1151).

《6》 **Tuyển tập sáu pháp; tuyển tập sáu điều** (Chakkanipātapāli, 六集, Lục tập) (AN.6,1-649).

1. Chương năm mươi bài kinh đầu (Paṭhamapaṇṇāsaka, 初五十經篇, Sơ ngũ thập kinh thiên) (AN.6.1-54).

1.1. Phẩm bậc đáng thỉnh mời (Āhuneyyavagga, 應請品, Ứng thỉnh phẩm) (AN.6.1-10).

1.2. Phẩm đáng nhớ (Sāraṇiyavagga, 可念品, Khả niệm phẩm) (AN.6.11-20).

1.3. Phẩm tối cao (Anuttariyavagga, 無上品, Vô thượng phẩm) (AN.6.21-30).

1.4. Phẩm trời (Devatāvagga, 天品, Thiên phẩm) (AN.6.31-42).

1.5. Phẩm Dhammika (Dhammikavagga, 曇彌品, Đàm-di phẩm) (AN.6.43-54).

2. Chương năm mươi bài kinh (phần 2) (Dutiyapaṇṇāsaka, 五十經篇之二, Ngũ thập kinh thiên chi nhị) (AN.6.55-649).

2.1. Phẩm lớn; phẩm dài (Mahāvagga, 大品, Đại phẩm) (AN.6.55-64).

2.2. Phẩm thiên thần (Devatāvagga, 天神品, Thiên thần phẩm) (AN.6.65-74).

2.3. Phẩm quả thánh A-la-hán (Arahattavagga, 阿羅漢果品, A-la-hán quả phẩm) (AN.6.75-84).

2.4. Phẩm mát mẻ (Sītivagga, 清涼品, Thanh lương phẩm) (AN.6.85-95).

2.5. Phẩm thắng lợi (Ānisaṃsavagga, 勝利品, Thắng lợi phẩm) (AN.6.96-106).

2.6. Phẩm ba điều (Tikavagga, 三法品, Tam pháp phẩm) (AN.6.107-116).

2.7. Phẩm pháp Sa-môn (Sāmaññavagga, 沙門法品, Sa-môn pháp phẩm) (AN.6.117-139).

2.8. Phẩm tóm tắt về tham (Rāgapeyyāla, 貪中略品, Tham trung lược phẩm) (AN.6.140-649).

《7》 **Tuyển tập bảy pháp; tuyển tập bảy điều** (Sattakanipātapāli, 七集, Thất tập) (AN.7,1-1132).

1. Chương năm mươi bài kinh đầu (Paṭhamapaṇṇāsaka, 初五十經篇, Sơ ngũ thập kinh thiên) (AN.7.1-53).

1.1. Phẩm tài sản (Dhanavagga, 財品, Tài phẩm) (AN.7.1-10).

1.2. Phẩm tâm lý ngủ ngầm (Anusayavagga, 隨眠品, Tùy miên phẩm) (AN.7.11-20).

- 1.3. Phẩm Vajji (Vajjisattakavagga, 跋耆品, *Bạt-kỳ phẩm*) (AN.7.21-31).
- 1.4. Phẩm trời (Devatāvagga, 天品, *Thiên phẩm*) (AN.7.32-43).
- 1.5. Phẩm cúng tế lớn (Mahāyaññavagga, 大供犧品, *Đại cung hi phẩm*) (AN.7.44-53).
 2. Chương năm mươi bài kinh (phần 2) (Dutiyapaṇṇāsaka, 五十經篇之二, *Ngũ thập kinh thiên chi nhị*) (AN.7.54-1132).
 - 2.1. Phẩm vô ký; phẩm trung tính (Abyākatavagga, 無記品, *Vô ký phẩm*) (AN.7.54-64).
 - 2.2. Phẩm lớn; phẩm dài (Mahāvagga, 大品, *Đại phẩm*) (AN.7.65-74).
 - 2.3. Phẩm luật (Vinayavagga, 律品, *Luật phẩm*) (AN.7.75-84).
 - 2.4. Phẩm Sa-môn (Samaṇavagga, 沙門品, *Sa-môn phẩm*) (AN.7.85-94).
 - 2.5. Phẩm đáng thỉnh mời (Āhuneyyavagga, 應請品, *Ứng thỉnh phẩm*) (AN.7.95-622).
 - 2.6. Phẩm tóm tắt về tham (Rāgaṭṭhāna, 貪中略品, *Tham trung lược phẩm*) (AN.7.623-1132).
- 《8》 **Tuyển tập tám pháp; tuyển tập tám điều** (Aṭṭhakanipātapāli, 八集, *Bát tập*) (AN.8,1-626).
 1. Chương năm mươi bài kinh đầu (Paṭhamapaṇṇāsaka, 初五十經篇, *Sơ ngũ thập kinh thiên*) (AN.8.1-50).
 - 1.1. Phẩm tâm từ (Mettāvagga, 慈品, *Từ phẩm*) (AN.8.1-10).
 - 1.2. Phẩm lớn; phẩm dài (Mahāvagga, 大品, *Đại phẩm*) (AN.8.11-20).
 - 1.3. Phẩm cư sĩ (Gahapativagga, 居士品, *Cư sĩ phẩm*) (AN.8.21-30).
 - 1.4. Phẩm bố thí (Dānavagga, 布施品, *Bố thí phẩm*) (AN.8.31-40).
 - 1.5. Phẩm lễ độ giới (Uposathavagga, 布薩品, *Bố-tát phẩm*) (AN.8.41-50).
 2. Chương năm mươi kinh (phần 2) (Dutiyapaṇṇāsaka, 五十經篇之二, *Ngũ thập kinh thiên chi nhị*) (AN.8.51-626).
 - 2.1. Phẩm Gotamī (Gotamīvagga, 瞿曇彌品, *Cù-đàm-di phẩm*) (AN.8.51-60).
 - 2.2. Phẩm động đất (Bhūmicālavagga, 地震品, *Địa chấn phẩm*) (AN.8.61-70).
 - 2.3. Phẩm song đối; phẩm cặp đôi (Yamakavagga, 雙品, *Song phẩm*) (AN.8.71-80).

2.4. Phẩm niệm (*Sativagga*, 念品, Niệm phẩm) (AN.8.81-90).

2.5. Phẩm pháp Sa-môn (*Sāmaññavagga*, 沙門法品, Sa-môn pháp phẩm) (AN.8.91-116).

2.6. Phẩm tóm tắt về tham (*Rāgapeyyāla*, 貪中略品, Tham trung lược phẩm) (AN.8.117-626).

《9》 **Tuyển tập chín pháp; tuyển tập chín điều** (*Navakanipātapāli*, 九集, Cửu tập) (AN.9, 1-432).

1. Chương năm mươi bài kinh đầu (*Paṭhamapaṇṇāsaka*, 初五十經篇, Sơ ngũ thập kinh thiên) (AN.9.1-51).

1.1. Phẩm bậc toàn giác; phẩm giác ngộ cao (*Sambodhivagga*, 等覺品, Đẳng giác phẩm) (AN.9.1-10).

1.2. Phẩm tiếng rống sư tử (*Sīhanādavagga*, 獅子吼品, Sư tử hống phẩm) (AN.9.11-20).

1.3. Phẩm bậc hữu tình cư ngụ (*Sattāvāsavagga*, 有情居品, Hữu tình cư phẩm) (AN.9.21-31).

1.4. Phẩm đại; phẩm dài (*Mahāvagga*, 大品, Đại phẩm) (AN.9.32-41).

1.5. Phẩm pháp Sa-môn (*Sāmaññavagga*, 沙門法品, Sa-môn pháp phẩm) (AN.9.42-51).

2. Chương năm mươi bài kinh (phần 2) (*Dutiyapaṇṇāsaka*, 五十經篇之二, Ngũ thập kinh thiên chi nhị) (AN.9.52-432).

2.1. Phẩm an ổn (*Khemavagga*, 安穩品, An ổn phẩm) (AN.9.52-62).

2.2. Phẩm lĩnh vực quán niệm; phẩm nền tảng chánh niệm (*Satipaṭṭhānavagga*, 念處品, Niệm xử phẩm) (AN.9.63-72).

2.3. Phẩm siêng năng chân chánh (*Sammappadhānavagga*, 正勤品, Chính cần phẩm) (AN.9.73-82).

2.4. Phẩm thần túc (*Iddhipādavagga*, 神足品, Thần túc phẩm) (AN.9.83-92).

2.5. Phẩm tóm tắt về tham (*Rāgapeyyāla*, 貪中略品, Tham trung lược phẩm) (AN.9.93-432).

《10》 **Tuyển tập mười pháp; tuyển tập mười điều** (*Dasakanipātapāli*, 十集, Thập tập) (AN.10, 1-746).

1. Chương năm mươi bài kinh đầu (*Paṭhamapaṇṇāsaka*, 初五十經篇, Sơ ngũ thập kinh thiên) (AN.10.1-50).

1.1. Phẩm công đức (*Ānisamsavagga*, 功德品, Công đức phẩm) (AN.10.1-10).

1.2. Phẩm cứu hộ (*Nāthavagga*, 救護品, Cứu hộ phẩm) (AN.10.11-20).

1.3. Phẩm lớn; phẩm dài (*Mahāvagga*, 大品, Đại phẩm) (AN.10.21-30).

1.4. Phẩm Upāli (*Upālivagga*, 優波離品, Ưu-ba-ly phẩm) (AN.10.31-40).

1.5. Phẩm mắng nhiếc (*Akkosavagga*, 罵詈品, Mạ-lị phẩm) (AN.10.41-50).

2. Chương năm mươi bài kinh (phần 2) (*Dutiyapaṇṇāsaka*, 五十經篇之二, Ngũ thập kinh thiên chi nhị) (AN.10.51-100).

2.1. Kinh tâm mình (*Sacittavagga*, 己心品, Kỷ tâm phẩm) (AN.10.51-60).

2.2. Phẩm song đối; phẩm cặp đôi (*Yamakavagga*, 雙品, Song phẩm) (AN.10.61-70).

2.3. Phẩm nguyện (*Ākaṅkhavagga*, 願品, Nguyện phẩm) (AN.10.71-80).

2.4. Phẩm trường lão (*Theravagga*, 長老品, Trường lão phẩm) (AN.10.81-90).

2.5. Phẩm Upāli (*Upālivagga*, 優波離品, Ưu-ba-ly phẩm) (AN.10.91-100).

3. Chương năm mươi bài kinh (phần 3) (*Tatīyapaṇṇāsaka*, 五十經篇之三, Ngũ thập kinh thiên chi tam) (AN.10.101-154).

3.1. Phẩm tri giác của Sa-môn (*Samaṇasaññāvagga*, 沙門想品, Sa-môn tưởng phẩm) (AN.10.101-112).

3.2. Phẩm buông bỏ pháp (*Paccorohaṇivagga*, 捨法品, Xả pháp phẩm) (AN.10.113-122).

3.3. Phẩm thanh tịnh (*Parisuddhavagga*, 清淨品, Thanh tịnh phẩm) (AN.10.123-133).

3.4. Phẩm lương thiện (*Sādhuvagga*, 善良品, Thiện lương phẩm) (AN.10.134-144).

3.5. Phẩm con đường thánh (*Ariyavagga*, 聖道品, Thánh đạo phẩm) (AN.10.145-154).

4. Chương năm mươi kinh (phần 4) (*Catutthapaṇṇāsaka*, 五十經篇之四, Ngũ thập kinh thiên chi tứ) (AN.10.155-210).

- 4.1. Phẩm người (*Puggalavagga*, 人品, Nhân phẩm) (AN.10.155-166).
- 4.2. Phẩm Bà-la-môn *Jānussoni* (*Jānussonivagga*, 生聞品, Sinh văn phẩm) (AN.10.167-177).
- 4.3. Phẩm lương thiện (*Sādhuvagga*, 善良品, Thiện lương phẩm) (AN.10.178-188).
- 4.4. Phẩm con đường thánh (*Ariyamaggavagga*, 聖道品, Thánh đạo phẩm) (AN.10.189-198).
- 4.5. Phẩm người (tiếp theo) (*Aparapuggalavagga*, 續人品, Tục nhân phẩm) (AN.10.199-210).
5. Chương năm mươi bài kinh (phần 5) (*Pañcamapaṇṇāsaka*, 五十經篇之五, Ngũ thập kinh thiên chi ngũ) (AN.10.211-746).
- 5.1. Phẩm thân do nghiệp sinh ra (*Karajakāyavagga*, 業所生身品, Nghiệp sở sinh thân phẩm) (AN.10.211-220).
- 5.2. Phẩm pháp Sa-môn (*Sāmaññavagga*, 沙門法品, Sa-môn pháp phẩm) (AN.10.221-236).
- 5.3. Phẩm tóm tắt về tham (*Rāgapeyyāla*, 貪中略品, Tham trung lược phẩm) (AN.10.237-746).
- 《11》 **Tuyển tập mười một pháp; tuyển tập mười một điều** (*Ekādasaka*, 十一集, Thập nhất tập) (AN.11, 1-671).
1. Chương năm mươi bài kinh đầu (*Paṭhamapaṇṇāsaka*, 初五十經篇, Sơ ngũ thập kinh thiên) (AN.11.1-671).
- 1.1. Phẩm nương nhờ (*Nissayavagga*, 依止品, Y chi phẩm) (AN.11.1-10).
- 1.2. Phẩm nhớ nghĩ (*Anussativagga*, 憶念品, Ủc niệm phẩm) (AN.11.11-21).
- 1.3. Phẩm pháp Sa-môn (*Sāmaññavagga*, 沙門法品, Sa-môn pháp phẩm) (AN.11.22-501).
- 1.4. Phẩm tóm tắt về tham (*Rāgapeyyāla*, 貪中略品, Tham trung lược phẩm) (AN.11.502-671).
- 1.1. Phẩm nương tựa (*Nissayavagga*, 依止品, Y chi phẩm) (AN.11.1-10).
- 1.1.1. Kinh nghĩa gì (*Kimatthiyasutta*, 何義經, Hà nghĩa kinh) (AN.11.1).
- 1.1.2. Kinh không tư duy (*Cetanākaraniyasutta*, 不思經, Bất tư kinh) (AN.11.2).

1.1.3. Kinh chỗ nương tựa (phần 1) (*Paṭhamaupanisāsutta*, 所依經之一, *Sở y kinh chi nhất*) (AN.11.3).

1.1.4. Kinh chỗ nương tựa (phần 2) (*Dutiyaupanisāsutta*, 所依經之二, *Sở y kinh chi nhị*) (AN.11.4).

1.1.5. Kinh chỗ nương tựa (phần 3) (*Tatiyaupanisāsutta*, 所依經之三, *Sở y kinh chi tam*) (AN.11.5).

1.1.6. Kinh mười một điều bất hạnh (*Byasanasutta*, 十一不幸經, *Thập nhất bất hạnh kinh*) (AN.11.6).

1.1.7. Kinh định không còn cảm giác và tri giác (*Saññāsutta*, 想受滅盡定經, *Tưởng thụ diệt tận định kinh*) (AN.11.7).

1.1.8. Kinh chánh định không khởi ý nghĩ (*Manasikārasutta*, 無作意三昧經, *Vô tác ý tam-muội kinh*) (AN.11.8).

1.1.9. Kinh cụ thọ Saddha (*Saddhasutta*, 具壽誑陀經, *Cụ thọ Sân-đà kinh*) (AN.11.9).

1.1.10. Kinh khuôn viên Khổng Tước (*Moranivāpasutta*, 孔雀林園經, *Khổng tước lâm viên kinh*) (AN.11.10).

1.2. Phẩm nhớ nghĩ (*Anussativagga*, 憶念品, *Ức niệm phẩm*) (AN.11.11-21).

1.2.1. Kinh Mahānāma (phần 1) (*Paṭhamamahānāmasutta*, 摩訶男經之一, *Ma-ha nam kinh chi nhất*) (AN.11.11).

1.2.2. Kinh Mahānāma (phần 2) (*Dutiyamahānāmasutta*, 摩訶男經之二, *Ma-ha nam kinh chi nhị*) (AN.11.12).

1.2.3. Kinh Nandiya (*Nandiyasutta*, 釋氏難提經, *Thích thị Nan-đề kinh*) (AN.11.13).

1.2.4. Kinh Subhūti (*Subhūtisutta*, 須菩提經, *Tu-bồ-đề kinh*) (AN.11.14).

1.2.5. Kinh tâm từ (giải thoát) (*Mettāsutta*, 慈心解脫經, *Từ tâm giải thoát kinh*) (AN.11.15).

1.2.6. Kinh cư sĩ tám thành (*Aṭṭhakanāgarasutta*, 八城居士經, *Bát thành cư sĩ kinh*) (AN.11.16).

1.2.7. Kinh người chăn bò (*Gopālasutta*, 牧牛者經, *Mục ngưu giả kinh*) (AN.11.17).

1.2.8. Kinh chánh định (phần 1) (*Paṭthamasamādhisutta*, 三昧經之一, *tam-muội kinh chi nhất*) (AN.11.18).

1.2.9. Kinh chánh định (phần 2) (*Dutiyasamādhisutta*, 三昧經之二, tam-muội kinh chi nhị) (AN.11.19).

1.2.10. Kinh chánh định (phần 3) (*Tatīyasamādhisutta*, 三昧經之三, tam-muội kinh chi tam) (AN.11.20).

1.2.11. Kinh chánh định (phần 4) (*Catutthasamādhisutta*, 三昧經之四, tam-muội kinh chi tứ) (AN.11.21).

1.3. Phẩm pháp Sa-môn (*Sāmaññavagga*, 沙門法品, Sa-môn pháp phẩm) (AN.11.22-501).

1.4. Phẩm tóm tắt về tham (*Rāgapeyyāla*, 貪中略品, Tham trung lược phẩm) (AN.11.502-671).

1.5. Kinh Tiểu bộ; Kinh tuyển tập mười lăm bộ kinh chủ đề (*Khuddakanikāya*, 小部經典, Tiểu bộ kinh điển) (KN.1-15, 7077).

1.5.1. Tiểu tụng; kinh kệ tụng ngắn (*Khuddakapāṭhapāli*, 小誦經, Tiểu tụng kinh) (*Khp* 1-9, 9).

1.5.2. Kinh pháp cú; kinh lời vàng Phật dạy (*Dhammapadapāli*, 法句經, Pháp cú kinh) (*Dhp* 1-26, 1-423).

1.5.3. Kinh Phật tự thuyết; kinh Phật tự nói (*Udānapāli*, 自說經, Tự thuyết kinh) (*Ud* 1-8, 1-80).

1.5.4. Kinh lời cảm hứng; kinh Phật nói như vậy (*Itivuttakapāli*, 如是語, Như thị ngữ) (*Iti* 1-4, 1-112).

1.5.5. Kinh tập; kinh tuyển tập (*Suttanipātapāli*, 經集, Kinh tập) (*Sn* 1-73, 1-1155).

1.5.6. Chuyện cung trời (*Vimānavatthupāli*, 天宮事, Thiên cung sự) (*Viv* 1-85, 1-1289).

1.5.7. Chuyện quỷ đói (*Petavatthupāli*, 餓鬼事, Nga quỷ sự) (*Pev* 1-51, 1-814).

1.5.8. Trưởng lão Tăng kệ; thi kệ của Trưởng lão Tăng (*Theragāthapāli*, 長老偈, Trưởng lão kệ) (*Thag* 1-21, 0-1288).

1.5.9. Trưởng lão Ni kệ; thi kệ của Trưởng lão Ni (*Therīgāthapāli*, 長老尼偈, Trưởng lão ni kệ) (*Thig* 1-16, 1-524).

1.5.10. Chuyện tiền thân đức Phật (*Jātakapāli*, 本生經, Bốn sanh kinh) (*Ja* 1-547).

1.5.11a. Đại diễn giải; Giải nghĩa rộng (*Mahāniddeśapāli*, 大義釋, Đại nghĩa thích) (*Mnd* 1-16, 1-210).

1.5.11b. *Tiểu diển giải; Giải nghĩa tóm tắt* (Cūlaniddesapāli, 小義釋, *Tiểu nghĩa thích*) (Cnd 1-41, 335).

1.5.12. *Đạo hiểu vô ngại; đạo phân tích* (Paṭisambhidāmaggapāli, 無礙解道, *Vô ngại giải đạo*) (Ps 1-31, 331).

1.5.13. *Kinh thí dụ; Kinh thánh nhân ký sự* (Apadānapāli, 譬喻經, *Thí dụ kinh*) (Ap).

1.5.14. *Lịch sử đức Phật; dòng họ đức Phật* (Buddhavaṃsapāli, 佛種姓, *Phật chủng tánh*) (Bu 2.299-384).

1.5.15. *Kho tàng đạo hạnh* (Cariyāpiṭakapāli, 行藏, *Hạnh tạng*) (Cp 2.385-420).

1.5.16. *Luận dẫn nhập* (*Tam tạng*) (Nettipāli, 導論, *Đạo luận*) (Ne 1-6, 0-125).

1.5.17. *Đường vào Tam tạng Phật giáo* (Peṭakopadesapāli, 三藏知津, *Tam tạng tri tân*) hoặc *Luận giải về Tam tạng Phật giáo* (*藏釋*) (Pe 1-8, 1-120).

1.5.18. *Kinh Mi-tiên vấn đáp; kinh vua Milinda hỏi đạo* (Milindapañhapāli, 彌蘭王問經, *Di-lan vương vấn kinh*) (Miln 1-28, 260).

II. KHO TÀNG GIỚI LUẬT (LUẬT TẠNG) (Vinaya, 聖律, *Thánh luật*) (VA.1-5, 3340).

2.1. Phân tích giới bốn Tỳ-kheo (Bhikkhuvibhaṅga, 比丘類, *Tỳ-kheo loại*) (BV.1-8, 1317).

2.1.1. *Chương ba-la-di; chương tội trục xuất; chương không ở chung Tăng đoàn* (Pārājikakaṇḍa, 驅擯篇, *Khu tản thiên*) (BV.1, 1-233).

2.1.2. *Chương Tăng tàn; chương tội phế hạnh Tăng sĩ* (Saṃghādisesakāṇḍa, 僧殘篇, *Tăng tàn thiên*) (BV.2, 234-442).

2.1.3. *Chương bất định; chương tội chưa xác định* (Aniyatakaṇḍa, 不定篇, *Bất định thiên*) (BV.3, 443-458).

2.1.4. *Chương xả đạo; chương ứng xả đối trị; chương tội xả vật* (Nissaggiyakaṇḍa, 捨墮篇, *Xả đạo thiên*) (BV.4, 459-662).

2.1.5. *Chương đơn đọa; chương ứng đối trị; chương tội sám hối* (Pācittiyakaṇḍa, 單墮篇, *Đơn đọa thiên*) (BV.5, 1-551).

2.1.6. *Chương hối quá; chương ứng phát lộ; chương hối lỗi* (Pāṭidesaniyakaṇḍa, 悔過篇, *Hối quá thiên*) (BV.6, 552-575).

2.1.7. Chương chúng học; chương điều nên học (Sekhiyakāṇḍa, 眾學篇, Chúng học thiên) (BV.7, 576-654).

2.1.8. Chương diệt tránh; chương dàn xếp; chương chấm dứt tranh chấp (Adhikaraṇasamatha, 滅諍篇, Diệt tránh thiên) (BV.8, 655).

2.2. Phân tích giới bốn Tỳ-kheo-ni (Bhikkhunivibhaṅga, 比丘尼類, Tỳ-kheo-ni loại) (NV.1-7, 587).

2.2.1. Chương ba-la-di; chương tội trục xuất; chương không ở chung Tăng đoàn (Pārājikakāṇḍa, 驅擯篇, Khu tản thiên) (NV.1, 656-677).

2.2.2. Chương Tăng tàn; chương tội tàn phước hạnh Tăng sĩ (Saṃghādisesakāṇḍa, 僧殘篇, Tăng tàn thiên) (NV.2, 678-732).

2.2.3. Chương xả đọa; chương ứng xả đối trị; chương tội xả vật (Nissaggiyakāṇḍa, 捨墮篇, Xả đọa thiên) (NV.3, 733-792).

2.2.4. Chương đơn đọa; chương ứng đối trị; chương tội sám hối (Pācittiyakāṇḍa, 單墮篇, Đơn đọa thiên) (NV.4, 793-1227).

2.2.5. Chương hối quá; chương ứng phát lộ; chương hối lỗi (Pāṭidesaniyakāṇḍa, 悔過篇, Hối quá thiên) (NV.5, 1228-1239).

2.2.6. Chương chúng học; chương điều nên học (Sekhiyakāṇḍa, 眾學篇, Chúng học thiên) (NV.6, 1240-1241).

2.2.7. Chương diệt tránh; chương dàn xếp; chương chấm dứt tranh chấp (Adhikaraṇasamatha, 滅諍篇, Diệt tránh thiên) (NV.7, 1242).

2.3. Phẩm lớn; phẩm dài; chương dài (Mahāvaggapāḷi, 大品, Đại phẩm) (MV.1-10, 1-477).

2.3.1. Chương trọng yếu; chương hợp phần chính (Mahākhandhaka, 大篇, Đại thiên) (MV.1, 1-131).

2.3.2. Chương lễ bố-tát; chương lễ đọc giới (Uposathakkhandhaka, 布薩篇, Bố-tát thiên) (MV.2, 132-183).

2.3.3. Chương vào mùa mưa; chương an cư mùa mưa (Vassūpanāyikakhandhaka, 入雨安居篇, Nhập vũ an cư thiên) (MV.3, 184-208).

2.3.4. Chương tự tứ; chương thỉnh cầu chỉ lỗi (Pavāraṇākkhandhaka, 自恣篇, Tự tứ thiên) (MV.4, 209-241).

2.3.5. Chương da thú (Cammakkhandhaka, 皮革篇, Bì cách thiên) (MV.5, 242-259).

2.3.6. Chương dược phẩm; chương thuốc thang (Bhesajjakkhandhaka, 藥篇, Dược thiên) (MV.6, 260-305).

2.3.7. Chương y Kaṭhina, chương y công đức (Kathinakkhandhaka, 功德衣篇, Công đức y thiên) (MV.7, 306-325).

2.3.8. Chương pháp phục; chương y phục (Cīvarakkhandhaka, 衣篇, Y thiên) (MV.8, 326-379).

2.3.9. Chương Campā (Campeyyakkhandhaka, 瞻波篇, Chiêm-ba thiên) (MV.9, 380-450).

2.3.10. Chương Kosambī (Kosambakakkhandhaka, 憍賞彌篇, Kiêu-thường-di thiên) (MV.10, 451-477).

2.4. Phẩm nhỏ; phẩm ngắn; chương ngắn (Cūlavaggapāli, 小品, Tiểu phẩm; phẩm ngắn) (CV.1-12, 1-458).

2.4.1. Chương yết-ma; chương hành sự; chương biểu quyết tăng đoàn (Kammakkhandhaka, 羯磨篇, Yết-ma thiên) (CV.1, 1-74).

2.4.2. Chương biệt trú; chương không được sống chung Tăng đoàn (Pārivāsikkhandhaka, 別住篇, Biệt trụ thiên) (CV.2, 75-96).

2.4.3. Chương tích lũy tội (Samuccayakkhandhaka, 集篇, Tập thiên) (CV.3, 97-184).

2.4.4. Chương diệt tránh; chương giàn xếp tranh cãi; chương chấm dứt tranh chấp (Samathakkhandhaka, 滅諍篇, Diệt tránh thiên) (CV.4, 185-242).

2.4.5. Chương các việc nhỏ; chương các tiểu sự (Khuddakavatthukkhandhaka, 小事篇, Tiểu sự thiên) (CV.5, 243-293).

2.4.6. Chương tọa cụ, ngoại cụ; chương sàng tọa; chương dụng cụ ngồi, dụng cụ nằm (Senāsanakkhandhaka, 臥坐具篇, Ngoại tọa cụ thiên) (CV.6, 294-329).

2.4.7. Chương phá tăng; chương rẽ Tăng đoàn; chương phá hòa hợp Tăng đoàn (Saṅghabhedakakkhandhaka, 破僧篇, Phá tăng thiên) (CV.7, 330-355).

2.4.8. Chương phạm sự; chương trình tự (Vattakkhandhaka, 儀法篇, Nghi pháp thiên) (CV.8, 356-382).

2.4.9. Chương đình chỉ giới bốn; chương ngăn chặn đọc giới (Pātimokkhaṭṭhapanakkhandhaka, 遮說戒篇, Già thuyết giới thiên) (CV.9, 383-401).

2.4.10. Chương Tỳ-khưu-ni; chương Tỳ-kheo-ni (Bhikkhunikkhandhaka, 比丘尼篇, Tỳ-kheo-ni thiên) (CV.10, 402-436).

2.4.11. Chương ngũ bách kết tập; chương năm trăm người biên tập tam

tạng; chương liên quan năm trăm vị (Pañcasatikakkhandhaka, 五百結集篇, Ngũ bách kết tập thiên) (CV.11, 437-445).

2.4.12. Chương thất bách kết tập; chương bảy trăm người biên tập tam tạng; chương liên quan bảy trăm vị (Sattasatikakkhandhaka, 七百結集篇, Thất bách kết tập thiên) (CV.12, 446-458).

2.5. Tập yếu; những điều chính yếu (Parivārapāḷi, 附隨, Phụ tùy) (PV.1-21, 1-501).

2.5.1. Phân tích giới bốn Tỳ-kheo (Bhikkhuvibhaṅga, 比丘類, Tỳ-kheo loại) (PV.1, 1-200).

2.5.2. Phân tích giới bốn Tỳ-kheo-ni (Bhikkhunivibhaṅga, 比丘尼類, Tỳ-kheo-ni loại) (PV.2, 201-256).

2.5.3. Kệ tóm tắt nguồn sinh tội; tóm tắt về nguồn sinh tội (Samuṭṭhānasīsa-saṅkhepa, 等起攝頌, Đăng khởi nhiếp tụng) (PV.3, 257-270).

2.5.4. Trùng lặp liên tục (Antarapeyyāla, 複習, Phục tập) (PV.4, 271-291).

2.5.5. Phân tích cách giàn xếp tranh cãi; giải thích cách chấm dứt tranh chấp (Samathabheda, 滅諍解說, Diệt tránh giải thuyết) (PV.5, 292-319).

2.5.6. Chương câu hỏi về nhóm chủ đề; các câu hỏi về bộ hợp phần (Khandhakapucchāvāra, 問犍度章, Văn kiên-độ chương) (PV.6, 320).

2.5.7. Tăng theo con số; tăng theo từng bậc (Ekuttarikanaya, 增一法, Tăng nhất pháp) (PV.7, 321-331).

2.5.8. Hỏi đáp về lễ bố-tát; hỏi đáp về đọc giới (Uposathādīpucchāvis-sajjanā, 布薩問答, Bố-tát vấn đáp) (PV.8, 332-333).

2.5.9. Giải thích về lợi ích (của thành lập giới); giải thích về điều lợi ích (Atthavasapakarāṇa, 制戒義利論, Chế giới nghĩa lợi luận) (PV.9, 334).

2.5.10. Tuyển tập thi kệ; sưu tập các bài kệ (Gāthāsaṅgaṇika, 偈集, Kệ tập) (PV.10, 335-339).

2.5.11. Giải thích về tranh chấp; phân tích sự tranh tụng (Adhikaraṇabheda, 諍事解說, Tránh sự giải thuyết) (PV.11, 340-358).

2.5.12. Tuyển tập thi kệ; sưu tập các bài kệ khác (Aparagāthāsaṅgaṇika, 別偈集, Biệt kệ tập) (PV.12, 359).

2.5.13. Chương cáo buộc tội; chương cáo tội (Codanākāṇḍa, 責問章, Trách vấn chương) (PV.13, 360-364).

2.5.14. Tranh chấp (phần phụ); xung đột (phần phụ) (Cūlasaṅgāma, 諍論小篇, Tránh luận tiểu thiên) (PV.14, 365-367).

2.5.15. *Tranh chấp (phần chính); xung đột (phần chính) (Mahāsaṅgāma, 諍論大篇, Tránh luận đại thiên) (PV.15, 368-402).*

2.5.16. *Phân tích y Kaṭhina; giải thích y công đức (Kathinabheda, 功德衣解說, Công đức y giải thuyết) (PV.16, 403-416).*

2.5.17. *Upāli hỏi về năm pháp (Upālipaṅcaka, 優波離問五法, Uu-ba-ly vấn ngũ pháp) (PV.17, 417-469).*

2.5.18. *Nguồn sinh khởi (Atthāpattisamuṭṭhāna, 等起, Đẳng khởi) (PV.18, 470-473).*

2.5.19. *Tuyển tập thi kệ; sưu tập các bài kệ (phần 2) (Dutiya-gāthāsaṅgaṇika, 第二偈集, Đề nhị kệ tập) (PV.19, 474-478).*

2.5.20. *Thi kệ làm toát mồ hôi; các bài kệ làm xuất mồ hôi (Sedamocana-gāthā, 發汗偈, Phát hãn kệ) (PV.20, 479-481).*

2.5.21. *Năm phần (Paṅcavagga, 五品, Ngũ phẩm) (PV.21, 482-501).*

2.6. Giới bốn và mục lục (Dvemātikāpāli, 戒本與目錄, Giới bốn dữ mục lục) (DV 1-3).

III. KHO TÀNG GIÁO PHÁP SIÊU VIỆT (Abhidhammapitaka, 論藏, Luận tạng).

3.1. *Luận pháp tụ; luận liệt kê pháp theo nhóm (Dhammasaṅgaṇī, 法集論, Pháp tập luận) (Dhs.1-298).*

3.2. *Luận phân tích; Luận phân biệt (Vibhaṅga, 分別論, Phân biệt luận) (Vibh.1-452).*

3.3. *Luận chất ngữ; Luận yếu tố nhân duyên (Dhātukathā, 界論, Giới luận) (Dhk).*

3.4. *Luận nhân chế định; luận nhân thi thiết; luận mô tả của con người (Puggalapaṇṇatti, 人施設論, Nhân thi thiết luận) 101-185.*

3.5. *Luận ngữ tông; luận các điểm tranh luận (Kathāvatthu, 論事, Luận sự).*

3.6. *Luận song đối (Yamaka, 雙論, Song luận).*

3.7. *Luận vị trí; luận phát thú; luận quan hệ nhân duyên (Paṭṭhāna, 發趣論, Phát thú luận).*

IV. CHÚ GIẢI VÀ SỞ GIẢI KINH TẠNG (Suttapitaka Aṭṭhakathā & Tikā, 經藏注釋與疏抄, Kinh tạng chú thích dữ sở sao).

4.1. Chú giải và Sở giải Kinh Trường bộ (Dīghanikāya-aṭṭhakathā & Tikā, 長部注釋與疏抄, Trường bộ chú thích dữ sở sao).

4.1.1. **Chú giải Kinh Trường bộ** (Ý vui cát tường) (*Dīghanikāya-aṭṭhakathā* «*Sumaṅgalavilāsini*», 長部注 (吉祥悅意), Trường bộ chú (Cát tường duyệt ý).

4.1.2. **Sớ giải Kinh Trường bộ** (*Dīghanikāya-ṭikā*, 長部疏, Trường bộ sớ).

4.1.3. **Sớ giải mới về Kinh Trường bộ** (*Sīlakkhandhavagga-abhinavaṭikā*, 長部新疏, Trường bộ tân sớ).

4.2. Chú giải và Sớ giải Kinh Trung bộ (*Majjhimanikāya-aṭṭhakathā* & *Ṭikā*, 中部注釋與疏抄, Trung bộ chú thích dữ sớ sao).

4.2.1. **Chú giải Kinh Trung bộ** (Dứt sạch chướng hoài nghi) (*Majjhimanikāya-aṭṭhakathā* (*Papañcasūdanī*), 中部注 (破除疑障), Trung bộ chú (Phá trừ nghi chướng).

4.2.2. **Sớ giải Kinh Trung bộ** (*Majjhimanikāya-ṭikā*, 中部疏, Trung bộ sớ).

4.3. Chú giải và Sớ giải Kinh Tương ưng (*Samyuttanikāya-aṭṭhakathā* & *Ṭikā*, 相應部注釋與疏抄, Tương ứng bộ chú thích dữ sớ sao).

4.3.1. **Chú giải Kinh Tương ưng bộ** (Hiện dương ý nghĩa tâm) (*Samyuttanikāya-aṭṭhakathā* (1~5) (*Sāratthappakāsini* (*Spk*), 相應部注 (顯揚心義), Tương ứng bộ chú (Hiện dương tâm nghĩa).

4.3.2. **Sớ giải Kinh Tương ưng bộ** (*Samyuttanikāya-ṭikā* (1~5), 相應部疏, Tương ứng bộ sớ).

4.4. Chú giải và Sớ giải Kinh Tăng chi (*Anguttaranikāya-aṭṭhakathā* & *Ṭikā*, 增支部注釋與疏抄, Tăng chi bộ chú thích dữ sớ sao).

4.4.1. **Chú giải Kinh Tăng chi** (Đầy đủ sự mong cầu) (*Anguttaranikāya-aṭṭhakathā* (1~4) (*Manorathapūraṇī*), 增支部注釋 (滿足希求), Tăng chi bộ chú thích (Mãn túc hi cầu).

4.4.2. **Sớ giải Kinh Tăng chi** (Tráp báu ý nghĩa tâm) (*Anguttara-ṭikā* (*Sāratthamañjūsā*), 增支部疏 (心義寶函), Tăng chi bộ sớ (Tâm nghĩa bảo hàm).

4.5. Chú giải và Sớ giải Kinh Tiểu bộ (*Khuddakanikāya-aṭṭhakathā* & *Ṭikā*, 小部注釋與疏抄, Tiểu bộ chú thích dữ sớ sao).

4.5.1. **Chú giải Tiểu tụng; Chú giải Kinh kệ tụng ngắn** (*Khuddakapāṭha-aṭṭhakathā* (*Paramatthajotikā*), 小誦注 (勝義光明), Tiểu tụng chú (Thắng nghĩa quang minh).

4.5.2. **Chú giải Kinh pháp cú; Chú giải Kinh lời vàng Phật dạy** (*Dhammapada-aṭṭhakathā*, 法句經注, Pháp cú kinh chú).

4.5.3. Chú giải Kinh lời cảm hứng; Chú giải Kinh Phật nói như vậy (Udāna-aṭṭhakathā, 自說注釋, Tự thuyết chú thích).

4.5.4. Chú giải Kinh Phật tự thuyết; Chú giải Kinh Phật tự nói (Itivuttaka-aṭṭhakathā, 如是語注釋, Như thị ngữ chú thích).

4.5.5. Chú giải Kinh tập; Chú giải Kinh tuyển tập (Suttanipāta-aṭṭhakathā, 經集注釋, Kinh tập chú thích).

4.5.6. Chú giải Chuyện cung trời (Vimānavatthu-aṭṭhakathā, 天宮事注釋, Thiên cung sự chú thích).

4.5.7. Chú giải Chuyện quỷ đói (Petavatthu-aṭṭhakathā, 餓鬼事注釋, Nga quỷ sự chú thích).

4.5.8. Chú giải Trường lão Tăng kệ; Chú thích Thi kệ của Trường lão Tăng (Theragāthā-aṭṭhakathā, 長老偈注釋, Trường lão kệ chú thích).

4.5.9. Chú giải Trường lão Ni kệ; Chú thích Thi kệ của Trường lão Ni (Therīgāthā-aṭṭhakathā, 長老尼偈注釋, Trường lão ni kệ chú thích).

4.5.10. Chú giải Chuyện tiền thân đức Phật (Jātaka-aṭṭhakathā (1-7), 本生經注釋, Bốn sinh kinh chú thích).

4.5.11a. Chú giải Đại diễn giải; Chú giải Giải nghĩa rộng (Mahāniddeśa-aṭṭhakathā, 大義釋注, Đại nghĩa thích chú).

4.5.11b. Chú giải Tiểu diễn giải; Chú giải Giải nghĩa tóm tắt (Cūlaniddeśa-aṭṭhakathā, 小義釋注, Tiểu nghĩa thích chú).

4.5.12. Chú giải Đạo hiểu vô ngại; Chú giải Đạo phân tích (Paṭisambhidāmagga-aṭṭhakathā, 無礙解道注釋, Vô ngại giải đạo chú thích).

4.5.13. Chú giải Kinh thí dụ; Chú giải thánh nhân ký sự (Apadāna-aṭṭhakathā, 譬喻經注釋, Thí dụ kinh chú thích).

4.5.14. Chú giải Lịch sử đức Phật; dòng họ đức Phật (Buddhavaṃsa-aṭṭhakathā, 佛種姓注釋, Phật chủng tính chú thích).

4.5.15. Chú giải Kho tàng đạo hạnh (Cariyāpīṭaka-aṭṭhakathā, 行藏經注釋, Hạnh tạng kinh chú thích).

4.5.16. Chú giải Luận dẫn nhập (Tam tạng) (Nettipparāṇa-aṭṭhakathā, 導論注釋, Đạo luận chú thích).

4.5.17. Chú thích rộng Luận dẫn nhập (Tam tạng) (Nettivibhāvinī, 導論廣釋, Đạo luận quảng thích).

4.5.18. Sớ giải Luận dẫn nhập (Tam tạng) (Nettipparāṇa-ṭīkā, 導論疏, Đạo luận sớ).

4.5.19. Chú thích Thí dụ (Đẹp vui ý nghĩa tuyệt vời) (*Visuddhajana-vilāsini*, 譬喻注 (妙義悅美), Thí dụ chú (Điều nghĩa duyệt mỹ)).

4.5.20. Hương vị cam lồ (*Madhurattha-vilāsini*, 甘露味, Cam lộ vị).

V. CHÚ GIẢI VÀ SỞ GIẢI LUẬN TẠNG (*Abhidhammapiṭaka-aṭṭhakathā & Tikā*, 論藏注釋與疏抄, Luận tạng chú thích dữ sở sao).

5.1. Chú thích Pháp tập luận (*Dhammasaṅgaṇi-aṭṭhakathā*, 法集論注, Pháp tập luận chú).

5.2. Chú giải Luận phân tích (*Vibhaṅga-aṭṭhakathā*, 分別論注, Phân biệt luận chú).

5.3. Chú giải Luận chất ngữ; Chú giải Luận yếu tố (*Dhātukathā-aṭṭhakathā*, 界論注釋, Giới luận chú thích).

5.4. Chú giải Luận nhân chế định; Chú giải Luận nhân thi thiết; Chú giải Luận mô tả của con người (*Puggalapaññatti-aṭṭhakathā*, 人施設論注, Nhân thi thiết luận chú).

5.5. Chú giải Luận ngữ tông; Chú giải Luận các điểm tranh luận (*Kathāvattu-aṭṭhakathā*, 論事注, Luận sự chú).

5.6. Chú giải Luận song đối (*Yamakappakaraṇa-aṭṭhakathā*, 雙論注, Song luận chú).

5.7. Chú giải Luận vị trí; Chú giải Luận phát thú; Chú giải Luận quan hệ nhân duyên (*Paṭṭhāna-aṭṭhakathā*, 發趣論注, Phát thú luận chú).

5.8. Hậu số giải tuần tự năm bộ luận (*Pañcapakaraṇa-anuṭikā*, 五論隨複注, Ngũ luận tùy phức chú).

5.9. Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (*Abhidhammatthasaṅgaho*, 攝阿毘達摩義論, Nhiếp A-tỳ-đạt-ma nghĩa luận).

5.10. Sở giải rộng ý nghĩa A-tỳ-đạt-ma (*Abhidhammatthavibhāvinīṭikā*, 阿毘達摩義廣釋, A-tỳ-đạt-ma nghĩa quảng thích).

5.11. Luận dẫn nhập A-tỳ-đạt-ma (*Abhidhammāvatāra*, 入阿毘達摩論, Nhập A-tỳ-đạt-ma luận).

5.12. Luận dẫn nhập A-tỳ-đạt-ma: sở giải cổ và sở giải mới (*Abhidhammāvatāra-purāṇaṭikā* và *Abhidhammāvatāra-abhinavaṭikā*, 入阿毘達摩論古疏 & 新疏, Nhập A-tỳ-đạt-ma luận cổ sở & tân sở).

5.13. Sở giải căn bản Luận pháp tập (*Dhammasaṅgaṇi-mūlaṭikā*, 法集論根本注, Pháp tập luận căn bản chú).

5.14. Hậu số giải tuần tự Luận pháp tập (*Dhammasaṅgaṇī-anuṭīkā*, 法集論隨複注, Pháp tập luận tùy phúc chú).

5.15. Mẫu đề A-tỳ-đạt-ma (*Abhidhammamātikāpāli*, 阿毘達摩論母, A-tỳ-đạt-ma luận mẫu).

5.16. Chấm dứt ngu si (Chú thích Mẫu đề A-tỳ-đạt-ma) (*Mohavicchedanī (Abhidhammamātikatthavaṇṇanā)*, 斷除愚痴 (阿毘達摩論母注), Đoạn trừ ngu si (A-tỳ-đạt-ma luận mẫu chú).

5.17. Luận phân tích tâm và vật chất (*Nāmarūpa-pariccheda*, 名色差別論, Danh sắc sai biệt luận).

5.18. Luận quyết định về chân lý siêu việt (*Paramattha-vinicchaya*, 勝義諦決擇論, Thắng nghĩa để quyết trạch luận).

5.19. Luận tóm tắt về tinh hoa chân lý (*Sacca-saṅkhepa*, 諦要略論, Để yếu lược luận).

5.20. Số giải căn bản Luận phân tích (*Vibhaṅga-mūlaṭīkā*, 分別論根本注, Phân biệt luận căn bản chú).

5.21. Hậu số giải tuần tự Luận phân tích (*Vibhaṅga-anuṭīkā*, 分別論隨複注, Phân biệt luận tùy phúc chú).

5.22. Luận phân tích vật thể phi vật thể (*Rūparūpa-vibhāga*, 色非色分別論, Sắc phi sắc phân biệt luận).

5.23. Luận giải thích tâm và vật chất (*Khema-pakarāṇa*, 名色抄論, Danh sắc sao luận).

5.24. Luận đèn đạo hạnh và tâm (*Nāmacāra-dīpaka*, 名行燈論, Danh hành đăng luận).

5.25. Số giải toát yếu về A-tỳ-đạt-ma (*Abhidhammatthasaṅgaha-ṭīkā*, 古注, Cổ chú).

5.26. Giải thích tóm tắt Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (*Saṅkhepa-vaṇṇanā*, 攝阿毘達摩義略疏, Nhiếp A-tỳ-đạt-ma nghĩa lược số).

5.27. Chú thích sâu xa Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (*Abhidhammatthasaṅgahamadhu*, 攝阿毗達磨義蜜注, Nhiếp A-tỳ-đạt-ma nghĩa mật chú).

5.28. Chú thích mùi hương Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (*Abhidhammatthasaṅgahagandhi*, 攝阿毗達磨義香注, Nhiếp A-tỳ-đạt-ma nghĩa hương chú).

5.29. Chú thích đèn hữu sắc ý nghĩa A-tỳ-đạt-ma (*Abhidhammat-*

thasarūpadīpaka, 阿毗達磨義有色燈注, *A-tỳ-đạt-ma nghĩa hữu sắc đăng chú*).

5.30. *Giải thích hữu sắc chân lý tuyệt đối (Paramatthasarūpabhedanī, 第一義有色解, Đệ nhất nghĩa hữu sắc giải)*.

5.31. *Giải thích căn bản về năm bộ luận: Các điểm tranh luận (Pañcapakaranamūlaṭīkā, 五論根本疏: 論事, Ngũ luận căn bản số: Luận sự)*.

VI. CHÚ GIẢI VÀ SỞ GIẢI LUẬT TẠNG (Vinayapiṭaka-aṭṭhakathā & Tikā, 律藏注釋與疏抄, Luật tạng chú thích dữ sở sao).

6.1. *Đoan trang phổ quát (tất cả hoan hỷ) (Samantapāsādikā (1~5), 普端嚴 (一切歡喜), Phổ đoan nghiêm (nhất thiết hoan hỷ))*.

6.1.1. *Chú giải Đại phẩm (Mahāvagga-aṭṭhakathā, 大品注, Đại phẩm chú)*.

6.1.2. *Chú giải Tiểu phẩm (Cūlavagga-aṭṭhakathā, 小品注, Tiểu phẩm chú)*.

6.1.3. *Chú giải Tội tấn xuất (Lời tựa, Ba-la-di, Tăng tàn, xả đọa) (Pārājikakaṇḍa-aṭṭhakathā, 波羅夷注 (序與波羅夷(1); 波羅夷(2-4); 僧伽婆尸沙與尼薩耆波逸提, “Ba-la-di chú (tự dữ ba-la-di (1); ba-la-di (2-4); tăng-già-bà-thi-sa dữ ni-tát-kỳ-ba-dật-đề)*.

6.1.4. *Chú giải Tội đơn đọa (Pācittiya-aṭṭhakathā, 波逸提注 (波逸提、波羅提提舍尼法與眾學法及比丘尼的廣律 (波羅夷、僧伽婆尸沙、尼薩耆波逸提、波逸提) 提, “Ba-dật-đề chú (ba-dật-đề, ba-la-đề-đề-xá-ni pháp dữ chúng học pháp cập Tỳ-kheo-ni đích quang luật (ba-la-di, tăng-già-bà-thi-sa, ni tát kỳ ba-dật-đề, ba-dật-đề)*.

6.1.5. *Chú giải Những điều chính yếu (Parivāra-aṭṭhakathā, 附隨注, Phụ tùy chú)*.

6.2. *Hai bộ luận mẹ: Giới bốn Tỳ-kheo và Giới bốn Tỳ-kheo-ni (Dvemātikāpāli: Bhikkhubhikkhunīpāṭimokkhaṭṭhā, 二部母論: 比丘比丘尼波羅提木叉, Nhị bộ mẫu luận: Tỳ-kheo Tỳ-kheo-ni ba la đề mộc xoa)*.

6.3. *Đền ý nghĩa tâm (Sở giải Luật Thiện Kiến) (Sāratthadīpanī-tikā (1~3), 心義燈 (疏解善見律), Tâm nghĩa đăng (sở giải thiện kiến luật)*.

6.4. *Bài trừ do dự (Sở giải Luật Thiện Kiến) (Vimativinodanī-tikā, 猶豫排除 (疏解善見律), Do dự bài trừ (sở giải thiện kiến luật)*.

6.5. *Sớ giải y nghĩa Luật nhiếp* (*Vinayaśaṅgaha-aṭṭhakathā*, 律攝義注, *Luật nhiếp nghĩa chú*).

6.6. *Sớ giải giác ngộ kim cương* (*Sớ giải Luật Thiện Kiến*) (*Vajirabuddhi-tīkā*, 金剛覺疏 (疏解善見律), *Kim cương giác sơ* (*sớ giải thiện kiến luật*).

6.7. *Sớ giải trang nghiêm Luật* (*Vinayālaṅkāra-tīkā*, 律莊嚴疏, *Luật trang nghiêm sớ*).

6.8. *Quy định về giới luật* (*Vinayavinicchayo*, 律裁定, *Luật tài định*).

6.9. *Sớ giải Quy định về giới luật* (*Vinayavinicchaya-tīkā*, 律裁定疏, *Luật tài định sớ*).

6.10. *Giải thích Ba-la-đề v.v...* (*Pācityādiyojanā*, 波逸提等解說, *Ba-đạt-đề đẳng giải thuyết*).

6.11. *Tiểu học, Sớ giải cổ về Tiểu học, Sớ giải mới về Tiểu học, Học căn bản, Sớ giải Học căn bản* (*Sách cương yếu về Luật kim cương*) (*Khuddasikkhā-Khuddasikkhā-purāṇa-tīkā-Khuddasikkhā-abhinava-tīkā-mūlasikkhā Mūlasikkhā-tīkā*, 小學, 小學古疏, 小學新疏; 根本學, 根本學疏 (戒律綱要書), “*Tiểu học, tiểu học cổ sớ, tiểu học tân sớ; căn bản học, căn bản học sớ, (giới luật cương yếu thu)*).

6.12. *Phân tích hoài nghi* (*Sớ giải cổ và Sớ giải mới*) (*Kaṅkhāvitaraṇī-purāṇa-abhinava-tīkā*, 析疑 (古疏、新疏), *Tích nghi* (*cổ sớ, tân sớ*).

VII. VĂN HỌC PĀLI NGOÀI TAM TẠNG (*Añña pāli gantha*, 藏外文獻, *Tạng ngoài văn hiến*).

7.1. ***Luận con đường thanh tịnh và chú thích*** (*Visuddhimagga*, 清淨道論及注釋, *Thanh tịnh đạo luận cập chú thích*).

7.1.1. *Luận con đường thanh tịnh* (*Visuddhimaggo*, 清淨道論, *Thanh tịnh đạo luận*).

7.1.2. *Sớ giải rộng Luận con đường thanh tịnh* (*Visuddhimagga-mahā-tīkā*, 清淨道論大疏, *Thanh tịnh đạo luận đại sớ*).

7.1.3. *Luận nhân duyên Luận con đường thanh tịnh* (*Visuddhimagga-nidānakathā*, 清淨道論因緣論, *Thanh tịnh đạo luận nhân duyên luận*).

7.2. ***Hỏi đáp về việc biên tập Tam tạng*** (*Samgāyanassa pucchā vissajjanā* (*pu-vi*), 結集問答, *Kết tập vấn đáp*).

7.2.1. *Hỏi đáp về việc biên tập Kinh Tăng chi* (*Anguttaranikāye Samgāyanassa pucchā-vissajjanā*, 增支部結集問答, *Tăng chi bộ kết tập vấn đáp*).

7.2.2. Hỏi đáp về việc biên tập các Bản chú giải (*Aṭṭhakathā Saṅgāyanassa pucchā-vissajjanā*, 注釋之結集問答, *Chú thích chi kết tập vấn đáp*).

7.2.3. Hỏi đáp về việc biên tập Kho tàng A-tỳ-đạt-ma (*Abhidhammapīṭaka Saṅgāyanassa pucchā vissajjanā*, 阿毘達摩藏之結集問答, *A-tỳ-đạt-ma tạng chi kết tập vấn đáp*).

7.2.4. Hỏi đáp về việc biên tập Kinh Trường bộ (*Dīghanikāye Saṅgāyanassa pucchā vissajjanā*, 長部結集的問答, *Trường bộ kết tập đích vấn đáp*).

7.2.5. Hỏi đáp về việc biên tập Kinh Trung bộ (*Majjhimanikāye Saṅgāyanassa pucchā vissajjanā*, 中部結集問答, *Trung bộ kết tập vấn đáp*).

7.2.6. Hỏi đáp về việc biên tập Kho tàng giới luật (*Vimayapīṭake Saṅgāyanassa pucchā vissajjanā*, 律藏結集問答, *Luật tạng kết tập vấn đáp*).

7.2.7. Hỏi đáp về việc biên tập Kinh Tương ưng (*Samyuttanikāye Saṅgāyanassa pucchā vissajjanā*, 相應部結集問答, *Tương ưng bộ kết tập vấn đáp*).

7.3. Tuyển tập tác phẩm của đại sư Leḍī Sayādaw (*Leḍī Sayādaw gantha saṅgha*, 雷迪大師作品集, *Lôi-địch đại sư tác phẩm tập*).

7.3.1. Sơ giải sinh hoạt của Moggallāna (sách văn phạm Pali) (*Vuttimoggallāna Tīkā*, 目犍連生活疏 (巴利語文法書), *Mục-kiên-liên sinh hoạt sơ* (Ba-lợi ngữ văn pháp thư).

7.3.2. Sơ tay chân lý tuyệt đối trong Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (*Paramatthadīpanī* (-*Saṅgha mahāṭīkā pāṭha*), 勝義諦手冊, *Thắng nghĩa để thủ sách*).

7.3.3. Sổ tay mang theo (tác phẩm A-tỳ-đạt-ma) (*Anudīpanīpāṭha*, 隨手冊 (阿毘達摩作品, *Tùy thủ sách* (A-tỳ-đạt-ma tác phẩm).

7.3.4. Hai mươi bốn quan hệ nhân duyên (*Paṭṭhānuddesa dīpanīpāṭha*, 二十四緣, *Nhị thập tứ duyên*).

7.3.5. Tóm tắt tinh hoa chân lý tuyệt đối trong Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (*Paramattha-saṅkhepa*, 勝義諦要略, *Thắng nghĩa để yếu lược*).

7.3.6. Sổ tay tâm nhìn chân chính (*Sammāditṭhi Dīpanī*, 正見手冊, *Chính kiến thủ sách*).

7.3.7. Sổ tay quyết định; sổ tay trật tự vũ trụ (*Niyāma Dīpanī*, 決定手冊, *Quyết định thủ sách*).

7.3.8. Sổ tay thiền quán (*Vipassanā Dīpanī*, 觀手冊, Quán thủ sách).

7.3.9. Sổ tay người siêu việt (*Uttamapurisa Dīpanī*, 最勝人手冊, Tối thắng nhân thủ sách).

7.4. Kính lễ đức Phật (*Buddhavandanā gantha saṅgaha*, 禮敬佛陀, Lễ kính Phật-đà).

7.4.1. Kính lễ đức Phật và Giải thích Kính lễ đức Phật (*Namakkāra & Namakkāratikā*, 作禮敬及作禮敬疏, Tác lễ kính cập tác lễ kính số).

7.4.2. Kính lễ lớn (*Mahāpaṇāmapāṭha*, 大禮敬, Đại lễ kính).

7.4.3. Thi kệ kính lễ đức Phật (*Lakkhaṇāto buddhathomanāgāthā*, 由相 (禮敬佛陀頌), Do tướng: Kính lễ Phật-đà tụng).

7.4.4. Kính lễ kinh điển (*Suttavandanā*, 禮敬經典, Lễ kính kinh điển).

7.4.5. Chắp tay như hoa sen (*Kamalāñjali*, 蓮花合掌, Liên hoa hợp chưởng).

7.4.6. Trang sức báu của bậc chiến thắng (*Jināṅkāra*, 勝者寶飾, Thắng giả bảo sức).

7.4.7. Bí mật của đạo (*Pajjamadhu*, 道之蜜, Đạo chi mật).

7.4.8. Thi kệ công đức của đức Phật (*Buddhagunaḡāthāvalī*, 佛陀功德頌, Phật-đà công đức tụng).

7.5. Lịch sử giáo pháp (*Vaṃsa gantha saṅgaha*, 教史, Giáo sử).

7.5.1. Sử biên niên đầy đủ (chú thích Sử biên niên về đảo Tích-lan) (*Mahāvamsa*, 大史, Đại sử).

7.5.2. Sử biên niên tóm tắt (*Cūlanthavaṃsa*, 小史, Tiểu sử).

7.5.3. Sử biên niên giáo pháp (*Sāsanavaṃsa*, 教史, Giáo sử).

7.5.4. Đèn sáng trong giáo pháp (*Sāsanavaṃsappadīpikā*, 教史明燈, Giáo sử minh đăng).

7.5.5. Sử biên niên về đảo Tích-lan (*Dīpavaṃsa*, 島史, Đảo sử).

7.6. Văn phạm (Pali) (*Byākaraṇa gantha saṅgaha*, 文法, Văn pháp).

7.6.1. Ánh sáng ngôn ngữ (Từ điển từ đồng nghĩa) (*Abhidhānappadīpikā*, 語言光明: 同義字辭典, Ngữ ngôn quang minh: đồng nghĩa tự từ điển).

7.6.2. Giải thích Ánh sáng ngôn ngữ (giải thích Từ điển từ đồng nghĩa) (*Abhidhānappadīpikāṭīkā*, 語言光明疏, Ngữ ngôn quang minh số).

7.6.3. Nhập môn của người mới học (Pali) (*Bālāvatāra*, 初學入門, Sơ học nhập môn).

7.6.4. Văn phạm Kaccāyana (sách văn phạm Pali cổ nhất) (Kaccāyanabyākaraṇaṃ, 迦旃延文法, Ca chiên duyên văn pháp).

7.6.5. Cách viết câu (Pali) (Padasādhanam, 造句, Tạo cú).

7.6.6. Số giải năm luận Moggallāna (Moggallāna pañcika ṭikā, 目犍連五論疏, Mục-kiên-liên ngũ luận số).

7.6.7. Văn phạm Moggallāna (Moggallānasuttapāṭho (Moggallānabyākaraṇa), 目犍連文法, Mục-kiên-liên văn pháp).

7.6.8. Luận ngữ pháp (Saddanītipparakaraṇam (dhātumālā), 語法論, Ngữ pháp luận).

7.6.9. Luận ngữ pháp (Saddanītipparakaraṇam (padamālā), 語法論, Ngữ pháp luận).

7.6.10. Thành tựu cú thân (Padarūpasiddhi, 句身成就, Cú thân thành tựu).

7.6.11. Thành tựu tiền phương tiện (Payogasiddhi, 前方便成就, Tiền phương tiện thành tựu).

7.6.12. Minh bạch và trang nghiêm (Subodhālaṅkāro, 莊嚴明瞭, Trang nghiêm minh liễu).

7.6.13. Giải thích Minh bạch và trang nghiêm (Subodhālaṅkāraṭikā, 莊嚴明瞭疏, Trang nghiêm minh liễu số).

7.6.14. Học thơ Pali (Vuttodayam, 巴利詩學, Ba-lợi thi học).

7.7. Châm ngôn (Nīti gantha saṅgaha, 格言, Cách ngôn).

7.7.1. Đèn sáng bốn thiên hộ vệ (Caturārakkhadīpanī, 四護衛禪明燈, Tứ hộ vệ thiên minh đăng).

7.7.2. Châm ngôn tấm gương thi nhân (Cāṇakyanīti, 詩人鏡子格言, Thi nhân kính tử cách ngôn).

7.7.3. Châm ngôn chánh pháp (Dhammanīti, 法的格言, Pháp đích cách ngôn).

7.7.4. Pháp thế gian (Tuyển tập Châm ngôn) (Lokanīti, 世間法 (格言集), Thế gian pháp (cách ngôn tập).

7.7.5. Châm ngôn tấm gương thi nhân (Kavidappanaṇīti, 詩人鏡子格言, Thi nhân kính tử cách ngôn).

7.7.6. Châm ngôn A-la-hán lớn (Mahārahanīti, 大阿羅漢格言, Đại A-la-hán cách ngôn).

7.7.7. Tráp báu Châm ngôn (*Nītimañjari*, 格言寶函, Cách ngôn bảo hàm).

7.7.8. Đèn sáng Narada (*Naradakkhadīpanī*, 能幹者明燈, Năng cán giả minh đăng).

7.7.9. Châm ngôn trong kinh (*Suttantañīti*, 經中格言, Kinh trung cách ngôn).

7.7.10. Châm ngôn của bậc anh hùng (*Sūrasatīñīti*, 英雄格言, anh hùng cách ngôn).

7.8. Tuyển tập tác phẩm tạp (*Pakīṇṇaka gantha saṅgaha*, 雜集, Tạp tập).

7.8.1. Chuyện thú vị (*Rasavāhin*, 趣味故事, Thú vị cổ sự).

7.8.2. Sự thanh tịnh hoàn toàn về cương giới (*Sīmavisodhanī*, 疆界純淨, Cương giới thuần tịnh).

7.8.3. Thi kệ Vesantara (*Vesantaragīti*, 維桑塔拉偈, Duy-tang-tháp-lạp kệ).

7.9. Tuyển tập tác phẩm Tích Lan (*Sinhala gantha saṅgaha*, 錫蘭作品集, Tích lan tác phẩm tập).

7.9.1. Sử biên niên răng Phật (*Dāṭhāvamsa*, 佛牙史, Phật nha sử).

7.9.2. Ý vui về bản văn yếu tố (*Dhātupāṭha vilāsinīyā*, 界文悅意, Giới văn duyệt ý).

7.9.3. Sử biên niên xá-lợi (*Dhātuvaṃso*, 舍利史, Xá-lợi sử).

7.9.4. Sử biên niên chùa Hathavanagalla (*Hatthavanagallavihāravamsa*, 赫拉迦拉寺史, Hách-lạp-ca-lạp tự sử).

7.9.5. Đạo hạnh của bậc chiến thắng (*Jinacaritaya*, 勝者所行, Thắng giả sở hành).

7.9.6. Đèn sáng đời siêu việt (*Jinavaṃsadīpanī*, 勝世明燈, Thắng thế minh đăng).

7.9.7. Tráp báu yếu tố Kaccāyana (*Kaccāyana dhātu mañjūsā*, 迦梅延界寶函, Ca-chiên-diên giới bảo hàm).

7.9.8. Sớ giải Kinh Mi-tiên vấn đáp; Sớ giải Kinh vua Milinda hỏi đạo (*Milidaṭṭikā*, 彌蘭王問經疏, Di-lan vương vấn kinh sớ).

7.9.9. Giải thích tận tường rõ ràng Moggalāna (sách văn phạm Pali) (*Moggallāna vuttivaraṇapañcīkā*, 目犍連說明詳解, Mục-kiền-liên thuyết minh tường giải).

- 7.9.10. Sử biên niên tháp xá-lợi (*Thupavaṃso*, 舍利塔史, Xá-lợi tháp sử).
 7.9.11. Thi kệ *Telakaṭāha* (*Telakaṭāhagāthā*, 油壺偈, Du-hồ kệ).
 7.9.12. Gương báu câu (*Padamañjarī*, 句寶函, Cú bảo hàm).
 7.9.13. Cách tạo câu (Pali) (*Padasādhana*, 造句, Tạo cú).
 7.9.14. Lời tán dương ở đỉnh *Saddabindu* (*Saddabindu pakaraṇaṇi*, 瑟曼得峰讚語, Sắt-mạn-đắc phong tán ngữ).

VIII. CÁC TÁC PHẨM PALI KHÁC CHƯA PHÂN LOẠI (其他未分类藏外文献, Kỳ tha vị phân loại Tạng ngoại văn hiến).

- 8.1. Vòng hoa kỷ nguyên của người chinh phục (*Jinakālamāli* (*Jinakālamālipakaraṇam*), 勝紀絮語, Thắng kỷ như nữ).
 8.2. Giải thích Sử biên niên đầy đủ (*Vamsatthappakāsinī*, 大史疏, Đại sử sử).
 8.3. Sử biên niên đầy đủ mở rộng (*Mahāvamsa*, 大史擴編, Đại sử khuếch biên).
 8.4. Năm mươi chuyện tiền thân đức Phật (*Paññāsa Jātaka*, 五十本生, Ngũ thập bản sinh).
 8.5. Sớ giải Kinh Mi-tiên vấn đáp; Sớ giải Kinh vua Milinda hỏi đạo (*Milindapañho-tīkā*, 彌蘭陀王問經疏, Di-lan-đà vương vấn kinh sớ).
 8.6. Đại cương ý nghĩa tâm (*Sārasaṅgaha*, 心義攝要, Tâm nghĩa nhiếp yếu).
 8.7. Trang nghiêm Ưu-bà-tắc (*Upāsakajanāṅkāra*, 優婆塞莊嚴, Ưu-bà-tắc trang nghiêm).
 8.8. Tuyển tập châm ngôn Pali (của Miến Điện) (*Pāli-nīti*, 緬甸巴利格言集, Miến Điện Ba-lợi cách ngôn tập).
 8.9. Kinh dài (*Mahāsūtra*, 大經, Đại kinh).
 8.10. Sử biên niên về sách (*Gandhavaṃsa*, 書史, Thư sử).
 8.11. Sử biên niên xá-lợi sáu sợi tóc (*Cha-kesa-dhātu*, 六髮界史, Lục phát giới sử).
 8.12. Lịch sử tương lai (*Anāgata-vaṃsa*, 未來史, Vị lai sử).
 8.13. Ý nghĩa bao hàm giáo pháp tuyệt vời (*Saddhamma-saṅgaha*, 妙法攝義, Diệu pháp nhiếp nghĩa).
 8.14. Thi kệ *Telakaṭāha*; thi kệ hủ dẫu (*Telakaṭāhagāthā*, 油壺偈, Du-hồ kệ).

8.15. Giải thích năm cảnh giới (*Pañcagati-dīpanā*, 五趣解説, Ngũ thú giải thuyết).

8.16. Câu chuyện vĩ đại; chuyện đức Phật trong Luật tạng của Thuyết xuất thế bộ (*Mahāvastu-avadāna* (*Mahāvastu*), 大事, Đại sự).

DANH MỤC TỰA ĐỀ TAM TẠNG PALI (Đối chiếu Pali – Việt – Hán)

Abhidhammamātikāpāli: Mẫu đề A-tỳ-đạt-ma (阿毘達摩論母, A-tỳ-đạt-ma luận mẫu).

Abhidhammapiṭaka Saṅgāyanassa pucchā vissajjanā: Hỏi đáp về việc biên tập Kho tàng A-tỳ-đạt-ma (阿毘達摩藏之結集問答, A-tỳ-đạt-ma tạng chi kết tập vấn đáp).

Abhidhammapiṭaka: Kho tàng giáo pháp siêu việt (論藏, Luận tạng).

Abhidhammapiṭaka-aṭṭhakathā & Tīkā: Chú giải và Sớ giải Kho tàng giáo pháp tuyệt vời (論藏注釋與疏抄, Luận tạng chú thích dữ sớ sao).

Abhidhammatthasaṅgahagandhi: Chú thích mùi hương Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (攝阿毗達磨義香注, Nhiếp A-tỳ-đạt-ma nghĩa hương chú).

Abhidhammatthasaṅgahamadhu: Chú thích sâu xa Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (攝阿毗達磨義蜜注, Nhiếp A-tỳ-đạt-ma nghĩa mật chú).

Abhidhammatthasaṅgaha-tīkā: Sớ giải tóm tắt về A-tỳ-đạt-ma (古注, Cổ chú).

Abhidhammatthasaṅgaho: Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (攝阿毘達磨義論, Nhiếp A-tỳ-đạt-ma nghĩa luận).

Abhidhammatthasarūpadipaka: Chú thích đèn hữu sắc ý nghĩa A-tỳ-đạt-ma (阿毗達磨義有色燈注, A-tỳ-đạt-ma nghĩa hữu sắc đăng chú).

Abhidhammatthavibhāvinītikā: Sớ giải rộng ý nghĩa A-tỳ-đạt-ma (阿毘達磨義廣釋, A-tỳ-đạt-ma nghĩa quảng thích).

Abhidhammāvatāra: Luận dẫn nhập A-tỳ-đạt-ma (入阿毘達摩論, Nhập A-tỳ-đạt-ma luận).

Abhidhammāvatāra-purāṇaṭīkā và Abhidhammāvatāra-abhinavaṭīkā:

Luận dẫn nhập A-tỳ-đạt-ma số giải cổ và số giải mới (入阿毘達摩論古疏 & 新疏, Nhập A-tỳ-đạt-ma luận cổ số & tân số).

Abhidhānappadīpikā: Ánh sáng ngôn ngữ (Từ điển từ đồng nghĩa) (語言光明: 同義字辭典, Ngữ ngôn quang minh: đồng nghĩa tự từ điển).

Abhidhānappadīpikāṭīkā: Giải thích Ánh sáng ngôn ngữ (giải thích Từ điển từ đồng nghĩa) (語言光明疏, Ngữ ngôn quang minh số).

Abhisamayasaṃyutta: Nhóm kinh về thâm nhập hiện tại; nhóm kinh về thực chứng hiện tiền (現觀相應, Hiện quán tương ứng) (SN.13, 74-84).

Abyākatasamīyutta: Tương ứng không thuyết; nhóm nói về vô ký; nhóm nói về trung tính (無記說相應, Vô ký thuyết tương ứng) (SN.44, 410-420).

Abyākatavagga: Phẩm vô ký; phẩm trung tính (無記品, Vô ký phẩm) (AN.7.54-64).

Accharāsaṅghātavagga: Phẩm búng ngón tay (彈指品, Đạn chỉ phẩm) (AN.1.51-60).

Adantavagga: Phẩm không điều phục (無調品, Vô điều phẩm) (AN.1.31-40).

Adhammavagga: Phẩm phi pháp; phẩm các điều sai (非法等品, Phi pháp đẳng phẩm) (AN.1.140-149).

Adhikaraṇabheda: Giải thích về tranh chấp; phân tích sự tranh tụng (諍事解說, Tránh sự giải thuyết) (PV.11, 340-358).

Adhikaraṇasamatha: Chương diệt tránh; chương dàn xếp; chương chấm dứt tranh chấp (滅諍篇, Diệt tránh thiên) (BV.8, 655), (NV.7, 1242).

Adhikaraṇavagga: Phẩm tranh luận (諍論品, Tránh luận phẩm) (AN.2.11-21).

Āhuneyyavagga: Phẩm bậc đáng thỉnh mời (應請品, Ứng thỉnh phẩm) (AN.6.1-10), (AN.7.95-622).

Akammaniyaavagga: Phẩm không chịu đựng được (無堪忍品, Vô kham nhẫn phẩm) (AN.1.21-30).

Ākaṅkhavagga: Phẩm nguyện (願品, Nguyện phẩm) (AN.10.71-80).

Akkosavagga: Phẩm mắng nhiếc (罵詈品, Mạ li phẩm) (AN.10.41-50).

Akusalapeyyāla: Phẩm bất thiện (不善品, Bất thiện phẩm) (AN.2.191-200).

- Amatavagga*: Phẩm không chết (不死品, Bất tử phẩm) (AN.1.600-611).
- Anāgata-vaṃsa*: Lịch sử tương lai (未來史, Vị lai sử).
- Anamataggasaṃyutta*: Nhóm kinh về vô thí; nhóm kinh về không điểm bắt đầu (無始相應, Vô thủy tương ứng) (SN.15, 124-143).
- Ānāpānasamīyutta*: Nhóm kinh về hơi thở ra vào (入出息相應, Nhập xuất tức tương ứng) (SN.54, 977-996).
- Anāpattivagga*: Phẩm vô phạm; phẩm các việc không phạm (無犯等品, Vô phạm đẳng phẩm) (AN.1.150-169).
- Āṅguttaranikāya*: Kinh Tăng chi bộ; kinh tuyển tập con số tăng dần (增支部經典, Tăng chi bộ kinh điển) (AN.1-11, 7231).
- Āṅguttaranikāya-aṭṭhakathā & Ṭīkā*: Chú giải và Sơ giải Kinh Tăng chi (增支部注釋與疏抄, Tăng chi bộ chú thích dữ sơ sao).
- Āṅguttaranikāya-aṭṭhakathā (1~4) (Manorathapūraṇī)*: Chú giải Kinh Tăng chi (Đầy đủ sự mong cầu) (增支部注釋 (滿足希求), Tăng chi bộ chú thích (Mãn túc hi cầu)).
- Āṅguttaranikāye Saṅgāyanassa pucchā-vissajjanā*: Hỏi đáp về việc biên tập Kinh Tăng chi (增支部結集問答, Tăng chi bộ kết tập vấn đáp).
- Āṅguttara-ṭīkā (Sāratthamañjūsā)*: Sơ giải Kinh Tăng chi (Tráp báu ý nghĩa tâm) (增支部疏 (心義寶函), Tăng chi bộ sơ (Tâm nghĩa bảo hàm)).
- Ānisaṃsavagga*: Phẩm thắng lợi (勝利品, Thắng lợi phẩm) (AN.6.96-106), (AN.10.1-10).
- Aniyatakanda*: Chương bất định; chương tội chưa xác định (不定篇, Bất định thiên) (BV.3, 443-458).
- Añña pāli gantha*: Văn học ngoài Tam tạng (藏外文獻, Tạng ngoại văn hiến).
- Antarapeyyāla*: Trùng lặp liên tục (複習, Phục tập) (PV.4, 271-291).
- Anudīpanīpāṭha*: Sổ tay mang theo (tác phẩm A-tỳ-đạt-ma) (隨手冊 (阿毘達摩作品, Tùy thủ sách (A-tỳ-đạt-ma tác phẩm)).
- Anupadavagga*: Phẩm bất đoạn; phẩm không ngừng lại (不斷品, Bất đoạn phẩm) (MN.111-120, 93-175).
- Anuruddhasamīyutta*: Nhóm kinh về Anuruddha; nhóm kinh về A-na-luật (阿那律相應, A-na-luật tương ứng) (SN.52, 899-922).
- Anusayavagga*: Phẩm tâm lý ngủ ngầm (睡眠品, Tùy miên phẩm) (AN.7.11-20).

- Anussativagga*: Phẩm nhớ nghĩ (憶念品, Ưc niệm phẩm) (AN.11.11-21).
- Anuttariyavagga*: Phẩm tối cao (無上品, Vô thượng phẩm) (AN.6.21-30).
- Apadāna-aṭṭhakathā*: Chú giải Kinh thí dụ; Chú giải thánh nhân ký sự (譬喻經注釋, Thí dụ kinh chú thích).
- Apadānapāli*: Kinh thí dụ; Kinh thánh nhân ký sự (譬喻經, Thí dụ kinh) (Ap).
- Aparaaccharāsaṅghātavagga*: Phẩm khảy móng tay (tiếp theo) (續彈指品, Tục đạn chỉ phẩm) (AN.1.382-562).
- Aparagāthasaṅgaṇika*: Tuyển tập thi kệ; sưu tập các bài kệ khác (別偈集, Biệt kệ tập) (PV.12, 359).
- Aparapuggalavagga*: Phẩm người (tiếp theo) (續人品, Tục nhân phẩm) (AN.10.199-210).
- Arahattavagga*: Phẩm quả thánh A-la-hán (阿羅漢果品, A-la-hán quả phẩm) (AN.6.75-84).
- Ariyamaggavagga*: Phẩm con đường thánh (聖道品, Thánh đạo phẩm) (AN.10.189-198).
- Ariyavagga*: Phẩm con đường thánh (聖道品, Thánh đạo phẩm) (AN.10.145-154).
- Āsāduppajahavagga*: Phẩm các hy vọng (希望品, Hi vọng phẩm) (AN.2.119-130).
- Asaṅkhatasamyutta*: Tương ứng vô vi; nhóm kinh về vô vi (無為相應, Vô vi tương ứng) (SN.43, 366-409).
- Aṭṭhakanāgarasutta*: Kinh cư sĩ tám thành (八城居士經, Bát thành cư sĩ kinh) (AN.11.16).
- Aṭṭhakanipātapāli*: Tuyển tập tám pháp; tuyển tập tám điều (八集, Bát tập) (AN.8,1-626).
- Aṭṭhakathā Saṅgāyanassa pucchā-vissajjanā*: Hỏi đáp về việc biên tập các Bản chú giải (注釋之結集問答, Chú thích chi kết tập vấn đáp).
- Aṭṭhānapāli*: Phẩm không thể có được; phẩm không có chuyện đó (無有是處品, Vô hữu thị xứ phẩm) (AN.1.268-295).
- Atthāpattisamuttāna*: Nguồn sinh khởi (等起, Đẳng khởi) (PV.18, 470-473).
- Atthavasapakarāṇa*: Giải thích về lợi ích (của thành lập giới); giải thích về điều lợi ích (制戒義利論, Chế giới nghĩa lợi luận) (PV.9, 334).

- Āyācanavagga:** Phẩm hy cầu (希求品, Hi cầu phẩm) (AN.2.131-141).
- Balasamyutta:** Nhóm kinh về sức mạnh (力相應, Lực tương ứng) (SN.50, 705-812).
- Bālavagga:** Phẩm kẻ ngu (愚者品, Ngu giả phẩm) (AN.2.99-118), (AN.2.22-32).
- Bālāvatāra:** Nhập môn của người mới học (Pali) (初學入門, Sơ học nhập môn).
- Bhesajjakkhandhaka:** Chương dược phẩm; chương thuốc thang (藥篇, Dược thiên) (MV.6, 260-305).
- Bhikkhunikkhandhaka:** Chương Tỳ-khưu-ni; chương Tỳ-kheo-ni (比丘尼篇, Tỳ-kheo-ni thiên) (CV.10, 402-436).
- Bhikkhunīsamyutta:** Nhóm kinh về Tỳ-kheo-ni (比丘尼相應, Tỳ-kheo-ni tương ứng) (SN.5, 162-171).
- Bhikkhunivibhaṅga:** Phân tích giới bốn Tỳ-kheo-ni (比丘尼類, Tỳ-kheo-ni loại) (NV.1-7, 587), (PV.2, 201-256).
- Bhikkhusamyutta:** Chương Tỳ-kheo (比丘相應, Tỳ-kheo tương ứng) (SN.21, 235-246).
- Bhikkhuvagga:** Phẩm Tỳ-kheo (比丘品, Tỳ-kheo phẩm) (MN.61-70, 107-184).
- Bhikkhuvibhaṅga:** Phân tích giới bốn Tỳ-kheo (比丘類, Tỳ-kheo loại) (BV.1-8, 1317), (PV.1, 1-200).
- Bhūmicālavagga:** Phẩm động đất (地震品, Địa chấn phẩm) (AN.8.61-70).
- Bojjhaṅgasamyutta:** Nhóm kinh về yếu tố giác ngộ (覺支相應, Giác chi tương ứng) (SN.46, 182-366).
- Brāhmaṇasamyutta:** Nhóm kinh về Bà-la-môn (婆羅門相應, Bà-la-môn tương ứng) (SN.7, 187-208).
- Brāhmaṇavagga:** Phẩm Bà-la-môn; phẩm phạm chí (婆羅門品, Bà-la-môn phẩm) (MN.91-100, 383-486).
- Brahmasamyutta:** Nhóm kinh về Phạm thiên; nhóm kinh về Phạm thiên (梵天相應, Phạm thiên tương ứng) (SN.6, 172-186).
- Buddhagunagāthāvalī:** Thi kệ công đức của đức Phật (佛陀功德頌, Phật-đà công đức tụng).
- Buddhavaṃsa-aṭṭhakathā:** Chú giải Lịch sử đức Phật; dòng họ đức Phật (佛種姓注釋, Phật chủng tính chú thích).

- Buddhavaṃsapāli:** Lịch sử đức Phật; dòng họ đức Phật (佛種姓, Phật chủng tánh) (Bu 2.299-384).
- Buddhavandanā gantha saṅgaha:** Kính lễ đức Phật (禮敬佛陀, Lễ kính Phật-đà).
- Byākaraṇa gantha saṅgaha:** Văn phạm (Pali) (文法, Văn pháp).
- Byasanasutta:** Kinh mười một điều bất hạnh (十一不幸經, Thập nhất bất hạnh kinh) (AN.11.6).
- Cammakkhandhaka:** Chương da thú (皮革篇, Bi cách thiên) (MV.5, 242-259).
- Campeyyakkhandhaka:** Chương Campā (瞻波篇, Chiêm-ba thiên) (MV.9, 380-450).
- Cāṇakyaṇīti:** Châm ngôn tám gương thi nhân (詩人鏡子格言, Thi nhân kính tử cách ngôn).
- Cariyāpiṭaka-aṭṭhakathā:** Chú giải Kho tàng đạo hạnh (行藏經注釋, Hạnh tạng kinh chú thích).
- Cariyāpiṭakapāli:** Kho tàng đạo hạnh (行藏, Hạnh tạng) (Cp 2.385-420).
- Catukkanipātapāli:** Tuyển tập bốn pháp; tuyển tập bốn điều (四集, Tứ tập) (AN.4,1-783).
- Caturārakkhadīpanī:** Đèn sáng bốn thiên hộ vệ (四護衛禪明燈, Tứ hộ vệ thiên minh đăng).
- Catutthapaṇṇāsaka:** Chương năm mươi bài kinh (phần 4) (五十經篇之四, Ngũ thập kinh thiên chi tứ) (AN.1.382-611), (AN.4.151-200), (AN.5.151-200), (AN.10.155-210).
- Catutthasamādhisutta:** Kinh chánh định (phần 4) (三昧經之四, tam-muội kinh chi tứ) (AN.11.21).
- Cetanākaraṇīyasutta:** Kinh không tư duy (不思經, Bất tư kinh) (AN.11.2).
- Cha-kesa-dhātu:** Sử biên niên xá-lợi sáu sợi tóc (六髮界史, Lục phát giới sử).
- Chakkanipātapāli:** Tuyển tập sáu pháp; tuyển tập sáu điều (六集, Lục tập) (AN.6,1-649).
- Chatṭthapaṇṇāsaka:** Chương năm mươi bài kinh (phần 6) (五十經篇之六, Ngũ thập kinh thiên chi lục) (AN.5.251-1151).
- Cittasamyutta:** Tương ứng tâm; nhóm kinh về tâm (質多相應, Chất-đa tương ứng) (SN.41, 343-352).

- Cīvarakkhandhaka:** Chương pháp phục; chương y phục (衣篇, Y thiên) (MV.8, 326-379).
- Codanākaṇḍa:** Chương cáo buộc tội; chương cáo tội (責問章, Trách vấn chương) (PV.13, 360-364).
- Cūlaniddesa-aṭṭhakathā:** Chú giải Tiểu diễn giải; Chú giải Giải nghĩa tóm tắt (小義釋注, Tiểu nghĩa thích chú).
- Cūlaniddesapāli:** Tiểu diễn giải; Giải nghĩa tóm tắt (小義釋, Tiểu nghĩa thích) (Cnd.1-41, 335).
- Cūlanthavaṃsa:** Sử biên niên tóm tắt (小史, Tiểu sử).
- Cūlasaṅgāma:** Tranh chấp (phần phụ); xung đột (phần phụ) (諍論小篇, Tránh luận tiểu thiên) (PV.14, 365-367).
- Cūlavagga-aṭṭhakathā:** Chú giải Tiểu phẩm (小品注, Tiểu phẩm chú).
- Cūlavaggapāli:** Phẩm nhỏ; phẩm ngăn; chương ngăn (小品, Tiểu phẩm; phẩm ngăn) (CV.1-12, 1-458).
- Cūlayamakavagga:** Phẩm ngăn về cặp đôi (雙小品, Song tiểu phẩm) (MN.41-50, 439-513).
- Dānavagga:** Phẩm bố thí (布施品, Bố thí phẩm) (AN.8.31-40), (AN.2.142-151).
- Dasakanipātapāli:** Tuyển tập mười pháp; tuyển tập mười điều (十集, Thập tập) (AN.10, 1-746).
- Dāthavaṃso:** Sử biên niên răng Phật (佛牙史, Phật nha sử).
- Devadahavagga:** Phẩm Devadaha; phẩm thành Cánh Tay Trời (天臂品, Thiên Tí phẩm) (MN.101-110, 1-92).
- Devaputtasamyutta:** Nhóm kinh về thiên tử (天子相應, Thiên tử tương ứng) (SN.2, 82-111).
- Devatāsamyutta:** Nhóm kinh về các thần (諸天相應, Chư thiên tương ứng) (SN.1, 1-81).
- Devatāvagga:** Phẩm thiên thần (天神品, Thiên thần phẩm) (AN.6.65-74); Phẩm trời (天品, Thiên phẩm) (AN.6.31-42), (AN.7.32-43).
- Dhammanīti:** Châm ngôn chánh pháp (法的格言, Pháp đích cách ngôn).
- Dhammapada-aṭṭhakathā:** Chú giải Kinh pháp cú; Chú giải Kinh lời vàng Phật dạy (法句經注, Pháp cú kinh chú).
- Dhammapadapāli:** Kinh pháp cú; kinh lời vàng Phật dạy (法句經, Pháp cú kinh) (Dhp 1-26, 1-423).

- Dhammasaṅgaṇī:** Pháp tập luận; luận pháp tụ; luận liệt kê pháp theo nhóm (法集論, Pháp tập luận) (Dhs 1-298).
- Dhammasaṅgaṇī-anuṭṭikā:** Hậu số giải tuần tự Luận pháp tập (法集論隨複注, Pháp tập luận tùy phức chú).
- Dhammasaṅgaṇī-aṭṭhakathā:** Chú thích Pháp tập luận (法集論注, Pháp tập luận chú).
- Dhammasaṅgaṇī-mūlatikā:** Số giải căn bản Luận pháp tập (法集論根本注, Pháp tập luận căn bản chú).
- Dhammavagga:** Phẩm các pháp (法品, Pháp phẩm) (AN.2.88-98).
- Dhammikavagga:** Phẩm Dhammika (曇彌品, Đàm-di phẩm) (AN.6.43-54).
- Dhanavagga:** Phẩm tài sản (財品, Tài phẩm) (AN.7.1-10).
- Dhātukathā:** Luận chất ngũ; Luận yếu tố nhân duyên (界論, Giới luận) (Dhk).
- Dhātukathā-aṭṭhakathā:** Chú giải Luận chất ngũ; Chú giải Luận yếu tố (界論注釋, Giới luận chú thích).
- Dhātupāṭha vilāsiniyā:** Ý vui về bản văn yếu tố (界文悅意, Giới văn duyệt ý).
- Dhātusaṃyutta:** Nhóm kinh về cõi giới (界相應, Giới tương ứng) (SN.14, 85-123).
- Dhātuvaṃso:** Sử biên niên xá-lợi (舍利史, Xá-lợi sử).
- Dīghanikāya:** Kinh Trường bộ; kinh tuyển tập kinh dài (長部經典, Trường bộ kinh điển) (DN.1-34, 1360).
- Dīghanikāya:** Kinh Trường bộ; kinh tuyển tập kinh dài (長部經典, Trường bộ kinh điển) (DN.1-34, 1360).
- Dīghanikāya-aṭṭhakathā & Tikā:** Chú giải và Số giải Kinh Trường bộ (長部注釋與疏抄, Trường bộ chú thích dữ số sao).
- Dīghanikāya-aṭṭhakathā «Sumaṅgalavilāsini»:** Chú giải Kinh Trường bộ (Ý vui cát tường) (長部注(吉祥悅意), Trường bộ chú (Cát tường duyệt ý).
- Dīghanikāya-tikā:** Số giải Kinh Trường bộ (長部疏, Trường bộ số).
- Dīghanikāye Saṃgāyanassa pucchā vissajjanā:** Hỏi đáp về việc biên tập Kinh Trường bộ (長部結集的問答, Trường bộ kết tập đích vấn đáp).
- Dīpavaṃsa:** Sử biên niên về đảo Tích-lan (島史, Đảo sử).
- Diṭṭhisamṃyutta:** Nhóm kinh về quan điểm (見相應, Kiến tương ứng) (SN.24, 206-301).

- Dukanipātapāli:** Tuyển tập hai pháp; tuyển tập hai điều (二集, Nhị tập) (AN.2, 1-246).
- Dutiyagāthāsaṅgaṇika:** Tuyển tập thi kệ; sưu tập các bài kệ (phần 2) (第二偈集, Đệ nhị kệ tập) (PV.19, 474-478).
- Dutiyamahānāmasutta:** Kinh Mahānāma (phần 2) (摩訶男經之二, Ma-ha nam kinh chi nhị) (AN.11.12).
- Dutiyapamādādivagga:** Phẩm các thứ buông thả (phần 2) (放逸等品之二, Phóng dật đẳng phẩm chi nhị) (AN.1.98-139).
- Dutiyapaṇṇāsaka:** Chương năm mươi bài kinh (phần 2) (五十經篇之二, Ngũ thập kinh thiên chi nhị) (AN.1.51-97), (AN.2.53-118), (AN.3.52-103), (AN.4.51-100), (AN.5.51-100), (AN.6.55-649), (AN.7.54-1132), (AN.9.52-432), (AN.10.51-100), (AN.8.51-626).
- Dutiyasamādhisutta:** Kinh chánh định (phần 2) (三昧經之二, tam-muội kinh chi nhị) (AN.11.19).
- Dutiyaupanisāsutta:** Kinh chỗ nương tựa (phần 2) (所依經之二, Sở y kinh chi nhị) (AN.11.4).
- Dvemātikāpāli: Bhikkhubhikkhunīpātimokkhapāli:** Hai bộ luận mẹ: Giới bốn Tỳ-kheo và Giới bốn Tỳ-kheo-ni (二部母論: 比丘比丘尼波羅提木叉, Nhị bộ mẫu luận: Tỳ-kheo Tỳ-kheo-ni ba la đê mộc xoa).
- Dvemātikāpāli:** Giới bốn và mục lục (戒本與目錄, Giới bốn dữ mục lục) (DV.1-3).
- Ekādasaka:** Tuyển tập mười một pháp; tuyển tập mười một điều (十一集, Thập nhất tập) (AN.11, 1-671).
- Ekadhammapāli:** Phẩm một pháp (一法品, Nhất pháp phẩm) (AN.1.296-365).
- Ekakanipātapāli:** Tuyển tập một pháp; tuyển tập một điều (一集, Nhất tập) (AN.1, 1-611).
- Ekapuggalavagga:** Phẩm một người (一人品, Nhất nhân phẩm) (AN.1.170-187).
- Ekuttarikanaya:** Tăng theo con số; tăng theo từng bậc (增一法, Tăng nhất pháp) (PV.7, 321-331).
- Etadaggavagga:** Phẩm người tối thắng; phẩm người cao nhất (是第一品, Thị đệ nhất phẩm) (AN.1.188-267).

- Gahapativagga:** Phẩm cư sĩ (居士品, *Cư sĩ phẩm*) (AN.8.21-30); (MN.51-60, 1-106).
- Gāmaṇisaṃyutta:** Tương ứng thôn trưởng; nhóm kinh về trưởng làng (聚落主相應, *Tụ lạc chủ tương ứng*) (SN.42, 353-365).
- Gandhabbakāyaṃyutta:** Nhóm kinh về Gandhabba; nhóm kinh về Càn-thát-bà (乾達婆相應, *Càn-đạt-bà tương ứng*) (SN.31, 438-549).
- Gandhavaṃsa:** Sử biên niên về sách (書史, *Thư sử*).
- Gāthasaṅgaṇika:** Tuyển tập thi kệ; sưu tập các bài kệ (偈集, *Kệ tập*) (PV.10, 335-339).
- Gopālasutta:** Kinh người chăn bò (牧牛者經, *Mục ngưu giả kinh*) (AN.11.17).
- Gotamīvagga:** Phẩm Gotamī (瞿曇彌品, *Cù-đàm-di phẩm*) (AN.8.51-60).
- Hatthavanagallavihāraṃsa:** Sử biên niên chùa Hathavanagalla (赫拉迦拉寺史, *Hách-lạp-ca-lạp tự sử*).
- Iddhipādasamṃyutta:** Nhóm kinh về thần túc (神足相應, *Thần túc tương ứng*) (SN.51, 813-898).
- Iddhipādavagga:** Phẩm thần túc (神足品, *Thần túc phẩm*) (AN.9.83-92).
- Indriyasamṃyutta:** Nhóm kinh về giác quan; nhóm kinh về kiểm soát các giác quan (根相應, *Căn tương ứng*) (SN.48, 471-650).
- Itivuttaka-aṭṭhakathā:** Chú giải Kinh Phật tự thuyết; Chú giải Kinh Phật tự nói (如是語注釋, *Như thị ngữ chú thích*).
- Itivuttakapāli:** Kinh lời cảm hứng; kinh Phật nói như vậy (如是語, *Như thị ngữ*) (Iti 1-4, 1-112).
- Jambukhādakasamṃyutta:** Tương ứng Jambukhādaka; nhóm kinh về Jambukhādaka (閻浮車相應, *Diêm-phù-xa tương ứng*) (SN.38, 314-329).
- Jāṇussoṇivagga:** Phẩm Bà-la-môn Jāṇussoṇi (生聞品, *Sinh văn phẩm*) (AN.10.167-177).
- Jātaka-aṭṭhakathā (1-7):** Chú giải Chuyện tiền thân đức Phật (本生經注釋, *Bổn sinh kinh chú thích*).
- Jātakapāli:** Chuyện tiền thân đức Phật (本生經, *Bổn sanh kinh*) (Ja 1-547).
- Jhānasamṃyutta:** Nhóm kinh về thiền định (禪定相應, *Thiền định tương ứng*) (SN.34, 662-716), (靜慮相應, *Tĩnh lự tương ứng*) (SN.53, 923-976).

- Jinacaritaya:** Đạo hạnh của bậc chiến thắng (勝者所行, Thắng giả sở hành).
- Jinakālamāli (Jinakālamālipakaraṇam):** Vòng hoa kỷ nguyên của người chinh phục (勝紀絮語, Thắng kỷ như ngữ).
- Jinālaṅkāra:** Trang sức báu của bậc chiến thắng (勝者寶飾, Thắng giả bảo sức).
- Jinavaṃsadīpaṃ:** Đèn sáng đời siêu việt (勝世明燈, Thắng thế minh đăng).
- Kaccāyana dhātu mañjūsā:** Tráp báu yếu tố Kaccāyana (迦梅延界寶函, Ca-chiên-diên giới bảo hàm).
- Kaccāyanabyākaraṇam:** Văn phạm Kaccāyana (sách văn phạm Pali cổ nhất) (迦旃延文法, Ca chiên duyên văn pháp).
- Kalyāṇamittādivagga:** Phẩm những bạn tốt (善友等品, Thiện hữu đẳng phẩm) (AN.1.71-81).
- Kamalāñjali:** Chắp tay như hoa sen (蓮花合掌, Liên hoa hợp chưởng).
- Kammakaraṇavagga:** Phẩm hình phạt (科刑罰品, Khoa hình phạt phẩm) (AN.2.1-10).
- Kammakkhandhaka:** Chương yết-ma; chương hành sự; chương biểu quyết tăng đoàn (羯磨篇, Yết-ma thiên) (CV.1, 1-74).
- Kaṅkhāvitaraṇī-purāṇa-abhinava-ṭīkā:** Phân tích hoài nghi (Sớ giải cổ và Sớ giải mới) (析疑 (古疏、新疏), Tích nghi (cổ sớ, tân sớ)).
- Karajakāyavagga:** Phẩm thân do nghiệp sinh ra (業所生身品, Nghiệp sở sinh thân phẩm) (AN.10.211-220).
- Kassapasamyutta:** Nhóm kinh về Kassapa; nhóm kinh về Ca-diếp (迦葉相應, Ca-diếp tương ứng) (SN.16, 144-156).
- Kathāvatthu:** Luận ngữ tông; luận các điểm tranh luận (論事, Luận sự).
- Kathāvatthu-aṭṭhakathā:** Chú giải Luận ngữ tông; Chú giải Luận các điểm tranh luận (論事注, Luận sự chú).
- Kathinabheda:** Phân tích y Kaṭhina; giải thích y công đức (功德衣解說, Công đức y giải thuyết) (PV.16, 403-416).
- Kathinakkhandhaka:** Chương y Kaṭhina, chương y công đức (功德衣篇, Công đức y thiên) (MV.7, 306-325).
- Kavidappaṇaṇīti:** Châm ngôn tấm gương thi nhân (詩人鏡子格言, Thi nhân kính tử cách ngôn).
- Kāyagatāsativagga:** Phẩm quán niệm về thân (身至念品, Thân chí niệm phẩm) (AN.1.563-599).

- Khandhakapucchāvāra:** Chương câu hỏi về nhóm chủ đề; các câu hỏi về bộ hợp phần (問捷度章, Văn kiến-độ chương) (PV.6, 320).
- Khandhasaṃyutta:** Nhóm kinh về nhóm (蘊相應, Uẩn tương ứng) (SN.22, 1-159).
- Khandhavaggasaṃyuttapāli:** Nhóm kinh về nhóm; nhóm kinh về tổ hợp (蘊篇, Uẩn thiên) (SN.22-34, 1-716).
- Khema-pakarāṇa:** Luận giải thích tâm và vật chất (名色抄論, Danh sắc sao luận).
- Khemavagga:** Phẩm an ổn (安穩品, An ổn phẩm) (AN.9.52-62).
- Khuddakanikāya:** Kinh Tiểu bộ; Kinh tuyển tập mười lăm bộ kinh chủ đề (小部經典, Tiểu bộ kinh điển) (KN.1-15, 7077).
- Khuddakanikāya-aṭṭhakathā & Tīkā:** Chú giải và Sớ giải Kinh Tiểu bộ (小部注釋與疏抄, Tiểu bộ chú thích dữ sớ sao).
- Khuddakapāṭha-aṭṭhakathā (Paramatthajotikā):** Chú giải Tiểu tụng; Chú giải Kinh kệ tụng ngắn (小誦注 (勝義光明), Tiểu tụng chú (Thắng nghĩa quang minh)).
- Khuddakapāṭhapāli:** Tiểu tụng; kinh kệ tụng ngắn (小誦經, Tiểu tụng kinh) (Khp.1-9, 9).
- Khuddakavatthukkhanda:** Chương các việc nhỏ; chương các tiểu sự (小事篇, Tiểu sự thiên) (CV.5, 243-293).
- Khuddasikkhā-Khuddasikkhā-purāṇaṭīkā-Khuddasikkhā-abhinavaṭīkā-mūlasikkhā Mūlasikkhā-ṭīkā:** Tiểu học, Sớ giải cổ về Tiểu học, Sớ giải mới về Tiểu học, Học căn bản, Sớ giải Học căn bản (Sách cương yếu về Luật kim cương) (小學、小學古疏、小學新疏；根本學、根本學疏 (戒律綱要書), “Tiểu học, tiểu học cổ sớ, tiểu học tân sớ ; căn bản học, căn bản học sớ, (giới luật cương yếu thư).
- Kilesasaṃyutta:** Nhóm kinh về phiền não (煩惱相應, Phiền não tương ứng) (SN.27, 322-331).
- Kimatthiyasutta:** Kinh nghĩa gì (何義經, Hà nghĩa kinh) (AN.11.1).
- Kodhapeyyāla:** Phẩm phẫn nộ; phẩm tức giận (忿品, Phẫn phẩm) (AN.2.181-190).
- Kosalasaṃyutta:** Nhóm kinh về Kosala; nhóm kinh về Câu-tát-la (拘薩羅相應, Câu-tát-la tương ứng) (SN.3, 112-136).

- Kosambakakkhandhaka:** Chương Kosambī (憍賞彌篇, Kiêu-thường-di thiên) (MV.10, 451-477).
- Lābhasakkārasamyutta:** Nhóm kinh về lợi ích được cung kính (利得與供養相應, Lợi đắc dữ cúng dường tương ứng) (SN.17, 157-187).
- Lakkhaṇasamyutta:** Nhóm kinh về Lặc-xoa-na; nhóm kinh về Lakkhaṇa (勒叉那相應, Lặc-xoa-na tương ứng) (SN.19, 202-222).
- Lakkhaṇāto buddhathomanāgāthā:** Thi kệ kính lễ đức Phật (由相 (禮敬佛陀頌), Do tướng: Kính lễ Phật-đà tụng).
- Leḍī Sayādaw gantha saṅgaha:** Tuyển tập tác phẩm của đại sư Leḍī Sayādaw (雷迪大師作品集, Lôi-địch đại sư tác phẩm tập).
- Lokanīti:** Pháp thế gian (Tuyển tập Châm ngôn) (世間法 (格言集), Thế gian pháp (cách ngôn tập)).
- Madhurattha-vilāsini:** Hương vị cam lồ (甘露味, Cam lộ vị).
- Maggasamyutta:** Nhóm kinh về con đường (道相應, Đạo tương ứng) (SN.45, 1-181).
- Mahākhandhaka:** Chương trọng yếu; chương hợp phần chính (大篇, Đại thiên) (MV.1, 1-131).
- Mahāniddeśa-aṭṭhakathā:** Chú giải Đại diễn giải; Chú giải Giải nghĩa rộng (大義釋注, Đại nghĩa thích chú).
- Mahāniddeśapāli:** Đại diễn giải; Giải nghĩa rộng (大義釋, Đại nghĩa thích) (Mnd.1-16, 1-210).
- Mahāpaṇāmapāṭha:** Kính lễ lớn (大禮敬, Đại lễ kính).
- Mahārahanīti:** Châm ngôn A-la-hán lớn (大阿羅漢格言, Đại A-la-hán cách ngôn).
- Mahāsaṅgāma:** Tranh chấp (phần chính); xung đột (phần chính) (諍論大篇, Tranh luận đại thiên) (PV.15, 368-402).
- Mahāsūtra:** (大經, Đại kinh).
- Mahāvagga:** Phẩm đại; phẩm dài (大品, Đại phẩm) (AN.6.55-64), (AN.7.65-74), (AN.8.11-20), (AN.9.32-41), (AN.10.21-30).
- Mahāvagga-aṭṭhakathā:** Chú giải Đại phẩm (大品注, Đại phẩm chú).
- Mahāvaggapāli:** Phẩm lớn; phẩm dài (大品, Đại phẩm) (DN.14-23, 1-441), (MV.1-10, 1-477).

- Mahāvaggasamyuttapāli:** Nhóm kinh về trọng yếu; nhóm kinh về hợp phần chính (大篇, Đại thiên) (SN.45-56, 1-1201).
- Mahāvamsa:** Sử biên niên đầy đủ mở rộng (大史擴編, Đại sử khuếch biên).
- Mahāvastu-avadāna (Mahāvastu):** Câu chuyện vĩ đại; chuyện đức Phật trong Luật tạng của Thuyết xuất thế bộ (大事, Đại sự).
- Mahāyamakavagga:** Phẩm dài về cặp đôi (雙大品, Song đại phẩm) (MN.31-40, 325-438).
- Mahāyaññavagga:** Phẩm cúng tế lớn (大供犧品, Đại cung hi phẩm) (AN.7.44-53).
- Majjhimanikāya:** Kinh Trung bộ; kinh tuyển tập kinh trung bình (中部經典, Trung bộ kinh điển) (MN.1-152, 1462).
- Majjhimanikāya-aṭṭhakathā & Tīkā:** Chú giải và Sớ giải Kinh Trung bộ (中部注釋與疏抄, Trung bộ chú thích dữ sớ sao).
- Majjhimanikāya-aṭṭhakathā (Papañcasūdani):** Chú giải Kinh Trung bộ (Dứt sạch chướng hoài nghi) (中部注(破除疑障), Trung bộ chú (Phá trừ nghi chướng).
- Majjhimanikāya-tīkā:** Sớ giải Kinh Trung bộ (中部疏, Trung bộ sớ).
- Majjhimanikāye Saṃgāyanassa pucchā vissajjanā:** Hỏi đáp về việc biên tập Kinh Trung bộ (中部結集問答, Trung bộ kết tập vấn đáp).
- Majjhimapannāsapāli:** Phần năm mươi bài kinh (ở chính giữa) (中分五十經篇, Trung phần ngũ thập kinh thiên) (MN.51-100, 1-486).
- Manasikārasutta:** Kinh chánh định không khởi ý nghĩ (無作意三昧經, Vô tác ý tam-muội kinh) (AN.11.8).
- Mārasamyutta:** Nhóm kinh về ác ma (惡魔相應, Ác ma tương ứng) (SN.4, 137-161).
- Mātugāmasamyutta:** Tương ứng nữ nhân; nhóm kinh về người nữ (女人相應, Nữ nhân tương ứng) (SN.37, 280-313).
- Mettāsutta:** Kinh tâm từ (giải thoát) (慈心解脫經, Từ tâm giải thoát kinh) (AN.11.15).
- Mettāvagga:** Phẩm tâm từ (慈品, Từ phẩm) (AN.8.1-10).
- Milidaṭṭikā:** Sớ giải Kinh Mi-tiên vấn đáp; Sớ giải Kinh vua Milinda hỏi đạo (彌蘭王問經疏, Di-lan vương vấn kinh sớ).
- Milindapañhapāli:** Kinh Mi-tiên vấn đáp; kinh vua Milinda hỏi đạo (彌蘭王問經, Di-lan vương vấn kinh) (Miln.1-28, 260).

- Milindapañho-ṭikā:** Số giải Kinh Mi-tiên vấn đáp; Số giải Kinh vua Milinda hỏi đạo (彌蘭陀王問經疏, Di-lan-đà vương vấn kinh số).
- Moggallāna pañcīkā ṭikā:** Số giải năm luận Moggallāna (目犍連五論疏, Mục-kiền-liên ngũ luận số).
- Moggallāna vuttivaraṇapañcīkā:** Giải thích tận tường rõ ràng Moggallāna (sách văn phạm Pali) (目犍連說明詳解, Mục-kiền-liên thuyết minh tường giải).
- Moggallānasamyutta:** Nhóm kinh về Moggallāna; nhóm kinh về Mục-kiền-liên (目犍連相應, Mục-kiền-liên tương ứng) (SN.40, 332-342).
- Moggallānasuttapāṭho (Moggallānabyākaraṇa):** Văn phạm Moggallāna (目犍連文法, Mục-kiền-liên văn pháp).
- Mohavicchedanī (Abhidhammātikathavaṇṇanā):** Chấm dứt ngu si (Chú thích Mâu đề A-tỳ-đạt-ma) (斷除愚痴 (阿毘達摩論母注), Đoạn trừ ngu si (A-tỳ-đạt-ma luận mấu chú).
- Moranivāpasutta:** Kinh khuôn viên Khổng Tước (孔雀林園經, Khổng tước lâm viên kinh) (AN.11.10).
- Mūlapaṇṇāsapāli:** Phần năm mươi bài kinh (đầu tiên) (根本分五十經篇, Căn bốn phần ngũ thập kinh thiên) (MN.1-50, 1-513).
- Mūlapariyāyavagga:** Phẩm pháp môn căn bản (根本法門品, Căn bốn pháp môn phẩm) (MN.1-10, 1-138).
- Nāgasamyutta:** Nhóm kinh về con rồng (龍相應, Long tương ứng) (SN.29, 342-391).
- Nāmacāra-dīpaka:** Luận đèn đạo hạnh và tâm (名行燈論, Danh hành đăng luận).
- Namakkāra & Namakkāraṭikā:** Kính lễ đức Phật và Giải thích Kính lễ đức Phật (作禮敬及作禮敬疏, Tác lễ kính cập tác lễ kính số).
- Nāmarūpa-pariccheda:** Luận phân tích tâm và vật chất (名色差別論, Danh sắc sai biệt luận).
- Nandiyasutta:** Kinh Nandiya (釋氏難提經, Thích thị Nan-đề kinh) (AN.11.13).
- Naradakkhadīpanī:** Đèn sáng Narada (能幹者明燈, Năng cán giả minh đăng).
- Nāthavagga:** Phẩm cứu hộ (救護品, Cứu hộ phẩm) (AN.10.11-20).

- Navakanipātapāli:** Tuyển tập chín pháp; tuyển tập chín điều (九集, Cửu tập) (AN.9, 1-432).
- Nettipāli:** Luận dẫn nhập (Tam tạng) (導論, Đạo luận) (Ne.1-6, 0-125).
- Nettipakarāṇa-aṭṭhakathā:** Chú giải Luận dẫn nhập (Tam tạng) (導論注釋, Đạo luận chú thích).
- Nettipakarāṇa-ṭīkā:** Sớ giải Luận dẫn nhập (Tam tạng) (導論疏, Đạo luận sớ).
- Nettivibhāvinī:** Chú thích rộng Luận dẫn nhập (Tam tạng) (導論廣釋, Đạo luận quảng thích).
- Nidānasamyutta:** Nhóm kinh về nhân duyên (因緣相應, Nhân duyên tương ứng) (SN.12, 1-73).
- Nidānavaggasamyuttapāli:** Nhóm kinh về nhân duyên (因緣篇, Nhân duyên thiên) (SN.12-21, 1-246).
- Nissaggiyakanda:** Chương xả đọa; chương ứng xả đối trị; chương tội xả vật (捨墮篇, Xả đọa thiên) (BV.4, 459-662), (NV.3, 733-792).
- Nissayavagga:** Phẩm nương nhờ (依止品, Y chi phẩm) (AN.11.1-10).
- Nīti gantha saṅgaha:** Châm ngôn (格言, Cách ngôn).
- Nītimañjari:** Tráp báu Châm ngôn (格言寶函, Cách ngôn bảo hàm).
- Nīvaraṇappahānavagga:** Phẩm dứt triển cái; Phẩm dứt trói buộc (斷蓋品, Đoạn cái phẩm) (AN.1.11-20).
- Niyāma Dīpanī:** Sổ tay quyết định; sổ tay trật tự vũ trụ (決定手冊, Quyết định thủ sách).
- Okkantasamyutta:** Nhóm kinh về đi vào (入相應, Nhập tương ứng) (SN.25, 302-311).
- Opammasamyutta:** Chương thí dụ (譬喻相應, Thí dụ tương ứng) (SN.20, 223-234).
- Opammavagga:** Phẩm thí dụ (譬喻品, Thí dụ phẩm) (MN.21-30, 222-324).
- Paccorohaṇivagga:** Phẩm buông bỏ pháp (捨法品, Xả pháp phẩm) (AN.10.113-122).
- Pācittiya-aṭṭhakathā:** Chú giải Tội đơn đọa (波逸提注 (波逸提、波羅提提舍尼法與眾學法及比丘尼的廣律 (波羅夷、僧伽婆尸沙、尼薩耆波逸提、波逸提) 提), “Ba-dật-đề chú (ba-dật-đề, ba-la-đề-đề-xá-ni pháp dữ chúng học

pháp cập Tỳ-kheo-ni đích quảng luật (ba-la-di, tăng-già-bà-thi-sa, ni tát kỳ ba-dật-đề, ba-dật-đề).

Pācittiyakaṇḍa: Chương đơn đọa; chương ứng đối trị; chương tội sám hối (單墮篇, Đơn đọa thiên) (BV.5, 1-551), (NV.4, 793-1227).

Pācityādiyojanā: Giải thích Ba-la-đề v.v... (波逸提等解說, Ba-dật-đề đẳng giải thuyết).

Padamañjārī: Tráp báu câu (句寶函, Cú bảo hàm).

Padarūpasiddhi: Thành tựu cú thân (句身成就, Cú thân thành tựu).

Padasādhana: Cách tạo câu (Pali) (造句, Tạo cú).

Padasādhanam: Cách viết câu (Pali) (造句, Tạo cú).

Pajjamadhu: Bí mật của đạo (道之蜜, Đạo chi mật).

Pakiñṇaka gantha saṅgaha: Tuyển tập tác phẩm tạp (雜集, Tạp tập).

Pāli-nīti: Tuyển tập châm ngôn Pali (của Miến Điện) (緬甸巴利格言集, Miến Điện Ba-lợi cách ngôn tập).

Pamādādivagga: Phẩm những thứ buông thả (放逸等品, Phóng dật đẳng phẩm) (AN.1.82-97).

Pañcagati-dīpanā: Giải thích năm cảnh giới (五趣解說, Ngũ thú giải thuyết).

Pañcakanipātapāli: Tuyển tập năm pháp; tuyển tập năm điều (五集, Ngũ tập) (AN.5,1-1151).

Pañcamapaññāsaka: Chương năm mươi bài kinh (phần 5) (五十經篇之五, Ngũ thập kinh thiên chi ngũ) (AN.4.201-783), (AN.5.201-250), (AN.10.211-746).

Pañcapakaraṇa-anuṭikā: Hậu sơ giải tuần tự năm bộ luận (五論隨複注, Ngũ luận tùy phức chú).

Pañcapakaraṇamūlaṭikā: Giải thích căn bản về năm bộ luận: Các điểm tranh luận (五論根本疏: 論事, Ngũ luận căn bản sơ: Luận sự).

Pañcasatikakkhandhaka: Chương ngũ bách kết tập; chương năm trăm người biên tập tam tạng; chương liên quan năm trăm vị (五百結集篇, Ngũ bách kết tập thiên) (CV.11, 437-445).

Pañcavagga: Năm phần (五品, Ngũ phẩm) (PV.21, 482-501).

Pañihitaacchavagga: Phẩm đặt hương và trong sáng; phẩm hương về sự thanh tịnh (向與隱覆之品, Hương dữ ẩn phúc chi phẩm) (AN.1.41-50).

Paññāsa Jātaka: Năm mươi chuyện tiền thân đức Phật (五十本生, Ngũ thập bản sinh).

Pārājikakaṇḍa: Chương ba-la-di; chương tội trục xuất; chương không ở chung Tăng đoàn (驅擯篇, Khu tẩn thiên) (BV.1, 1-233), (NV.1, 656-677).

Pārājikakaṇḍa-atthakathā: Chú giải Tội tẩn xuất (Lời tựa, Ba-la-di, Tăng tàn, xả đọa) (波羅夷注(序與波羅夷(1); 波羅夷(2-4); 僧伽婆尸沙與尼薩耆波逸提, “Ba-la-di chú (tự dữ ba-la-di (1); ba-la-di (2-4); tăng-già-bà-thi-sa dữ ni-tát-kỳ-ba-dật-đề).

Paramatthadīpanī (-Saṅgaha mahātīkā pāṭha): Sổ tay chân lý tuyệt đối trong Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (勝義諦手冊, Thắng nghĩa để thủ sách).

Paramattha-saṅkhepa: Tóm tắt tinh hoa chân lý tuyệt đối trong Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (勝義諦要略, Thắng nghĩa để yếu lược).

Paramatthasarūpabhedanī: Giải thích hữu sắc chân lý tuyệt đối (第一義有色解, Đệ nhất nghĩa hữu sắc giải).

Paramattha-vaṇicchaya: Luận quyết định về chân lý siêu việt (勝義諦決擇論, Thắng nghĩa để quyết trạch luận).

Paribbājakavagga: Phẩm du sĩ (遊方者品, Du phương giả phẩm) (MN.71-80, 185-281).

Parisavagga: Phẩm hội chúng (會眾品, Hội chúng phẩm) (AN.2.43-52).

Parisuddhavagga: Phẩm thanh tịnh (清淨品, Thanh tịnh phẩm) (AN.10.123-133).

Parivāra-atthakathā: Chú giải Những điều chính yếu (附隨注, Phụ tùy chú).

Parivārapāli: Tập yếu; những điều chính yếu (附隨, Phụ tùy) (PV.1-21, 1-501).

Pārivāsikakkhandhaka: Chương biệt trú; chương không được sống chung Tăng đoàn (別住篇, Biệt trụ thiên) (CV.2, 75-96).

Pasādakaradhammavagga: Phẩm trong sạch về quy tắc ấn định (作法淨品, Tác pháp tịnh phẩm) (AN.1.366-381).

Paṭhamamahānāmasutta: Kinh Mahānāma (phần 1) (摩訶男經之一, Ma-ha nam kinh chi nhất) (AN.11.11).

Paṭhamapaṇṇāsaka: Chương năm mươi bài kinh đầu (初五十經篇, Sơ ngũ thập kinh thiên) (AN.2.1-52), (AN.3.1-51), (AN.4.1-50),

(AN.5.1-50), (AN.6.1-54), (AN.7.1-53), (AN.8.1-50), (AN.9.1-51), (AN.10.1-50), (AN.11.1-671).

Paṭhamasamādhisutta: Kinh chánh định (phần 1) (三昧經之一, tam-muội kinh chi nhất) (AN.11.18).

Paṭhamaupanisāsutta: Kinh chỗ nương tựa (phần 1) (所依經之一, Sở y kinh chi nhất) (AN.11.3).

Pāthikavaggapāli: Phẩm Pathika (波梨品, Ba-lê phẩm) (DN.24-34, 1-360).

Pāṭidesaniyakanda: Chương hối quá; chương ứng phát lộ; chương hối lỗi (悔過篇, Hối quá thiên) (BV.6, 552-575), (NV.5, 1228-1239).

Pātimokkhatṭhapanakkhandhaka: Chương đình chỉ giới bốn; chương ngăn chặn đọc giới (遮說戒篇, Già thuyết giới thiên) (CV.9, 383-401).

Paṭisambhidāmagga-aṭṭhakathā: Chú giải Đạo hiểu vô ngại; Chú giải Đạo phân tích (無礙解道注釋, Vô ngại giải đạo chú thích).

Paṭisambhidāmaggapāli: Đạo hiểu vô ngại; đạo phân tích (無礙解道, Vô ngại giải đạo) (Ps 1-31, 331).

Paṭṭhāna: Luận vị trí; luận phát thú; luận quan hệ nhân duyên (發趣論, Phát thú luận).

Paṭṭhāna-aṭṭhakathā: Chú giải Luận vị trí; Chú giải Luận phát thú; Chú giải Luận quan hệ nhân duyên (發趣論注, Phát thú luận chú).

Paṭṭhānuddesa dīpanīpātha: Hai mươi bốn quan hệ nhân duyên (二十四緣, Nhị thập tứ duyên).

Pavāraṇākkhandhaka: Chương tự tứ; chương thỉnh cầu chỉ lỗi (自恣篇, Tự tứ thiên) (MV.4, 209-241).

Payogasiddhi: Thành tựu tiên phương tiện (前方便成就, Tiên phương tiện thành tựu).

Peṭakopadesapāli: Đường vào Tam tạng Phật giáo (三藏知津, Tam tạng tri tân) hay Luận giải về Tam tạng Phật giáo (藏釋) (Pe. 1-8, 1-120).

Petavatthu-aṭṭhakathā: Chú giải Chuyện quỷ đói (餓鬼事注釋, Nga quỷ sự chú thích).

Petavatthupāli: Chuyện quỷ đói (餓鬼事, Nga quỷ sự) (Pev.1-51, 1-814).

Peyyāla: Chương phần tóm tắt (中略篇, Trung lược thiên) (AN.2.181-246).

Puggalapaññatti: Luận nhân chế định; luận nhân thi thiết; luận mô tả của con người (人施設論, Nhân thi thiết luận) 101~185.

Puggalapaññatti-aṭṭhakathā: Chú giải Luận nhân chế định; Chú giải Luận nhân thi thiết; Chú giải Luận mô tả của con người (人施設論注, Nhân thi thiết luận chú).

Puggalavagga: Phẩm người (人品, Nhân phẩm) (AN.2.53-64), (AN.10.155-166).

Rādhasamyutta: Nhóm kinh về Rādha (羅陀相應, La-đà tương ứng) (SN.23, 160-205).

Rāgaḍḍeyyāla: Phẩm nói rộng về sự nhiễm (染廣說品, Nhiễm quảng thuyết phẩm) (AN.2.231-246); (貪中略品, Tham trung lược phẩm) (AN.6.140-649), (AN.7.623-1132), (AN.8.117-626), (AN.9.93-432), (AN.10.237-746), (AN.11.502-671), (AN.11.502-671).

Rāhulasamyutta: Nhóm kinh về La-hầu-la; nhóm kinh về Rāhula (羅睺羅相應, La-hầu-la tương ứng) (SN.18, 188-201).

Rājavagga: Phẩm vua (王品, Vương phẩm) (MN.81-90, 282-382).

Rasavāhin: Chuyện thú vị (趣味故事, Thú vị cổ sự).

Rūpādivagga: Phẩm sắc; Phẩm các hình thể (色等品, Sắc đẳng phẩm) (AN.1.1-10).

Rūparūpa-vibhāga: Luận phân tích vật thể phi vật thể (色非色分別論, Sắc phi sắc phân biệt luận).

Saccasamyutta: Nhóm kinh về chân lý; nhóm kinh về sự thật (諦相應, Đế tương ứng) (SN.56, 1071-1201).

Sacca-saṅkhepa: Luận tóm tắt về tinh hoa chân lý (諦要略論, Đế yếu lược luận).

Sacittavagga: Kinh tâm mình (己心品, Kỳ tâm phẩm) (AN.10.51-60).

Saddabindu pakaraṇam: Lời tán dương ở đỉnh Saddabindu (瑟曼得峰讚語, Sắt-mạn-đắc phong tán ngữ).

Saddanītippakaraṇam (dhātumālā): Luận ngữ pháp (語法論, Ngữ pháp luận).

Saddanītippakaraṇam (padamālā): Luận ngữ pháp (語法論, Ngữ pháp luận).

Saddhamma-saṅgaha: Ý nghĩa bao hàm giáo pháp tuyệt vời (妙法攝義, Diệu pháp nhiếp nghĩa).

Saddhasutta: Kinh cụ thọ Saddha (具壽說陀經, Cụ thọ Sân-đà kinh) (AN.11.9).

- Sādhuvagga:** Phẩm lương thiện (善良品, Thiện lương phẩm) (AN.10.134-144), (AN.10.178-188).
- Sagāthāvaggasamyuttapāli:** Chương thi kệ hay (妙偈篇, Diệu kệ thiên) (SN.1-11, 1-271).
- Sakkasamyutta:** Nhóm kinh về Đế-thích (帝釋相應, Đế-thích tương ứng) (SN.11, 247-271).
- Saḷāyatanasamyutta:** Nhóm kinh về sáu giác quan (六處相應, Lục xứ tương ứng) (SN.35, 1-248).
- Saḷāyatanavagga:** Phẩm sáu chỗ (六處品, Lục xứ phẩm) (MN.143-152, 383-463).
- Saḷāyatanavaggasamyuttapāli:** Nhóm kinh về sáu xứ; nhóm kinh về sáu xứ (六處篇, Lục xứ thiên) (SN.35-44, 1-420).
- Samacittavagga:** Phẩm tâm thăng bằng (等心品, Đẳng tâm phẩm) (AN.2.33-42).
- Samaṇasaññāvagga:** Phẩm tri giác của Sa-môn (沙門想品, Sa-môn tưởng phẩm) (AN.10.101-112).
- Samaṇavagga:** Phẩm Sa-môn (沙門品, Sa-môn phẩm) (AN.7.85-94).
- Sāmaṇḍakasamyutta:** Tương ứng Sāmandaka; nhóm kinh về xuất gia làm Sa-môn (沙門出家相應, Sa-môn xuất gia tương ứng) (SN.39, 330-331).
- Sāmaññavagga:** Phẩm pháp Sa-môn (沙門法品, Sa-môn pháp phẩm) (AN.10.221-236), (AN.11.22-501), (AN.6.117-139), (AN.8.91-116), (AN.9.42-51).
- Samantapāsādikā (1~5):** Đoạn trang phổ quát (tất cả hoan hỷ) (普端嚴 (一切歡喜), Phổ đoạn nghiêm (nhất thiết hoan hỷ)).
- Samāpattivagga:** Phẩm nhập định (入定品, Nhập định phẩm) (AN.2.164-180).
- Samathabheda:** Phân tích cách giằn xếp tranh cãi; giải thích cách chấm dứt tranh chấp (滅諍解說, Diệt tranh giải thuyết) (PV.5, 292-319).
- Samathakkhandhaka:** Chương diệt tránh; chương giằn xếp tranh cãi; chương chấm dứt tranh chấp (滅諍篇, Diệt tránh thiên) (CV.4, 185-242).
- Sambodhivagga:** Phẩm bậc toàn giác; phẩm giác ngộ cao (等覺品, Đẳng giác phẩm) (AN.9.1-10).
- Samgāyanassa pucchā vissajjanā pu-vi:** Hỏi đáp về việc biên tập Tam tạng (結集問答, Kết tập vấn đáp).

- Samghādisesakaṇḍa:** Chương Tăng tàn; chương tội phế hạnh Tăng sĩ (僧殘篇, Tăng tàn thiên) (BV.2, 234-442), (NV.2, 678-732).
- Sammādiṭṭhi Dīpaṇī:** Sổ tay tầm nhìn chân chính (正見手冊, Chính kiến thủ sách).
- Sammappadhānasamyutta:** Nhóm kinh về nỗ lực chân chính (正勤相應, Chính cần tương ứng) (SN.49, 651-704).
- Sammappadhānavagga:** Phẩm siêng năng chân chánh (正勤品, Chính cần phẩm) (AN.9.73-82).
- Samuccayakkhandhaka:** Chương tích lũy tội (集篇, Tập thiên) (CV.3, 97-184).
- Samuṭṭhānasīsasankhepa:** Kệ tóm tắt nguồn sinh tội; tóm tắt về nguồn sinh tội (等起攝頌, Đẳng khởi nhiếp tụng) (PV.3, 257-270).
- Samyuttanikāya:** Kinh tương ứng; kinh tuyển tập nhóm kinh liên hệ (相應部經典, tương-ứng bộ kinh điển) (SN.1-56, 2854).
- Samyuttanikāya-aṭṭhakathā & Tīkā:** Chú giải và Sớ giải Kinh Tương ứng (相應部注釋與疏抄, Tương ứng bộ chú thích dữ sớ sao).
- Samyuttanikāya-aṭṭhakathā (1~5) (SāratthappakāsiniSpk):** Chú giải Kinh Tương ứng bộ (Xiển dương ý nghĩa tâm) (相應部注 (顯揚心義), Tương ứng bộ chú (顯揚 tâm nghĩa)).
- Samyuttanikāya-tīkā (1~5):** Sớ giải Kinh Tương ứng bộ (相應部疏, Tương ứng bộ sớ).
- Samyuttanikāye Saṃgāyanassa pucchā vissajjanā:** Hỏi đáp về việc biên tập Kinh Tương ứng (相應部結集問答, Tương ứng bộ kết tập vấn đáp).
- Saṅghabhedakakkhandhaka:** Chương phá tăng; chương rē Tăng đoàn; chương phá hòa hợp Tăng đoàn (破僧篇, Phá tăng thiên) (CV.7, 330-355).
- Sanimittavagga:** Phẩm tướng; phẩm có (有品, Hữu phẩm) (AN.2.78-87).
- Sāṅkhepa-vaṇṇanā:** Giải thích tóm tắt Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (攝阿毘達摩義略疏, Nhiếp A-tỳ-đạt-ma nghĩa lược sớ).
- Saññāsutta:** Kinh định không còn cảm giác và tri giác (想受滅盡定經, Tưởng thụ diệt tận định kinh) (AN.11.7).
- Santhāravagga:** Phẩm che chở (覆護品, Phúc hộ phẩm) (AN.2.152-163).
- Sāraṇīyavagga:** Phẩm đáng nhớ (可念品, Khả niệm phẩm) (AN.6.11-20).
- Sārasaṅgha:** Đại cương ý nghĩa tâm (心義攝要, Tâm nghĩa nhiếp yếu).

- Sāratthadīpanī-tīkā (1~3):** Đèn ý nghĩa tâm (Sớ giải Luật Thiện Kiến) (心義燈 (疏解善見律), Tâm nghĩa đăng (sớ giải thiện kiến luật)).
- Sāriputtasamyutta:** Nhóm kinh về Sāriputta; nhóm kinh về Xá-lợi-phất (舍利弗相應, Xá-lợi-phất tương ứng) (SN.28, 332-341).
- Sāsanavaṃsa:** Sử biên niên giáo pháp (敎史, Giáo sử).
- Sāsanavaṃsappadīpikā:** Đèn sáng trong giáo pháp (敎史明燈, Giáo sử minh đăng).
- Satipaṭṭhānasamyutta:** Nhóm kinh về quán niệm (念住相應, Niệm trụ tương ứng) (SN.47, 367-470).
- Satipaṭṭhānavagga:** Phẩm lĩnh vực quán niệm; phẩm nền tảng chánh niệm (念處品, Niệm xử phẩm) (AN.9.63-72).
- Sativagga:** Phẩm niệm (念品, Niệm phẩm) (AN.8.81-90).
- Sattakanipātapāli:** Tuyển tập bảy pháp; tuyển tập bảy điều (七集, Thất tập) (AN.7,1-1132).
- Sattasatikakkhandhaka:** Chương thất bách kết tập; chương bảy trăm người biên tập tam tạng; chương liên quan bảy trăm vị (七百結集篇, Thất bách kết tập thiên) (CV.12, 446-458).
- Sattāvāsavagga:** Phẩm bậc hữu tình cư ngụ (有情居品, Hữu tình cư phẩm) (AN.9.21-31).
- Sedamocanagāthā:** Thi kệ làm toát mồ hôi; các bài kệ làm xuất mồ hôi (發汗偈, Phát hãn kệ) (PV.20, 479-481).
- Sekhiyaṇḍa:** Chương chúng học; chương điều nên học (眾學篇, Chúng học thiên) (BV.7, 576-654), (NV.6, 1240-1241).
- Senāsanakkhandhaka:** Chương tọa cụ, ngọa cụ; chương sàng tọa; chương dụng cụ ngồi, dụng cụ nằm (臥坐具篇, Ngọa tọa cụ thiên) (CV.6, 294-329).
- Sihanādavagga:** Phẩm tiếng rống sư tử (獅子吼品, Sư tử hống phẩm) (AN.9.11-20); (MN.11-20, 139-221).
- Sīlakkhandhavagga-abhinavaṭṭikā:** Sớ giải mới về Kinh Trường bộ (長部新疏, Trường bộ tân sớ).
- Sīlakkhandhavaggapāli:** Phẩm nhóm giới (戒蘊品, Giới uẩn phẩm) (DN.1-13, 1-559).
- Simavīsodhanī:** Sự thanh tịnh hoàn toàn về cương giới (疆界純淨, Cương giới thuần tịnh).

- Sinhala gantha saṅgaha:** Tuyển tập tác phẩm Tích Lan (錫蘭作品集, Tích lan tác phẩm tập).
- Sitivagga:** Phẩm mát mẻ (清涼品, Thanh lương phẩm) (AN.6.85-95).
- Sotāpattisaṃyutta:** Nhóm kinh về dự lưu; nhóm kinh về quả thánh đầu tiên (預流相應, Dự lưu tương ứng) (SN.55, 997-1070).
- Subhūṭisutta:** Kinh Subhūṭi (須菩提經, Tu-bồ-đề kinh) (AN.11.14).
- Subodhālaṅkāraṭīkā:** Giải thích Minh bạch và trang nghiêm (莊嚴明瞭疏, Trang nghiêm minh liễu sớ).
- Subodhālaṅkāro:** Minh bạch và trang nghiêm (莊嚴明瞭, Trang nghiêm minh liễu).
- Sukhavagga:** Phẩm lạc; phẩm hạnh phúc (樂品, Nhạc phẩm) (AN.2.65-77).
- Suññatavagga:** Phẩm tánh không (空品, Không phẩm) (MN.121-130, 176-271).
- Supaṇṇasaṃyutta:** Nhóm kinh về con chim cánh vàng (金翅鳥相應, Kim sí điều tương ứng) (SN.30, 392-437).
- Sūrasatīnīti:** Châm ngôn của bậc anh hùng (英雄格言, Anh hùng cách ngôn).
- Suttanipāta-aṭṭhakathā:** Chú giải Kinh tập; Chú giải Kinh tuyển tập (經集注釋, Kinh tập chú thích).
- Suttanipātapāli:** Kinh tập; kinh tuyển tập (經集, Kinh tập) (Sn.1-73, 1-1155).
- Suttantanīti:** Châm ngôn trong kinh (經中格言, Kinh trung cách ngôn).
- Suttapitaka Aṭṭhakathā & Ṭīkā:** Chú giải và Sớ giải Kho tàng chân lý (經藏注釋與疏抄, Kinh tạng chú thích dữ sớ sao).
- Suttavandanā:** Kính lễ kinh điển (禮敬經典, Lễ kính kinh điển).
- Tatīyapaṇṇāsaka:** Chương năm mươi bài kinh (phần 3) (五十經篇之三, Ngũ thập kinh thiên chi tam) (AN.1.98-381), (AN.2.119-180), (AN.3.104-184), (AN.4.101-150), (AN.5.101-150), (AN.10.101-154).
- Tatīyasamādhisutta:** Kinh chánh định (phần 3) (三昧經之三, tam-muội kinh chi tam) (AN.11.20).
- Tatīyaupanisāsutta:** Kinh chỗ nương tựa (phần 3) (所依經之三, Sở y kinh chi tam) (AN.11.5).
- Telakaṭāhagāthā:** Thi kệ Telakaṭāha, Thi kệ hủ dầu (油壺偈, Du-hồ kệ).

- Theragāthā-aṭṭhakathā:** Chú giải Trường lão Tăng kệ; chú thích Thi kệ của Trường lão Tăng (長老偈注釋, Trường lão kệ chú thích).
- Theragāthāpāli:** Trường lão Tăng kệ; thi kệ của Trường lão Tăng (長老偈, Trường lão kệ) (Thag 1-21, 0-1288).
- Theravagga:** Phẩm trường lão (長老品, Trường lão phẩm) (AN.10.81-90).
- Therīgāthā-aṭṭhakathā:** Chú giải Trường lão Ni kệ; chú thích Thi kệ của Trường lão Ni (長老尼偈注釋, Trường lão ni kệ chú thích).
- Therīgāthāpāli:** Trường lão Ni kệ; thi kệ của Trường lão Ni (長老尼偈, Trường lão ni kệ) (Thig.1-16, 1-524).
- Thupavaṃso:** Sử biên niên tháp xá-lợi (舍利塔史, Xá-lợi tháp sử).
- Tikanipātapāli:** Tuyển tập ba pháp; tuyển tập ba điều (三集, Tam tập) (AN.3, 1-184).
- Tikavagga:** Phẩm ba điều (三法品, Tam pháp phẩm) (AN.6.107-116).
- Udāna-aṭṭhakathā:** Chú giải Kinh lời cảm hứng; Chú giải Kinh Phật nói như vậy (自說注釋, Tự thuyết chú thích).
- Udānapāli:** Kinh Phật tự thuyết; kinh Phật tự nói (自說經, Tự thuyết kinh) (Ud.1-8, 1-80).
- Upālipaṅcaka:** Upāli hỏi về năm pháp (優波離問五法, Ưu-ba-ly vấn ngũ pháp) (PV.17, 417-469).
- Upālivagga:** Phẩm Upāli (優波離品, Ưu-ba-ly phẩm) (AN.10.31-40), (AN.10.91-100).
- Uparipannāsapāli:** Phần năm mươi bài kinh phần cuối (phần 2) (後分五十經篇之二, Hậu phần ngũ thập kinh thiên chi nhị) (MN.101-152, 1-463).
- Upāsakajanālaṅkāra:** Trang nghiêm Ưu-bà-tắc (優婆塞莊嚴, Ưu-bà-tắc trang nghiêm).
- Uposathādipucchāvissajjanā:** Hỏi đáp về lễ bố-tát; hỏi đáp về đọc giới (布薩問答, Bố-tát vấn đáp) (PV.8, 332-333).
- Uposathakkhandhaka:** Chương lễ bố-tát; chương lễ đọc giới (布薩篇, Bố-tát thiên) (MV.2, 132-183).
- Uposathavagga:** Phẩm lễ đọc giới (布薩品, Bố-tát phẩm) (AN.8.41-50).
- Uppādasamyutta:** Nhóm kinh về sinh tương (生相應, Sinh tương ứng) (SN.26, 312-321).

- Uttamapurisa Dīpanī:** Sổ tay người siêu việt (最勝人手冊, Tối thắng nhân thủ sách).
- Vacchagottasamyutta:** Nhóm kinh về dòng họ Vaccha; nhóm kinh về dòng họ Bà-tha (婆蹉種相應, Bà-tha chủng tương ứng) (SN.33, 607-661).
- Vajirabuddhi-ṭikā:** Sổ giải giác ngộ kim cương (Sổ giải Luật Thiện Kiến) (金剛覺疏 (疏解善見律), Kim cương giác sơ (sơ giải thiện kiến luật).
- Vajjisattakavagga:** Phẩm Vajji (跋耆品, Bạt-kỳ phẩm) (AN.7.21-31).
- Valāhakasamyutta:** Nhóm kinh về hình mây (雲相應, Vân tương ứng) (SN.32, 550-606).
- Varṇsa gantha saṅgaha:** Lịch sử giáo pháp (教史, Giáo sử).
- Varṇsatthappakāsinī:** Giải thích Sử biên niên đầy đủ (大史疏, Đại sử sơ).
- Vanasamyutta:** Nhóm kinh về rừng rậm (森林相應, Sâm lâm tương ứng) (SN.9, 221-234).
- Vaṅgīsasamyutta:** Nhóm kinh về trưởng lão Vaṅgīsa (婆耆沙長老相應, Bà-kỳ-sa Trưởng lão tương ứng) (SN.8, 209-220).
- Vassūpanāyikakkhandhaka:** Chương vào mùa mưa; chương an cư mùa mưa (入雨安居篇, Nhập vũ an cư thiên) (MV.3, 184-208).
- Vattakkhandhaka:** Chương phận sự; chương trình tự (儀法篇, Nghi pháp thiên) (CV.8, 356-382).
- Vedanāsamyyutta:** Tương ứng thọ; nhóm kinh về cảm giác (受相應, Thọ tương ứng) (SN.36, 249-279).
- Vesantaragīti:** Thi kệ Vesantara (維桑塔拉偈, Duy-tang-tháp-lạp kệ).
- Vibhaṅga:** Luận phân biệt; Luận phân tích (分別論, Phân biệt luận) (Vibh.1-452).
- Vibhaṅga-anuṭṭikā:** Hậu sơ giải tuần tự Luận phân tích (分別論隨複注, Phân biệt luận tùy phức chú).
- Vibhaṅga-aṭṭhakathā:** Chú giải Luận phân tích (分別論注, Phân biệt luận chú).
- Vibhaṅga-mūlaṭṭikā:** Sổ giải căn bản Luận phân tích (分別論根本注, Phân biệt luận căn bản chú).
- Vibhaṅgavagga:** Phẩm giải thoát (解說品, Giải thuyết phẩm) (MN.131-142, 272-382).
- Vimānavatthu-aṭṭhakathā:** Chú giải Chuyện cung trời (天宮事注釋, Thiên cung sự chú thích).

- Vimānavatthupāli:** Chuyện cung trời (天宮事, Thiên cung sự) (Viv.1-85, 1-1289).
- Vimativinodanī-tīkā:** Bài trừ do dự (Sớ giải Luật Thiện Kiến) (猶豫排除 (疏解善見律), Do dự bài trừ (sớ giải thiện kiến luật).
- Vinaya:** Luật tạng; kho tàng giới luật; Luật thánh (聖律, Thánh luật) (VA.1-5, 3340).
- Vinayālaṅkāra-tīkā:** Sớ giải trang nghiêm Luật (律莊嚴疏, Luật trang nghiêm sớ).
- Vinayapeyyāla:** Phẩm nói rộng về luật (律廣說品, Luật quảng thuyết phẩm) (AN.2.201-230).
- Vinayapiṭaka-aṭṭhakathā & Tīkā:** Chú giải và Sớ giải Kho tàng giới luật (律藏注釋與疏抄, Luật tạng chú thích dữ sớ sao).
- Vinayapiṭake Saṅgāyanassa pucchā vissajjanā:** Hỏi đáp về việc biên tập Kho tàng giới luật (律藏結集問答, Luật tạng kết tập vấn đáp).
- Vinayaśaṅgaha-aṭṭhakathā:** Sớ giải y nghĩa Luật nhiếp (律攝義注, Luật nhiếp nghĩa chú).
- Vinayavagga:** Phẩm luật (律品, Luật phẩm) (AN.7.75-84).
- Vinayavinicchayaṭīkā:** Sớ giải Quy định về giới luật (律裁定疏, Luật tài định sớ).
- Vinayavinicchayo:** Quy định về giới luật (律裁定, Luật tài định).
- Vipassanā Dīpanī:** Sổ tay thiền quán (觀手冊, Quán thủ sách).
- Vīriyārambhādivagga:** Phẩm phát khởi tinh tấn (發精進等品, Phát tinh tiến đẳng phẩm) (AN.1.61-70).
- Visuddhajana-vilāsini:** Chú thích Thí dụ (Đẹp vui ý nghĩa tuyệt vời) (譬喻注 (妙義悅美), Thí dụ chú (Điều nghĩa duyệt mỹ).
- Visuddhimagga:** Luận con đường thanh tịnh và chú thích (清淨道論及注釋, Thanh tịnh đạo luận cập chú thích).
- Visuddhimagga-mahāṭīkā:** Sớ giải rộng Luận con đường thanh tịnh (清淨道論大疏, Thanh tịnh đạo luận đại sớ).
- Visuddhimagga-nidānakathā:** Luận nhân duyên Luận con đường thanh tịnh (清淨道論因緣論, Thanh tịnh đạo luận nhân duyên luận).
- Visuddhimaggo:** Luận con đường thanh tịnh (清淨道論, Thanh tịnh đạo luận).

Vuttimoggallāna Tikā: Sổ giải sinh hoạt của Moggallāna (sách văn phạm Pali) (目犍連生活疏 (巴利語文法書), Mục-kiền-liên sinh hoạt sổ (Ba-lợi ngữ văn pháp thư).

Vuttodayarī: Học thơ Pali (巴利詩學, Ba-lợi thi học).

Yakkhasamyutta: Chương dạ-xoa (夜叉相應, Dạ-xoa tương ứng) (SN.10, 235-246).

Yamaka: Luận song đối (雙論, Song luận).

Yamakappakarāṇa-aṭṭhakathā: Chú giải Luận song đối (雙論注, Song luận chú).

Yamakavagga: Phẩm song đối; phẩm cặp đôi (雙品, Song phẩm) (AN.8.71-80), (AN.10.61-70).

DANH MỤC TỰA ĐỀ TAM TẠNG PALI THEO CHỮ HÁN LA-TINH

(Phiên âm theo hệ thống “Pinyin” và Wade Giles)

Ā pí dá mó yì yǒu sè dēng zhù (Hpy): Chú thích đèn hữu sắc ý nghĩa A-tỳ-đạt-ma (阿毗達磨義有色燈注, *Abhidhammatthasarūpadīpaka*).

A p'ī ta mo i yu se teng chu (Hwg): Chú thích đèn hữu sắc ý nghĩa A-tỳ-đạt-ma (阿毗達磨義有色燈注, *Abhidhammatthasarūpadīpaka*).

A-lo-han kuo p'in (Hwg): Phẩm quả thánh A-la-hán (阿羅漢果品, *Arahattavagga*) (AN.6.75-84).

Āluóhàn guǒ pǐn (Hpy): Phẩm quả thánh A-la-hán (阿羅漢果品, *Arahattavagga*) (AN.6.75-84).

Ān wěn pǐn (Hpy): Phẩm an ổn (安穩品, *Khemavagga*) (AN.9.52-62).

An wen p'in (Hwg): Phẩm an ổn (安穩品, *Khemavagga*) (AN.9.52-62).

A-na-lü hsiang ying (Hwg): Nhóm kinh về Anuruddha; nhóm kinh về A-na-luật (阿那律相應, *Anuruddhasamyutta*) (SN.52, 899-922).

Ānàlǜ xiāng yīng (Hpy): Nhóm kinh về Anuruddha; nhóm kinh về A-na-luật (阿那律相應, *Anuruddhasamyutta*) (SN.52, 899-922).

Āpídámó lùn mǔ (Hpy): Mẫu đề A-tỳ-đạt-ma (阿毘達摩論母, *Abhidhammamātikāpāli*).

Āpídámó yì guǎng shì (Hpy): Sở giải rộng ý nghĩa A-tỳ-đạt-ma (阿毘達摩義廣釋, *Abhidhammatthavibhāvinīṭikā*).

Āpídámó zàng zhī jié jí wèn dá (Hpy): Hỏi đáp về việc biên tập Kho tàng A-tỳ-đạt-ma (阿毘達摩藏之結集問答, *Abhidhammapīṭaka Saṃgāyanassa pucchā vissajjanā*).

- A-pi-ta-mo i kuang shih** (Hwg): *Sớ giải rộng ý nghĩa A-tỳ-đạt-ma* (阿毘達摩義廣釋, *Abhidhammatthavibhāvinīṭikā*).
- A-pi-ta-mo lun mu** (Hwg): *Mẫu đề A-tỳ-đạt-ma* (阿毘達摩論母, *Abhidhammamātikāpāli*).
- A-pi-ta-mo tsang chih chieh chi wen ta** (Hwg): *Hỏi đáp về việc biên tập Kho tàng A-tỳ-đạt-ma* (阿毘達摩藏之結集問答, *Abhidhammapīṭaka Saṃgāyanassa pucchā vissajjanā*).
- Bā chéng jū shì jīng** (Hpy): *Kinh cư sĩ tám thành* (八城居士經, *Aṭṭhakanāgarasutta*) (AN.11.16).
- Bā jí** (Hpy): *Tuyển tập tám pháp; tuyển tập tám điều* (八集, *Aṭṭhakanipātapāli*) (AN.8,1-626).
- Bā lì shī xué** (Hpy): *Học thơ Pali* (巴利詩學, *Vuttodayari*).
- Bá qí pǐn** (Hpy): *Phẩm Vajji* (跋耆品, *Vajjisattakavagga*) (AN.7.21-31).
- Běn shēng jīng** (Hpy): *Chuyện tiền thân đức Phật* (本生經, *Jātakapāli*) (Ja 1-547).
- Běn shēng jīng zhù shì** (Hpy): *Chú giải Chuyện tiền thân đức Phật* (本生經注釋, *Jātaka-aṭṭhakathā*) (1-7).
- Bié jì jí** (Hpy): *Tuyển tập thi kệ; sưu tập các bài kệ khác* (別偈集, *Aparagāthāsaṅgaṇika*) (PV.12, 359).
- Bié zhù piān** (Hpy): *Chương biệt trú; chương không được sống chung Tăng đoàn* (別住篇, *Pārivāsikakkhandhaka*) (CV.2, 75-96).
- Bǐqiū lèi** (Hpy): *Phân tích giới bốn Tỳ-kheo* (比丘類, *Bhikkhuvibhaṅga*) (BV.1-8, 1317), (PV.1, 1-200).
- Bǐqiū pǐn** (Hpy): *Phẩm Tỳ-kheo* (比丘品, *Bhikkhuvagga*) (MN.61-70, 107-184).
- Bǐqiū xiāng yīng** (Hpy): *Chương Tỳ-kheo* (比丘相應, *Bhikkhusamyutta*) (SN.21, 235-246).
- Bǐqiūní lèi** (Hpy): *Phân tích giới bốn Tỳ-kheo-ni* (比丘尼類, *Bhikkhunivibhaṅga*) (NV.1-7, 587), (PV.2, 201-256).
- Bǐqiūní piān** (Hpy): *Chương Tỳ-kheo-ni; chương Tỳ-kheo-ni* (比丘尼篇, *Bhikkhunikkhandhaka*) (CV.10, 402-436).
- Bǐqiūní xiāng yīng** (Hpy): *Nhóm kinh về Tỳ-kheo-ni* (比丘尼相應, *Bhikkhunīsamyutta*) (SN.5, 162-171).

- Bō lí pǐn** (Hpy): *Phẩm Pathika* (波梨品, *Pāthikavaggapāli*) (DN.24-34, 1-360).
- Bōluóyí zhù** (*xù yǔ bōluóyí* (1); *bōluóyí* (2-4); *sēngqiépóshīshā yǔ nísàqí bōyítí* (Hpy): *Chú giải Tội tấn xuất* (Lời tựa, Ba-la-di, Tăng tàn, xả đọa) (波羅夷注 (序與波羅夷 (1); 波羅夷 (2-4); 僧伽婆尸沙與尼薩耆波逸提, *Pārājikakanda-aṭṭhakathā*).
- Bōyítí děng jiě shuō** (Hpy): *Giải thích Ba-la-đề v.v...* (波逸提等解說, *Pācityādiyojanā*).
- Bōyítí zhù** (*bōyítí, bōluótí tīshèní fǎ yǔ zhòng xué fǎ jí Bǐqiūní dí guǎng lǜ* (*bō luó yí, sēng qiépóshīshā, nísàqí bōyítí, bōyítí*) (Hpy): *Chú giải Tội đôn đọa* (波逸提注 (波逸提、波羅提提舍尼法與眾學法及比丘尼的廣律 (波羅夷、僧伽婆尸沙、尼薩耆波逸提、波逸提), *Pācittiya-aṭṭhakathā*).
- Bù dìng piān** (Hpy): *Chương bất định; chương tội chưa xác định* (不定篇, *Aniyatakanda*) (BV.3, 443-458).
- Bù duàn pǐn** (Hpy): *Phẩm bất đoạn; phẩm không ngừng lại* (不斷品, *Anupadavagga*) (MN.111-120, 93-175).
- Bù shàn pǐn** (Hpy): *Phẩm bất thiện* (不善品, *Akusalapeyyāla*) (AN.2.191-200).
- Bù shī pǐn** (Hpy): *Phẩm bố thí* (布施品, *Dānavagga*) (AN.8.31-40).
- Bù sī jīng** (Hpy): *Kinh không tư duy* (不思經, *Cetanākaraṇīyasutta*) (AN.11.2).
- Bù sǐ pǐn** (Hpy): *Phẩm không chết* (不死品, *Amatavagga*) (AN.1.600-611).
- Bùsà piān** (Hpy): *Chương lễ bố-tát; chương lễ đọc giới* (布薩篇, *Uposathakkhandhaka*) (MV.2, 132-183).
- Bùsà pǐn** (Hpy): *Phẩm lễ đọc giới* (布薩品, *Uposathavagga*) (AN.8.41-50).
- Bùsà wèn dá** (Hpy): *Hỏi đáp về lễ bố-tát; hỏi đáp về đọc giới* (布薩問答, *Uposathādīpucchāvissajjanā*) (PV.8, 332-333).
- Cái pǐn** (Hpy): *Phẩm tài sản* (財品, *Dhanavagga*) (AN.7.1-10).
- Chán dìng xiāng yīng** (Hpy): *Nhóm kinh về thiền định* (禪定相應, *Jhānasamyutta*) (SN.34, 662-716).
- Ch'an ting hsiang ying** (Hwg): *Nhóm kinh về thiền định* (禪定相應, *Jhānasamyutta*) (SN.34, 662-716).

- Cháng bù jié jí de wèn dá** (Hpy): Hỏi đáp về việc biên tập Kinh Trường bộ (長部結集的問答, *Dīghanikāye Saṃgāyanassa pucchā vissajjanā*).
- Cháng bù jīng diǎn** (Hpy): Kinh Trường bộ; kinh tuyển tập kinh dài (長部經典, *Dīghanikāya*) (DN.1-34, 1360).
- Cháng bù jīng diǎn** (Hpy): Kinh Trường bộ; kinh tuyển tập kinh dài (長部經典, *Dīghanikāya*) (DN.1-34, 1360).
- Cháng bù shū** (Hpy): Sớ giải Kinh Trường bộ (長部疏, *Dīghanikāya-tīkā*).
- Cháng bù xīn shū** (Hpy): Sớ giải mới về Kinh Trường bộ (長部新疏, *Sīlakkhandhavagga-abhinavaṭīkā*).
- Cháng bù zhù (Jí xiáng yuè yì)** (Hpy): Chú giải Kinh Trường bộ (Ý vui cát tường) (長部注 (吉祥悅意), *Dīghanikāya-aṭṭhakathā* «*Sumaṅgalavilāsini*»).
- Cháng bù zhù shì yǔ shū chāo** (Hpy): Chú giải và Sớ giải Kinh Trường bộ (長部注釋與疏抄, *Dīghanikāya-aṭṭhakathā* & *tīkā*).
- Cháng lao chi chu shih** (Hwg): Chú giải Trường lão Tăng kệ; Chú thích Thi kệ của Trường lão Tăng (長老偈注釋, *Theragāthā-aṭṭhakathā*).
- Cháng lão jì zhù shì** (Hpy): Chú giải Trường lão Tăng kệ; Chú thích Thi kệ của Trường lão Tăng (長老偈注釋, *Theragāthā-aṭṭhakathā*).
- Cháng lao ni chi chu shih** (Hwg): Chú giải Trường lão Ni kệ; Chú thích Thi kệ của Trường lão Ni (長老尼偈注釋, *Therīgāthā-aṭṭhakathā*).
- Cháng lão ní jì zhù shì** (Hpy): Chú giải Trường lão Ni kệ; Chú thích Thi kệ của Trường lão Ni (長老尼偈注釋, *Therīgāthā-aṭṭhakathā*).
- Cháng pu chieh chi te wen ta** (Hwg): Hỏi đáp về việc biên tập Kinh Trường bộ (長部結集的問答, *Dīghanikāye Saṃgāyanassa pucchā vissajjanā*).
- Cháng pu ching tien** (Hwg): Kinh Trường bộ; kinh tuyển tập kinh dài (長部經典, *Dīghanikāya*) (DN.1-34, 1360).
- Cháng pu ching tien** (Hwg): Kinh Trường bộ; kinh tuyển tập kinh dài (長部經典, *Dīghanikāya*) (DN.1-34, 1360).
- Cháng pu chu (Chi hsiang Yüeh i)** (Hwg): Chú giải Kinh Trường bộ (Ý vui cát tường) (長部注 (吉祥悅意), *Dīghanikāya-aṭṭhakathā* «*Sumaṅgalavilāsini*»).
- Cháng pu chu shih yü shu ch'ao** (Hwg): Chú giải và Sớ giải Kinh Trường bộ (長部注釋與疏抄, *Dīghanikāya-aṭṭhakathā* & *tīkā*).

- Ch'ang pu hsin shu* (Hwg): *Sớ giải mới về Kinh Trường bộ* (長部新疏, *Sīlakkhandhavagga-abhinavaṭṭikā*).
- Ch'ang pu shu* (Hwg): *Sớ giải Kinh Trường bộ* (長部疏, *Dīghanikāya-ṭṭikā*).
- Chang-lao chi* (Hwg): *Trường lão Tăng kệ; thi kệ của Trường lão Tăng* (長老偈, *Theragāthāpāli*) (*Thag.1-21, 0-1288*).
- Chang-lao ni chi* (Hwg): *Trường lão Ni kệ; thi kệ của Trường lão Ni* (長老尼偈, *Therīgāthāpāli*) (*Thig.1-16, 1-524*).
- Chang-lao p'in* (Hwg): *Phẩm trường lão* (長老品, *Theravagga*) (*AN.10.81-90*).
- Chan-po p'ien* (Hwg): *Chương Campā* (瞻波篇, *Campeyyakkhandhaka*) (*MV.9, 380-450*).
- Che shuo chieh p'ien* (Hwg): *Chương đình chỉ giới bốn; chương ngăn chặn đọa giới* (遮說戒篇, *Pātimokkhatthapanakkhandhaka*) (*CV.9, 383-401*).
- Cheng chien shou ts'e* (Hwg): *Sớ tay tâm nhìn chân chính* (正見手冊, *Sammāditthi Dīpanī*).
- Cheng ch'in hsiang ying* (Hwg): *Nhóm kinh về nỗ lực chân chính* (正勤相應, *Sammappadhānasamyutta*) (*SN.49, 651-704*).
- Cheng ch'in p'in* (Hwg): *Phẩm siêng năng chân chánh* (正勤品, *Sammappadhānavagga*) (*AN.9.73-82*).
- Cheng lun hsiao p'ien* (Hwg): *Tranh chấp (phần phụ); xung đột (phần phụ)* (諍論小篇, *Cūlasaṅgāma*) (*PV.14, 365-367*).
- Cheng lun p'in* (Hwg): *Phẩm tranh luận* (諍論品, *Adhikaraṇavagga*) (*AN.2.11-21*).
- Cheng lun ta p'ien* (Hwg): *Tranh chấp (phần chính); xung đột (phần chính)* (諍論大篇, *Mahāsaṅgāma*) (*PV.15, 368-402*).
- Cheng shih chieh shuo* (Hwg): *Giải thích về tranh chấp; phân tích sự tranh tụng* (諍事解說, *Adhikaraṇabheda*) (*PV.11, 340-358*).
- Ch'i chi* (Hwg): *Tuyển tập bảy pháp; tuyển tập bảy điều* (七集, *Sattakanipātapāli*) (*AN.7,1-1132*).
- Chi chi* (Hwg): *Tuyển tập thi kệ; sưu tập các bài kệ* (偈集, *Gāthasaṅgaṇika*) (*PV.10, 335-339*).
- Chi hsin p'in* (Hwg): *Kinh tâm mình* (己心品, *Sacittavagga*) (*AN.10.51-60*).

- Ch'i pai chieh chi p'ien** (Hwg): Chương thất bách kết tập; chương bảy trăm người biên tập tam tạng; chương liên quan bảy trăm vị (七百結集篇, *Sattasatikakkhandhaka*) (CV.12, 446-458).
- Chi p'ien** (Hwg): Chương tích lũy tội (集篇, *Samuccayakkhandhaka*) (CV.3, 97-184).
- Ch'i t'a wei fen lei tsang wai wen hsien** (Hwg): Văn học ngoài Tam tạng chưa phân loại (其他未分类藏外文献,).
- Chia chan yen wen fa** (Hwg): Văn phạm Kaccāyana (sách văn phạm Pali cổ nhất) (迦旃延文法, *Kaccāyanabyākaraṇam*).
- Chia-chan-yen chieh pao han** (Hwg): Tráp báu yếu tố Kaccāyana (迦旃延界寶函, *Kaccāyana dhātu mañjūsā*).
- Ĵiāng chieh ch'un-ching** (Hwg): Sự thanh tịnh hoàn toàn về cương giới (疆界純淨, *Sīmavisodhani*).
- Chiao shih** (Hwg): Sử biên niên giáo pháp (教史, *Sāsanavaṃsa*).
- Chiao shih ming teng** (Hwg): Đèn sáng trong giáo pháp (教史明燈, *Sāsanavaṃsappadīpikā*).
- Chiao-shang-mi p'ien** (Hwg): Chương Kosambī (橋賞彌篇, *Kosambakakkhandhaka*) (MV.10, 451-477).
- Chia-she hsiang ying** (Hwg): Nhóm kinh về Kassapa; nhóm kinh về Ca-diếp (迦葉相應, *Kassapasamyutta*) (SN.16, 144-156).
- Chieh chi wen ta** (Hwg): Hỏi đáp về việc biên tập Tam tạng (結集問答, *Samgāyanassa pucchā vissajjanā* (pu-vi)).
- Chieh hsiang ying** (Hwg): Nhóm kinh về cõi giới (界相應, *Dhātusamyutta*) (SN.14, 85-123).
- Chieh lun** (Hwg): Luận chất ngữ; Luận yếu tố nhân duyên (界論, *Dhātukathā*) (Dhk).
- Chieh lun chu shih** (Hwg): Chú giải Luận chất ngữ; Chú giải Luận yếu tố (界論注釋, *Dhātukathā-atṭhakathā*).
- Chieh pen yü mu lu** (Hwg): Giới bốn và mục lục (戒本與目錄, *Dvemātikāpāli*) (DV 1-3).
- Chieh wen yüeh i** (Hwg): Ý vui về bản văn yếu tố (界文悅意, *Dhātupāṭha vilāsiniyā*).
- Chieh yün p'in** (Hwg): Phẩm nhóm giới (戒蘊品, *Silakkhandhavaggapāli*) (DN.1-13, 1-559).

- Chieh-mo p'ien* (Hwg): Chương yết-ma; chương hành sự; chương biểu quyết tăng đoàn (羯磨篇, *Kammakkhandhaka*) (CV.1, 1-74).
- Chieh-shuo p'in* (Hwg): Phẩm giải thoát (解說品, *Vibhaṅgavagga*) (MN.131-142, 272-382).
- Ch'ien fang pien ch'eng chiu* (Hwg): Thành tựu tiên phương tiện (前方便成就, *Payogasiddhi*).
- Chien hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về quan điểm (見相應, *Diṭṭhisamyutta*) (SN.24, 206-301).
- Chih chieh i li lun* (Hwg): Giải thích về lợi ích (của thành lập giới); giải thích về điều lợi ích (制戒義利論, *Atthavasapakarāṇa*) (PV.9, 334).
- Chih-to hsiang ying* (Hwg): Tương ứng tâm; nhóm kinh về tâm (質多相應, *Cittasamyutta*) (SN.41, 343-352).
- Chin ch'ih niao hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về con chim cánh vàng (金翅鳥相應, *Supannasamyutta*) (SN.30, 392-437).
- Ching chi* (Hwg): Kinh tập; kinh tuyển tập (經集, *Suttanipātapāli*) (Snp.1-73, 1-1155).
- Ching chi chu shih* (Hwg): Chú giải Kinh tập; Chú giải Kinh tuyển tập (經集注釋, *Suttanipāta-aṭṭhakathā*).
- Ch'ing ching p'in* (Hwg): Phẩm thanh tịnh (清淨品, *Parisuddhavagga*) (AN.10.123-133).
- Ch'ing ching tao lun* (Hwg): Luận con đường thanh tịnh (清淨道論, *Visuddhimaggo*).
- Ch'ing ching tao lun chi chu shih* (Hwg): Luận con đường thanh tịnh và chú thích (清淨道論及注釋, *Visuddhimagga*).
- Ch'ing ching tao lun ta shu* (Hwg): Sớ giải rộng Luận con đường thanh tịnh (清淨道論大疏, *Visuddhimagga-mahāṭikā*).
- Ch'ing ching tao lun yin yüan lun* (Hwg): Luận nhân duyên Luận con đường thanh tịnh (清淨道論因緣論, *Visuddhimagga-nidānakathā*).
- Ching chung ko yen* (Hwg): Châm ngôn trong kinh (經中格言, *Suttantānīti*).
- Ch'ing liang p'in* (Hwg): Phẩm mát mẻ (清涼品, *Sītivagga*) (AN.6.85-95).
- Ching lü hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về thiền định (靜慮相應, *Jhānasamyutta*) (SN.53, 923-976).

- Ching ts'ang chu shih yü shu ch'ao** (Hwg): Chú giải và Số giải Kho tàng chân lý (經藏注釋與疏抄, Suttapitaka Aṭṭhakathā & ṭikā).
- Chin-kang chüeh shu (shu chieh shan chien lü)** (Hwg): Số giải giác ngộ kim cương (Số giải Luật Thiện Kiến) (金剛覺疏 (疏解善見律), Vajirabuddhi-ṭikā).
- Chiu chi** (Hwg): Tuyển tập chín pháp; tuyển tập chín điều (九集, Navakanipātapāli) (AN.9, 1-432).
- Chiu hu p'in** (Hwg): Phẩm cứu hộ (救護品, Nāthavagga) (AN.10.11-20).
- Ch'u hsüeh ju men** (Hwg): Nhập môn của người mới học (Pali) (初學入門, Bālāvatāra).
- Chü lo chu hsiang ying** (Hwg): Tương ứng thôn trường; nhóm kinh về trường làng (聚落主相應, Gāmaṇisamyutta) (SN.42, 353-365).
- Chü pao han** (Hwg): Tráp báu câu (句寶函, Padamañjarī).
- Ch'ü pin p'ien** (Hwg): Chương ba-la-di; chương tội trục xuất; chương không ở chung Tăng đoàn (驅擯篇, Pārājikakaṇḍa) (BV.1, 1-233), (NV.1, 656-677).
- Chü shen ch'eng chiu** (Hwg): Thành tựu cú thân (句身成就, Padarūpasiddhi).
- Chu shih chih chieh chi wen ta** (Hwg): Hỏi đáp về việc biên tập các Bản chú giải (注釋之結集問答, Aṭṭhakathā Saṃgāyanassa pucchāvissajjanā).
- Chü shih p'in** (Hwg): Phẩm cư sĩ (居士品, Gahapativagga) (AN.8.21-30), (MN.51-60, 1-106).
- Chü shou Shen-t'ò ching** (Hwg): Kinh cụ thọ Saddha (具壽說陀經, Saddhasutta) (AN.11.9).
- Chu t'ien hsiang ying** (Hwg): Nhóm kinh về các thần (諸天相應, Devatāsamyutta) (SN.1, 1-81).
- Ch'ü wei ku shih** (Hwg): Chuyện thú vị (趣味故事, Rasavāhin).
- Chü wũ shí jīng piān** (Hpy): Chương năm mươi bài kinh đầu (初五十經篇, Paṭhamapaññāsaka) (AN.2.1-52), (AN.3.1-51), (AN.4.1-50), (AN.5.1-50), (AN.6.1-54), (AN.7.1-53), (AN.8.1-50), (AN.9.1-51), (AN.10.1-50), (AN.11.1-671).
- Ch'u wu shih ching p'ien** (Hwg): Chương năm mươi bài kinh đầu (初五十經篇, Paṭhamapaññāsaka) (AN.2.1-52), (AN.3.1-51), (AN.4.1-50),

(AN.5.1-50), (AN.6.1-54), (AN.7.1-53), (AN.8.1-50), (AN.9.1-51),
(AN.10.1-50), (AN.11.1-671).

Chū xué rù mén (Hpy): Nhập môn của người mới học (Pali) (初學入門, Bālāvatāra).

Chuang yen ming liao (Hwg): Minh bạch và trang nghiêm (莊嚴明瞭, Subodhālaṅkāro).

Chuang yen ming liao shu (Hwg): Giải thích Minh bạch và trang nghiêm (莊嚴明瞭疏, Subodhālaṅkāraṭikā).

Chüeh chih hsiang ying (Hwg): Nhóm kinh về yếu tố giác ngộ (覺支相應, Bojjhaṅgasamyutta) (SN.46, 182-366).

Chüeh ting shou ts'e (Hwg): Sổ tay quyết định; sổ tay trật tự vũ trụ (決定手冊, Niyāma Dīpanī).

Chung fen wu shih ching p'ien (Hwg): Phần năm mươi bài kinh (ở chính giữa) (中分五十經篇, Majjhimaṇṇāsapāḷi) (MN.51-100, 1-486).

Chung hsüeh p'ien (Hwg): Chương chúng học; chương điều nên học (眾學篇, Sekhiyakanda) (BV.7, 576-654), (NV.6, 1240-1241).

Chung lüeh p'ien (Hwg): Chương phần tóm tắt (中略篇, Peyyāla) (AN.2.181-246).

Chung pu chieh chi wen ta (Hwg): Hỏi đáp về việc biên tập Kinh Trung bộ (中部結集問答, Majjhimanikāye Saṃgāyanassa pucchā vissajjanā).

Chung pu ching tien (Hwg): Kinh Trung bộ; kinh tuyển tập kinh trung bình (中部經典, Majjhimanikāya) (MN.1-152, 1462).

Chung pu chu (P'o ch'u i chang) (Hwg): Chú giải Kinh Trung bộ (Dứt sạch chướng ngại nghi) (中部注(破除疑障), Majjhimanikāya-aṭṭhakathā (Papañcasūdanī).

Chung pu chu shih yü shu ch'ao (Hwg): Chú giải và Sổ giải Kinh Trung bộ (中部注釋與疏抄, Majjhimanikāya-aṭṭhakathā & ṭikā).

Chung pu shu (Hwg): Sổ giải Kinh Trung bộ (中部疏, Majjhimanikāya-ṭikā).

Chū-sa-lo hsiang ying (Hwg): Nhóm kinh về Kosala; nhóm kinh về Câu-tát-la (拘薩羅相應, Kosalasamyutta) (SN.3, 112-136).

Ch'ü-t'an-mi p'in (Hwg): Phẩm Gotamī (瞿曇彌品, Gotamīvagga) (AN.8.51-60).

Cí p'ñ (Hpy): Phẩm tâm từ (慈品, Mettāvagga) (AN.8.1-10).

- Cí xīn jiětuō jīng* (Hpy): Kinh tâm từ (giải thoát) (慈心解脫經, *Mettāsutta*) (AN.11.15).
- Dà Āluóhàn gé yán* (Hpy): Châm ngôn A-la-hán lớn (大阿羅漢格言, *Mahārahanīti*).
- Dà gōng xī pǐn* (Hpy): Phẩm cúng tế lớn (大供犧品, *Mahāyaññavagga*) (AN.7.44-53).
- Dà jīng* (Hpy): Kinh dài (大經, *Mahāsūtra*).
- Dà lǐ jìng* (Hpy): Kính lễ lớn (大禮敬, *Mahāpaṇāmapāṭha*).
- Dà piān* (Hpy): Chương trọng yếu; chương hợp phần chính (大篇, *Mahākhandhaka*) (MV.1, 1-131).
- Dà piān* (Hpy): Nhóm kinh về trọng yếu; nhóm kinh về hợp phần chính (大篇, *Mahāvaggasamyuttapāli*) (SN.45-56, 1-1201).
- Dà pǐn* (Hpy): Phẩm đại; phẩm dài (大品, *Mahāvagga*) (AN.9.32-41), (AN.10.21-30), (AN.6.55-64), (AN.7.65-74), (AN.8.11-20), (DN.14-23, 1-441), (MV.1-10, 1-477).
- Dà pǐn zhù* (Hpy): Chú giải Đại phẩm (大品注, *Mahāvagga-aṭṭhakathā*).
- Dà shì* (Hpy): Câu chuyện vĩ đại; chuyện đức Phật trong Luật tạng của Thuyết xuất thế bộ (大事, *Mahāvastu-avadāna* (*Mahāvastu*)).
- Dà shǐ* (Hpy): Sử biên niên đầy đủ (chú thích Sử biên niên về đảo Tích-lan) (大史, *Mahāvamsa*).
- Dà shǐ kuò biān* (Hpy): Sử biên niên đầy đủ mở rộng (大史擴編, *Mahāvamsa*).
- Dà shǐ shū* (Hpy): Giải thích Sử biên niên đầy đủ (大史疏, *Vamsatthappakāsini*).
- Dà yì shì* (Hpy): Đại diễn giải; Giải nghĩa rộng (大義釋, *Mahāniddeśapāli*) (Mnd.1-16, 1-210).
- Dà yì shì zhù* (Hpy): Chú giải Đại diễn giải; Chú giải Giải nghĩa rộng (大義釋注, *Mahāniddeśa-aṭṭhakathā*).
- Dān duò piān* (Hpy): Chương đốn đọa; chương ung đối trị; chương tội sám hối (單墮篇, *Pācittiyakaṇḍa*) (BV.5, 1-551), (NV.4, 793-1227).
- Dàn zhǐ pǐn* (Hpy): Phẩm búng ngón tay (彈指品, *Accharāsaṅghātavagga*) (AN.1.51-60).
- Dǎo lùn* (Hpy): Luận dẫn nhập (Tam tạng) (導論, *Nettipāli*) (Ne.1-6, 0-125).

- Dǎo lùn guǎng shì** (Hpy): Chú thích rộng Luận dẫn nhập (Tam tạng) (導論廣釋, *Nettivibhāvinī*).
- Dǎo lùn shū** (Hpy): Sơ giải Luận dẫn nhập (Tam tạng) (導論疏, *Nettipakarāṇa-ṭīkā*).
- Dǎo lùn zhù shì** (Hpy): Chú giải Luận dẫn nhập (Tam tạng) (導論注釋, *Nettipakarāṇaattḥakathā*).
- Dǎo shǐ** (Hpy): Sử biên niên về đảo Tích-lan (島史, *Dīpavaṃsa*).
- Dào xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về con đường (道相應, *Maggasaṃyutta*) (SN.45, 1-181).
- Dào zhī mì** (Hpy): Bí mật của đạo (道之蜜, *Pajjamadhu*).
- Děng jué pǐn** (Hpy): Phẩm bậc toàn giác; phẩm giác ngộ cao (等覺品, *Sambodhivagga*) (AN.9.1-10).
- Děng qǐ** (Hpy): Nguồn sinh khởi (等起, *Atthāpattisaṃmutṭhāna*) (PV.18, 470-473).
- Děng qǐ shè sòng** (Hpy): Kệ tóm tắt nguồn sinh tội; tóm tắt về nguồn sinh tội (等起攝頌, *Samutṭhānasīsaṅkhepa*) (PV.3, 257-270).
- Děng xīn pǐn** (Hpy): Phẩm tâm thăng bằng (等心品, *Samacittavagga*) (AN.2.33-42).
- Dì èr jì jí** (Hpy): Tuyển tập thi kệ; sưu tập các bài kệ (phần 2) (第二偈集, *Dutiya-gāthāsaṅgaṇika*) (PV.19, 474-478).
- Dì xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về chân lý; nhóm kinh về sự thật (諦相應, *Saccasaṃyutta*) (SN.56, 1071-1201).
- Dì yào lüè lùn** (Hpy): Luận tóm tắt về tinh hoa chân lý (諦要略論, *Saccasaṅkhepa*).
- Dì yī yì yǒu sè jiě** (Hpy): Giải thích hữu sắc chân lý tuyệt đối (第一義有色解, *Paramatthasarūpabhedanī*).
- Dì zhèn pǐn** (Hpy): Phẩm động đất (地震品, *Bhūmicālavagga*) (AN.8.61-70).
- Dìshì xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về Đế-thích (帝釋相應, *Sakkasaṃyutta*) (SN.11, 247-271).
- Duàn chú yú chī** (Āpídámó lùn mǔ zhù) (Hpy): Chấm dứt ngu si (Chú thích Mâu đề A-tỳ-đạt-ma) (斷除愚痴 (阿毘達摩論母注), *Mohavicchedanī* (*Abhidhammātikatthavaṇṇanā*)).

- Duàn gài pǐn** (Hpy): *Phẩm dứt triển cái; Phẩm dứt trói buộc* (斷蓋品, *Nīvaraṇappahānavagga*) (AN.1.11-20).
- È guǐ shì** (Hpy): *Chuyện quỷ đói* (餓鬼事, *Petavatthupāli*) (Pev.1-51, 1-814).
- È guǐ shì zhù shì** (Hpy): *Chú giải Chuyện quỷ đói* (餓鬼事注釋, *Petavatthu-aṭṭhakathā*).
- È mó xiāng yīng** (Hpy): *Nhóm kinh về ác ma* (惡魔相應, *Mārasamyutta*) (SN.4, 137-161).
- Èr bù mǔ lùn: Bǐqiū Bǐqiūní bō luó dī mù chǎ** (Hpy): *Hai bộ luận mẹ: Giới bốn Tỳ-kheo và Giới bốn Tỳ-kheo-ni* (二部母論: 比丘比丘尼波羅提木叉, *Dvemātikāpāli: Bhikkhubhikkhunīpāṭimokkhapāli*).
- Èr jí** (Hpy): *Tuyển tập hai pháp; tuyển tập hai điều* (二集, *Dukanipātapāli*) (AN.2, 1-246).
- Èr shí sì yuán** (Hpy): *Hai mươi bốn quan hệ nhân duyên* (二十四緣, *Paṭṭhānuddesa dīpanīpāṭha*).
- Erh chi** (Hwg): *Tuyển tập hai pháp; tuyển tập hai điều* (二集, *Dukanipātapāli*) (AN.2, 1-246).
- Erh pu mu lun: Pi-ch'iu Pi-ch'iu-ni po-lo-t'i-mu-ch'a** (Hwg): *Hai bộ luận mẹ: Giới bốn Tỳ-kheo và Giới bốn Tỳ-kheo-ni* (二部母論: 比丘比丘尼波羅提木叉, *Dvemātikāpāli: Bhikkhubhikkhunīpāṭimokkhapāli*).
- Erh shih ssu yüan** (Hwg): *Hai mươi bốn quan hệ nhân duyên* (二十四緣, *Paṭṭhānuddesa dīpanīpāṭha*).
- Fa chi lun** (Hwg): *Luận pháp tập; luận pháp tụ; luận liệt kê pháp theo nhóm* (法集論, *Dhammasaṅgaṇī*) (Dhs.1-298).
- Fa chi lun chu** (Hwg): *Chú giải Luận pháp tập* (法集論注, *Dhammasaṅgaṇī-aṭṭhakathā*).
- Fa chi lun ken pen chu** (Hwg): *Sớ giải căn bản Luận pháp tập* (法集論根本注, *Dhammasaṅgaṇī-mūlaṭīkā*).
- Fa chi lun sui fu chu** (Hwg): *Hậu sớ giải tuần tự Luận pháp tập* (法集論隨複注, *Dhammasaṅgaṇī-anuṭīkā*).
- Fa ching chin teng p'in** (Hwg): *Phẩm phát khởi tinh tấn v.v...* (發精進等品, *Vīriyārambhādivagga*) (AN.1.61-70).
- Fa chü ching** (Hwg): *Kinh pháp cú; kinh lời vàng Phật dạy* (法句經, *Dhammapadapāli*) (Dhp.1-26, 1-423).

- Fa chū ching chu* (Hwg): Chú giải Kinh pháp cú; Chú giải Kinh lời vàng Phật dạy (法句經注, *Dhammapada-aṭṭhakathā*).
- Fa ch'ü lun* (Hwg): Luận vị trí; luận phát thú; luận quan hệ nhân duyên (發趣論, *Paṭṭhāna*).
- Fa ch'ü lun chu* (Hwg): Chú giải Luận vị trí; Chú giải Luận phát thú; Chú giải Luận quan hệ nhân duyên (發趣論注, *Paṭṭhāna-aṭṭhakathā*).
- Fă de gé yán* (Hpy): Châm ngôn chánh pháp (法的格言, *Dhammanīti*).
- Fa han chi* (Hwg): Thi kệ làm toát mồ hôi; các bài kệ làm xuất mồ hôi (發汗偈, *Sedamocanagāthā*) (PV.20, 479-481).
- Fā hàn jì* (Hpy): Thi kệ làm toát mồ hôi; các bài kệ làm xuất mồ hôi (發汗偈, *Sedamocanagāthā*) (PV.20, 479-481).
- Fă jí lùn* (Hpy): Luận pháp tập; luận pháp tụ; luận liệt kê pháp theo nhóm (法集論, *Dhammasaṅgani*) (Dhs.1-298).
- Fă jí lùn gēn běn zhù* (Hpy): Sớ giải căn bản Luận pháp tập (法集論根本注, *Dhammasaṅgani-mūlaṭīkā*).
- Fă jí lùn suí fù zhù* (Hpy): Hậu sớ giải tuần tự Luận pháp tập (法集論隨複注, *Dhammasaṅgani-anuṭīkā*).
- Fă jí lùn zhù* (Hpy): Chú giải Luận pháp tập (法集論注, *Dhammasaṅgani-aṭṭhakathā*).
- Fā jīng jìn děng pǐn* (Hpy): Phẩm phát khởi tinh tấn v.v... (發精進等品, *Vīriyārambhādivagga*) (AN.1.61-70).
- Fă jù jīng* (Hpy): Kinh pháp cú; kinh lời vàng Phật dạy (法句經, *Dhammapadapāli*) (Dhp.1-26, 1-423).
- Fă jù jīng zhù* (Hpy): Chú giải Kinh pháp cú; Chú giải Kinh lời vàng Phật dạy (法句經注, *Dhammapada-aṭṭhakathā*).
- Fă pǐn* (Hpy): Phẩm các pháp (法品, *Dhammavagga*) (AN.2.88-98).
- Fa p'in* (Hwg): Phẩm các pháp (法品, *Dhammavagga*) (AN.2.88-98).
- Fā qù lùn* (Hpy): Luận vị trí; luận phát thú; luận quan hệ nhân duyên (發趣論, *Paṭṭhāna*).
- Fā qù lùn zhù* (Hpy): Chú giải Luận vị trí; Chú giải Luận phát thú; Chú giải Luận quan hệ nhân duyên (發趣論注, *Paṭṭhāna-aṭṭhakathā*).
- Fa te ko yen* (Hwg): Châm ngôn chánh pháp (法的格言, *Dhammanīti*).

- Fan nao hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về phiền não (煩惱相應, *Kilesasaṃyutta*) (SN.27, 322-331).
- Fán nǎo xiāng yīng* (Hpy): Nhóm kinh về phiền não (煩惱相應, *Kilesasaṃyutta*) (SN.27, 322-331).
- Fàn tiān xiāng yīng* (Hpy): Nhóm kinh về Phạm thiên; nhóm kinh về Phạm thiên (梵天相應, *Brahmasaṃyutta*) (SN.6, 172-186).
- Fan t'ien hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về Phạm thiên; nhóm kinh về Phạm thiên (梵天相應, *Brahmasaṃyutta*) (SN.6, 172-186).
- Fang i teng p'in* (Hwg): Phẩm những thứ buông thả (放逸等品, *Pamādādivagga*) (AN.1.82-97).
- Fang i teng p'in chih erh* (Hwg): Phẩm các thứ buông thả (phần 2) (放逸等品之二, *Dutiyapamādādivagga*) (AN.1.98-139).
- Fàng yì děng pǐn* (Hpy): Phẩm những thứ buông thả (放逸等品, *Pamādādivagga*) (AN.1.82-97).
- Fàng yì děng pǐn zhī èr* (Hpy): Phẩm các thứ buông thả (phần 2) (放逸等品之二, *Dutiyapamādādivagga*) (AN.1.98-139).
- Fēifǎ děng pǐn* (Hpy): Phẩm phi pháp; phẩm các điều sai (非法等品, *Adhammavagga*) (AN.1.140-149).
- Feifa teng p'in* (Hwg): Phẩm phi pháp; phẩm các điều sai (非法等品, *Adhammavagga*) (AN.1.140-149).
- Fèn pǐn* (Hpy): Phẩm phẫn nộ; phẩm tức giận (忿品, *Kodhapeyyāla*) (AN.2.181-190).
- Fen p'in* (Hwg): Phẩm phẫn nộ; phẩm tức giận (忿品, *Kodhapeyyāla*) (AN.2.181-190).
- Fēnbié lùn* (Hpy): Luận phân biệt; Luận phân tích (分別論, *Vibhaṅga*) (*Vibh.1-452*).
- Fēnbié lùn gēn běn zhù* (Hpy): Số giải căn bản Luận phân tích (分別論根本注, *Vibhaṅga-mūlaṭīkā*).
- Fēnbié lùn suí fù zhù* (Hpy): Hậu số giải tuần tự Luận phân tích (分別論隨複注, *Vibhaṅga-anuṭīkā*).
- Fēnbié lùn zhù* (Hpy): Chú giải Luận phân tích (分別論注, *Vibhaṅga-aṭṭhakathā*).
- Fenpieh lun* (Hwg): Luận phân biệt; Luận phân tích (分別論, *Vibhaṅga*) (*Vibh.1-452*).

- Fen-pieh lun chu* (Hwg): Chú giải Luận phân tích (分別論注, *Vibhaṅga-aṭṭhakathā*).
- Fen-pieh lun ken pen chu* (Hwg): Sở giải căn bản Luận phân tích (分別論根本注, *Vibhaṅga-mūlaṭīkā*).
- Fen-pieh lun sui fu chu* (Hwg): Hậu sở giải tuần tự Luận phân tích (分別論隨複注, *Vibhaṅga-anuṭīkā*).
- Fo chung hsing* (Hwg): Lịch sử đức Phật; dòng họ đức Phật (佛種姓, *Buddhavaṃsapāli*) (Bu.2.299-384).
- Fo chung hsing chu shih* (Hwg): Chú giải Lịch sử đức Phật; dòng họ đức Phật (佛種姓注釋, *Buddhavaṃsa-aṭṭhakathā*).
- Fo t'ò kung te sung* (Hwg): Thi kệ công đức của đức Phật (佛陀功德頌, *Buddhagunaḡāthāvalī*).
- Fó tuó gōng dé sòng* (Hpy): Thi kệ công đức của đức Phật (佛陀功德頌, *Buddhagunaḡāthāvalī*).
- Fó yá shǐ* (Hpy): Sử biên niên răng Phật (佛牙史, *Dāṭhāvaṃso*).
- Fo ya shih* (Hwg): Sử biên niên răng Phật (佛牙史, *Dāṭhāvaṃso*).
- Fó zhòng xìng* (Hpy): Lịch sử đức Phật; dòng họ đức Phật (佛種姓, *Buddhavaṃsapāli*) (Bu.2.299-384).
- Fó zhǒng xìng zhù shì* (Hpy): Chú giải Lịch sử đức Phật; dòng họ đức Phật (佛種姓注釋, *Buddhavaṃsa-aṭṭhakathā*).
- Fu hsi* (Hwg): Trùng lặp liên tục (複習, *Antarapeyyāla*) (PV.4, 271-291).
- Fù hù pǐn* (Hpy): Phẩm che chở (覆護品, *Santhāravagga*) (AN.2.152-163).
- Fu hu p'in* (Hwg): Phẩm che chở (覆護品, *Santhāravagga*) (AN.2.152-163).
- Fù suí* (Hpy): Tập yếu; những điều chính yếu (附隨, *Parivārapāli*) (PV.1-21, 1-501).
- Fu sui* (Hwg): Tập yếu; những điều chính yếu (附隨, *Parivārapāli*) (PV.1-21, 1-501).
- Fu sui chu* (Hwg): Chú giải Những điều chính yếu (附隨注, *Parivāra-aṭṭhakathā*).
- Fù suí zhù* (Hpy): Chú giải Những điều chính yếu (附隨注, *Parivāra-aṭṭhakathā*).
- Fù xí* (Hpy): Trùng lặp liên tục (複習, *Antarapeyyāla*) (PV.4, 271-291).
- Gān dá pò xiāng yīng* (Hpy): Nhóm kinh về Gandhabba; nhóm kinh về

- Càn-thát-bà* (乾達婆相應, *Gandhabbakāyasamyutta*) (SN.31, 438-549).
- Gān lù wèi* (Hpy): Hương vị cam lồ (甘露味, *Madhurattha-vilāsini*).
- Gé yán* (Hpy): Châm ngôn (格言, *Nīti gantha saṅgaha*).
- Gé yán bảo hán* (Hpy): Tráp báu Châm ngôn (格言寶函, *Nītimañjari*).
- Gēn běn fū mén pǐn* (Hpy): Phẩm pháp môn căn bản (根本法門品, *Mūlapariyāyavagga*) (MN.1-10, 1-138).
- Gēn běn fēn wǔ shí jīng piān* (Hpy): Phần năm mươi bài kinh (đầu tiên) (根本分五十經篇, *Mūlapaṇṇāsapāli*) (MN.1-50, 1-513).
- Gēn xiāng yīng* (Hpy): Nhóm kinh về giác quan; nhóm kinh về kiểm soát các giác quan (根相應, *Indriyasamyutta*) (SN.48, 471-650).
- Gōng dé pǐn* (Hpy): Phẩm công đức (功德品, *Ānisaṃsavagga*) (AN.10.1-10).
- Gōng dé yī Jiěshuō* (Hpy): Phân tích y *Kaṭhina*; giải thích y công đức (功德衣解說, *Kaṭhinabheda*) (PV.16, 403-416).
- Gōng dé yī piān* (Hpy): Chương y *Kaṭhina*, chương y công đức (功德衣篇, *Kaṭhinakkhandhaka*) (MV.7, 306-325).
- Gǔ zhù* (Hpy): Sớ giải toát yếu về A-tỳ-đạt-ma (古注, *Abhidhammatthasaṅgaha-tīkā*).
- Guān shǒu cè* (Hpy): Sổ tay thiền quán (觀手冊, *Vipassanā Dīpanī*).
- Hé yì jīng* (Hpy): Kinh nghĩa gì (何義經, *Kimatthiyasutta*) (AN.11.1).
- Hèlājīālā sì shǐ* (Hpy): Sử biên niên chùa *Hathavanagalla* (赫拉迦拉寺史, *Hatthavanagallavīhāravaṃso*).
- Ho i ching* (Hwg): Kinh nghĩa gì (何義經, *Kimatthiyasutta*) (AN.11.1).
- Ho-la-chia-la ssu shih* (Hwg): Sử biên niên chùa *Hathavanagalla* (赫拉迦拉寺史, *Hatthavanagallavīhāravaṃso*).
- Hòu fēn wǔ shí jīng zhī èr piān zhī èr* (Hpy): Phần năm mươi bài kinh phần cuối (phần 2) (後分五十經篇之二, *Uparipaṇṇāsapāli*) (MN.101-152, 1-463).
- Hou fen wu shih ching chih erh p'ien chih erh* (Hwg): Phần năm mươi bài kinh phần cuối (phần 2) (後分五十經篇之二, *Uparipaṇṇāsapāli*) (MN.101-152, 1-463).
- Hsi ch'iu p'in* (Hwg): Phẩm hy cầu (希求品, *Āyācanavagga*) (AN.2.131-141).

Hsi i (ku shu , hsin shu) (Hwg): Phân tích hoài nghi (Sớ giải cổ và Sớ giải mới) (析疑 (古疏、新疏), *Kaṅkhāvitaraṇī-purāṇa-abhinava-ṭikā*).

Hsi wang p'in (Hwg): Phẩm các hy vọng (希望品, *Āsāduppajahavagga*) (AN.2.119-130).

Hsiang shou mieh chin ting ching (Hwg): Kinh định không còn cảm giác và tri giác (想受滅盡定經, *Saññāsutta*) (AN.11.7).

Hsiangyingpu chieh chi wen ta (Hwg): Hỏi đáp về việc biên tập Kinh Tương ương (相應部結集問答, *Samyuttanikāye Saṃgāyanassa pucchā vissajjanā*).

Hsiang ying pu ching tien (Hwg): Kinh tương ứng; kinh tuyển tập nhóm kinh liên hệ (相應部經典, *Samyuttanikāya*) (SN.1-56, 2854).

Hsiang ying pu ching tien (Hwg): Kinh tương ứng; kinh tuyển tập nhóm kinh liên hệ (相應部經典, *Samyuttanikāya*) (SN.1-56, 2854).

Hsiang ying pu chu (Hsien yang hsini) (Hwg): Chú giải Kinh Tương ứng bộ (Xiển dương ý nghĩa tâm) (相應部注 (顯揚心義), *Samyuttanikāya-aṭṭhakathā* (1~5) (*Sāratthappakāsinī*(Spk)).

Hsiang ying pu chu shih yü shu ch'ao (Hwg): Chú giải và Sớ giải Kinh Tương ương (相應部注釋與疏抄, *Samyuttanikāya-aṭṭhakathā & ṭikā*).

Hsiang ying pu shu (Hwg): Sớ giải Kinh Tương ứng bộ (相應部疏, *Samyuttanikāya-ṭikā* (1~5)).

Hsiang yü yin fu chih p'in (Hwg): Phẩm đặt hương và trong sáng; phẩm hướng về sự thanh tịnh (向與隱覆之品, *Paṇihitaacchavagga*) (AN.1.41-50).

Hsiao hsüeh , hsiao hsüeh ku shu , hsiao hsüeh hsin shu ; ken pen hsüeh , ken pen hsüeh shu (chieh lü kang-yao shu) (Hwg): Tiểu học, Sớ giải cổ về Tiểu học, Sớ giải mới về Tiểu học, Học căn bản, Sớ giải Học căn bản (Sách cương yếu về Luật kim cương) (小學, 小學古疏、小學新疏; 根本學, 根本學疏 (戒律綱要書), *Khuddasikkhā- Khuddasikkhā-purāṇaṭikā-Khuddasikkhā-abhinavaṭikā-mūlasikkhā Mūlasikkhā-ṭikā*).

Hsiao i shih (Hwg): Tiểu diễn giải; Giải nghĩa tóm tắt (小義釋, *Cūlaniddesapāli*) (Cnd 1-41, 335).

Hsiao i shih chu (Hwg): Chú giải Tiểu diễn giải; Chú giải Giải nghĩa tóm tắt (小義釋注, *Cūlaniddesa-aṭṭhakathā*).

- Hsiao p'in** (Hwg): Phẩm nhỏ; phẩm ngắn; chương ngắn (小品, *Cūlavaggapāli*) (CV.1-12, 1-458).
- Hsiao p'in chu** (Hwg): Chú giải Tiểu phẩm (小品注, *Cūlavagga-aṭṭhakathā*).
- Hsiao pu ching tien** (Hwg): Kinh Tiểu bộ; Kinh tuyển tập mười lăm bộ kinh chủ đề (小部經典, *Khuddakanikāya*) (KN.1-15, 7077).
- Hsiao pu chu shih yü shu ch'ao** (Hwg): Chú giải và Sớ giải Kinh Tiểu bộ (小部注釋與疏抄, *Khuddakanikāya-aṭṭhakathā & ṭikā*).
- Hsiao shih** (Hwg): Sử biên niên tóm tắt (小史, *Cūlanthavaṃsa*).
- Hsiao shih p'ien** (Hwg): Chương các việc nhỏ; chương các tiểu sự (小事篇, *Khuddakavatthukkhanda*) (CV.5, 243-293).
- Hsiao sung ching** (Hwg): Tiểu tụng; kinh kệ tụng ngắn (小誦經, *Khuddakapāṭhapāli*) (Khp.1-9, 9).
- Hsiao sung chu (Sheng i kuang ming)** (Hwg): Chú giải Tiểu tụng; Chú giải Kinh kệ tụng ngắn (小誦注 (勝義光明), *Khuddakapāṭha-aṭṭhakathā (Paramatthajotikā)*).
- Hsien kuan hsiang ying** (Hwg): Nhóm kinh về thâm nhập hiện tại; nhóm kinh về thực chứng hiện tiền (現觀相應, *Abhisamayasaṃyutta*) (SN.13, 74-84).
- Hsi-lan zuò p'in chi** (Hwg): Tuyển tập tác phẩm Tích Lan (錫蘭作品集, *Sinhala gantha saṅgaha*).
- Hsin i she yao** (Hwg): Đại cương ý nghĩa tâm (心義攝要, *Sārasaṅgaha*).
- Hsin i teng (shu chieh shan chien lü)** (Hwg): Đèn ý nghĩa tâm (Sớ giải Luật Thiện Kiến) (心義燈 (疏解善見律), *Sāratthadīpanī-tikā* (1~3)).
- Hsing tsang** (Hwg): Kho tàng đạo hạnh (行藏, *Cariyāpiṭakapāli*) (Cp.2.385-420).
- Hsing ts'ang ching chu shih** (Hwg): Chú giải Kho tàng đạo hạnh (行藏經注釋, *Cariyāpiṭaka-aṭṭhakathā*).
- Hsü jen p'in** (Hwg): Phẩm người (tiếp theo) (續人品, *Aparapuggalavagga*) (AN.10.199-210).
- Hsü tan chih p'in** (Hwg): Phẩm khảy móng tay (tiếp theo) (續彈指品, *Aparaaccharāsaṅghātavagga*) (AN.1.382-562).
- Hsü-p'u-t'i ching** (Hwg): Kinh Subhūti (須菩提經, *Subhūtisutta*) (AN.11.14).

- Hui chung p'in** (Hwg): Phẩm hội chúng (會眾品, *Parisavagga*) (AN.2.43-52).
- Hui zhòng pǐn** (Hpy): Phẩm hội chúng (會眾品, *Parisavagga*) (AN.2.43-52).
- Huǐguò piān** (Hpy): Chương hối quá; chương ứng phát lộ; chương hối lỗi (悔過篇, *Pāṭidesanīyakaṇḍa*) (BV.6, 552-575).
- Huǐguò piān** (Hpy): Chương hối quá; chương ứng phát lộ; chương hối lỗi (悔過篇, *Pāṭidesanīyakaṇḍa*) (NV.5, 1228-1239).
- Hui-kuo p'ien** (Hwg): Chương hối quá; chương ứng phát lộ; chương hối lỗi (悔過篇, *Pāṭidesanīyakaṇḍa*) (BV.6, 552-575), (NV.5, 1228-1239).
- I chi** (Hwg): Tuyển tập một pháp; tuyển tập một điều (一集, *Ekakanipātapāli*) (AN.1, 1-611).
- I chih p'in** (Hwg): Phẩm nương nhờ (依止品, *Nissayavagga*) (AN.11.1-10).
- I fa p'ien** (Hwg): Chương phận sự; chương trình tự (儀法篇, *Vattakkhandhaka*) (CV.8, 356-382).
- I fa p'in** (Hwg): Phẩm một pháp (一法品, *Ekadhammapāli*) (AN.1.296-365).
- Ijen p'in** (Hwg): Phẩm một người (一人品, *Ekapuggalavagga*) (AN.1.170-187).
- I nien p'in** (Hwg): Phẩm nhớ nghĩ (憶念品, *Anussativagga*) (AN.11.11-21).
- Ip'ien** (Hwg): Chương pháp phục; chương y phục (衣篇, *Cīvarakkhandhaka*) (MV.8, 326-379).
- Jan kuang shuo p'in** (Hwg): Phẩm nói rộng về sự nhiễm (染廣說品, *Rāgapeyyāla*) (AN.2.231-246).
- Jen p'in** (Hwg): Phẩm người (人品, *Puggalavagga*) (AN.10.155-166), (AN.2.53-64).
- Jen shih she lun** (Hwg): Luận nhân chế định; luận nhân thi thiết; luận mô tả của con người (人施設論, *Puggalapaññatti*) 101~185.
- Jen shih she lun chu** (Hwg): Chú giải Luận nhân chế định; Chú giải Luận nhân thi thiết; Chú giải Luận mô tả của con người (人施設論注, *Puggalapaññatti-aṭṭhakathā*).
- Jì jí** (Hpy): Tuyển tập thi kệ; sưu tập các bài kệ (偈集, *Gāthasaṅgaṇika*) (PV.10, 335-339).

- Jí piān** (Hpy): Chương tích lũy tội (集篇, *Samuccayakkhandhaka*) (CV.3, 97-184).
- Jǐ xīn pǐn** (Hpy): Kinh tâm mình (己心品, *Sacittavagga*) (AN.10.51-60).
- Jiā zhān yán wén fǎ** (Hpy): Văn phạm Kaccāyana (sách văn phạm Pali cổ nhất) (迦旃延文法, *Kaccāyanabyākaraṇaṇi*).
- Jiàn xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về quan điểm (見相應, *Ditṭhisamyutta*) (SN.24, 206-301).
- Jiāng jiè chúnjìng** (Hpy): Sự thanh tịnh hoàn toàn về cương giới (疆界純淨, *Sīmavisodhanī*).
- Jiào shǐ** (Hpy): Sử biên niên giáo pháp (教史, *Sāsanavaṃsa*).
- Jiào shǐ míng dēng** (Hpy): Đèn sáng trong giáo pháp (教史明燈, *Sāsanavaṃsappadīpikā*).
- Jiāoshǎngmí piān** (Hpy): Chương Kosambī (僑賞彌篇, *Kosambakakkhandhaka*) (MV.10, 451-477).
- Jiāshè xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về Kassapa; nhóm kinh về Ca-diếp (迦葉相應, *Kassapasamyutta*) (SN.16, 144-156).
- Jiāzhānyán jiè bǎo hán** (Hpy): Tráp báu yếu tố Kaccāyana (迦旃延界寶函, *Kaccāyana dhātu mañjūsā*).
- Jiè běn yǔ mù lù** (Hpy): Giới bản và mục lục (戒本與目錄, *Dvemātikāpāli*) (DV 1-3).
- Jié jí wèn dá** (Hpy): Hỏi đáp về việc biên tập Tam tạng (結集問答, *Samgāyanassa pucchā vissajjanā* (pu-vi)).
- Jiè lùn** (Hpy): Luận chất ngũ; Luận yếu tố nhân duyên (界論, *Dhātukathā*) (Dhk).
- Jiè lùn zhù shì** (Hpy): Chú giải Luận chất ngũ; Chú giải Luận yếu tố (界論注釋, *Dhātukathā-aṭṭhakathā*).
- Jiè xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về cõi giới (界相應, *Dhātusamyutta*) (SN.14, 85-123).
- Jiè wén yuè yì** (Hpy): Ý vui về bản văn yếu tố (界文悅意, *Dhātupāṭha vilāsiniyā*).
- Jiè yùn pǐn** (Hpy): Phẩm nhóm giới (戒蘊品, *Silakkhandhavaggapāli*) (DN.1-13, 1-559).
- Jiémó piān** (Hpy): Chương yết-ma; chương hành sự; chương biểu quyết tăng đoàn (羯磨篇, *Kammakkhandhaka*) (CV.1, 1-74).

- Jiěshuō pǐn** (Hpy): *Phẩm giải thoát* (解說品, Vibhaṅgavagga) (MN.131-142, 272-382).
- Jīn chì niǎo xiāng yīng** (Hpy): *Nhóm kinh về con chim cánh vàng* (金翅鳥相應, Supaṇṇasamyutta) (SN.30, 392-437).
- Jīng cáng zhù shì yǔ shū chāo** (Hpy): *Chú giải và Sớ giải Kho tàng chân lý* (經藏注釋與疏抄, Suttapitaka Aṭṭhakathā & tīkā).
- Jīng jí** (Hpy): *Kinh tập; kinh tuyển tập* (經集, Suttanipātapāḷi) (Snp.1-73, 1-1155).
- Jīng jí zhù shì** (Hpy): *Chú giải Kinh tập; Chú giải Kinh tuyển tập* (經集注釋, Suttanipāta-aṭṭhakathā).
- Jìng lǜ xiāng yīng** (Hpy): *Nhóm kinh về thiền định* (靜慮相應, Jhānasamyutta) (SN.53, 923-976).
- Jīng zhōng gé yán** (Hpy): *Châm ngôn trong kinh* (經中格言, Suttantanīti).
- Jīngāng jué shū (shū jiě shàn jiàn lǜ)** (Hpy): *Sớ giải giác ngộ kim cương* (Sớ giải Luật Thiện Kiến) (金剛覺疏 (疏解善見律), Vajirabuddhitīkā).
- Jiù hù pǐn** (Hpy): *Phẩm cứu hộ* (救護品, Nāthavagga) (AN.10.11-20).
- Jiǔ jí** (Hpy): *Tuyển tập chín pháp; tuyển tập chín điều* (九集, Navakanipātapāḷi) (AN.9, 1-432).
- Ju A-pi-ta-mo lun** (Hwg): *Luận dẫn nhập A-tỳ-đạt-ma* (入阿毘達摩論, Abhidhammāvatāra).
- Ju A-pi-ta-molunkushu & hsinshu** (Hwg): *Luận dẫn nhập A-tỳ-đạt-ma sớ giải cổ và sớ giải mới* (入阿毘達摩論古疏 & 新疏, Abhidhammāvatārapurāṇatīkā và Abhidhammāvatāra-abhinavātīkā).
- Jù bǎo hán** (Hpy): *Tráp báu câu* (句寶函, Padamañjari).
- Ju ch'ū hsiang ying** (Hwg): *Nhóm kinh về hơi thở ra vào* (入出息相應, Ānāpānasamyutta) (SN.54, 977-996).
- Ju hsiang ying** (Hwg): *Nhóm kinh về đi vào* (入相應, Okkantasamyutta) (SN.25, 302-311).
- Jù luò zhǔ xiāng yīng** (Hpy): *Tương ứng thôn trưởng; nhóm kinh về trưởng làng* (聚落主相應, Gāmaṇisamyutta) (SN.42, 353-365).
- Jù shēn chéng jiù** (Hpy): *Thành tựu cú thân* (句身成就, Padarūpasiddhi).
- Jū shì pǐn** (Hpy): *Phẩm cư sĩ* (居士品, Gahapativagga) (AN.8.21-30), (MN.51-60, 1-106).

- Ju shih yü** (Hwg): Kinh lời cảm hứng; kinh Phật nói như vậy (如是語, *Itivuttakapāli*) (Iti 1-4, 1-112).
- Ju shih yü chu shih** (Hwg): Chú giải Kinh Phật tự thuyết; Chú giải Kinh Phật tự nói (如是語注釋, *Itivuttaka-aṭṭhakathā*).
- Jù shòu Shēntuó jīng** (Hpy): Kinh cụ thọ Saddha (具壽說陀經, *Saddhasutta*) (AN.11.9).
- Ju ting p'in** (Hwg): Phẩm nhập định (入定品, *Samāpattivagga*) (AN.2.164-180).
- Ju yü an chü p'ien** (Hwg): Chương vào mùa mưa; chương an cư mùa mưa (入雨安居篇, *Vassūpanāyikakkhandhaka*) (MV.3, 184-208).
- Jué dìng shǒu cè** (Hpy): Sổ tay quyết định; sổ tay trật tự vũ trụ (決定手冊, *Niyāma Dīpanī*).
- Jué zhī xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về yếu tố giác ngộ (覺支相應, *Bojjhaṅgasamyutta*) (SN.46, 182-366).
- Jūsàluó xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về Kosala; nhóm kinh về Câu-tát-la (拘薩羅相應, *Kosalasamyutta*) (SN.3, 112-136).
- Kan lu wei** (Hwg): Hương vị cam lồ (甘露味, *Madhurattha-vilāsini*).
- Kan ta p'o hsiang ying** (Hwg): Nhóm kinh về Gandhabba; nhóm kinh về Càn-thát-bà (乾達婆相應, *Gandhabbakāyasamyutta*) (SN.31, 438-549).
- Kě niàn pǐn** (Hpy): Phẩm đáng nhớ (可念品, *Sāraṇīyavagga*) (AN.6.11-20).
- Kē xíng fá pǐn** (Hpy): Phẩm hình phạt (科刑罰品, *Kammakaraṇavagga*) (AN.2.1-10).
- K'eihsingfap'in** (Hwg): Phẩm hình phạt (科刑罰品, *Kammakaraṇavagga*) (AN.2.1-10).
- K'ei nien p'in** (Hwg): Phẩm đáng nhớ (可念品, *Sāraṇīyavagga*) (AN.6.11-20).
- Ken hsiang ying** (Hwg): Nhóm kinh về giác quan; nhóm kinh về kiểm soát các giác quan (根相應, *Indriyasamyutta*) (SN.48, 471-650).
- Ken pen fa men p'in** (Hwg): Phẩm pháp môn căn bản (根本法門品, *Mūlapariyāyavagga*) (MN.1-10, 1-138).
- Ken pen fen wu shih ching p'ien** (Hwg): Phần năm mươi bài kinh (đầu tiên) (根本分五十經篇, *Mūlapaṇṇāsapāli*) (MN.1-50, 1-513).

- Ko yen* (Hwg): *Châm ngôn* (格言, *Nīti gantha saṅgaha*).
- Ko yen pao han* (Hwg): *Tráp báu Châm ngôn* (格言寶函, *Nītimañjari*).
- Kōng p'ñ* (Hpy): *Phẩm tánh không* (空品, *Suññatavagga*) (MN.121-130, 176-271).
- Kōng què lín yuán jīng* (Hpy): *Kinh khuôn viên Khổng Tước* (孔雀林園經, *Moranivāpasutta*) (AN.11.10).
- Ku chu* (Hwg): *Sớ giải toát yếu về A-tỳ-đạt-ma* (古注, *Abhidhammatthasaṅgaha-ṭīkā*).
- Kuan shou ts'e* (Hwg): *Sổ tay thiền quán* (觀手冊, *Vipassanā Dīpanī*).
- K'ung p'in* (Hwg): *Phẩm tánh không* (空品, *Suññatavagga*) (MN.121-130, 176-271).
- Kung te i chieh shuo* (Hwg): *Phân tích y Kaṭhina; giải thích y công đức* (功德衣解說, *Kathinabheda*) (PV.16, 403-416).
- Kung te i p'ien* (Hwg): *Chương y Kaṭhina, chương y công đức* (功德衣篇, *Kathinakkhandhaka*) (MV.7, 306-325).
- Kung te p'in* (Hwg): *Phẩm công đức* (功德品, *Ānisaṃsavagga*) (AN.10.1-10).
- K'ung-ch'üeh lin yüan ching* (Hwg): *Kinh khuôn viên Khổng Tước* (孔雀林園經, *Moranivāpasutta*) (AN.11.10).
- Le chá na hsiang ying* (Hwg): *Nhóm kinh về Lặc-xoa-na; nhóm kinh về Lakkhaṇa* (勒叉那相應, *Lakkhaṇasaṃyutta*) (SN.19, 202-222).
- Lè chā nà xiāng yīng* (Hpy): *Nhóm kinh về Lặc-xoa-na; nhóm kinh về Lakkhaṇa* (勒叉那相應, *Lakkhaṇasaṃyutta*) (SN.19, 202-222).
- Lè p'ñ* (Hpy): *Phẩm lạc; phẩm hạnh phúc* (樂品, *Sukhavagga*) (AN.2.65-77).
- Le p'in* (Hwg): *Phẩm lạc; phẩm hạnh phúc* (樂品, *Sukhavagga*) (AN.2.65-77).
- Léidí dà shī zuò p'ñ jí* (Hpy): *Tuyển tập tác phẩm của đại sư Leḍī Sayādaw* (雷迪大師作品集, *Leḍī Sayādaw gantha saṅgaha*).
- Lei-ti ta shih zuò p'in chi* (Hwg): *Tuyển tập tác phẩm của đại sư Leḍī Sayādaw* (雷迪大師作品集, *Leḍī Sayādaw gantha saṅgaha*).
- Li ching ching tien* (Hwg): *Kính lễ kinh điển* (禮敬經典, *Suttavandanā*).
- Li ching Fo-t'ò* (Hwg): *Kính lễ đức Phật* (禮敬佛陀, *Buddhavandanā gantha saṅgaha*).

- Lì dé yǔ gōng yǎng xiāng yīng* (Hpy): Nhóm kinh về lợi ích được cung kính (利得與供養相應, *Lābhasakkārasaṃyutta*) (SN.17, 157-187).
- Li hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về sức mạnh (力相應, *Balasaṃyutta*) (SN.50, 705-812).
- Lǐ jìng Fótuó* (Hpy): Kính lễ đức Phật (禮敬佛陀, *Buddhavandanā gantha saṅgha*).
- Lǐ jìng jīng diǎn* (Hpy): Kính lễ kinh điển (禮敬經典, *Suttavandanā*).
- Li te yǔ kung yang hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về lợi ích được cung kính (利得與供養相應, *Lābhasakkārasaṃyutta*) (SN.17, 157-187).
- Lì xiāng yīng* (Hpy): Nhóm kinh về sức mạnh (力相應, *Balasaṃyutta*) (SN.50, 705-812).
- Lián huā hé zhǎng* (Hpy): Chắp tay như hoa sen (蓮花合掌, *Kamalāñjali*).
- Lien hua ho chang* (Hwg): Chắp tay như hoa sen (蓮花合掌, *Kamalāñjali*).
- Liu chi* (Hwg): Tuyển tập sáu pháp; tuyển tập sáu điều (六集, *Chakkanipātapāli*) (AN.6,1-649).
- Liu ch'ú hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về sáu giác quan (六處相應, *Salāyatanasaṃyutta*) (SN.35, 1-248).
- Liù chù piān* (Hpy): Nhóm kinh về sáu xứ; nhóm kinh về sáu xứ (六處篇, *Salāyatanavaggasaṃyuttapāli*) (SN.35-44, 1-420).
- Liu ch'ú p'ien* (Hwg): Nhóm kinh về sáu xứ; nhóm kinh về sáu xứ (六處篇, *Salāyatanavaggasaṃyuttapāli*) (SN.35-44, 1-420).
- Liù chù p'ǐn* (Hpy): Phẩm sáu chỗ (六處品, *Salāyatanavagga*) (MN.143-152, 383-463).
- Liu ch'ú p'in* (Hwg): Phẩm sáu chỗ (六處品, *Salāyatanavagga*) (MN.143-152, 383-463).
- Liù chù xiāng yīng* (Hpy): Nhóm kinh về sáu giác quan (六處相應, *Salāyatanasaṃyutta*) (SN.35, 1-248).
- Liu fa chieh shih* (Hwg): Sử biên niên xá-lợi sáu sợi tóc (六髮界史, *Cha-kesa-dhātu*).
- Liù fā jiè shǐ* (Hpy): Sử biên niên xá-lợi sáu sợi tóc (六髮界史, *Cha-kesa-dhātu*).
- Liù jí* (Hpy): Tuyển tập sáu pháp; tuyển tập sáu điều (六集, *Chakkanipātapāli*) (AN.6,1-649).

- Lo t'ò hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về Rādha (羅陀相應, Rādhasamyutta) (SN.23, 160-205).
- Lo-hou-lo hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về La-hầu-la; nhóm kinh về Rāhula (羅睺羅相應, Rāhulasamyutta) (SN.18, 188-201).
- Lóng xiāng yīng* (Hpy): Nhóm kinh về con rồng (龍相應, Nāgasamyutta) (SN.29, 342-391).
- Lũ cái đing* (Hpy): Quy định về giới luật (律裁定, Vinayavinicchayo).
- Lũ cái đing shū* (Hpy): Sớ giải Quy định về giới luật (律裁定疏, Vinayavinicchayaṭṭikā).
- Lũ chuāng yēn shu* (Hwg): Sớ giải trang nghiêm Luật (律莊嚴疏, Vinayālaṅkāra-ṭṭikā).
- Lũ guǎng shuō pǐn* (Hpy): Phẩm nói rộng về luật (律廣說品, Vinayapeyyāla) (AN.2.201-230).
- Lũ kuāng shuō p'ín* (Hwg): Phẩm nói rộng về luật (律廣說品, Vinayapeyyāla) (AN.2.201-230).
- Lũ pǐn* (Hpy): Phẩm luật (律品, Vinayavagga) (AN.7.75-84).
- Lũ p'ín* (Hwg): Phẩm luật (律品, Vinayavagga) (AN.7.75-84).
- Lũ shè yì zhù* (Hpy): Sớ giải y nghĩa Luật nhiếp (律攝義注, Vinayasāṅgaha-ṭṭhakathā).
- Lũ ts'ái ting* (Hwg): Quy định về giới luật (律裁定, Vinayavinicchayo).
- Lũ ts'ái ting shu* (Hwg): Sớ giải Quy định về giới luật (律裁定疏, Vinayavinicchayaṭṭikā).
- Lũ tsang chieh chi wen ta* (Hwg): Hỏi đáp về việc biên tập Kho tàng giới luật (律藏結集問答, Vinayapīṭake Saṃgāyanassa pucchā vissajjanā).
- Lũ tsang chu shih yǔ shu ch'áo* (Hwg): Chú giải và Sớ giải Kho tàng giới luật (律藏注釋與疏抄, Vinayapīṭaka-aṭṭhakathā & ṭṭikā).
- Lũ zàng jié jí wèn dá* (Hpy): Hỏi đáp về việc biên tập Kho tàng giới luật (律藏結集問答, Vinayapīṭake Saṃgāyanassa pucchā vissajjanā).
- Lũ zàng zhù shì yǔ shū chāo* (Hpy): Chú giải và Sớ giải Kho tàng giới luật (律藏注釋與疏抄, Vinayapīṭaka-aṭṭhakathā & ṭṭikā).
- Lũ zhuāng yán shū* (Hpy): Sớ giải trang nghiêm Luật (律莊嚴疏, Vinayālaṅkāra-ṭṭikā).
- Lũn cáng zhù shì yǔ shū chāo* (Hpy): Chú giải và Sớ giải Kho tàng giáo

pháp siêu việt (論藏注釋與疏抄, *Abhidhammapitaka-aṭṭhakathā & tīkā*).

Lùn shì (Hpy): Luận ngữ tông; luận các điểm tranh luận (論事, *Kathāvatthu*).

Lùn shì zhù (Hpy): Chú giải Luận ngữ tông; Chú giải Luận các điểm tranh luận (論事注, *Kathāvatthu-aṭṭhakathā*).

Lun shih (Hwg): Luận ngữ tông; luận các điểm tranh luận (論事, *Kathāvatthu*).

Lun shih chu (Hwg): Chú giải Luận ngữ tông; Chú giải Luận các điểm tranh luận (論事注, *Kathāvatthu-aṭṭhakathā*).

Lun tsang (Hwg): Kho tàng giáo pháp siêu việt (論藏, *Abhidhammapitaka*).

Lun ts'ang chu shih yü shu ch'ao (Hwg): Chú giải và Sớ giải Kho tàng giáo pháp siêu việt (論藏注釋與疏抄, *Abhidhammapitaka-aṭṭhakathā & tīkā*).

Lùn zàng (Hpy): Kho tàng giáo pháp siêu việt (論藏, *Abhidhammapitaka*).

Lung hsiang ying (Hwg): Nhóm kinh về con rồng (龍相應, *Nāgasamyutta*) (SN.29, 342-391).

Luó tuó xiāng yīng (Hpy): Nhóm kinh về Rādha (羅陀相應, *Rādhasamyutta*) (SN.23, 160-205).

Luóhóuluó xiāng yīng (Hpy): Nhóm kinh về La-hầu-la; nhóm kinh về Rāhula (羅睺羅相應, *Rāhulasamyutta*) (SN.18, 188-201).

Mà lì pǐn (Hpy): Phẩm mắng nhiếc (罵詈訶, *Akkosavagga*) (AN.10.41-50).

Ma li p'in (Hwg): Phẩm mắng nhiếc (罵詈訶, *Akkosavagga*) (AN.10.41-50).

Mi lan wang wen ching shu (Hwg): Sớ giải Kinh Mi-tiên vấn đáp; Sớ giải Kinh vua Milinda hỏi đạo (彌蘭王問經疏, *Milidaṭṭikā*).

Mí lán wáng wèn jīng shū (Hpy): Sớ giải Kinh Mi-tiên vấn đáp; Sớ giải Kinh vua Milinda hỏi đạo (彌蘭王問經疏, *Milidaṭṭikā*).

Miǎndiàn Bālì gé yán jí (Hpy): Tuyển tập châm ngôn Pali (của Miến Điện) (緬甸巴利格言集, *Pāli-nīti*).

Miao chi p'ien (Hwg): Chương thi kệ hay (妙偈篇, *Sagāthāvaggasamyuttapāḷi*) (SN.1-11, 1-271).

Miao fa she i (Hwg): Ý nghĩa bao hàm giáo pháp tuyệt vời (妙法攝義, *Saddhamma-saṅgaha*).

- Miào fǎ shè yì* (Hpy): Ý nghĩa bao hàm giáo pháp tuyệt vời (妙法攝義, *Saddhamma-saṅgaha*).
- Miào jì piān* (Hpy): Chương thi kệ hay (妙偈篇, *Sagāthāvaggasamyut-tapāli*) (SN.1-11, 1-271).
- Miè zhèng Jiěshuō* (Hpy): Phân tích cách giàn xếp tranh cãi; giải thích cách chấm dứt tranh chấp (滅諍解說, *Samathabheda*) (PV.5, 292-319).
- Miè zhèng piān* (Hpy): Chương diệt tránh; chương dàn xếp; chương chấm dứt tranh chấp (滅諍篇, *Adhikaraṇasamatha*) (BV.8, 655).
- Miè zhèng piān* (Hpy): Chương diệt tránh; chương dàn xếp; chương chấm dứt tranh chấp (滅諍篇, *Adhikaraṇasamatha*) (NV.7, 1242).
- Miè zhèng piān* (Hpy): Chương diệt tránh; chương giàn xếp tranh cãi; chương chấm dứt tranh chấp (滅諍篇, *Samathakkhandhaka*) (CV.4, 185-242).
- Miè cheng chieh shuo* (Hwg): Phân tích cách giàn xếp tranh cãi; giải thích cách chấm dứt tranh chấp (滅諍解說, *Samathabheda*) (PV.5, 292-319).
- Miè cheng p'ien* (Hwg): Chương diệt tránh; chương dàn xếp; chương chấm dứt tranh chấp (滅諍篇, *Adhikaraṇasamatha*) (BV.8, 655).
- Miè cheng p'ien* (Hwg): Chương diệt tránh; chương dàn xếp; chương chấm dứt tranh chấp (滅諍篇, *Adhikaraṇasamatha*) (NV.7, 1242).
- Miè cheng p'ien* (Hwg): Chương diệt tránh; chương giàn xếp tranh cãi; chương chấm dứt tranh chấp (滅諍篇, *Samathakkhandhaka*) (CV.4, 185-242).
- Mien-tien Pa-li ko yen chi* (Hwg): Tuyển tập châm ngôn Pali (của Miến Điện) (緬甸巴利格言集, *Pāli-nīti*).
- Mi-lan wang wen ching* (Hwg): Kinh Mi-tiên vấn đáp; kinh vua Milinda hỏi đạo (彌蘭王問經, *Milindapañhapāli*) (Miln 1-28, 260).
- Mí-lán wáng wèn jīng* (Hpy): Kinh Mi-tiên vấn đáp; kinh vua Milinda hỏi đạo (彌蘭王問經, *Milindapañhapāli*) (Miln 1-28, 260).
- Mi-lan-t'ò wang wen ching shu* (Hwg): Sớ giải Kinh Mi-tiên vấn đáp; Sớ giải Kinh vua Milinda hỏi đạo (彌蘭陀王問經疏, *Milindapañho-tīkā*).
- Mílántuó wáng wèn jīng shū* (Hpy): Sớ giải Kinh Mi-tiên vấn đáp; Sớ giải Kinh vua Milinda hỏi đạo (彌蘭陀王問經疏, *Milindapañho-tīkā*).
- Ming hsing teng lun* (Hwg): Luận đèn đạo hạnh và tâm (名行燈論, *Nāmacāra-dīpaka*).

- Míng sè chà bié lùn** (Hpy): Luận phân tích tâm và vật chất (名色差別論, Nāmarūpa-pariccheda).
- Míng se chá piéh lun** (Hwg): Luận phân tích tâm và vật chất (名色差別論, Nāmarūpa-pariccheda).
- Míng sè chāo lùn** (Hpy): Luận giải thích tâm và vật chất (名色抄論, Khema-pakaraṇa).
- Míng se cháo lun** (Hwg): Luận giải thích tâm và vật chất (名色抄論, Khema-pakaraṇa).
- Míng xíng dēng lùn** (Hpy): Luận đèn đạo hạnh và tâm (名行燈論, Nāmacāra-dīpaka).
- Móhēnán jīng zhī èr** (Hpy): Kinh Mahānāma (phần 2) (摩訶男經之二, Dutiyamahānāmasutta) (AN.11.12).
- Móhēnán jīng zhī yī** (Hpy): Kinh Mahānāma (phần 1) (摩訶男經之一, Paṭhamamahānāmasutta) (AN.11.11).
- Mo-ho-nan ching chih erh** (Hwg): Kinh Mahānāma (phần 2) (摩訶男經之二, Dutiyamahānāmasutta) (AN.11.12).
- Mo-ho-nan ching chih i** (Hwg): Kinh Mahānāma (phần 1) (摩訶男經之一, Paṭhamamahānāmasutta) (AN.11.11).
- Mu-chien-lien shuo míng hsiang chieh** (Hwg): Giải thích tận tường rõ ràng Moggalāna (sách văn phạm Pali) (目犍連說明詳解, Moggallāna vuttivaraṇapañcīkā).
- Mùjiānlíán shuō míng xiáng jiě** (Hpy): Giải thích tận tường rõ ràng Moggalāna (sách văn phạm Pali) (目犍連說明詳解, Moggallāna vuttivaraṇapañcīkā).
- Mu niu che ching** (Hwg): Kinh người chăn bò (牧牛者經, Gopālasutta) (AN.11.17).
- Mù niú zhě jīng** (Hpy): Kinh người chăn bò (牧牛者經, Gopālasutta) (AN.11.17).
- Mu-chien-lien hsiang ying** (Hwg): Nhóm kinh về Moggallāna; nhóm kinh về Mục-kiên-liên (目犍連相應, Moggallānasamyutta) (SN.40, 332-342).
- Mu-chien-lien sheng huo shu** (pa li yü wen fa shu) (Hwg): Sổ giải sinh hoạt của Moggallāna (sách văn phạm Pali) (目犍連生活疏 (巴利語文法書), Vuttimoggallāna Tikā).

- Mu-chien-lien wen fa* (Hwg): Văn phạm Moggallāna (目犍連文法, Moggallānasuttapāṭho (Moggallānabyākaraṇa).
- Mu-chien-lien wu lun shu* (Hwg): Số giải năm luận Moggallāna (目犍連五論疏, Moggallāna pañcīkā ṭīkā).
- Mùjiānlián shēng huó shū (bā lì yǔ wén fǎ shū)* (Hpy): Số giải sinh hoạt của Moggallāna (sách văn phạm Pali) (目犍連生活疏 (巴利語文法書), Vuttimoggallāna Tikā).
- Mùjiānlián wén fǎ* (Hpy): Văn phạm Moggallāna (目犍連文法, Moggallānasuttapāṭho (Moggallānabyākaraṇa).
- Mùjiānlián wǔ lùn shū* (Hpy): Số giải năm luận Moggallāna (目犍連五論疏, Moggallāna pañcīkā ṭīkā).
- Mùjiānlián xiāng yīng* (Hpy): Nhóm kinh về Moggallāna; nhóm kinh về Mục-kiên-liên (目犍連相應, Moggallānasamyutta) (SN.40, 332-342).
- Néng gān zhě míng dēng* (Hpy): Đèn sáng Narada (能幹者明燈, Naradakkhadīpanī).
- Neng kan che ming teng* (Hwg): Đèn sáng Narada (能幹者明燈, Naradakkhadīpanī).
- Niàn chǔ pǐn* (Hpy): Phẩm lĩnh vực quán niệm; phẩm nền tảng chánh niệm (念處品, Satipaṭṭhānavagga) (AN.9.63-72).
- Niàn pǐn* (Hpy): Phẩm niệm (念品, Sativagga) (AN.8.81-90).
- Niàn zhù xiāng yīng* (Hpy): Nhóm kinh về quán niệm (念住相應, Satipaṭṭhānasamyutta) (SN.47, 367-470).
- Nien chu hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về quán niệm (念住相應, Satipaṭṭhānasamyutta) (SN.47, 367-470).
- Nien ch'ü p'in* (Hwg): Phẩm lĩnh vực quán niệm; phẩm nền tảng chánh niệm (念處品, Satipaṭṭhānavagga) (AN.9.63-72).
- Nien p'in* (Hwg): Phẩm niệm (念品, Sativagga) (AN.8.81-90).
- Nü jen hsiang ying* (Hwg): Tương ứng nữ nhân; nhóm kinh về người nữ (女人相應, Mātugāmasamyutta) (SN.37, 280-313).
- Nǚ rén xiāng yīng* (Hpy): Tương ứng nữ nhân; nhóm kinh về người nữ (女人相應, Mātugāmasamyutta) (SN.37, 280-313).
- O kuei shih* (Hwg): Chuyện quỷ đói (餓鬼事, Petavatthupāḷi) (Pev.1-51, 1-814).

- O kuei shih chu shih* (Hwg): Chú giải Chuyện quỷ đói (餓鬼事注釋, *Petavatthu-aṭṭhakathā*).
- O mo hsiangying* (Hwg): Nhóm kinh về ác ma (惡魔相應, *Mārasaṃyutta*) (SN.4, 137-161).
- Pa ch'eng chü shih ching* (Hwg): Kinh cư sĩ tám thành (八城居士經, *Aṭṭhakanāgarasutta*) (AN.11.16).
- Pa chi* (Hwg): Tuyển tập tám pháp; tuyển tập tám điều (八集, *Aṭṭhakanipātapāli*) (AN.8,1-626).
- Pa ch'i p'in* (Hwg): Phẩm Vajji (跋耆品, *Vajjisattakavagga*) (AN.7.21-31).
- Pa li shih hsüeh* (Hwg): Học thơ Pali (巴利詩學, *Vuttodayam*).
- Pen sheng ching* (Hwg): Chuyện tiền thân đức Phật (本生經, *Jātakapāli*) (Ja 1-547).
- Pen sheng ching chu shih* (Hwg): Chú giải Chuyện tiền thân đức Phật (本生經注釋, *Jātaka-aṭṭhakathā*) (1-7).
- Pi gé piān* (Hpy): Chương da thú (皮革篇, *Cammakkhandhaka*) (MV.5, 242-259).
- P'i ko p'ien* (Hwg): Chương da thú (皮革篇, *Cammakkhandhaka*) (MV.5, 242-259).
- P'i yü ching* (Hwg): Kinh thí dụ; Kinh thánh nhân ký sự (譬喻經, *Apadānapāli*) (Ap).
- P'i yü ching chu shih* (Hwg): Chú giải Kinh thí dụ; Chú giải thánh nhân ký sự (譬喻經注釋, *Apadāna-aṭṭhakathā*).
- P'i yü chu* (*Miao i yüeh mei*) (Hwg): Chú thích Thí dụ (Đẹp vui ý nghĩa tuyệt vời) (譬喻注 (妙義悅美), *Visuddhajana-vilāsini*).
- P'i yü hsiangying* (Hwg): Chương thí dụ (譬喻相應, *Opammasaṃyutta*) (SN.20, 223-234).
- Pi yù jīng* (Hpy): Kinh thí dụ; Kinh thánh nhân ký sự (譬喻經, *Apadānapāli*) (Ap).
- Pi yù jīng zhù shì* (Hpy): Chú giải Kinh thí dụ; Chú giải thánh nhân ký sự (譬喻經注釋, *Apadāna-aṭṭhakathā*).
- Pi yù p'ǐn* (Hpy): Phẩm thí dụ (譬喻品, *Opammavagga*) (MN.21-30, 222-324).
- P'i yü p'in* (Hwg): Phẩm thí dụ (譬喻品, *Opammavagga*) (MN.21-30, 222-324).

- Pi yù xiāng yīng* (Hpy): *Chương thí dụ* (譬喻相應, *Opammasaṃyutta*) (SN.20, 223-234).
- Pi yù zhù* (Miào yì yuè měi) (Hpy): *Chú thích Thí dụ* (Đẹp vui ý nghĩa tuyệt vời) (譬喻注 (妙義悅美), *Visuddhajana-vilāsini*).
- Pi-ch'iu hsiang ying* (Hwg): *Chương Tỳ-kheo* (比丘相應, *Bhikkhusaṃyutta*) (SN.21, 235-246).
- Pi-ch'iu lei* (Hwg): *Phân tích giới bốn Tỳ-kheo* (比丘類, *Bhikkhuvibhaṅga*) (BV.1-8, 1317).
- Pi-ch'iu lei* (Hwg): *Phân tích giới bốn Tỳ-kheo* (比丘類, *Bhikkhuvibhaṅga*) (PV.1, 1-200).
- Pi-ch'iu p'in* (Hwg): *Phẩm Tỳ-kheo* (比丘品, *Bhikkhuvagga*) (MN.61-70, 107-184).
- Pi-ch'iu-ni hsiang ying* (Hwg): *Nhóm kinh về Tỳ-kheo-ni* (比丘尼相應, *Bhikkhunīsaṃyutta*) (SN.5, 162-171).
- Pi-ch'iu-ni lei* (Hwg): *Phân tích giới bốn Tỳ-kheo-ni* (比丘尼類, *Bhikkhunivibhaṅga*) (NV.1-7, 587), (PV.2, 201-256).
- Pi-ch'iu-ni p'ien* (Hwg): *Chương Tỳ-khúu-ni; chương Tỳ-kheo-ni* (比丘尼篇, *Bhikkhunikkhandhaka*) (CV.10, 402-436).
- Pieh chi chi* (Hwg): *Tuyển tập thi kệ; sưu tập các bài kệ khác* (別偈集, *Aparagāthāsaṅgaṇika*) (PV.12, 359).
- Pieh chu p'ien* (Hwg): *Chương biệt trú; chương không được sống chung Tăng đoàn* (別住篇, *Pārivāsikakkhandhaka*) (CV.2, 75-96).
- Po i t'i teng chieh shuo* (Hwg): *Giải thích Ba-la-đề v.v...* (波逸提等解說, *Pācīyādiyojanā*).
- Po li p'in* (Hwg): *Phẩm Pathika* (波梨品, *Pāthikavaggapāli*) (DN.24-34, 1-360).
- Pò sēng piān* (Hpy): *Chương phá tăng; chương rẽ Tăng đoàn; chương phá hòa hợp Tăng đoàn* (破僧篇, *Saṅghabhedakakkhandhaka*) (CV.7, 330-355).
- P'o seng p'ien* (Hwg): *Chương phá tăng; chương rẽ Tăng đoàn; chương phá hòa hợp Tăng đoàn* (破僧篇, *Saṅghabhedakakkhandhaka*) (CV.7, 330-355).
- P'o-ch'i-sha chang-lao hsiang ying* (Hwg): *Nhóm kinh về trưởng lão Vaṅgīsa* (婆耆沙長老相應, *Vaṅgīsaṃyutta*) (SN.8, 209-220).
- Pócuō zhǒng xiāng yīng* (Hpy): *Nhóm kinh về dòng họ Vaccha; nhóm kinh*

về dòng họ Bà-tha (婆蹉種相應, *Vacchagottasamyutta*) (SN.33, 607-661).

Po-i-t'i chu (*po-i-t'i, po-lo-t'i t'i-she-ni fa yü chung hsüeh fa chi Pi-ch'iu-ni te kuang lü* (*po-lo-i, seng-ch'ieh-p'o-shih-sha, ni-sa-ch'i po-i-t'i, po-i-t'i*) (Hwg): Chú giải Tội đơn đọa (波逸提注 (波逸提、波羅提提舍尼法與眾學法及比丘尼的廣律 (波羅夷、僧伽婆尸沙、尼薩耆波逸提、波逸提), *Pācittiya-atthakathā*).

Po-i-t'i chu (*po-i-t'i, po-lo-t'i t'i-she-ni fa yü chung hsüeh fa chi Pi-ch'iu-ni te kuang lü* (*po-lo-i, seng-ch'ieh-p'o-shih-sha, ni-sa-ch'i po-i-t'i, po-i-t'i*) (Hwg): Số giải y nghĩa Luật nhiếp (律攝義注, *Vinayaśāṅgaha-atthakathā*).

Po-lo-i chu (*hsü yü po-lo-i (1); po-lo-i (2-4); seng-ch'ieh-p'o-shih-sha yü ni-sa-ch'i po-i-t'i*) (Hwg): Chú giải Tội tấn xuất (Lời tựa, Ba-la-di, Tăng tàn, xả đọa) (波羅夷注 (序與波羅夷 (1); 波羅夷 (2-4); 僧伽婆尸沙與尼薩耆波逸提, *Pārājikakaṇḍa-atthakathā*).

P'o-lo-men hsiang ying (Hwg): Nhóm kinh về Bà-la-môn (婆羅門相應, *Brāhmaṇasamyutta*) (SN.7, 187-208).

P'o-lo-men p'in (Hwg): Phẩm Bà-la-môn; phẩm phạm chí (婆羅門品, *Brāhmaṇavagga*) (MN.91-100, 383-486).

Póluómén p'ĩn (Hpy): Phẩm Bà-la-môn; phẩm phạm chí (婆羅門品, *Brāhmaṇavagga*) (MN.91-100, 383-486).

Póluómén xiāng yīng (Hpy): Nhóm kinh về Bà-la-môn (婆羅門相應, *Brāhmaṇasamyutta*) (SN.7, 187-208).

Póqíshā zhǎnglǎo xiāng yīng (Hpy): Nhóm kinh về trưởng lão Vaṅgīsa (婆耆沙長老相應, *Vaṅgīśasamyutta*) (SN.8, 209-220).

P'o-ts'o chung hsiang ying (Hwg): Nhóm kinh về dòng họ Vaccha; nhóm kinh về dòng họ Bà-tha (婆蹉種相應, *Vacchagottasamyutta*) (SN.33, 607-661).

Pũ duān yán (*yī qiē huān xǐ*) (Hpy): Đoạn trang phổ quát (tất cả hoan hỷ) (普端嚴 (一切歡喜), *Samantapāsādikā* (1~5).

Pu shan p'in (Hwg): Phẩm bất thiện (不善品, *Akusala-peyyāla*) (AN.2.191-200).

Pu shih p'in (Hwg): Phẩm bố thí (布施品, *Dānavagga*) (AN.8.31-40).

Pu ssu ching (Hwg): Kinh không tư duy (不思經, *Cetanākaraṇīyasutta*) (AN.11.2).

- Pu ssu p'in* (Hwg): Phẩm không chết (不死品, *Amatavagga*) (AN.1.600-611).
- Pu ting p'ien* (Hwg): Chương bất định; chương tội chưa xác định (不定篇, *Aniyatakaṇḍa*) (BV.3, 443-458).
- Pu tuan p'in* (Hwg): Phẩm bất đoạn; phẩm không ngừng lại (不斷品, *Anupadavagga*) (MN.111-120, 93-175).
- P'u tuan yen (i ch'ieh huan hsi)* (Hwg): Đoạn trang phổ quát (tất cả hoan hỷ) (普端嚴 (一切歡喜), *Samantapāsādikā* (1~5)).
- Pu-sa p'ien* (Hwg): Chương lễ bố-tát; chương lễ đọc giới (布薩篇, *Uposathakkhandhaka*) (MV.2, 132-183).
- Pu-sa p'in* (Hwg): Phẩm lễ đọc giới (布薩品, *Uposathavagga*) (AN.8.41-50).
- Pu-sa wen ta* (Hwg): Hỏi đáp về lễ bố-tát; hỏi đáp về đọc giới (布薩問答, *Uposathādīpucchāvissajjanā*) (PV.8, 332-333).
- Qī bǎi jié jí piān* (Hpy): Chương thất bách kết tập; chương bảy trăm người biên tập tam tạng; chương liên quan bảy trăm vị (七百結集篇, *Sattasatikakkhandhaka*) (CV.12, 446-458).
- Qī jí* (Hpy): Tuyển tập bảy pháp; tuyển tập bảy điều (七集, *Sattakanipātapāli*) (AN.7,1-1132).
- Qí tā wèi fēn lèi zàng wài wén xiàn* (Hpy): Văn học ngoài Tam tạng chưa phân loại (其他未分類藏外文献,).
- Qián fāng biàn chéng jiù* (Hpy): Thành tựu tiên phương tiện (前方便成就, *Payogasiddhi*).
- Qīng jìng dào lùn* (Hpy): Luận con đường thanh tịnh (清淨道論, *Visuddhimaggo*).
- Qīng jìng dào lùn dà shū* (Hpy): Sớ giải rộng Luận con đường thanh tịnh (清淨道論大疏, *Visuddhimagga-mahāṭīkā*).
- Qīng jìng dào lùn jí zhù shì* (Hpy): Luận con đường thanh tịnh và chú thích (清淨道論及注釋, *Visuddhimagga*).
- Qīng jìng dào lùn yīn yuán lùn* (Hpy): Luận nhân duyên Luận con đường thanh tịnh (清淨道論因緣論, *Visuddhimagga-nidānakathā*).
- Qīng jìng pǐn* (Hpy): Phẩm thanh tịnh (清淨品, *Parisuddhavagga*) (AN.10.123-133).
- Qīng liáng pǐn* (Hpy): Phẩm mát mẻ (清涼品, *Sītivagga*) (AN.6.85-95).

- Qū bìn piān** (Hpy): Chương ba-la-di; chương tội trục xuất; chương không ở chung Tăng đoàn (驅擯篇, Pārājikakaṇḍa) (BV.1, 1-233).
- Qū bìn piān** (Hpy): Chương ba-la-di; chương tội trục xuất; chương không ở chung Tăng đoàn (驅擯篇, Pārājikakaṇḍa) (NV.1, 656-677).
- Qù wèi gù shì** (Hpy): Chuyện thú vị (趣味故事, Rasavāhin).
- Qútánmú pǐn** (Hpy): Phẩm Gotamī (瞿曇彌品, Gotamīvagga) (AN.8.51-60).
- Rǎn guǎng shuō pǐn** (Hpy): Phẩm nói rộng về sự nhiễm (染廣說品, Rāgapeyyāla) (AN.2.231-246).
- Rén pǐn** (Hpy): Phẩm người (人品, Puggalavagga) (AN.10.155-166).
- Rén pǐn** (Hpy): Phẩm người (人品, Puggalavagga) (AN.2.53-64).
- Rén shī shè lùn** (Hpy): Luận nhân chế định; luận nhân thi thiết; luận mô tả của con người (人施設論, Puggalapaññatti) 101~185.
- Rén shī shè lùn zhù** (Hpy): Chú giải Luận nhân chế định; Chú giải Luận nhân thi thiết; Chú giải Luận mô tả của con người (人施設論注, Puggalapaññatti-aṭṭhakathā).
- Rù Āpídámó lùn** (Hpy): Luận dẫn nhập A-tỳ-đạt-ma (入阿毘達摩論, Abhidhammāvātāra).
- Rù Āpídámó lùn gǔ shū & xīn shū** (Hpy): Luận dẫn nhập A-tỳ-đạt-ma sơ giải cổ và sơ giải mới (入阿毘達摩論古疏 & 新疏, Abhidhammāvātāra-purāṇaṭīkā và Abhidhammāvātāra-abhinavaṭīkā).
- Rù chū xī xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về hơi thở ra vào (入出息相應, Ānāpānasamyutta) (SN.54, 977-996).
- Rù dìng pǐn** (Hpy): Phẩm nhập định (入定品, Samāpattivagga) (AN.2.164-180).
- Rú shì yǔ** (Hpy): Kinh lời cảm hứng; kinh Phật nói như vậy (如是語, Itivuttakapāli) (Iti 1-4, 1-112).
- Rú shì yǔ zhù shì** (Hpy): Chú giải Kinh Phật tự thuyết; Chú giải Kinh Phật tự nói (如是語注釋, Itivuttaka-aṭṭhakathā).
- Rù xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về đi vào (入相應, Okkantasamyutta) (SN.25, 302-311).
- Rù yǎn ān jū piān** (Hpy): Chương vào mùa mưa; chương an cư mùa mưa (入雨安居篇, Vassūpanāyikakkhandhaka) (MV.3, 184-208).
- Sān cáng zhī jīn** (Hpy): Đường vào Tam tạng Phật giáo (三藏知津,

Peṭakopadesapāli) hay *Luận giải về Tam tạng Phật giáo* (藏釋) (Pe 1-8, 1-120).

San chi (Hwg): *Tuyển tập ba pháp; tuyển tập ba điều* (三集, *Tikanipātapāli*) (AN.3, 1-184).

Sān fǎ pǐn (Hpy): *Phẩm ba điều* (三法品, *Tikavagga*) (AN.6.107-116).

San fa p'in (Hwg): *Phẩm ba điều* (三法品, *Tikavagga*) (AN.6.107-116).

Sān jí (Hpy): *Tuyển tập ba pháp; tuyển tập ba điều* (三集, *Tikanipātapāli*) (AN.3, 1-184).

San mei ching chih erh (Hwg): *Kinh chánh định (phần 2)* (三昧經之二, *Dutiyasamādhisutta*) (AN.11.19).

San mei ching chih i (Hwg): *Kinh chánh định (phần 1)* (三昧經之一, *Paṭhamasamādhisutta*) (AN.11.18).

San mei ching chih san (Hwg): *Kinh chánh định (phần 3)* (三昧經之三, *Tatīyasamādhisutta*) (AN.11.20).

San mei ching chih ssu (Hwg): *Kinh chánh định (phần 4)* (三昧經之四, *Catutthasamādhisutta*) (AN.11.21).

Sān mèi jīng zhī èr (Hpy): *Kinh chánh định (phần 2)* (三昧經之二, *Dutiyasamādhisutta*) (AN.11.19).

Sān mèi jīng zhī sān (Hpy): *Kinh chánh định (phần 3)* (三昧經之三, *Tatīyasamādhisutta*) (AN.11.20).

Sān mèi jīng zhī sì (Hpy): *Kinh chánh định (phần 4)* (三昧經之四, *Catutthasamādhisutta*) (AN.11.21).

Sān mèi jīng zhī yī (Hpy): *Kinh chánh định (phần 1)* (三昧經之一, *Paṭhamasamādhisutta*) (AN.11.18).

San ts'ang chih chin (Hwg): *Đường vào Tam tạng Phật giáo* (三藏知津, *Peṭakopadesapāli*) hay *Luận giải về Tam tạng Phật giáo* (藏釋) (Pe 1-8, 1-120).

Sè dèng pǐn (Hpy): *Phẩm sắc; Phẩm các hình thể* (色等品, *Rūpādivagga*) (AN.1.1-10).

Sè fēi sè fēnbié lùn (Hpy): *Luận phân tích vật thể phi vật thể* (色非色分別論, *Rūparūpa-vibhāga*).

Se fei se fen-pieh lun (Hwg): *Luận phân tích vật thể phi vật thể* (色非色分別論, *Rūparūpa-vibhāga*).

Se teng p'in (Hwg): Phẩm sắc; Phẩm các hình thể (色等品, Rūpādivagga) (AN.1.1-10).

Sèmandé fēng zàn yǔ (Hpy): Lời tán dương ở đỉnh Saddabindu (瑟曼得峰讚語, Saddabindu pakaraṇam).

Se-man-te feng tsan yǔ (Hwg): Lời tán dương ở đỉnh Saddabindu (瑟曼得峰讚語, Saddabindu pakaraṇam).

Sen lin hsiang ying (Hwg): Nhóm kinh về rừng rậm (森林相應, Vanasamyutta) (SN.9, 221-234).

Sēn lín xiāng yīng (Hpy): Nhóm kinh về rừng rậm (森林相應, Vanasamyutta) (SN.9, 221-234).

Sēng cán piān (Hpy): Chương Tăng tàn; chương tội phế hạnh Tăng sĩ (僧殘篇, Saṃghādisesakaṇḍa) (BV.2, 234-442).

Sēng cán piān (Hpy): Chương Tăng tàn; chương tội tàn phế hạnh Tăng sĩ (僧殘篇, Saṃghādisesakaṇḍa) (NV.2, 678-732).

Seng ts'an p'ien (Hwg): Chương Tăng tàn; chương tội phế hạnh Tăng sĩ (僧殘篇, Saṃghādisesakaṇḍa) (BV.2, 234-442).

Seng ts'an p'ien (Hwg): Chương Tăng tàn; chương tội tàn phế hạnh Tăng sĩ (僧殘篇, Saṃghādisesakaṇḍa) (NV.2, 678-732).

Sa-men ch'ü chia hsiang ying (Hwg): Tương ứng Sāmandaka; nhóm kinh về xuất gia làm Sa-môn (沙門出家相應, Sāmaṇḍakasamyutta) (SN.39, 330-331).

Shāmén chū jiā xiāng yīng (Hpy): Tương ứng Sāmandaka; nhóm kinh về xuất gia làm Sa-môn (沙門出家相應, Sāmaṇḍakasamyutta) (SN.39, 330-331).

Shāmén fǎ pǐn (Hpy): Phẩm pháp Sa-môn (沙門法品, Sāmaññavagga) (AN.10.221-236).

Shāmén fǎ pǐn (Hpy): Phẩm pháp Sa-môn (沙門法品, Sāmaññavagga) (AN.11.22-501), (AN.6.117-139), (AN.8.91-116), (AN.9.42-51).

Sa-men fa p'in (Hwg): Phẩm pháp Sa-môn (沙門法品, Sāmaññavagga) (AN.6.117-139), (AN.8.91-116), (AN.10.221-236), (AN.11.22-501), (AN.11.22-501).

Sa-men hsiang p'in (Hwg): Phẩm tri giác của Sa-môn (沙門想品, Samaṇasaññāvagga) (AN.10.101-112).

Shāmén pǐn (Hpy): Phẩm Sa-môn (沙門品, Samaṇavagga) (AN.7.85-94).

- Sha-men p'in* (Hwg): Phẩm Sa-môn (沙門品, *Samaṇavagga*) (AN.7.85-94).
- Shāmén xiǎng pǐn* (Hpy): Phẩm tri giác của Sa-môn (沙門想品, *Samaṇasaññāvagga*) (AN.10.101-112).
- Shàn liáng pǐn* (Hpy): Phẩm lương thiện (善良品, *Sādhuvagga*) (AN.10.134-144).
- Shan liang p'in* (Hwg): Phẩm lương thiện (善良品, *Sādhuvagga*) (AN.10.178-188).
- Shàn yǒu dèng pǐn* (Hpy): Phẩm những bạn tốt (善友等品, *Kalyāṇamittādivagga*) (AN.1.71-81).
- Shan yu teng p'in* (Hwg): Phẩm những bạn tốt (善友等品, *Kalyāṇamittādivagga*) (AN.1.71-81).
- Shè Āpídámó yì lüè shū* (Hpy): Giải thích tóm tắt Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (攝阿毘達摩義略疏, *Saṅkhepa-vannaṇā*).
- Shè Āpídámó yì lùn* (Hpy): Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (攝阿毘達摩義論, *Abhidhammatthasaṅgaho*).
- Shè Āpídámó yì mì zhù* (Hpy): Chú thích sâu xa Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (攝阿毗達磨義蜜注, *Abhidhammatthasaṅgahamadhu*).
- Shè Āpídámó yì xiāng zhù* (Hpy): Chú thích mùi hương Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (攝阿毗達磨義香注, *Abhidhammatthasaṅgahagandhi*).
- She A-p'i-ta-mo i hsiang chu* (Hwg): Chú thích mùi hương Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (攝阿毗達磨義香注, *Abhidhammatthasaṅgahagandhi*).
- She A-p'i-ta-mo i lüeh shu* (Hwg): Giải thích tóm tắt Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (攝阿毘達摩義略疏, *Saṅkhepa-vannaṇā*).
- She A-pi-ta-mo i lun* (Hwg): Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (攝阿毘達摩義論, *Abhidhammatthasaṅgaho*).
- She A-p'i-ta-mo i mi chu* (Hwg): Chú thích sâu xa Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (攝阿毗達磨義蜜注, *Abhidhammatthasaṅgahamadhu*).
- She ch'ü* (Hwg): Kinh Tiểu bộ; Kinh tuyển tập mười lăm bộ kinh chủ đề (小部經典, *Khuddakanikāya*) (KN.1-15, 7077).
- Shè duò piān* (Hpy): Chương xả đọa; chương ứng xả đối trị; chương tội xả vật (捨墮篇, *Nissaggiyakanda*) (BV.4, 459-662), (NV.3, 733-792).

- Shè fǎ pǐn** (Hpy): Phẩm buông bỏ pháp (捨法品, *Paccorohaṇivagga*) (AN.10.113-122).
- She fa p'in** (Hwg): Phẩm buông bỏ pháp (捨法品, *Paccorohaṇivagga*) (AN.10.113-122).
- Shè qǔ** (Hpy): Kinh Tiểu bộ; Kinh tuyển tập mười lăm bộ kinh chủ đề (小部經典, *Khuddakanikāya*) (KN.1-15, 7077).
- She to p'ien** (Hwg): Chương xả đọa; chương ứng xả đối trị; chương tội xả vật (捨墮篇, *Nissaggiyakāṇḍa*) (BV.4, 459-662), (NV.3, 733-792).
- Shèlì shǐ** (Hpy): Sử biên niên xá-lợi (舍利史, *Dhātuvaṃso*).
- She-li shih** (Hwg): Sử biên niên xá-lợi (舍利史, *Dhātuvaṃso*).
- Shèlì tǎ shǐ** (Hpy): Sử biên niên tháp xá-lợi (舍利塔史, *Thupavaṃso*).
- She-li t'a shih** (Hwg): Sử biên niên tháp xá-lợi (舍利塔史, *Thupavaṃso*).
- She-li-fu hsiang ying** (Hwg): Nhóm kinh về Sāriputta; nhóm kinh về Xá-lợi-phất (舍利弗相應, *Sāriputtasamyutta*) (SN.28, 332-341).
- Shèlìfú xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về Sāriputta; nhóm kinh về Xá-lợi-phất (舍利弗相應, *Sāriputtasamyutta*) (SN.28, 332-341).
- Shen chih nien p'in** (Hwg): Phẩm quán niệm về thân (身至念品, *Kāyagatāsativagga*) (AN.1.563-599).
- Shen tsu hsiang ying** (Hwg): Nhóm kinh về thần thông (神足相應, *Iddhipādasamyutta*) (SN.51, 813-898).
- Shen tsu p'in** (Hwg): Phẩm thần túc (神足品, *Iddhipādavagga*) (AN.9.83-92).
- Shēn zhì niàn pǐn** (Hpy): Phẩm quán niệm về thân (身至念品, *Kāyagatāsativagga*) (AN.1.563-599).
- Shén zú pǐn** (Hpy): Phẩm thần túc (神足品, *Iddhipādavagga*) (AN.9.83-92).
- Shén zú xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về thần thông (神足相應, *Iddhipādasamyutta*) (SN.51, 813-898).
- Sheng che pao shih** (Hwg): Trang sức báu của bậc chiến thắng (勝者寶飾, *Jinālakāra*).
- Sheng che so hsing** (Hwg): Đạo hạnh của bậc chiến thắng (勝者所行, *Jinacaritaya*).
- Sheng chi hsü yü** (Hwg): Vòng hoa kỷ nguyên của người chinh phục (勝紀絮語, *Jinakālamāli* (*Jinakālamālipakaraṇam*)).

- Shèng dào pǐn* (Hpy): Phẩm con đường thánh (聖道品, Ariyamaggavagga) (AN.10.189-198).
- Shèng dào pǐn* (Hpy): Phẩm con đường thánh (聖道品, Ariyavagga) (AN.10.145-154).
- Sheng hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về sinh (生相應, Uppādasamyutta) (SN.26, 312-321).
- Sheng i ti chüeh tse lun* (Hwg): Luận quyết định về chân lý siêu việt (勝義諦決擇論, Paramattha-*vinicchaya*).
- Sheng i ti shou ts'e* (Hwg): Sổ tay chân lý tuyệt đối trong Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (勝義諦手冊, Paramatthadīpanī (-*Saṅgha mahāṭīkā pāṭha*)).
- Sheng i ti yao lüè* (Hwg): Tóm tắt tinh hoa chân lý tuyệt đối trong Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (勝義諦要略, Paramattha-*saṅkhepa*).
- Shèng jì xù yǔ* (Hpy): Vòng hoa kỷ nguyên của người chinh phục (勝紀絮語, Jinakālamāli (*Jinakālamālipakaraṇam*)).
- Shèng lì pǐn* (Hpy): Phẩm thắng lợi (勝利品, Ānisaṃsavagga) (AN.6.96-106).
- Sheng li p'in* (Hwg): Phẩm thắng lợi (勝利品, Ānisaṃsavagga) (AN.6.96-106).
- Shèng lǜ* (Hpy): Luật tạng; kho tàng giới luật; luật thánh (聖律, Vinaya) (VA 1-5, 3340).
- Sheng lü* (Hwg Luật tạng; kho tàng giới luật; luật thánh (聖律, Vinaya) (VA 1-5, 3340).
- Shèng shì míng dēng* (Hpy): Đèn sáng đời siêu việt (勝世明燈, Jinavaṃsadīpaṃ).
- Sheng shih ming teng* (Hwg): Đèn sáng đời siêu việt (勝世明燈, Jinavaṃsadīpaṃ).
- Shengtao p'in* (Hwg): Phẩm con đường thánh (聖道品, Ariyamaggavagga) (AN.10.189-198), (AN.10.145-154).
- Shēng wén pǐn* (Hpy): Phẩm Bà-la-môn Jāṇussoṇi (生聞品, Jāṇussoṇivagga) (AN.10.167-177).
- Sheng wen p'in* (Hwg): Phẩm Bà-la-môn Jāṇussoṇi (生聞品, Jāṇussoṇivagga) (AN.10.167-177).

- Shēng xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về sinh (生相應, *Uppādasamyutta*) (SN.26, 312-321).
- Shèng yì dì jué zé lùn** (Hpy): Luận quyết định về chân lý siêu việt (勝義諦決擇論, *Paramattha-*vinicchaya**).
- Shèng yì dì shǒu cè** (Hpy): Sổ tay chân lý tuyệt đối trong Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (勝義諦手冊, *Paramatthadīpanī* (-*Saṅgaha mahāṭīkā pāṭha*)).
- Shèng yì dì yào Lüè** (Hpy): Tóm tắt tinh hoa chân lý tuyệt đối trong Luận ý nghĩa bao hàm A-tỳ-đạt-ma (勝義諦要略, *Paramattha-*saṅkhepa**).
- Shèng zhě bǎo shì** (Hpy): Trang sức báu của bậc chiến thắng (勝者寶飾, *Jinālaṅkāra*).
- Shèng zhě suǒ xíng** (Hpy): Đạo hạnh của bậc chiến thắng (勝者所行, *Jinacaritaya*).
- Shì dì yī pǐn** (Hpy): Phẩm người tối thắng; phẩm người cao nhất (是第一品, *Etadaggavagga*) (AN.1.188-267).
- Shí jí** (Hpy): Tuyển tập mười pháp; tuyển tập mười điều (十集, *Dasakanipātapāli*) (AN.10, 1-746).
- Shì jiān fǎ (gé yán jí)** (Hpy): Pháp thế gian (Tuyển tập Châm ngôn) (世間法 (格言集), *Lokanīti*).
- Shī pǐn** (Hpy): Phẩm bố thí (施品, *Dānavagga*) (AN.2.142-151).
- Shī rén jìng zǐ gé yán** (Hpy): Châm ngôn tấm gương thi nhân (詩人鏡子格言, *Cāṇakyanīti*).
- Shī rén jìng zǐ gé yán** (Hpy): Châm ngôn tấm gương thi nhân (詩人鏡子格言, *Kavidappaṇanīti*).
- Shì shì Nántí jīng** (Hpy): Kinh Nandiya (釋氏難提經, *Nandiyasutta*) (AN.11.13).
- Shí yī bù xìng jīng** (Hpy): Kinh mười một điều bất hạnh (十一不幸經, *Byasanasutta*) (AN.11.6).
- Shí yī jí** (Hpy): Tuyển tập mười một pháp; tuyển tập mười một điều (十一集, *Ekādasaka*) (AN.11, 1-671).
- Shī zǐ hǒu pǐn** (Hpy): Phẩm tiếng rống sư tử (獅子吼品, *Sihanādavagga*) (MN.11-20, 139-221).
- Shī zǐ hǒu pǐn** (Hpy): Phẩm tiếng rống sư tử (獅子吼品, *Sihanādavagga*) (AN.9.11-20).

- Shih chi* (Hwg): Tuyển tập mười pháp; tuyển tập mười điều (十集, *Dasakanipātapāli*) (AN.10, 1-746).
- Shih chien fa* (*ko yen chi*) (Hwg): Pháp thể gian (Tuyển tập Châm ngôn) (世間法 (格言集), *Lokanīti*).
- Shih i chi* (Hwg): Tuyển tập mười một pháp; tuyển tập mười một điều (十一集, *Ekādasaka*) (AN.11, 1-671).
- Shih i pu hsing ching* (Hwg): Kinh mười một điều bất hạnh (十一不幸經, *Byasanasutta*) (AN.11.6).
- Shih jen ching tzu ko yen* (Hwg): Châm ngôn tấm gương thi nhân (詩人鏡子格言, *Cāṇakyanīti*).
- Shih jen ching tzu ko yen* (Hwg): Châm ngôn tấm gương thi nhân (詩人鏡子格言, *Kavidappaṇanīti*).
- Shih p'in* (Hwg): Phẩm bố thí (施品, *Dānavagga*) (AN.2.142-151).
- Shih shih Nan-t'i ching* (Hwg): Kinh Nandiya (釋氏難提經, *Nandiyasutta*) (AN.11.13).
- Shih ti i p'in* (Hwg): Phẩm người tối thắng; phẩm người cao nhất (是第一品, *Etadaggavagga*) (AN.1.188-267).
- Shihtzuhoup'in* (Hwg): Phẩm tiếng rống sư tử (獅子吼品, *Sihanādavagga*) (MN.11-20, 139-221), (AN.9.11-20).
- Shou hsiang ying* (Hwg): Tương ứng thọ; nhóm kinh về cảm giác (受相應, *Vedanāsaṃyutta*) (SN.36, 249-279).
- Shòu xiāng yīng* (Hpy): Tương ứng thọ; nhóm kinh về cảm giác (受相應, *Vedanāsaṃyutta*) (SN.36, 249-279).
- Shū shǐ* (Hpy): Sử biên niên về sách (書史, *Gandhavaṃsa*).
- Shu shih* (Hwg): Sử biên niên về sách (書史, *Gandhavaṃsa*).
- Shuāng dà pǐn* (Hpy): Phẩm dài về cặp đôi (雙大品, *Mahāyamakavagga*) (MN.31-40, 325-438).
- Shuang hsiao p'in* (Hwg): Phẩm ngắn về cặp đôi (雙小品, *Cūlayamakavagga*) (MN.41-50, 439-513).
- Shuāng lùn* (Hpy): Luận song đối (雙論, *Yamaka*).
- Shuang lun* (Hwg): Luận song đối (雙論, *Yamaka*).
- Shuang lun chu* (Hwg): Chú giải Luận song đối (雙論注, *Yamakappakarāṇa-aṭṭhakathā*).

- Shuānglùnzhù* (Hpy): ChúgiảiLuậnsongđôi (雙論注, Yamakappakaraṇa-aṭṭhakathā).
- Shuāng pǐn* (Hpy): Phẩm song đôi; phẩm cặp đôi (雙品, Yamakavagga) (AN.8.71-80), (AN.10.61-70).
- Shuang p'in* (Hwg): Phẩm song đôi; phẩm cặp đôi (雙品, Yamakavagga) (AN.8.71-80), (AN.10.61-70).
- Shuang ta p'in* (Hwg): Phẩm dài về cặp đôi (雙大品, Mahāyamakavagga) (MN.31-40, 325-438).
- Shuāngxiǎopǐn* (Hpy): Phẩm ngắn về cặp đôi (雙小品, Cūlayamakavagga) (MN.41-50, 439-513).
- Sì hù wèi chán míng dēng* (Hpy): Đèn sáng bốn thiên hộ vệ (四護衛禪明燈, Caturārakkhadīpanī).
- Sì jí* (Hpy): Tuyển tập bốn pháp; tuyển tập bốn điều (四集, Catukkanipātapāli) (AN.4,1-783).
- So i chih ching chih san* (Hwg): Kinh chỗ nương tựa (phần 3) (所依經之三, Tatiyaupanisāsutta) (AN.11.5).
- So i ching chih erh* (Hwg): Kinh chỗ nương tựa (phần 2) (所依經之二, Dutīyaupanisāsutta) (AN.11.4).
- So i ching chih i* (Hwg): Kinh chỗ nương tựa (phần 1) (所依經之一, Paṭhamaupanisāsutta) (AN.11.3).
- Ssu chi* (Hwg): Tuyển tập bốn pháp; tuyển tập bốn điều (四集, Catukkanipātapāli) (AN.4,1-783).
- Ssu hu wei chán ming teng* (Hwg): Đèn sáng bốn thiên hộ vệ (四護衛禪明燈, Caturārakkhadīpanī).
- Yīngxióng géyán* (Hpy): Châm ngôn của bậc anh hùng (英雄格言, Sūrasatīnīti).
- Yīng-hsiung ko-yen* (Hwg): Châm ngôn của bậc anh hùng (英雄格言, Sūrasatīnīti).
- Suí mián pǐn* (Hpy): Phẩm tâm lý ngủ ngầm (睡眠品, Anusayavagga) (AN.7.11-20).
- Sui mien p'in* (Hwg): Phẩm tâm lý ngủ ngầm (睡眠品, Anusayavagga) (AN.7.11-20).
- Suí shǒu cè* (Āpidámó zuò pǐn) (Hpy): Sổ tay mang theo (tác phẩm A-tỳ-đạt-ma) (隨手冊 (阿毘達摩作品, Anudīpanīpāṭha).

- Sui shou ts'e* (A-pi-ta-mo zuò p'in) (Hwg): Sổ tay mang theo (tác phẩm A-tỳ-đạt-ma) (隨手冊 (阿毘達摩作品, Anudīpanipāṭha).
- Suǒ yī jīng zhī yī* (Hpy): Kinh chỗ nương tựa (phần 1) (所依經之一, Paṭhamaupanisāsutta) (AN.11.3).
- Suǒ yī jīng zhī èr* (Hpy): Kinh chỗ nương tựa (phần 2) (所依經之二, Dutīyaupanisāsutta) (AN.11.4).
- Suǒ yī jīng zhī sān* (Hpy): Kinh chỗ nương tựa (phần 3) (所依經之三, Tatiyaupanisāsutta) (AN.11.5).
- Ta A-lo-han ko yen* (Hwg): Châm ngôn A-la-hán lớn (大阿羅漢格言, Mahārahanīti).
- Ta ching* (Hwg): Kinh dài (大經, Mahāsūtra).
- Ta i shih* (Hwg): Đại diễn giải; Giải nghĩa rộng (大義釋, Mahāniddeśapāli) (Mnd.1-16, 1-210).
- Ta i shih chu* (Hwg): Chú giải Đại diễn giải; Chú giải Giải nghĩa rộng (大義釋注, Mahāniddeśa-aṭṭhakathā).
- Ta kung hsi p'in* (Hwg): Phẩm cúng tế lớn (大供犧品, Mahāyaññavagga) (AN.7.44-53).
- Ta li ching* (Hwg): Kính lễ lớn (大禮敬, Mahāpaṇāmapāṭha).
- Ta p'ien* (Hwg): Chương trọng yếu; chương hợp phần chính (大篇, Mahākhandhaka) (MV.1, 1-131).
- Ta p'ien* (Hwg): Nhóm kinh về trọng yếu; nhóm kinh về hợp phần chính (大篇, Mahāvaggasaṃyuttapāli) (SN.45-56, 1-1201).
- Ta p'in* (Hwg): Phẩm đại; phẩm dài (大品, Mahāvagga) (AN.9.32-41), (AN.10.21-30), (AN.6.55-64), (AN.7.65-74), (AN.8.11-20), (DN.14-23, 1-441), (MV.1-10, 1-477).
- Ta p'in chu* (Hwg): Chú giải Đại phẩm (大品注, Mahāvagga-aṭṭhakathā).
- Ta shih* (Hwg): Câu chuyện vĩ đại; chuyện đức Phật trong Luật tạng của Thuyết xuất thế bộ (大事, Mahāvastu-avadāna (Mahāvastu).
- Ta shih* (Hwg): Sử biên niên đầy đủ (chú thích Sử biên niên về đảo Tích-lan) (大史, Mahāvamsa).
- Ta shih k'uo pien* (Hwg): Sử biên niên đầy đủ mở rộng (大史擴編, Mahāvamsa).
- Ta shih shu* (Hwg): Giải thích Sử biên niên đầy đủ (大史疏, Vamsatthappakāsini).

- Tan chih p'in* (Hwg): Phẩm búng ngón tay (彈指品, *Accharāsaṅghātavagga*) (AN.1.51-60).
- T'an chung lüeh p'in* (Hwg): Phẩm tóm tắt về tham (貪中略品, *Rāgaṭṭhāyāla*) (AN.6.140-649), (AN.7.623-1132), (AN.8.117-626), (AN.9.93-432), (AN.10.237-746), (AN.11.502-671), (AN.11.502-671).
- Tan to p'ien* (Hwg): Chương đơn đọa; chương ứng đối trị; chương tội sám hối (單墮篇, *Pācittiyakaṇḍa*) (BV.5, 1-551).
- Tan to p'ien* (Hwg): Chương đơn đọa; chương ứng đối trị; chương tội sám hối (單墮篇, *Pācittiyakaṇḍa*) (NV.4, 793-1227).
- Tān zhōng lüè p'īn* (Hpy): Phẩm tóm tắt về tham (貪中略品, *Rāgaṭṭhāyāla*) (AN.6.140-649), (AN.7.623-1132), (AN.8.117-626), (AN.9.93-432), (AN.10.237-746), (AN.11.502-671), (AN.11.502-671).
- Tán-mí p'īn* (Hpy): Phẩm Dhammika (曇彌品, *Dhammikavagga*) (AN.6.43-54).
- T'an-mi p'in* (Hwg): Phẩm Dhammika (曇彌品, *Dhammikavagga*) (AN.6.43-54).
- Tao chih mi* (Hwg): Bí mật của đạo (道之蜜, *Pajjamadhu*).
- Tao hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về con đường (道相應, *Maggasaṃyutta*) (SN.45, 1-181).
- Tao lun* (Hwg): Luận dẫn nhập (Tam tạng) (導論, *Nettipāli*) (Ne.1-6, 0-125).
- Tao lun chu shih* (Hwg): Chú giải Luận dẫn nhập (Tam tạng) (導論注釋, *Nettipakaranaaṭṭhakathā*).
- Tao lun kuang shih* (Hwg): Chú thích rộng Luận dẫn nhập (Tam tạng) (導論廣釋, *Nettivihāvīnī*).
- Tao lun shu* (Hwg): Sơ giải Luận dẫn nhập (Tam tạng) (導論疏, *Nettipakarana-ṭīkā*).
- Tao shih* (Hwg): Sử biên niên về đảo Tích-lan (島史, *Dīpavaṃsa*).
- Teng ch'i* (Hwg): Nguồn sinh khởi (等起, *Atthāpattisaṃuṭṭhāna*) (PV.18, 470-473).
- Teng ch'i she sung* (Hwg): Kệ tóm tắt nguồn sinh tội; tóm tắt về nguồn sinh tội (等起攝頌, *Samuṭṭhānasāsasāṅkhepa*) (PV.3, 257-270).
- Teng chüeh p'in* (Hwg): Phẩm bậc toàn giác; phẩm giác ngộ cao (等覺品, *Sambodhivagga*) (AN.9.1-10).

- Teng hsin p'in* (Hwg): Phẩm tâm thăng bằng (等心品, *Samacittavagga*) (AN.2.33-42).
- Ti chen p'in* (Hwg): Phẩm động đất (地震品, *Bhūmicālavagga*) (AN.8.61-70).
- Ti erh chi chi* (Hwg): Tuyển tập thi kệ; sưu tập các bài kệ (phần 2) (第二偈集, *Dutiyagāthāsaṅgaṇika*) (PV.19, 474-478).
- Ti hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về chân lý; nhóm kinh về sự thật (諦相應, *Saccasamyutta*) (SN.56, 1071-1201).
- Ti i i yu se chieh* (Hwg): Giải thích hữu sắc chân lý tuyệt đối (第一義有色解, *Paramatthasarūpabhedanī*).
- Ti yao lüeh lun* (Hwg): Luận tóm tắt về tinh hoa chân lý (諦要略論, *Sacca-saṅkhepa*).
- Tiān Bì p'ǐn* (Hpy): Phẩm Devadaha; phẩm thành Cánh Tay Trời (天臂品, *Devadahavagga*) (MN.101-110, 1-92).
- Tiān gōng shì* (Hpy): Chuyện cung trời (天宮事, *Vimānavatthupāli*) (Viv 1-85, 1-1289).
- Tiān gōng shì zhù shì* (Hpy): Chú giải Chuyện cung trời (天宮事注釋, *Vimānavatthu-aṭṭhakathā*).
- Tiān p'ǐn* (Hpy): Phẩm trời (天品, *Devatāvagga*) (AN.6.31-42), (AN.7.32-43).
- Tiān shén p'ǐn* (Hpy): Phẩm thiên thần (天神品, *Devatāvagga*) (AN.6.65-74).
- Tiānzǐ xiāng yīng* (Hpy): Nhóm kinh về thiên tử (天子相應, *Devaputtasamyutta*) (SN.2, 82-111).
- T'ien kung shih* (Hwg): Chuyện cung trời (天宮事, *Vimānavatthupāli*) (Viv 1-85, 1-1289).
- T'ien kung shih chu shih* (Hwg): Chú giải Chuyện cung trời (天宮事注釋, *Vimānavatthu-aṭṭhakathā*).
- T'ien p'in* (Hwg): Phẩm trời (天品, *Devatāvagga*) (AN.6.31-42), (AN.7.32-43).
- T'ien shen p'in* (Hwg): Phẩm thiên thần (天神品, *Devatāvagga*) (AN.6.65-74).
- T'ien-pi p'in* (Hwg): Phẩm Devadaha; phẩm thành Cánh Tay Trời (天臂品, *Devadahavagga*) (MN.101-110, 1-92).

- T'ien-tzu hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về thiên tử (天子相應, *Devaputtasamyutta*) (SN.2, 82-111).
- Ti-shih hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về Đế-thích (帝釋相應, *Sakkasamyutta*) (SN.11, 247-271).
- Tsa chi* (Hwg): Tuyển tập tác phẩm tạp (雜集, *Pakīṇṇaka gantha saṅgaha*).
- Ts'ai p'in* (Hwg): Phẩm tài sản (財品, *Dhanavagga*) (AN.7.1-10).
- Tsang wai wen hsien* (Hwg): Văn học ngoài Tam tạng (藏外文獻, *Añña pāli gantha*).
- Tsao chū* (Hwg): Cách viết câu (Pali) (造句, *Padasādhanarū*).
- Tse wen chang* (Hwg): Chương cáo buộc tội; chương cáo tội (責問章, *Codanākaṇḍa*) (PV.13, 360-364).
- Tseng chih pu chieh chi wen ta* (Hwg): Hỏi đáp về việc biên tập Kinh Tăng chi (增支部結集問答, *Āṅguttaranikāye Saṅgāyanassa pucchā-vissajjanā*).
- Tseng chih pu ching tien* (Hwg): Kinh Tăng chi bộ; kinh tuyển tập con số tăng dần (增支部經典, *Āṅguttaranikāya*) (AN.1-11, 7231).
- Tseng chih pu chu shih (Man tsu hsi ch'iu)* (Hwg): Chú giải Kinh Tăng chi (Đầy đủ sự mong cầu) (增支部注釋 (滿足希求), *Āṅguttaranikāya-aṭṭhakathā (1~4)* (*Manorathapūraṇī*)).
- Tseng chih pu chu shih yü shu ch'ao* (Hwg): Chú giải và Sớ giải Kinh Tăng chi (增支部注釋與疏抄, *Āṅguttaranikāya-aṭṭhakathā & ṭikā*).
- Tseng chih pu shu (Hsin i pao han)* (Hwg): Sớ giải Kinh Tăng chi (Tráp báu ý nghĩa tâm) (增支部疏 (心義寶函), *Āṅguttara-ṭikā (Sāratthamañjūsā)*).
- Tseng i fa* (Hwg): Tăng theo con số; tăng theo từng bậc (增一法, *Ekuttarikanaya*) (PV.7, 321-331).
- Tsui sheng jen shou ts'e* (Hwg): Sổ tay người siêu việt (最勝人手冊, *Uttamapurisa Dīpanī*).
- Tuan ch'ü yü ch'ih (A-pi-ta-mo lun mu chu)* (Hwg): Chấm dứt ngu si (Chú thích Mâu để A-tỳ-đạt-ma) (斷除愚痴 (阿毘達摩論母注), *Mohavicchedanī (Abhidhammamatikathavaṇṇanā)*).
- Tuan kai p'in* (Hwg): Phẩm dứt triển cái; Phẩm dứt trôi buộc (斷蓋品, *Nivaraṇappahānavagga*) (AN.1.11-20).
- Tz'u hsin chieh-t'o ching* (Hwg): Kinh tâm từ (giải thoát) (慈心解脫經, *Mettāsutta*) (AN.11.15).

- Tz'u p'in** (Hwg): Phẩm tâm từ (慈品, *Mettāvagga*) (AN.8.1-10).
- Tzu shuo ching** (Hwg): Kinh Phật tự thuyết; kinh Phật tự nói (自說經, *Udānapāli*) (Ud 1-8, 1-80).
- Tzu shuo chu shih** (Hwg): Chú giải Kinh lời cảm hứng; Chú giải Kinh Phật nói như vậy (自說注釋, *Udāna-aṭṭhakathā*).
- Tzu tzu p'ien** (Hwg): Chương tự tử; chương thỉnh cầu chỉ lỗi (自恣篇, *Pavāraṇākkhandhaka*) (MV.4, 209-241).
- Wáng p'ín** (Hpy): Phẩm vua (王品, *Rājavagga*) (MN.81-90, 282-382).
- Wang p'in** (Hwg): Phẩm vua (王品, *Rājavagga*) (MN.81-90, 282-382).
- Wèi lái shǐ** (Hpy): Lịch sử tương lai (未來史, *Anāgata-varṃsa*).
- Wei lai shih** (Hwg): Lịch sử tương lai (未來史, *Anāgata-varṃsa*).
- Wei sang t'a la chi** (Hwg): Thi kệ Vesantara (維桑塔拉偈, *Vesantaragīti*).
- Wéi sāng tǎ lā jì** (Hpy): Thi kệ Vesantara (維桑塔拉偈, *Vesantaragīti*).
- Wen chien tu chang** (Hwg): Chương câu hỏi về nhóm chủ đề; các câu hỏi về bộ hợp phần (問捷度章, *Khandhakupucchāvāra*) (PV.6, 320).
- Wén fǎ** (Hpy): Văn phạm (Pali) (文法, *Byākaraṇa gantha saṅgaha*).
- Wen fa** (Hwg): Văn phạm (Pali) (文法, *Byākaraṇa gantha saṅgaha*).
- Wèn jiān dù zhāng** (Hpy): Chương câu hỏi về nhóm chủ đề; các câu hỏi về bộ hợp phần (問捷度章, *Khandhakupucchāvāra*) (PV.6, 320).
- Wo zuò chū p'ien** (Hwg): Chương tọa cụ, ngoại cụ; chương sàng tọa; chương dụng cụ ngồi, dụng cụ nằm (臥坐具篇, *Senāsanakkhandhaka*) (CV.6, 294-329).
- Wò zuò jù piān** (Hpy): Chương tọa cụ, ngoại cụ; chương sàng tọa; chương dụng cụ ngồi, dụng cụ nằm (臥坐具篇, *Senāsanakkhandhaka*) (CV.6, 294-329).
- Wu ai chieh tao** (Hwg): Đạo hiểu vô ngại; đạo phân tích (無礙解道, *Paṭisambhidāmaggapāli*) (Ps 1-31, 331).
- Wu ai chieh tao chu shih** (Hwg): Chú giải Đạo hiểu vô ngại; Chú giải Đạo phân tích (無礙解道注釋, *Paṭisambhidāmagga-aṭṭhakathā*).
- Wú ài jiě dào** (Hpy): Đạo hiểu vô ngại; đạo phân tích (無礙解道, *Paṭisambhidāmaggapāli*) (Ps 1-31, 331).
- Wú ài jiě dào zhù shì** (Hpy): Chú giải Đạo hiểu vô ngại; Chú giải Đạo phân tích (無礙解道注釋, *Paṭisambhidāmagga-aṭṭhakathā*).

- Wǔ bǎi jié jí piān** (Hpy): Chương ngũ bách kết tập; chương năm trăm người biên tập tam tạng; chương liên quan năm trăm vị (五百結集篇, Pañcasatikakkhandhaka) (CV.11, 437-445).
- Wu chi** (Hwg): Tuyển tập năm pháp; tuyển tập năm điều (五集, Pañcakanipātapāli) (AN.5,1-1151).
- Wu chi p'in** (Hwg): Phẩm vô ký; phẩm trung tính (無記品, Abyākatavagga) (AN.7.54-64).
- Wu chi shuo hsiang ying** (Hwg): Tương ứng không thuyết; nhóm nói về vô ký; nhóm nói về trung tính (無記說相應, Abyākatasaṃyutta) (SN.44, 410-420).
- Wu ch'ü chieh shuo** (Hwg): Giải thích năm cảnh giới (五趣解說, Pañcagati-dīpanā).
- Wú diào pǐn** (Hpy): Phẩm không điều phục (無調品, Adantavagga) (AN.1.31-40).
- Wú fàn dèng pǐn** (Hpy): Phẩm vô phạm; phẩm các việc không phạm (無犯等品, Anāpattivagga) (AN.1.150-169).
- Wu fan teng p'in** (Hwg): Phẩm vô phạm; phẩm các việc không phạm (無犯等品, Anāpattivagga) (AN.1.150-169).
- Wǔ jí** (Hpy): Tuyển tập năm pháp; tuyển tập năm điều (五集, Pañcakanipātapāli) (AN.5,1-1151).
- Wú jì pǐn** (Hpy): Phẩm vô ký; phẩm trung tính (無記品, Abyākatavagga) (AN.7.54-64).
- Wú jì shuō xiāng yīng** (Hpy): Tương ứng không thuyết; nhóm nói về vô ký; nhóm nói về trung tính (無記說相應, Abyākatasaṃyutta) (SN.44, 410-420).
- Wu k'an jen p'in** (Hwg): Phẩm không chịu đựng được (無堪忍品, Akammaniavagga) (AN.1.21-30).
- Wú kān rěn pǐn** (Hpy): Phẩm không chịu đựng được (無堪忍品, Akammaniavagga) (AN.1.21-30).
- Wǔ lùn gēn běn shū** : **lùn shì** (Hpy): Giải thích căn bản về năm bộ luận: Các điểm tranh luận (五論根本疏: 論事, Pañcapakaraṇamūlatikā).
- Wu lun ken pen shu** : **lun shih** (Hwg): Giải thích căn bản về năm bộ luận: Các điểm tranh luận (五論根本疏: 論事, Pañcapakaraṇamūlatikā).
- Wu lun sui fu chu** (Hwg): Hậu số giải tuần tự năm bộ luận (五論隨複注, Pañcapakaraṇa-anuṭīkā).

- Wũ lùn suí fù zhù** (Hpy): Hậu số giải tuần tự năm bộ luận (五論隨複注, Pañcapakarāṇa-anuṭīkā).
- Wu pai chieh chi p'ien** (Hwg): Chương ngũ bách kết tập; chương năm trăm người biên tập tam tạng; chương liên quan năm trăm vị (五百結集篇, Pañcasatikakkhandhaka) (CV.11, 437-445).
- Wũ p'ĩn** (Hpy): Năm phẩm (五品, Pañcavagga) (PV.21, 482-501).
- Wu p'in** (Hwg): Năm phẩm (五品, Pañcavagga) (PV.21, 482-501).
- Wũ qù jiě shuō** (Hpy): Giải thích năm cảnh giới (五趣解說, Pañcagati-dīpanā).
- Wú shàng p'ĩn** (Hpy): Phẩm tối cao (無上品, Anuttariyavagga) (AN.6.21-30).
- Wu shang p'in** (Hwg): Phẩm tối cao (無上品, Anuttariyavagga) (AN.6.21-30).
- Wũ shí běn shēng** (Hpy): Năm mươi chuyện tiền thân đức Phật (五十本生, Paññāsa Jātaka).
- Wũ shí jīng piān jīng zhī èr** (Hpy): Kinh chương năm mươi bài kinh (phần 2) (五十經篇經之二, Dutiyapaññāsaka) (AN.3.52-103).
- Wũ shí jīng piān zhī èr** (Hpy): Chương năm mươi bài kinh (phần 2) (五十經篇之二, Dutiyapaññāsaka) (AN.1.51-97), (AN.2.53-118), (AN.4.51-100), (AN.5.51-100), (AN.6.55-649), (AN.7.54-1132), (AN.8.51-626), (AN.9.52-432), (AN.10.51-100).
- Wũ shí jīng piān zhī liù** (Hpy): Chương năm mươi bài kinh (phần 6) (五十經篇之六, Chatthapaññāsaka) (AN.5.251-1151).
- Wũ shí jīng piān zhī sān** (Hpy): Chương năm mươi bài kinh (phần 3) (五十經篇之三, Tatiyapaññāsaka) (AN.1.98-381), (AN.2.119-180), (AN.3.104-184), (AN.4.101-150), (AN.5.101-150), (AN.10.101-154).
- Wũ shí jīng piān zhī sì** (Hpy): Chương năm mươi bài kinh (phần 4) (五十經篇之四, Catutthapaññāsaka) (AN.1.382-611), (AN.4.151-200), (AN.5.151-200), (AN.10.155-210).
- Wũ shí jīng piān zhī wǔ** (Hpy): Chương năm mươi bài kinh (phần 5) (五十經篇之五, Pañcamapaññāsaka) (AN.4.201-783), (AN.5.201-250), (AN.10.211-746), (SN.15, 124-143).
- Wu shih ching p'ien chih erh** (Hwg): Chương năm mươi bài kinh (phần 2) (五十經篇之二, Dutiyapaññāsaka) (AN.1.51-97), (AN.2.53-118),

(AN.4.51-100), (AN.5.51-100), (AN.6.55-649), (AN.7.54-1132),
(AN.8.51-626), (AN.9.52-432), (AN.10.51-100).

Wu shih ching p'ien chih liu (Hwg): Chương năm mươi bài kinh (phần 6)
(五十經篇之六, *Chatthapaṇṇāsaka*) (AN.5.251-1151).

Wu shih ching p'ien chih san (Hwg): Chương năm mươi bài kinh (phần 3)
(五十經篇之三, *Tatiyapaṇṇāsaka*) (AN.1.98-381), (AN.2.119-180),
(AN.4.101-150), (AN.5.101-150), (AN.10.101-154),
(AN.3.104-184).

Wu shih ching p'ien chih ssu (Hwg): Chương năm mươi bài kinh (phần 4)
(五十經篇之四, *Catutthapaṇṇāsaka*) (AN.1.382-611), (AN.4.151-200),
(AN.5.151-200), (AN.10.155-210).

Wu shih ching p'ien chih wu (Hwg): Chương năm mươi bài kinh (phần 5)
(五十經篇之五, *Pañcamapaṇṇāsaka*) (AN.4.201-783), (AN.5.201-250),
(AN.10.211-746).

Wu shih ching p'ien ching chih erh (Hwg): Kinh chương năm mươi bài kinh
(phần 2) (五十經篇經之二, *Dutiyaṇṇāsaka*) (AN.3.52-103).

Wu shih hsiang ying (Hwg): Nhóm kinh về vô thí; nhóm kinh về không điểm
bắt đầu (無始相應, *Anamataggasaṃyutta*) (SN.15, 124-143).

Wu shih pen sheng (Hwg): Năm mươi chuyện tiền thân đức Phật (五十本
生, *Paññāsa Jātaka*).

Wu tiao p'in (Hwg): Phẩm không điều phục (無調品, *Adantavagga*)
(AN.1.31-40).

Wu wei hsiang ying (Hwg): Tương ứng vô vi; nhóm kinh về vô vi (無為相
應, *Asaṅkhataṣaṃyutta*) (SN.43, 366-409).

Wú wéi xiāng yīng (Hpy): Tương ứng vô vi; nhóm kinh về vô vi (無為相應,
Asaṅkhataṣaṃyutta) (SN.43, 366-409).

Wú yǒu shì chǔ pǐn (Hpy): Phẩm không thể có được; phẩm không có chuyện
đó (無有是處品, *Aṭṭhānapāli*) (AN.1.268-295).

Wu yu shih ch'iu p'in (Hwg): Phẩm không thể có được; phẩm không có
chuyện đó (無有是處品, *Aṭṭhānapāli*) (AN.1.268-295).

Wu zuò i san mei ching (Hwg): Kinh chánh định không khởi ý nghĩ (無作
意三昧經, *Manasikārasutta*) (AN.11.8).

Wú zuò yì sān mèi jīng (Hpy): Kinh chánh định không khởi ý nghĩ (無作意
三昧經, *Manasikārasutta*) (AN.11.8).

- Xī qiú pǐn** (Hpy): Phẩm hy cầu (希求品, Āyācanavagga) (AN.2.131-141).
- Xī wàng pǐn** (Hpy): Phẩm các hy vọng (希望品, Āsāduppajahavagga) (AN.2.119-130).
- Xī yí (gǔ shū, xīn shū)** (Hpy): Phân tích hoài nghi (Sớ giải cổ và Sớ giải mới) (析疑 (古疏、新疏), Kaṅkhāvitaraṇī-purāṇa-abhinava-ṭīkā).
- Xiàn guān xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về thâm nhập hiện tại; nhóm kinh về thực chứng hiện tiền (現觀相應, Abhisamayasaṃyutta) (SN.13, 74-84).
- Xiǎng shòu miè jìn dìng jīng** (Hpy): Kinh định không còn cảm giác và tri giác (想受滅盡定經, Saṅgāsutta) (AN.11.7).
- Xiāng yīng bù jié jí wèn dá** (Hpy): Hỏi đáp về việc biên tập Kinh Tương ưng (相應部結集問答, Saṃyuttanikāye Saṃgāyanassa pucchā vissajjanā).
- Xiāng yīng bù jīng diǎn** (Hpy): Kinh tương ưng; kinh tuyển tập nhóm kinh liên hệ (相應部經典, Saṃyuttanikāya) (SN.1-56, 2854).
- Xiāng yīng bù shū** (Hpy): Sớ giải Kinh Tương ưng bộ (相應部疏, Saṃyuttanikāya-ṭīkā (1~5)).
- Xiāng yīng bù zhù (Xiǎn yáng xīn yì)** (Hpy): Chú giải Kinh Tương ưng bộ (Xiển dương ý nghĩa tâm) (相應部注 (顯揚心義), Saṃyuttanikāya-aṭṭhakathā (1~5) (Sāratthappakāsini) (Spk).
- Xiāng yīng bù zhù shì yǔ shū chāo** (Hpy): Chú giải và Sớ giải Kinh Tương ưng (相應部注釋與疏抄, Saṃyuttanikāya-aṭṭhakathā & ṭīkā).
- Xiàng yǔ yǐn fù zhī pǐn** (Hpy): Phẩm đặt hướng và trong sáng; phẩm hướng về sự thanh tịnh (向與隱覆之品, Paṇihitaacchavagga) (AN.1.41-50).
- Xiǎo bù jīng diǎn** (Hpy): Kinh Tiểu bộ; Kinh tuyển tập mười lăm bộ kinh chủ đề (小部經典, Khuddakanikāya) (KN.1-15, 7077).
- Xiǎo bù zhù shì yǔ shū chāo** (Hpy): Chú giải và Sớ giải Kinh Tiểu bộ (小部注釋與疏抄, Khuddakanikāya-aṭṭhakathā & ṭīkā).
- Xiǎo pǐn** (Hpy): Phẩm nhỏ; phẩm ngắn; chương ngắn (小品, Cūlavaggapāli) (CV.1-12, 1-458).
- Xiǎo pǐn zhù** (Hpy): Chú giải Tiểu phẩm (小品注, Cūlavagga-aṭṭhakathā).
- Xiǎo shǐ** (Hpy): Sử biên niên tóm tắt (小史, Cūlanthavaṃsa).
- Xiǎo shì piān** (Hpy): Chương các việc nhỏ; chương các tiểu sự (小事篇, Khuddakavatthukkhandhaka) (CV.5, 243-293).

- Xiǎo sòng jīng** (Hpy): *Tiểu tụng; kinh kệ tụng ngắn* (小誦經, *Khuddakapāṭhapāli*) (Khp.1-9, 9).
- Xiǎo sòng zhù** (Shèng yì guāng míng) (Hpy): *Chú giải Tiểu tụng; Chú giải Kinh kệ tụng ngắn* (小誦注 (勝義光明), *Khuddakapāṭha-aṭṭhakathā* (*Paramatthajotikā*)).
- Xiǎo xué , xiǎo xué gǔ shū , xiǎo xué xīn shū ; gēn běn xué , gēn běn xué shū** (jiè lǚ gāngyào shū) (Hpy): *Tiểu học, Sơ giải cổ về Tiểu học, Sơ giải mới về Tiểu học, Học căn bản, Sơ giải Học căn bản (Sách cương yếu về Luật kim cương)* (小學, 小學古疏、小學新疏; 根本學, 根本學疏 (戒律綱要書), *Khuddasikkhā- Khuddasikkhā-purāṇaṭikā- Khuddasikkhā-abhinavaṭikā-mūlasikkhā Mūlasikkhā-tīkā*).
- Xiǎo yì shì** (Hpy): *Tiểu diễn giải; Giải nghĩa tóm tắt* (小義釋, *Cūḷaniddesapāli*) (Cnd 1-41, 335).
- Xiǎo yì shì zhù** (Hpy): *Chú giải Tiểu diễn giải; Chú giải Giải nghĩa tóm tắt* (小義釋注, *Cūḷaniddesa-aṭṭhakathā*).
- Xīlán zuò pǐn jí** (Hpy): *Tuyển tập tác phẩm Tích Lan* (錫蘭作品集, *Sinhala gantha saṅgha*).
- Xīn yì dēng** (shū jiě shàn jiàn lǚ) (Hpy): *Đèn ý nghĩa tâm (Sơ giải Luật Thiện Kiến)* (心義燈 (疏解善見律), *Sāratthadīpanī-tīkā* (1~3)).
- Xīn yì shè yào** (Hpy): *Đại cương ý nghĩa tâm* (心義攝要, *Sārasaṅgha*).
- Xíng cáng jīng zhù shì** (Hpy): *Chú giải Kho tàng đạo hạnh* (行藏經注釋, *Cariyāpīṭaka-aṭṭhakathā*).
- Xíng zàng** (Hpy): *Kho tàng đạo hạnh* (行藏, *Cariyāpīṭakapāli*) (Cp.2.385-420).
- Xù dàn zhǐ pǐn** (Hpy): *Phẩm khảy móng tay (tiếp theo)* (續彈指品, *Aparaaccharāsaṅghātavagga*) (AN.1.382-562).
- Xù rén pǐn** (Hpy): *Phẩm người (tiếp theo)* (續人品, *Aparapuggalavagga*) (AN.10.199-210).
- Xūpútí jīng** (Hpy): *Kinh Subhūti* (須菩提經, *Subhūtisutta*) (AN.11.14).
- Yánfúchē xiāng yīng** (Hpy): *Tương ứng Jambukhādaka; nhóm kinh về Jambukhādaka* (閻浮車相應, *Jambukhādakaśaṃyutta*) (SN.38, 314-329).
- Yào piān** (Hpy): *Chương dược phẩm; chương thuốc thang* (藥篇, *Bhesajakkhandhaka*) (MV.6, 260-305).
- Yao p'ien** (Hwg): *Chương dược phẩm; chương thuốc thang* (藥篇, *Bhesajakkhandhaka*) (MV.6, 260-305).

- Yè suǒ shēng shēn pǐn* (Hpy): Phẩm thân do nghiệp sinh ra (業所生身品, *Karajakāyavagga*) (AN.10.211-220).
- Yèchā xiāng yīng* (Hpy): Chương dạ-xoa (夜叉相應, *Yakkhasamyutta*) (SN.10, 235-246).
- Yeh so sheng shen p'in* (Hwg): Phẩm thân do nghiệp sinh ra (業所生身品, *Karajakāyavagga*) (AN.10.211-220).
- Yeh-ch'a hsiangying* (Hwg): Chương dạ-xoa (夜叉相應, *Yakkhasamyutta*) (SN.10, 235-246).
- Yen-fu-ch'e hsiang ying* (Hwg): Tương ứng Jambukhādaka; nhóm kinh về Jambukhādaka (閻浮車相應, *Jambukhādakasamyutta*) (SN.38, 314-329).
- Yī fǎ piān* (Hpy): Chương phận sự; chương trình tự (儀法篇, *Vattakkhandhaka*) (CV.8, 356-382).
- Yī fǎ pǐn* (Hpy): Phẩm một pháp (一法品, *Ekadhammapāli*) (AN.1.296-365).
- Yī jí* (Hpy): Tuyển tập một pháp; tuyển tập một điều (一集, *Ekakanipātapāli*) (AN.1, 1-611).
- Yì niàn pǐn* (Hpy): Phẩm nhớ nghĩ (憶念品, *Anussativagga*) (AN.11.11-21).
- Yīpiān* (Hpy): Chương pháp phục; chương y phục (衣篇, *Cīvarakkhandhaka*) (MV.8, 326-379).
- Yī rén pǐn* (Hpy): Phẩm một người (一人品, *Ekapuggalavagga*) (AN.1.170-187).
- Yī zhǐ pǐn* (Hpy): Phẩm nương nhờ (依止品, *Nissayavagga*) (AN.11.1-10).
- Yī zhǐ pǐn* (Hpy): Phẩm nương nhờ (依止品, *Nissayavagga*) (AN.11.1-10).
- Yīn yuān hsiang ying* (Hwg): Nhóm kinh về nhân duyên (因緣相應, *Nidānasamyutta*) (SN.12, 1-73).
- Yīn yuán piān* (Hpy): Nhóm kinh về nhân duyên (因緣篇, *Nidānavaggasamyuttapāli*) (SN.12-21, 1-246).
- Yīn yuān p'ien* (Hwg): Nhóm kinh về nhân duyên (因緣篇, *Nidānavaggasamyuttapāli*) (SN.12-21, 1-246).
- Yīn yuán xiāng yīng* (Hpy): Nhóm kinh về nhân duyên (因緣相應, *Nidānasamyutta*) (SN.12, 1-73).

- Yingch'ingp'in* (Hwg): Phẩm bậc đáng thỉnh mời (應請品, *Āhuneyyavagga*) (AN.6.1-10), (AN.7.95-622).
- Yingqǐng pǐn* (Hpy): Phẩm bậc đáng thỉnh mời (應請品, *Āhuneyyavagga*) (AN.6.1-10), (AN.7.95-622).
- Yóu fāng zhě pǐn* (Hpy): Phẩm du sĩ (遊方者品, *Paribbājakavagga*) (MN.71-80, 185-281).
- Yóu hú jì* (Hpy): Thi kệ hủ dẫu, Thi kệ *Telakaṭāha* (油壺偈, *Telakaṭāhagāthā*).
- Yóu pǐn* (Hpy): Phẩm tướng; phẩm có (有品, *Sanimittavagga*) (AN.2.78-87).
- Yóu qíng jū pǐn* (Hpy): Phẩm bậc hữu tình cư ngụ (有情居品, *Sattāvāsavagga*) (AN.9.21-31).
- Yóu xiāng (lǐ jìng Fótuó sòng)* (Hpy): Thi kệ kính lễ đức Phật (由相 (禮敬佛陀頌), *Lakkhaṇāto buddhathomanāgāthā*).
- Yóu yù pái chú (shū jiě shàn jiàn lǜ)* (Hpy): Bài trừ do dự (Số giải Luật Thiện Kiến) (猶豫排除 (疏解善見律), *Vimativinodanī-tikā*).
- Yōubōlí pǐn* (Hpy): Phẩm *Upāli* (優波離品, *Upālivagga*) (AN.10.31-40).
- Yōubōlí wèn wǔ fǎ* (Hpy): *Upāli* hỏi về năm pháp (優波離問五法, *Upālipāñcaka*) (PV.17, 417-469).
- Yōupòsè pǐn* (Hpy): Phẩm thiện nam (優婆塞品, *Upāsakavagga*) (AN.10.91-100).
- Yōupòsè zhuāng yán* (Hpy): Trang nghiêm Ưu-bà-tắc (優婆塞莊嚴, *Upāsakajanāṅkāra*).
- Yū che p'in* (Hwg): Phẩm kẻ ngu (愚者品, *Bālavagga*) (AN.2.99-118).
- Yu ch'ing chū p'in* (Hwg): Phẩm bậc hữu tình cư ngụ (有情居品, *Sattāvāsavagga*) (AN.9.21-31).
- Yǔ fǎ lùn* (Hpy): Luận ngữ pháp (語法論, *Saddanītipakaraṇaṃ (dhātumālā)*).
- Yǔ fa lun* (Hwg): Luận ngữ pháp (語法論, *Saddanītipakaraṇaṃ (padamālā)*).
- Yu fang che p'in* (Hwg): Phẩm du sĩ (遊方者品, *Paribbājakavagga*) (MN.71-80, 185-281).
- Yu hsiang (li ching Fo-t'ò sung)* (Hwg): Thi kệ kính lễ đức Phật (由相 (禮敬佛陀頌), *Lakkhaṇāto buddhathomanāgāthā*).
- Yu hu chi* (Hwg): Thi kệ *Telakaṭāha*, Thi kệ hủ dẫu (油壺偈, *Telakaṭāhagāthā*).

- Yü jen p'in** (Hwg): Phẩm người ngu (愚人品, *Bālavagga*) (AN.2.22-32).
- Yü liu hsiang ying** (Hwg): Nhóm kinh về dự lưu; nhóm kinh về quả thánh đầu tiên (預流相應, *Sotāpattisaṃyutta*) (SN.55, 997-1070).
- Yü liú xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về dự lưu; nhóm kinh về quả thánh đầu tiên (預流相應, *Sotāpattisaṃyutta*) (SN.55, 997-1070).
- Yu p'in** (Hwg): Phẩm tướng; phẩm có (有品, *Sanimittavagga*) (AN.2.78-87).
- Yü rén p'ín** (Hpy): Phẩm người ngu (愚人品, *Bālavagga*) (AN.2.22-32).
- Yü yán guāng míng: tóng yì zì cí diǎn** (Hpy): Ánh sáng ngôn ngữ (Từ điển từ đồng nghĩa) (語言光明: 同義字辭典, *Abhidhānappadīpikā*).
- Yü yán guāng míng shū** (Hpy): Giải thích Ánh sáng ngôn ngữ (giải thích Từ điển từ đồng nghĩa) (語言光明疏, *Abhidhānappadīpikāṭikā*).
- Yü yen kuang ming: t'ung i tzu tz'u tien** (Hwg): Ánh sáng ngôn ngữ (Từ điển từ đồng nghĩa) (語言光明: 同義字辭典, *Abhidhānappadīpikā*).
- Yü yen kuang ming shu** (Hwg): Giải thích Ánh sáng ngôn ngữ (giải thích Từ điển từ đồng nghĩa) (語言光明疏, *Abhidhānappadīpikāṭikā*).
- Yu yü p'ai ch'ü (shu chieh shan chien lü)** (Hwg): Bài trừ do dự (Sớ giải Luật Thiện Kiến) (猶豫排除 (疏解善見律), *Vimativinodanī-tikā*).
- Yü zhě p'ín** (Hpy): Phẩm kẻ ngu (愚者品, *Bālavagga*) (AN.2.99-118).
- Yuàn p'ín** (Hpy): Phẩm nguyện (願品, *Ākaṅkhavagga*) (AN.10.71-80).
- Yüan p'in** (Hwg): Phẩm nguyện (願品, *Ākaṅkhavagga*) (AN.10.71-80).
- Yün hsiang ying** (Hwg): Nhóm kinh về hình mây (雲相應, *Valāhakaṣaṃyutta*) (SN.32, 550-606).
- Yün hsiang ying** (Hwg): Nhóm kinh về nhóm (蘊相應, *Khandhasaṃyutta*) (SN.22, 1-159).
- Yün piān** (Hpy): Nhóm kinh về nhóm; nhóm kinh về tổ hợp (蘊篇, *Khandhavaggasaṃyuttapāli*) (SN.22-34, 1-716).
- Yün p'ien** (Hwg): Nhóm kinh về nhóm; nhóm kinh về tổ hợp (蘊篇, *Khandhavaggasaṃyuttapāli*) (SN.22-34, 1-716).
- Yün xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về hình mây (雲相應, *Valāhakaṣaṃyutta*) (SN.32, 550-606).
- Yün xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về nhóm (蘊相應, *Khandhasaṃyutta*) (SN.22, 1-159).

- Yu-po-li p'in* (Hwg): *Phẩm Upāli* (優波離品, *Upālivagga*) (AN.10.31-40).
- Yu-po-li wen wu fa* (Hwg): *Upāli hỏi về năm pháp* (優波離問五法, *Upālipañcaka*) (PV.17, 417-469).
- Yu-p'ò-se chuang yen* (Hwg): *Trang nghiêm Ưu-bà-tắc* (優婆塞莊嚴, *Upāsakajanāraṅkāra*).
- Yu-p'ò-se p'in* (Hwg): *Phẩm thiện nam* (優婆塞品, *Upāsakavagga*) (AN.10.91-100).
- Zá jí* (Hpy): *Tuyển tập tác phẩm tạp* (雜集, *Pakiṇṇaka gantha saṅgaha*).
- Zàng wài wén xiàn* (Hpy): *Văn học ngoài Tam tạng* (藏外文獻, *Añña pāli gantha*).
- Zào jù* (Hpy): *Cách viết câu (Pali)* (造句, *Padasāadhanam*).
- Zé wèn zhāng* (Hpy): *Chương cáo buộc tội; chương cáo tội* (責問章, *Codanākaṇḍa*) (PV.13, 360-364).
- Zēng yī fǎ* (Hpy): *Tăng theo con số; tăng theo từng bậc* (增一法, *Ekuttarikanaya*) (PV.7, 321-331).
- Zēng zhī bù jié jí wèn dá* (Hpy): *Hỏi đáp về việc biên tập Kinh Tăng chi* (增支部結集問答, *Aṅguttaranikāye Saṃgāyanassa pucchā-vissajjanā*).
- Zēng zhī bù jīng diǎn* (Hpy): *Kinh Tăng chi bộ; kinh tuyển tập con số tăng dần* (增支部經典, *Aṅguttaranikāya*) (AN.1-11, 7231).
- Zēng zhī bù shū* (*Xīn yì bǎo hán*) (Hpy): *Sớ giải Kinh Tăng chi* (Tráp báu ý nghĩa tâm) (增支部疏 (心義寶函), *Aṅguttara-ṭikā* (*Sāratthamañjūsā*)).
- Zēng zhī bù zhù shì* (*Mǎn zú xī qiú*) (Hpy): *Chú giải Kinh Tăng chi* (Đầy đủ sự mong cầu) (增支部注釋 (滿足希求), *Aṅguttaranikāya-aṭṭhakathā* (1-4) (*Manorathapūraṇī*)).
- Zēng zhī bù zhù shì yǔ shū chāo* (Hpy): *Chú giải và Sớ giải Kinh Tăng chi* (增支部注釋與疏抄, *Aṅguttaranikāya-aṭṭhakathā & ṭikā*).
- Zhānbō piān* (Hpy): *Chương Campā* (瞻波篇, *Campeyyakkhandhaka*) (MV.9, 380-450).
- zhǎnglǎo jì* (Hpy): *Trường lão Tăng kệ; thi kệ của Trường lão Tăng* (長老偈, *Theragāthapāli*) (*Thag.1-21, 0-1288*).
- zhǎnglǎo ní jì* (Hpy): *Trường lão Ni kệ; thi kệ của Trường lão Ni* (長老尼偈, *Therīgāthapāli*) (*Thig.1-16, 1-524*).
- zhǎnglǎo pǐn* (Hpy): *Phẩm trường lão* (長老品, *Theravagga*) (AN.10.81-90).

- Zhē shuō jiè piān** (Hpy): Chương đình chỉ giới bốn; chương ngăn chặn đọc giới (遮說戒篇, *Pātimokkhaṭṭhapanakkhandhaka*) (CV.9, 383-401).
- Zhèng jiàn shǒu cè** (Hpy): Sổ tay tầm nhìn chân chính (正見手冊, *Sammāditṭhi Dīpanī*).
- Zhèng lùn dà piān** (Hpy): Tranh chấp (phần chính); xung đột (phần chính) (爭論大篇, *Mahāsaṅgāma*) (PV.15, 368-402).
- Zhèng lùn pǐn** (Hpy): Phẩm tranh luận (爭論品, *Adhikaraṇavagga*) (AN.2.11-21).
- Zhèng lùn xiǎo piān** (Hpy): Tranh chấp (phần phụ); xung đột (phần phụ) (爭論小篇, *Cūlasaṅgāma*) (PV.14, 365-367).
- Zhèng qín pǐn** (Hpy): Phẩm siêng năng chân chánh (正勤品, *Sammappadhānavagga*) (AN.9.73-82).
- Zhèng qín xiāng yīng** (Hpy): Nhóm kinh về nỗ lực chân chính (正勤相應, *Sammappadhānasamyutta*) (SN.49, 651-704).
- Zhèng shì Jiěshuō** (Hpy): Giải thích về tranh chấp; phân tích sự tranh tụng (爭事解說, *Adhikaraṇabheda*) (PV.11, 340-358).
- Zhì jiè yì lì lùn** (Hpy): Giải thích về lợi ích (của thành lập giới); giải thích về điều lợi ích (制戒義利論, *Atthavasapakarāṇa*) (PV.9, 334).
- Zhìduō xiāng yīng** (Hpy): Tương ứng tâm; nhóm kinh về tâm (質多相應, *Cittasamyutta*) (SN.41, 343-352).
- Zhōng bù jié jí wèn dá** (Hpy): Hỏi đáp về việc biên tập Kinh Trung bộ (中部結集問答, *Majjhimanikāye Saṅgāyanassa pucchā vissajjanā*).
- Zhōng bù jīng diǎn** (Hpy): Kinh Trung bộ; kinh tuyển tập kinh trung bình (中部經典, *Majjhimanikāya*) (MN.1-152, 1462).
- Zhōng bù shū** (Hpy): Sơ giải Kinh Trung bộ (中部疏, *Majjhimanikāya-ṭīkā*).
- Zhōng bù zhù** (Pò chú yí zhàng) (Hpy): Chú giải Kinh Trung bộ (Dứt sạch chướng ngại nghi) (中部注(破除疑障), *Majjhimanikāya-aṭṭhakathā (Papañcasūdanī)*).
- Zhōng bù zhù shì yǔ shū chāo** (Hpy): Chú giải và Sơ giải Kinh Trung bộ (中部注釋與疏抄, *Majjhimanikāya-aṭṭhakathā & ṭīkā*).
- Zhōng fēn wǔ shí jīng piān** (Hpy): Phần năm mươi bài kinh (ở chính giữa) (中分五十經篇, *Majjhimaṇṇāsapāḷi*) (MN.51-100, 1-486).
- Zhōng lüè piān** (Hpy): Chương phần tóm tắt (中略篇, *Peyyāla*) (AN.2.181-246).

- Zhòng xué piān* (Hpy): Chương chúng học; chương điều nên học (眾學篇, Sekhiyakāṇḍa) (BV.7, 576-654).
- Zhòng xué piān* (Hpy): Chương chúng học; chương điều nên học (眾學篇, Sekhiyakāṇḍa) (NV.6, 1240-1241).
- Zhù shì zhī jié jí wèn dá* (Hpy): Hỏi đáp về việc biên tập các Bản chú giải (注釋之結集問答, Aṭṭhakathā Saṃgāyanassa pucchā-vissajjanā).
- Zhū tiān xiāng yīng* (Hpy): Nhóm kinh về các thần (諸天相應, Devatāsamyutta) (SN.1, 1-81).
- Zhuāng yán míng liǎo* (Hpy): Minh bạch và trang nghiêm (莊嚴明瞭, Subodhālaṅkāro).
- Zhuāng yán míng liǎo shū* (Hpy): Giải thích Minh bạch và trang nghiêm (莊嚴明瞭疏, Subodhālaṅkāraṭīkā).
- Zì shuō jīng* (Hpy): Kinh Phật tự thuyết; kinh Phật tự nói (自說經, Udānapāli) (Ud 1-8, 1-80).
- Zì shuō zhù shì* (Hpy): Chú giải Kinh lời cảm hứng; Chú giải Kinh Phật nói như vậy (自說注釋, Udāna-aṭṭhakathā).
- Zì zī piān* (Hpy): Chương tự tử; chương thỉnh cầu chỉ lỗi (自恣篇, Pavāraṇākkhandhaka) (MV.4, 209-241).
- Zuì shèng rén shǒu cè* (Hpy): Sổ tay người siêu việt (最勝人手冊, Uttamapurisa Dīpanī).
- Zuò fǎ chéng p'ín* (Hwg): Phẩm trong sạch về quy tắc ấn định (作法淨品, Pasādakaraḍhammavagga) (AN.1.366-381).
- Zuò fǎ jìng pǐn* (Hpy): Phẩm trong sạch về quy tắc ấn định (作法淨品, Pasādakaraḍhammavagga) (AN.1.366-381).
- Zuò lǐ chéng chí zuò lǐ chéng shū* (Hwg): Kính lễ đức Phật và Giải thích Kính lễ đức Phật (作禮敬及作禮敬疏, Namakkāra & Namakkāraṭīkā).
- Zuò lǐ jìng jí zuò lǐ jìng shū* (Hpy): Kính lễ đức Phật và Giải thích Kính lễ đức Phật (作禮敬及作禮敬疏, Namakkāra & Namakkāraṭīkā).

DANH MỤC 34 BÀI KINH TRƯỜNG BỘ

(*Majjhimanikāya*, 中部經典)

Kinh Trường bộ là *Kinh tuyển tập kinh dài* (*Dīghanikāya*, 長部經典, *Trường bộ kinh điển*) gồm 34 bài, được biết với mã số DN.1-34, trong đó, “DN” là viết tắt của “*Dīgha Nikāya*” và 1-34 số thứ tự các bài kinh trong tuyển tập này.

I. PHẨM GIỚI UẨN (*Silakkhandhavaggaṇṇāli*, 戒蘊品, *Giới uẩn phẩm*) (DN.1-13, 1-559).

DN.1. *Kinh Phạm võng; Kinh lối Phạm thiên* (*Brahmajāla Sutta*, 梵網經, *Phạm võng kinh*), D. i 1; <https://suttacentral.net/dn1>

DN.2. *Kinh Sa-môn quả; Kinh thành quả Sa-môn* (*Sāmaññaphala Sutta*, 沙門果經, *Sa-môn quả kinh*), D. i 47; <https://suttacentral.net/dn2>

DN.3. *Kinh A-ma-trú; Kinh Ambaṭṭha* (*Ambaṭṭha Sutta*, 阿摩晝經, *A-ma-trú kinh*), D. i 87; <https://suttacentral.net/dn3>

DN.4. *Kinh Chủng Đức; Kinh Soṇadaṇḍa* (*Soṇadaṇḍa Sutta*, 種德經, *Chủng Đức kinh*), D. i 111; <https://suttacentral.net/dn4>

DN.5. *Kinh Cửu-la-đàn-đầu; Kinh Kūṭadanta* (*Kūṭadanta Sutta*, 究羅檀頭經, *Cửu-la-đàn-đầu kinh*), D. i 127; <https://suttacentral.net/dn5>

DN.6. *Kinh Mahāli* (*Mahāli Sutta*, 摩訶梨經, *Ma-kha-lê kinh*), D. i 150; <https://suttacentral.net/dn6>

DN.7. *Kinh Jāliya* (*Jāliya Sutta*, 闍利經, *Đô-lợi kinh*), D. i 159; <https://suttacentral.net/dn7>

DN.8. *Kinh Ca-diếp sư tử hống; Kinh tiếng rống sư tử* (*Mahāsīhanāda Sut-*

ta, 大獅子吼經, *Đại sư tử hống kinh*), D. i 161; <https://suttacentral.net/dn8>

DN.9. *Kinh Bồ-tra-bà-lâu; Kinh Poṭṭhapāda (Poṭṭhapāda Sutta, 布吒婆樓經, Bồ-tra-bà-lâu kinh)*, D. i 178; <https://suttacentral.net/dn9>

DN.10. *Kinh Tu-bà; Kinh Subha (Subha Sutta, 須婆經, Tu-bà kinh)*, D. i 204; <https://suttacentral.net/dn10>

DN.11. *Kinh kiên cố (Kevaṭṭa Sutta, 堅固經, Kiên cố kinh)*, D. i 211; <https://suttacentral.net/dn11>

DN.12. *Kinh Lô-hi-gia; Kinh Lohicca (Lohicca Sutta, 露遮經, Lô-già kinh)*, D. i 224; <https://suttacentral.net/dn12>

DN.13. *Kinh tam minh; Kinh ba tuệ giác (Tevijja Sutta, 三明經, Tam minh kinh)*, D. i 235; <https://suttacentral.net/dn13>

II. PHẨM LỚN (Mahāvaggapāli, 大品, Đại phẩm) (DN.14-23, 1-441).

DN.14. *Kinh nguồn gốc lớn (Mahāpadāna Sutta, 大本經, Đại bốn kinh)*, D. ii 1; <https://suttacentral.net/dn14>

DN.15. *Kinh đại duyên; Kinh mắc xích nhân duyên lớn (Mahānidāna Sutta, 大緣經, Đại duyên kinh)*, D. ii 55; <https://suttacentral.net/dn15>

DN.16. *Kinh đại bát-niết-bàn; Kinh vào niết-bàn (Mahāparinibbāna Sutta, 大般涅槃經, Đại bát-niết-bàn kinh)*, D. ii 72; <https://suttacentral.net/dn16>

DN.17. *Kinh đại Thiện Kiến vương; Kinh vua Thiện Kiến (Mahāsudassana Sutta, 大善見王經, Đại Thiện Kiến vương kinh)*, D. ii 169; <https://suttacentral.net/dn17>

DN.18. *Kinh Xa-ni-sa; Kinh Janavasabha (Janavasabha Sutta, 闍尼沙經, Đố-ni-sa kinh)*, D. ii 200; <https://suttacentral.net/dn18>

DN.19. *Kinh đại Điển tôn; Kinh Mahāgovinda (Mahāgovinda Sutta, 大典尊經, Đại Điển tôn kinh)*, D. ii 220; <https://suttacentral.net/dn19>

DN.20. *Kinh đại hội (Mahāsamaya Sutta, 大會經, Đại hội kinh)*, D. ii 253; <https://suttacentral.net/dn20>

DN.21. *Kinh Đế-thích sở vấn; Kinh câu hỏi của Sakka (Sakkapañha Sutta, 帝釋所問經, Đế-thích sở vấn kinh)*, D. ii 263; <https://suttacentral.net/dn21>

DN.22. *Kinh đại niệm xứ; Kinh bốn nền tảng chánh niệm đầy đủ (Mahā-*

satipaṭṭhāna Sutta, 大念住經, Đại niệm trụ kinh), D. ii 290; <https://suttacentral.net/dn22>

DN.23. Kinh Tệ-túc; Kinh Pāyāsi (*Pāyāsi Sutta*, 弊宿經, Tệ-túc kinh), D. ii 316; <https://suttacentral.net/dn23>

III. PHẨM PĀTHIKA (*Pāthikavaggapāli*, 波梨品, Ba-lê phẩm) (DN.24-34, 1-360).

DN.24. Phẩm Ba-lê; phẩm Pāthika (*Pāthika Sutta*, 波梨經, Ba-lê kinh), D. iii 1; <https://suttacentral.net/dn24>

DN.25. Kinh Ba-lê; Kinh Pāthika (*Udumbarika Sutta*, 優曇婆羅獅子吼經, Ưu-đàm-bà-la sư tử hống kinh), D. iii 36; <https://suttacentral.net/dn25>

DN.26. Kinh Ưu-đàm-bà-la sư tử hống (*Cakkavatti Sutta*, 轉輪聖王獅子吼經, Chuyển luân thánh vương sư tử hống kinh), D. iii 58; <https://suttacentral.net/dn26>

DN.27. Kinh chuyển luân thánh vương sư tử hống; Kinh tiếng rống sư tử của Udumbari (*Aggañña Sutta*, 起世因本經, Khởi thế nhân bản kinh), D. iii 80; <https://suttacentral.net/dn27>

DN.28. Kinh khởi thế nhân bản; Kinh nguyên nhân hình thành thế giới (*Sampasādanīya Sutta*, 自歡喜經, Tự hoan hỷ kinh), D. iii 99; <https://suttacentral.net/dn28>

DN.29. Kinh thanh tịnh (*Pāsādika Sutta*, 清淨經, Thanh tịnh kinh), D. iii 117; <https://suttacentral.net/dn29>

DN.30. Kinh tướng; Kinh ba mươi tướng đại nhân (*Lakkhaṇa Sutta*, 三十二相經, Tam thập nhị tướng kinh), D. iii 142; <https://suttacentral.net/dn30>

DN.31. Kinh giáo thọ Thi-ca-la-việt; Kinh Thiện Sanh (*Singālovada Sutta*, 教授屍迦羅越經, Giáo thọ Thi-ca-la-việt kinh), D. iii 180; <https://suttacentral.net/dn31>

DN.32. Kinh A-tra-năng-chi; Kinh Āṭānāṭiy (*Āṭānāṭiya Sutta*, 阿吒曩胝經, A-tra-năng-chi kinh), D. iii 194; <https://suttacentral.net/dn32>

DN.33. Kinh phúng tụng; Kinh cùng tụng lời Phật (*Saṅgīti Sutta*, 合誦經, Hợp tụng kinh), D. iii 207; <https://suttacentral.net/dn33>

DN.34. Kinh thập thượng; Kinh nhóm mười điều (*Dasuttara Sutta*, 十上經, Thập thượng kinh), D. iii 272; <https://suttacentral.net/dn34>

DANH MỤC 152 BÀI KINH TRUNG BỘ

(*Majjhimanikāya*, 中部經典)

Kinh Trung bộ là Kinh tuyển tập kinh trung bình (*Majjhimanikāya*, 中部經典, Trung bộ kinh điển) có 152 bài kinh, được đánh mã số là MN. 1-152, trong đó, “MN” là viết tắt của “*Majjhima Nikāya*.” Kinh Trung bộ gồm có 3 phần: (i) Năm mươi bài kinh ở phần đầu, (ii) Năm mươi bài kinh ở phần giữa, (iii) Năm mươi bài kinh ở phần cuối.

I. NĂM MƯƠI BÀI KINH Ở PHẦN ĐẦU: (*Mūlapaṇṇāsapāḷi*, 根本分五十經篇, Căn bốn phần ngũ thập kinh thiên) (MN. 1-50, 1-513)

MN.1. Kinh pháp môn căn bản; Kinh pháp môn gốc (*Mūlapariyāya Sutta*, 根本法門經, Căn bốn pháp môn kinh), M. i 1; <https://suttacentral.net/mn1>

MN.2. Kinh tất cả lậu hoặc; Kinh tất cả phiền não (*Sabbāsava Sutta*, 一切漏經, Nhất thiết lậu kinh), M. i 6; <https://suttacentral.net/mn2>

MN.3. Kinh thừa tự pháp; Kinh thừa kế chánh pháp (*Dhammadāyāda Sutta*, 法嗣經, Pháp tự kinh), M. i 12; <https://suttacentral.net/mn3>

MN.4. Kinh sợ hãi và khiếp đảm; Kinh khiếp sợ (*Bhayabherava Sutta*, 阿蘭若怖駭經, A-lan-nhā phổ hãi kinh), M. i 16; <https://suttacentral.net/mn4>

MN.5. Kinh không uế nhiễm; Kinh không như uế (*Anaṅgaṇa Sutta*, 無穢經, Vô uế kinh), M. i 24; <https://suttacentral.net/mn5>

MN.6. Kinh ước nguyện; Kinh cầu nguyện (*Ākaṅkheyya Sutta*, 願經, Nguyện kinh), M. i 33; <https://suttacentral.net/mn6>

- MN.7. Kinh ví dụ tấm vải; Kinh dụ ngôn tấm vải (*Vattha Sutta*, 布喻經, Bồ du kinh), M. i 36; <https://suttacentral.net/mn7>
- MN.8. Kinh đoạn giảm; Kinh giảm dần (*Sallekha Sutta*, 削減經, Tước giảm kinh), M. i 40; <https://suttacentral.net/mn8>
- MN.9. Kinh chánh tri kiến; Kinh tâm nhìn chân chính (*Sammāditṭhi Sutta*, 正見經, Chính kiến kinh), M. i 46; <https://suttacentral.net/mn9>
- MN.10. Kinh niệm xứ; Kinh bốn nền tảng chánh niệm (*Mahāsatipañña Sutta*, 大念住經, Đại niệm trụ kinh), M. i 55; <https://suttacentral.net/mn10>
- MN.11. Tiểu Kinh sư tử hống; Kinh ngắn về tiếng rống sư tử (*Cūḷasīhanāda Sutta*, 獅吼小經, Sư hống tiểu kinh), M. i 63; <https://suttacentral.net/mn11>
- MN.12. Đại Kinh sư tử hống; Kinh dài về tiếng rống sư tử (*Mahāsīhanāda Sutta*, 獅吼大經, Sư hống đại kinh), M. i 68; <https://suttacentral.net/mn12>
- MN.13. Đại Kinh khổ uẩn; Kinh dài về nhóm khổ đau (*Mahādukkhakkhandha Sutta*, 苦蘊大經, Khổ uẩn đại kinh), M. i 83; <https://suttacentral.net/mn13>
- MN.14. Tiểu Kinh khổ uẩn; Kinh ngắn về nhóm khổ đau (*Cūḷadukkhakkhandha Sutta*, 苦蘊小經, Khổ uẩn tiểu kinh), M. i 91; <https://suttacentral.net/mn14>
- MN.15. Kinh tư lượng; Kinh suy luận (*Anumāna Sutta*, 思量經, Tư lượng kinh), M. i 95; <https://suttacentral.net/mn15>
- MN.16. Kinh tâm hoang vu; Kinh tâm không cảm xúc (*Cetokhila Sutta*, 心荒蕪經, Tâm hoang vu kinh), M. i 101; <https://suttacentral.net/mn16>
- MN.17. Kinh khu rừng; Kinh rừng rậm (*Vanapattha Sutta*, 林藪經, Lâm tảo kinh), M. i 104; <https://suttacentral.net/mn17>
- MN.18. Kinh hòn mật đường; Kinh bánh mật (*Madhupiṇḍika Sutta*, 蜜丸經, Mật hoàn kinh), M. i 108; <https://suttacentral.net/mn18>
- MN.19. Kinh song tâm; Kinh hai tư duy (*Dvedhāvitakka Sutta*, 雙想經, Song tưởng kinh), M. i 114; <https://suttacentral.net/mn19>
- MN.20. Kinh an trú tâm; Kinh ngừng tư duy (*Vitakkasaṅṭhāna Sutta*, 想念止息經, Tưởng niệm chỉ tức kinh), M. i 118; <https://suttacentral.net/mn20>

- MN.21. Kinh ví dụ cái cửa; Kinh dụ ngôn cây cửa (*Kakacūpama Sutta*, 鋸喻經, *Cứ dụ kinh*), M. i 122; <https://suttacentral.net/mn21>
- MN.22. Kinh ví dụ con rắn; Kinh dụ ngôn con rắn (*Alagaddūpama Sutta*, 蛇喻經, *Xà dụ kinh*), M. i 130; <https://suttacentral.net/mn22>
- MN.23. Kinh gò mối; Kinh gò kiến (*Vammika Sutta*, 蟻垤經, *Nghi diệt kinh*), M. i 142; <https://suttacentral.net/mn23>
- MN.24. Kinh trạm xe; Kinh chiếc xe chuẩn bị (*Rathavinīta Sutta*, 傳車經, *Truyện xa kinh*), M. i 145; <https://suttacentral.net/mn24>
- MN.25. Kinh bầy mối; Kinh cái bầy (*Nivāpa Sutta*, 撒餌經, *Tát nhị kinh*), M. i 151; <https://suttacentral.net/mn25>
- MN.26. Kinh thánh cầu; Kinh tìm kiếm thánh thiện (*Pāsārāsi Sutta*, 聖求經, *Thánh cầu kinh*), M. i 160; <https://suttacentral.net/mn26>
- MN.27. Tiểu Kinh ví dụ dấu chân voi; Kinh ngăn về dụ ngôn dấu chân voi (*Cūlahatthipadopama Sutta*, 象跡喻小經, *Tượng tích dụ tiểu kinh*), M. i 175; <https://suttacentral.net/mn27>
- MN.28. Đại Kinh ví dụ dấu chân voi; Kinh dài về dụ ngôn dấu chân voi (*Mahāhatthipadopama Sutta*, 象跡喻大經, *Tượng tích dụ đại kinh*), M. i 184; <https://suttacentral.net/mn28>
- MN.29. Đại Kinh ví dụ lõi cây; Kinh dài về dụ ngôn lõi cây (*Mahāsāropama Sutta*, 心材喻大經, *Tâm tài dụ đại kinh*), M. i 192; <https://suttacentral.net/mn29>
- MN.30. Tiểu Kinh ví dụ lõi cây; Kinh ngăn về dụ ngôn lõi cây (*Cūlasāropama Sutta*, 心材喻小經, *Tâm tài dụ tiểu kinh*), M. i 198; <https://suttacentral.net/mn30>
- MN.31. Tiểu Kinh khu rừng sừng bò; Kinh ngăn về rừng sừng bò (*Cūlagosiṅga Sutta*, 牛角林小經, *Ngưu giác lâm tiểu kinh*), M. i 205; <https://suttacentral.net/mn31>
- MN.32. Đại Kinh khu rừng sừng bò; Kinh dài về rừng sừng bò (*Mahāgosiṅga Sutta*, 牛角林大經, *Ngưu giác lâm đại kinh*), M. i 212; <https://suttacentral.net/mn32>
- MN.33. Đại Kinh người chăn bò; Kinh dài về người chăn bò (*Mahāgopālaka Sutta*, 牧牛者大經, *Mục ngưu giả đại kinh*), M. i 220; <https://suttacentral.net/mn33>
- MN.34. Tiểu Kinh người chăn bò; Kinh ngăn về người chăn bò (*Cūlagopāla-*

- ka Sutta, 牧牛者小經, Mục ngưu giả tiểu kinh), M. i 225; <https://suttacentral.net/mn34>
- MN.35. Tiểu Kinh Saccaka (Cūḷasaccaka Sutta, 薩遮迦小經, Tát-ca-ca tiểu kinh), M. i 227; <https://suttacentral.net/mn35>
- MN.36. Đại Kinh Saccaka (Mahāsaccaka Sutta, 薩遮迦大經, Tát-ca-ca đại kinh), M. i 237; <https://suttacentral.net/mn36>
- MN.37. Tiểu Kinh đoạn tận ái; Kinh ngắn về chấm dứt tham ái (Cūḷatanhāsāṅkhaya Sutta, 愛盡小經, Ái tận tiểu kinh), M. i 251; <https://suttacentral.net/mn37>
- MN.38. Đại Kinh đoạn tận ái; Kinh dài về chấm dứt tham ái (Mahātanhāsāṅkhaya Sutta, 愛盡大經, Ái tận đại kinh), M. i 256; <https://suttacentral.net/mn38>
- MN.39. Đại Kinh xóm ngựa; Kinh dài về xóm ngựa (Mahāassapura Sutta, 馬邑大經, Mã ấp đại kinh), M. i 271; <https://suttacentral.net/mn39>
- MN.40. Tiểu Kinh xóm ngựa; Kinh ngắn về xóm ngựa (Cūḷaassapura Sutta, 馬邑小經, Mã ấp tiểu kinh), M. i 281; <https://suttacentral.net/mn40>
- MN.41. Kinh Sāleyyaka; Kinh dân chúng ở Sālā (Sāleyyaka Sutta, 薩羅村婆羅門經, Tát-la thôn bà-la-môn kinh), M. i 285; <https://suttacentral.net/mn41>
- MN.42. Kinh Verañjaka; Kinh dân chúng ở Verañja (Verañjaka Sutta, 鞞蘭若村婆羅門經, Bi-lan-nhuộc thôn bà-la-môn kinh), M. i 290; <https://suttacentral.net/mn42>
- MN.43. Đại Kinh phương quảng; Kinh dài về phân loại lớn (Mahāvedalla Sutta, 有明大經, Hữu minh đại kinh), M. i 292; <https://suttacentral.net/mn43>
- MN.44. Tiểu Kinh phương quảng; Kinh ngắn về phân loại lớn (Cūḷavedalla Sutta, 有明小經, Hữu minh tiểu kinh), M. i 299; <https://suttacentral.net/mn44>
- MN.45. Tiểu Kinh pháp hành; Kinh ngắn về thực hành (Cūḷadhammasamādāna Sutta, 得法小經, Đắc pháp tiểu kinh), M. i 305; <https://suttacentral.net/mn45>
- MN.46. Đại Kinh pháp hành; Kinh dài về thực hành (Mahādhammasamādāna Sutta, 得法大經, Đắc pháp đại kinh), M. i 309; <https://suttacentral.net/mn46>

MN.47. Kinh tư sát; Kinh người quan sát (*Vīmaṃsaka Sutta*, 思察經, *Tư sát kinh*), M. i 317; <https://suttacentral.net/mn47>

MN.48. Kinh Kosampiya; Kinh tăng sĩ ở Kosampi (*Kosambiya Sutta*, 憍賞彌經, *Kiêu-thường-di kinh*), M. i 320; <https://suttacentral.net/mn48>

MN.49. Kinh Phạm thiên cầu thỉnh; Kinh thỉnh cầu của Phạm thiên (*Brahmanimantanika Sutta*, 梵天請經, *Phạn thiên thỉnh kinh*), M. i 326; <https://suttacentral.net/mn49>

MN.50. Kinh Hàng ma; Kinh trấn áp quân ma (*Māratajjaniya Sutta*, 魔訶責經, *Ma ha trách kinh*), M. i 332; <https://suttacentral.net/mn50>

II. NĂM MƯỜI BÀI KINH Ở PHẦN GIỮA (*Majjhimapaṇṇāsapāli*, 中分五十經篇, *Trung phần ngũ thập kinh thiên*) (MN. 51-100, 1-486).

MN.51. Kinh Kandaraka (*Kandaraka Sutta*, 乾達羅迦經, *Càn-đạt-la-ca kinh*), M. i 339; <https://suttacentral.net/mn51>

MN.52. Kinh bát thành; Kinh người ở thành Aṭṭhaka (*Aṭṭhakanāgara Sutta*, 八城經, *Bát thành kinh*), M. i 349; <https://suttacentral.net/mn52>

MN.53. Kinh hữu học; Kinh người tu học để chứng quả thánh (*Sekha Sutta*, 有學經, *Hữu học kinh*), M. i 353; <https://suttacentral.net/mn53>

MN.54. Kinh Potaliya; Kinh người du hành Potaliya (*Potaliya Sutta*, 哺多利經, *Bộ-đa-lợi kinh*), M. i 359; <https://suttacentral.net/mn54>

MN.55. Kinh Jīvaka (*Jīvaka Sutta*, 耆婆迦經, *Kỳ-bà-ca kinh*), M. i 368; <https://suttacentral.net/mn55>

MN.56. Kinh Ưu-ba-ly; Kinh Upāli (*Upāli Sutta*, 優波離經, *Ưu-ba-ly kinh*), M. i 371; <https://suttacentral.net/mn56>

MN.57. Kinh hạnh con chó; Kinh đạo sĩ tu như con chó (*Kukkuravatika Sutta*, 狗行者經, *Cẩu hành giả kinh*), M. i 387; <https://suttacentral.net/mn57>

MN.58. Kinh vương tử Vô Úy; kinh hoàng tử Abhaya (*Abhayarājakumāra Sutta*, 無畏王子經, *Vô úy vương tử kinh*), M. i 392; <https://suttacentral.net/mn58>

MN.59. Kinh nhiều cảm thọ; Kinh các loại cảm xúc (*Bahavedanīya Sutta*, 多受經, *Đa thụ kinh*), M. i 396; <https://suttacentral.net/mn59>

MN.60. Kinh không gì chuyển hướng; Kinh không hý luận (*Apaṇṇaka Sutta*, 無戲論經, *Vô hí luận kinh*), M. i 400; <https://suttacentral.net/mn60>

- MN.61. Kinh giáo giới La-hầu-la ở Am-bà-la; Kinh răn dạy Rāhula ở Ambala (*Ambalaṭṭhikarāhulovāda Sutta*, 菴婆藥林教誡羅睺羅經, *Am-bà-nghiệt lâm giáo giới La-hầu-la kinh*), M. i 414; <https://suttacentral.net/mn61>
- MN.62. Đại Kinh giáo giới La-hầu-la; Kinh răn dạy Rāhula (*Mahārāhulovāda Sutta*, 教誡羅睺羅大經, *Giáo giới La-hầu-la đại kinh*), M. i 420; <https://suttacentral.net/mn62>
- MN.63. Tiểu Kinh Mālunkyaputta; Kinh ngắn về Mālunkya (*Cūlamālukya Sutta*, 摩羅迦小經, *Ma-la-ca tiểu kinh*), M. i 426; <https://suttacentral.net/mn63>
- MN.64. Đại Kinh Mālunkyaputta; Kinh dài về Mālunkya (*Mahāmālukya Sutta*, 摩羅迦大經, *Ma-la-ca đại kinh*), M. i 432; <https://suttacentral.net/mn64>
- MN.65. Kinh Bhaddāli (*Bhaddāli Sutta*, 跋陀利經, *Bạt-đà-lợi kinh*), M. i 437; <https://suttacentral.net/mn65>
- MN.66. Kinh ví dụ con chim cáy; Kinh dụ ngôn chim cút (*Laṭukikopama Sutta*, 鶉喻經, *Thuần dụ kinh*), M. i 447; <https://suttacentral.net/mn66>
- MN.67. Kinh Cātuma (*Cātuma Sutta*, 車頭聚落經, *Xa đầu tụ lạc kinh*), M. i 456; <https://suttacentral.net/mn67>
- MN.68. Kinh Naḷakapāna (*Naḷakapāna Sutta*, 蘆草貧女村經, *Lô thảo bản nữ thôn kinh*), M. i 462; <https://suttacentral.net/mn68>
- MN.69. Kinh Goliyāni (*Goliyāni Sutta*, 瞿尼師經, *Cù-ni-sư kinh*), M. i 469; <https://suttacentral.net/mn69>
- MN.70. Kinh Kīṭāgiri (*Kīṭāgiri Sutta*, 枳吒山邑經, *Chi-tra-son ấp kinh*), M. i 473; <https://suttacentral.net/mn70>
- MN.71. Kinh Vacchagotta về tam minh; Kinh Vacchagotta về ba tuệ giác (*Tevijjavaccha Sutta*, 婆蹉三明經, *Bà-tha tam minh kinh*), M. i 481; <https://suttacentral.net/mn71>
- MN.72. Kinh Vacchagotta về lửa (*Aggivaccha Sutta*, 婆蹉火喻經, *Bà-tha hỏa dụ kinh*), M. i 483; <https://suttacentral.net/mn72>
- MN.73. Đại Kinh Vacchagotta; Kinh dài về Vacchagotta (*Mahāvaccha Sutta*, 婆蹉大經, *Bà-tha đại kinh*), M. i 489; <https://suttacentral.net/mn73>

- MN.74. Kinh Trường Trảo; Kinh Dīghanakha; Kinh Người móng tay dài (Dīghanakha Sutta, 長爪經, Trường trảo kinh), M. i 497; <https://suttacentral.net/mn74>
- MN.75. Kinh Māgaṇḍiya (Māgaṇḍiya Sutta, 摩犍提經, Ma-kiên-đề kinh), M. i 501; <https://suttacentral.net/mn75>
- MN.76. Kinh Sandaka (Sandaka Sutta, 刪陀迦經, San-đà-ca kinh), M. i 513; <https://suttacentral.net/mn76>
- MN.77. Đại Kinh Sakuludāyi; Kinh dài về Sakuludāyi (Mahāsakuludāyi Sutta, 善生優陀夷大經, Thiện sinh Ưu-đà-di đại kinh), M. ii 1; <https://suttacentral.net/mn77>
- MN.78. Kinh Samaṇamuṇḍika (Samaṇamuṇḍika Sutta, 沙門文祁子經, Sa-môn Văn-kỳ-tử kinh), M. ii 22; <https://suttacentral.net/mn78>
- MN.79. Tiểu Kinh Cūlasakuludāyi; Kinh ngắn về Sakuludāyi (Cūlasakuludāyi Sutta, 善生優陀夷小經, Thiện sinh Ưu-đà-di tiểu kinh), M. ii 29; <https://suttacentral.net/mn79>
- MN.80. Kinh Vekhanassa (Vekhanasa Sutta, 鞞摩那修經, Bi-ma-na-tu kinh), M. ii 40; <https://suttacentral.net/mn80>
- MN.81. Kinh Ghaṭikāra (Ghaṭikāra Sutta, 陶師經, Đào sư kinh), M. ii 45; <https://suttacentral.net/mn81>
- MN.82. Kinh Raṭṭhapāla (Raṭṭhapāla Sutta, 賴吒怒羅經, Lại-tra-thứ-la kinh), M. ii 54; <https://suttacentral.net/mn82>
- MN.83. Kinh Makhādeva; Kinh vua Makhādeva (Maghadeva Sutta, 大天捺林經, Đại thiên nại lâm kinh), M. ii 74; <https://suttacentral.net/mn83>
- MN.84. Kinh Madhura; Kinh tại Madhurā (Madhura Sutta, 摩偷羅經, Ma-thâu-la kinh), M. ii 83; <https://suttacentral.net/mn84>
- MN.85. Kinh vương tử Bô-đề; Kinh hoàng tử Bodhi (Bodhirājakumāra Sutta, 菩提王子經, Bô-đề vương tử kinh), M. ii 91; <https://suttacentral.net/mn85>
- MN.86. Kinh Aṅgulimāla; Kinh người đeo vòng hoa tay người (Aṅgulimāla Sutta, 鶩掘摩經, Ương-quật-ma kinh), M. ii 97; <https://suttacentral.net/mn86>
- MN.87. Kinh ái sanh; Kinh sinh ra từ ái dục (Piyajātika Sutta, 愛生經, Ái sinh kinh), M. ii 106; <https://suttacentral.net/mn87>

- MN.88. *Kinh Bāhitika; Kinh vải nhập khẩu (Bāhitika Sutta, 鞞訶提經, Bì-kha-đề kinh)*, M. ii 112; <https://suttacentral.net/mn88>
- MN.89. *Kinh Pháp trang nghiêm; Kinh trang sức chánh pháp (Dhammacetiya Sutta, 法莊嚴經, Pháp trang nghiêm kinh)*, M. ii 118; <https://suttacentral.net/mn89>
- MN.90. *Kinh Kaṇṇakatthala; Kinh ở Kaṇṇakatthala (Kaṇṇakatthala Sutta, 普棘刺林經, Phổ-cúc-thứ lâm kinh)*, M. ii 125; <https://suttacentral.net/mn90>
- MN.91. *Kinh Brahmāyu (Brahmāyu Sutta, 梵摩經, Phạn-ma kinh)*, M. ii 133; <https://suttacentral.net/mn91>
- MN.92. *Kinh Sela (Sela Sutta, 施羅經, Thi-la kinh)*, M. ii 146; <https://suttacentral.net/mn92>
- MN.93. *Kinh Assalāyana (Assalāyana Sutta, 阿攝怒經, A-nhiếp-thứ kinh)*, M. ii 147; <https://suttacentral.net/mn93>
- MN.94. *Kinh Ghoṭamukha (Ghoṭamukha Sutta, 瞿哆牟伽經, Cù-đa-múu-ca kinh)*, M. ii 157; <https://suttacentral.net/mn94>
- MN.95. *Kinh Caṅkī (Caṅkī Sutta, 商伽經, Thương-ca kinh)*, M. ii 164; <https://suttacentral.net/mn95>
- MN.96. *Kinh Esukāri (Esukāri Sutta, 鬱瘦歌邏經, Úc-sấu-ca-la kinh)*, M. ii 177; <https://suttacentral.net/mn96>
- MN.97. *Kinh Dhanañjāni (Dhanañjāni Sutta, 陀然經, Đà-nhiên kinh)*, M. ii 184; <https://suttacentral.net/mn97>
- MN.98. *Kinh Vāsetṭha (Vāsetṭha Sutta, 婆私吒經, Bà-tư-tra kinh)*, M. ii 196; <https://suttacentral.net/mn98>
- MN.99. *Kinh Subha (Subha Sutta, 須婆經, Tu-bà kinh)*, M. ii 196; <https://suttacentral.net/mn99>
- MN.100. *Kinh Saṅgāra (Saṅgāra Sutta, 傷歌邏經, Thương-ca-la kinh)*, M. ii 209; <https://suttacentral.net/mn100>

III. NĂM MƯƠI BÀI KINH Ở PHẦN CUỐI (Uparipañṇāsapāli, 後分五十經篇之二, Hậu phần ngũ thập kinh thiên chi nhị) (MN. 101-152, 1-463).

- MN.101. *Kinh Devadaha (Devadaha Sutta, 天臂經, Thiên tí kinh)*, M. ii 214; <https://suttacentral.net/mn101>

- MN.102. Kinh năm và ba (*Pañcattaya Sutta*, 五三經, Ngũ tam kinh), M. ii 228; <https://suttacentral.net/mn102>
- MN.103. Kinh nghĩ như thế nào; Kinh cách bạn nghĩ về tôi (*Kinti Sutta*, 如何經, Như hà kinh), M. ii 238; <https://suttacentral.net/mn103>
- MN.104. Kinh làng Sama; Kinh ở làng Sāma (*Sāmagāma Sutta*, 舍彌村經, Xá-di thôn kinh), M. ii 243; <https://suttacentral.net/mn104>
- MN.105. Kinh Thiện Tinh; Kinh Sunakkhatta (*Sunakkhatta Sutta*, 善星經, Thiện tinh kinh), M. ii 252; <https://suttacentral.net/mn105>
- MN.106. Kinh bất động lợi ích; Kinh lợi ích không lay chuyển (*Āneñjasappāya Sutta*, 不動利益經, Bất động lợi ích kinh), M. ii 261; <https://suttacentral.net/mn106>
- MN.107. Kinh Gaṇaka Moggallāna; Kinh người kế toán Moggallāna (*Gaṇakamoggallāna Sutta*, 算數家目犍連經, Toán số gia Mục-kiên-liên kinh), M. iii 1; <https://suttacentral.net/mn107>
- MN.108. Kinh Gopaka Moggallāna; Kinh người bảo vệ Moggallāna (*Gopakamoggallāna Sutta*, 瞿默目犍連經, Cù-mặc Mục-kiên-liên kinh), M. iii 7; <https://suttacentral.net/mn108>
- MN.109. Đại Kinh Mãn nguyệt; Kinh dài về đêm trăng tròn (*Mahāpunṇama Sutta*, 滿月大經, Mãn nguyệt đại kinh), M. iii 15; <https://suttacentral.net/mn109>
- MN.110. Tiểu Kinh Mãn nguyệt; Kinh ngắn về đêm trăng tròn (*Cūlapunṇama Sutta*, 滿月小經, Mãn nguyệt tiểu kinh), M. iii 20; <https://suttacentral.net/mn110>
- MN.111. Kinh bất đoạn; Kinh từng điều một (*Anupada Sutta*, 不斷經, Bất đoạn kinh), M. iii 25; <https://suttacentral.net/mn111>
- MN.112. Kinh sáu thanh tịnh (*Chabbisodhana Sutta*, 六淨經, Lục tịnh kinh), M. iii 29; <https://suttacentral.net/mn112>
- MN.113. Kinh chân nhân; Kinh người thiện (*Sappurisa Sutta*, 善士經, Thiện sĩ kinh), M. iii 37; <https://suttacentral.net/mn113>
- MN.114. Kinh nên hành trì, không nên hành trì; Kinh nên làm và không nên làm (*Sevitabbāsevitabba Sutta*, 應習不應習經, ứng tập bất ứng tập kinh), M. iii 45; <https://suttacentral.net/mn114>
- MN.115. Kinh đa giới; Kinh nhiều yếu tố (*Bahudhātuka Sutta*, 多界經, Đa giới kinh), M. iii 61; <https://suttacentral.net/mn115>

- MN.116. Kinh thôn tiên; Kinh tại Isigili (Isigili Sutta, 仙吞經, Tiên thôn kinh), M. iii 68; <https://suttacentral.net/mn116>
- MN.117. Đại Kinh bốn mươi; Kinh dài về bốn mươi (Mahācattārisaka Sutta, 大四十經, Đại tứ thập kinh), M. iii 71; <https://suttacentral.net/mn117>
- MN.118. Kinh nhập tức xuất tức niệm; Kinh chánh niệm về hơi thở ra vào (Ānāpānassati Sutta, 入出息念經, Nhập xuất tức niệm kinh), M. iii 78; <https://suttacentral.net/mn118>
- MN.119. Kinh thân hành niệm; Kinh chánh niệm về thân thể (Kāyagatāsati Sutta, 身行念經, Thân hành niệm kinh), M. iii 88; <https://suttacentral.net/mn119>
- MN.120. Kinh hành sanh; Kinh sanh ra bằng lựa chọn (Saṅkhārupapatti Sutta, 行生經, Hành sinh kinh), M. iii 99; <https://suttacentral.net/mn120>
- MN.121. Kinh tiểu không; Kinh ngắn về tính không (Cūlasuññata Sutta, 空性小經, Không tính tiểu kinh), M. iii 104; <https://suttacentral.net/mn121>
- MN.122. Kinh đại không; Kinh dài về tính không (Mahāsuññata Sutta, 空性大經, Không tính đại kinh), M. iii 109; <https://suttacentral.net/mn122>
- MN.123. Kinh hy hữu vị tăng hữu pháp; Kinh hiếm có và chưa từng có (Acchariyaabbhuta Sutta, 稀有未曾有法經, Hi hữu vị tăng hữu pháp kinh), M. iii 118; <https://suttacentral.net/mn123>
- MN.124. Kinh Bạc-câu-la; Kinh Bākula (Bākula Sutta, 薄拘羅經, Bạc-câu-la kinh), M. iii 124; <https://suttacentral.net/mn124>
- MN.125. Kinh điều ngự địa; Kinh cảnh giới điều phục (Dantabhūmi Sutta, 調御地經, Điều ngự địa kinh), M. iii 128; <https://suttacentral.net/mn125>
- MN.126. Kinh Phù-di; Kinh Bhūmija (Bhūmija Sutta, 浮彌經, Phù-di kinh), M. iii 138; <https://suttacentral.net/mn126>
- MN.127. Kinh A-na-luật; Kinh Anuruddha (Anuruddha Sutta, 阿那律經, A-na-luật kinh), M. iii 144; <https://suttacentral.net/mn127>
- MN.128. Kinh tùy phiền não; Kinh phiền não phụ (Upakkilesa Sutta, 隨煩惱經, Tùy phiền não kinh), M. iii 152; <https://suttacentral.net/mn128>

- MN.129. Kinh hiền ngu; Kinh người trí và người ngu (*Bālapandita Sutta*, 賢愚經, Hiền ngu kinh), M. iii 163; <https://suttacentral.net/mn129>
- MN.130. Kinh thiên sứ (*Devadūta Sutta*, 天使經, Thiên sứ kinh), M. iii 178; <https://suttacentral.net/mn130>
- MN.131. Kinh nhất dạ hiền giả; Kinh người trí trong một đêm (*Bhaddekaratta Sutta*, 一夜賢者經, Nhất dạ hiền giả kinh), M. iii 187; <https://suttacentral.net/mn131>
- MN.132. Kinh A-nan nhất dạ hiền giả; Kinh Ānanda người trí trong một đêm (*Ānandabhaddekaratta Sutta*, 阿難一夜賢者經, A-nan nhất dạ hiền giả kinh), M. iii 189; <https://suttacentral.net/mn132>
- MN.133. Kinh Đại Ca-chiên-diên nhất dạ hiền giả; Kinh Đại Ca-chiên-diên người trí trong một đêm (*Mahākaccānabhaddekaratta Sutta*, 大迦旃延一夜賢者經, Đại Ca-chiên-diên nhất dạ hiền giả kinh), M. iii 192; <https://suttacentral.net/mn133>
- MN.134. Kinh Lomasakaṅgiya nhất dạ hiền giả; Kinh Lomasakaṅgiya người trí trong một đêm (*Lomasakaṅgiyabhaddekaratta Sutta*, 盧夷強耆一夜賢者經, Lu-di-cường-kỳ nhất dạ hiền giả kinh), M. iii 199; <https://suttacentral.net/mn134>
- MN.135. Tiểu Kinh nghiệp phân biệt; Kinh ngắn về phân tích nghiệp (*Cūlakammavibhaṅga Sutta*, 小業分別經, Tiểu nghiệp phân biệt kinh), M. iii 202; <https://suttacentral.net/mn135>
- MN.136. Đại Kinh nghiệp phân biệt; Kinh dài về phân tích nghiệp (*Mahākammavibhaṅga Sutta*, 大業分別經, Đại nghiệp phân biệt kinh), M. iii 207; <https://suttacentral.net/mn136>
- MN.137. Kinh phân biệt sáu xứ (*Salāyatanavibhaṅga Sutta*, 六處分別經, Lục xứ phân biệt kinh), M. iii 215; <https://suttacentral.net/mn137>
- MN.138. Kinh tổng thuyết và biệt thuyết; Kinh phân tích chung và riêng (*Uddesavibhaṅga Sutta*, 總說分別經, Tổng thuyết phân biệt kinh), M. iii 223; <https://suttacentral.net/mn138>
- MN.139. Kinh vô tránh phân biệt; Kinh phân tích không tranh luận (*Araṇavibhaṅga Sutta*, 無諍分別經, Vô tránh phân biệt kinh), M. iii 230; <https://suttacentral.net/mn139>
- MN.140. Kinh giới phân biệt; Kinh phân tích các yếu tố (*Dhātuvibhaṅga Sutta*, 界分別經, Giới phân biệt kinh), M. iii 237; <https://suttacentral.net/mn140>

- MN.141. Kinh phân tích sự thật; Kinh phân tích chân lý (*Saccavibhaṅga Sutta*, 諦分別經, Để phân biệt kinh), M. iii 248; <https://suttacentral.net/mn141>
- MN.142. Kinh phân tích cúng dường; Kinh phân tích bố thí (*Dakkhiṇāvibhaṅga Sutta*, 施分別經, Thứ phân biệt kinh), M. iii 253; <https://suttacentral.net/mn142>
- MN.143. Kinh giáo giới Cấp Cô Độc; Kinh khuyên dạy Anāthapiṇḍika (*Anāthapiṇḍikovāda Sutta*, 教給孤獨經, Giáo Cấp Cô Độc kinh), M. iii 258; <https://suttacentral.net/mn143>
- MN.144. Kinh giáo giới Channa; Kinh khuyên dạy Channa (*Channovāda Sutta*, 教闍陀經, Giáo Xiển-đà kinh), M. iii 263; <https://suttacentral.net/mn144>
- MN.145. Kinh giáo giới Phú-lâu-na; Kinh khuyên dạy Puṇṇa (*Puṇṇovāda Sutta*, 教富樓那經, Giáo Phú-lâu-na kinh), M. iii 267; <https://suttacentral.net/mn145>
- MN.146. Kinh giáo giới Nandaka; Kinh khuyên dạy Nandaka (*Nandakovāda Sutta*, 教難陀迦經, Giáo Nan-đà-ca kinh), M. iii 270; <https://suttacentral.net/mn146>
- MN.147. Tiểu Kinh giáo giới La-hầu-la; Kinh ngăn về khuyên dạy Rāhula (*Cūḷarāhulovāda Sutta*, 教羅睺羅小經, Giáo La-hầu-la tiểu kinh), M. iii 277; <https://suttacentral.net/mn147>
- MN.148. Kinh sáu sáu (*Chachakka Sutta*, 六六經, Lục lục kinh), M. iii 280; <https://suttacentral.net/mn148>
- MN.149. Đại Kinh sáu xứ; Kinh dài về sáu sáu (*Mahāsaḷāyatānika Sutta*, 大六處經, Đại lục xứ kinh), M. iii 287; <https://suttacentral.net/mn149>
- MN.150. Kinh nói cho dân chúng Nagaravinda; Kinh giảng cho dân Nagaravinda (*Nagaravindeyya Sutta*, 頻頭城經, Tần-đầu thành kinh), M. iii 290; <https://suttacentral.net/mn150>
- MN.151. Kinh khát thực thanh tịnh (*Piṇḍapātapārisuddhi Sutta*, 乞食清淨經, Khất thực thanh tịnh kinh), M. iii 293; <https://suttacentral.net/mn151>
- MN.152. Kinh căn tu tập; Kinh tu tập các giác quan (*Indriyabhāvanā Sutta*, 根修習經, Căn tu tập kinh), M. iii 298; <https://suttacentral.net/mn152>

DẪN LUẬN KINH TRƯỜNG BỘ

I. GIỚI THIỆU TỔNG QUAN

Kinh Trường bộ (P. *Dīgha Nikāya*, H. 長部經) là bộ đầu tiên trong năm bộ kinh Pāli (*Pāli Nikāya*) của Phật giáo Thượng Tọa bộ (*Theravāda*); là tuyển tập 34 kinh dài (*The Long Discourses*) trong Kinh tạng Pāli (*Sutta Piṭaka*), tương ứng với 30 bài *Trường A-hàm kinh* (S. *Dīrgha Āgama*, H. 長阿含經). Khái niệm “trường” (*dīgha*, 長) có nghĩa đen là “dài” về số lượng chữ của từng bài kinh trong bộ này. Về tổng số trang, *Kinh Trường bộ* có số trang ít nhất trong 5 bộ kinh Pāli.

Kinh Trường bộ nhiều hơn *Trường A-hàm kinh* trong văn học Hán tạng của phái Dharmaguptaka (Pháp Tạng bộ) 4 bài kinh, vốn là bộ đầu tiên trong *Đại Chánh tân tu Đại tạng kinh* (大正新脩大藏經, *Taishō edition*). Có 6 kinh trong *Kinh Trường bộ* có nội dung trùng lặp hoặc vì quan điểm khác biệt về phương pháp tu tập, nên không có kinh tương ứng trong *Trường A-hàm kinh*, gồm: *Kinh Mahāli* (*Mahāli Sutta*, số 6); *Kinh Jāliya* (*Jāliya Sutta*, số 7); *Kinh Subha* (*Subha Sutta*, số 10); *Kinh Đại niệm xứ* (*Mahāsatiṭṭhāna Sutta*, số 22); *Kinh Tướng* (*Lakkhaṇa Sutta*, số 30), và *Kinh A-sá-nang-chi* (*Āṭānāṭiya Sutta*, số 32).

Kinh Trường bộ và *Trường A-hàm kinh* có một số điểm dị biệt về thứ tự các bài kinh, cách đặt tựa đề kinh, các khái niệm và nội dung từng bài kinh.

Về nội dung, *Kinh Trường bộ* tường thuật về các đối thoại liên tôn giáo và triết học giữa đức Phật với các đạo sĩ Sa-môn và Bà-la-môn đương thời, thông qua đó, giúp chúng ta hình dung được các phong trào tôn

giáo và triết học thời Phật; đồng thời, cho thấy triết học thực tiễn của đạo Phật vượt lên trên các tôn giáo hữu thần và vô thần thời đức Phật.

Về phân loại, *Kinh Trường bộ* được chia thành 3 phẩm (*vagga*):

(i) **Phẩm Giới uân** (*Silakkhandhavagga*) gồm 13 bài kinh nói về đạo đức (*sīla*) chuẩn mực và thanh cao.

(ii) **Phẩm Đại** (*Mahāvagga*) gồm 10 bài kinh nói về cuộc đời đức Phật và một số giáo pháp căn bản.

(iii) **Phẩm Pāthika** (*Pāthikavagga*) gồm 11 bài kinh giới thiệu về vũ trụ luận, cách tu của ngoại đạo, trách nhiệm gia đình, xã hội và tâm linh.

Về bản dịch tiếng Anh, hiện có 3 bản dịch Anh ngữ hoàn chỉnh và một số bản trích dịch. Quyển *Dialogues of the Buddha* (Đối thoại của đức Phật) do T.W. Rhys Davids và C.A.F. Rhys Davids dịch, 3 quyển, NXB. Pali Text Society, năm 1899-1921 là bản dịch sớm nhất. Bản dịch của Maurice Walshe với tựa đề: *The Long Discourses of the Buddha: A Translation of the Dīgha Nikāya* (Các bài kinh dài của đức Phật: Bản dịch Kinh Trường bộ) do NXB. Wisdom Publications, Boston, năm 1987; tựa gốc trong bản tiếng Anh là: *Thus Have I Heard* (Tôi nghe như vậy). Bản dịch của Bhikkhu Sujato có tựa đề: *The Long Discourses* (Các bài kinh dài), xuất bản năm 2018 dưới dạng E-book (gồm Epub, Kindle, PDF, MS Word) miễn phí tại trang SuttaCentral (www.suttacentral.net).

Ngoài ra, còn có các quyển trích dịch gồm: *Long Discourses of the Buddha* (Các bài kinh dài của đức Phật) do A. A. G. Bennett dịch và ấn hành tại Bombay năm 1958 gồm các kinh 1-16. Tác phẩm *The Buddha's Philosophy of Man: Early Indian Buddhist Dialogues* (Triết học về con người của đức Phật: Các cuộc đối thoại của Phật giáo Ấn Độ thời kỳ đầu) do Rhys Davids tuyển dịch và Trevor Ling biên tập, NXB. Everyman, London, chọn dịch 10 kinh gồm các kinh số 2, 4, 5, 9, 12, 16, 22, 25, 27, 31. Quyển *Ten Suttas from Dīgha Nikāya* (Mười kinh dài trong Kinh Trường bộ) do Burma Piṭaka Association ấn hành tại Rangoon, 1985, gồm các kinh 1, 2, 9, 15, 16, 22, 26, 28, 29, 31.

Tại Việt Nam, bản dịch của Trưởng lão Hòa thượng Thích Minh Châu với tựa đề *Kinh Trường bộ*, xuất bản 3 lần mới trọn bộ. Lần thứ nhất vào năm 1965 với 3 kinh đầu, lần thứ hai vào năm 1967 với 10 kinh (4-13), lần thứ ba vào năm 1972 với 21 kinh (14-34) chia thành 2 tập. Như vậy, *Kinh Trường bộ* trong giai đoạn đầu gồm 4 tập. Từ năm 1991 đến nay,

bộ này được tái bản nhiều lần, 2 tập rồi 1 tập. Bản dịch này của Trường lão Hòa thượng Thích Minh Châu được xem là bản dịch trung thành với nguyên tác Pāli, góp phần làm thay đổi tích cực hệ thống Phật học tại Việt Nam trong hơn bảy thập niên qua.

II. KHÁI QUÁT NỘI DUNG

A. Phẩm Giới uẩn (*Sīlakkhandhavagga*)

1. Kinh Phạm võng (*P. Brahmajāla Sutta*, H. 梵網經, “Tám lưới của Phạm thiên”) tương đương *Phạm động kinh*.¹ Nhân vì hai thầy trò du sĩ ngoại đạo có quan điểm trái ngược, người thầy là Suppiya dùng nhiều lời chỉ trích đức Phật, trong khi đệ tử là Brahmadata lại dùng nhiều lời tán thán, đức Phật đã dạy cách ứng xử thân nhiên trước lời thị phi, đồng thời giới thiệu ba cấp giới hạnh: Giới hạnh nhỏ, giới hạnh vừa, giới hạnh lớn. Ngoài ra, đức Phật phê bình và dạy cách chuyển hóa 62 kiến chấp gồm 18 kiến chấp về quá khứ (Thường trú luận, Vô thường luận, Thế giới hữu biên hay vô biên, Thuyết ngụy biện và Vô nhân luận) và 44 kiến chấp về tương lai (gồm Hữu tướng luận, Vô tướng luận, Phi hữu tướng phi vô tướng luận, Đoạn diệt luận, Hiện tại Niết-bàn luận).

2. Kinh Sa-môn quả (*P. Sāmaññaphala Sutta*, H. 沙門果經) tương đương kinh cùng tên trong bộ *Trường A-hàm*.² Nhân dịp Vua Ajātasattu nhờ đức Phật cứu độ về tội giết cha, đức Phật giải thích tác hại tà thuyết của sáu ngoại Đạo sư: (i) Thuyết Không có nghiệp báo của Pūraṇa Kassapa; (ii) Thuyết Luân hồi tịnh hóa của Makkhali Gosāla; (iii) Thuyết Đoạn diệt của Ajita Kesakambala; (iv) Thuyết Bảy thân bất hoại của Pakudha Kaccāyana; (v) Thuyết Lỏa thể với bốn cấm giới của Nigaṇṭha Nāṭaputta; (vi) Thuyết Ngụy biện của Saṅjaya Belatṭhaputta. Đồng thời, đức Phật giải thích về các công đức của bậc chân tu: Được kính nể, tăng trưởng đạo đức, làm chủ giác quan, chánh niệm tỉnh giác, thiếu dục tri

¹ 梵動經 (T.01. 0001.21. 0088b12). Tham chiếu: *Phạm võng lục thập nhị kiến kinh 梵網六十二見經* (T.01. 0021. 0264a20); *Xá-lợi-phất A-tỳ-đàm luận 舍利弗阿毘曇論* (T.28. 1548.19. 0656b19).

² 沙門果經 (T.01. 0001.27. 0107a20). Tham chiếu: *Tịch chí quả kinh 寂志果經* (T.01. 0022. 0270c27); *Tăng. tăng* (T.02. 0125.43.7. 0762a07); *Tạp. tạp* (T.02. 0099.154. 0043c21); *Tạp. tạp* (T.02. 0099.155. 0044a01); *Tạp. tạp* (T.02. 0099.156. 0044a11); *Tạp. tạp* (T.02. 0099.157-160. 0044a22-b11); *Tạp. tạp* (T.02. 0099.161. 0044b16); *Tạp. tạp* (T.02. 0099.162. 0044b29); *Tạp. tạp* (T.02. 0099.163. 0044c12); *Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ-nại-da 根本說一切有部毘奈耶* (T.23. 1442.13. 0692b01).

túc, dứt năm trói buộc tâm, chứng đắc bốn thiên, thành tựu trí tuệ, đạt được các thần thông và giải thoát tri kiến.

3. Kinh Ambaṭṭha (A-ma-trú) (P. *Ambaṭṭha Sutta*, H. 阿摩晝經) tương đương kinh cùng tên trong bộ *Trường A-hàm*.³ Trước thái độ cao ngạo về huyết thống của Ambaṭṭha, đức Phật truy nguồn gốc mẹ của Ambaṭṭha là nữ tỳ của dòng họ Sākya. Phủ định giai cấp, đức Phật khẳng định rằng người nào có giới hạnh và trí tuệ đầy đủ sẽ trở thành tối thắng giữa loài người. Nhân đó, đức Phật giảng về Tứ diệu đế, bố thí, sống đạo đức, quả phước ở các cõi trời.

4. Kinh Chủng Đức (P. *Soṇaḍaṇḍa Sutta*, H. 種德經) tương đương kinh cùng tên trong bộ *Trường A-hàm*.⁴ Nhân dịp các Bà-la-môn cao ngạo rằng mình là người có huyết thống thuần khiết bảy đời, thông hiểu ba bộ Vệ-đà, giỏi thần chú, tướng mạo đoan trang, đầy đủ đức hạnh, sáng suốt trí tuệ, đức Phật cho rằng trí tuệ và đạo đức làm cho con người trở nên tối thắng, chứ không phải giai cấp và huyết thống. Nơi nào có trí tuệ, nơi ấy có đạo đức. Theo đức Phật, người xứng danh Bà-la-môn phải là người thành tựu trí tuệ, đạo đức.

5. Kinh Cứu-la-đàn-đầu (P. *Kūṭadanta Sutta*, H. 究羅檀頭經) tương đương kinh cùng tên trong bộ *Trường A-hàm*.⁵ Trái với các lễ tế đàn của Bà-la-môn: Đâm máu, chặt cây, phạt nô tỳ... đức Phật dạy tế đàn cao quý bằng cách cúng dường người đạo đức, xây dựng tự viện, quy ngưỡng Tam bảo, giữ năm đạo đức, chứng đắc bốn thiên và giúp người thấy và sống với chân lý. Để chấm dứt các tệ nạn, làm cho xã hội an bình, đức Phật cho rằng hình phạt không phải là giải pháp, mà chính là việc hỗ trợ nhân dân đúng thời, đúng cách.

6. Kinh Mahāli (P. *Mahāli Sutta*, H. 摩訶梨經) không có bản tương đương trong bộ *Trường A-hàm*. Thay vì các Bà-la-môn bị vướng kẹt vào thiên sắc, thiên âm và tranh luận vô ích về thân thể, về quan điểm “tâm thức là một hay khác”; đức Phật dạy con đường kết thúc khổ đau bằng cách chuyên tu đạo đức qua ba cấp (tiểu giới, trung giới, đại giới), đạt bốn cấp thiên định, phát triển trí tuệ, hướng đến sự kết thúc các khổ đau.

³ 阿摩晝經 (T.01. 0001.20. 0082a06). Tham chiếu: *Phật khai giải Phạm chí A-bạt kinh 佛開解梵志阿毘經* (T.01. 0020. 0259c04).

⁴ 種德經 (T.01. 0001.22. 0094a18).

⁵ 究羅檀頭經 (T.01. 0001.23. 0096a16).

7. Kinh Jāliya (P. *Jāliya Sutta*, H. 闍利經) không có bản tương đương trong bộ Trường A-hàm. Nhân dịp hai vị xuất gia thảo luận về thân và tâm là đồng nhất hay dị biệt, đức Phật hướng dẫn cách phát triển trí tuệ trên nền tảng bốn chân lý Thánh để vượt qua mọi khổ đau.

8. Kinh Ca-diếp Sư tử hống (P. *Kassapasihanāda Sutta*, H. 迦叶狮子吼經) tương đương Lōa hình Phạm chí kinh.⁶ Ngoài việc chứng minh tác hại của tu khổ hạnh ép xác của đạo Bà-la-môn, đức Phật dạy hạnh tu khó làm, bao gồm phát triển tâm từ bi, giữ đầy đủ các điều đạo đức nhỏ, vừa và lớn, làm chủ các giác quan, giải thoát các trói buộc bằng trí tuệ và chứng đạt bốn thiền nhằm vượt qua các khổ đau.

9. Kinh Potṭhapāda (Bổ-tra-bà-lâu) (P. *Potṭhapāda Sutta*, H. 布吒婆楼經) tương đương bài kinh cùng tựa đề trong bộ Trường A-hàm.⁷ Kinh này dạy cách chấm dứt các tạp tưởng bằng phương pháp sống đạo đức, tu tập thiền định, phát triển trí tuệ để vượt qua ba hình thái: Chấp ngã qua hình tướng, chấp ngã qua các đặc điểm thân, chấp ngã quá khứ và tương lai. Không nên mất thời giờ cho các câu chuyện siêu hình, hãy siêng tu bốn chân lý Thánh để giác ngộ và giải thoát.

10. Kinh Subha (Tu-bà) (P. *Subha Sutta*, H. 須婆經) không có kinh tương đương trong bộ Trường A-hàm, được Tôn giả Ānanda giảng sau khi đức Phật nhập Niết-bàn, nhấn mạnh tầm quan trọng của việc tu tập đạo đức, thiền định và trí tuệ.

11. Kinh Kevaddha (Kiên Cố) (P. *Kevaddha Sutta*, H. 堅固經) tương đương bài kinh cùng tên trong bộ Trường A-hàm.⁸ Thấy sự nguy hiểm và mặt trái của việc biểu diễn các thần thông biến hóa, đức Phật đề cao “giáo hóa thần thông” tức “giáo dục là phép mầu” chuyển hóa khổ đau bằng cách giáo dục đạo đức và thiền định để chấm dứt năm trói buộc tâm, trải nghiệm tâm thư thối, hoan hỷ, khinh an, lạc thọ, định tĩnh. Đồng thời, đức Phật khẳng định Thượng đế không có thật, nếu có thì Thượng đế không phải là đấng Toàn trí, Toàn năng và Toàn bi.

12. Kinh Lohicca (Lộ-già) (P. *Lohicca Sutta*, H. 露遮經) tương đương bài kinh cùng tựa đề trong bộ Trường A-hàm.⁸ Khi được hỏi tại sao nhiều Sa-môn và Bà-la-môn đạt thiện pháp nhưng ích kỷ, không giáo

⁶ 裸形梵志經 (T.01.0001.25.0102c25).

⁷ 布吒婆楼經 (T.01.0001.28.0109c22). ⁸ 堅固經 (T.01.0001.24.0101b14).

⁸ 露遮經 (T.01.0001.29.0112c20).

huấn tha nhân, đức Phật phê phán 3 loại Đạo sư: (i) Không tự giác, không giác tha; (ii) Không tự giác nhưng giác tha; (iii) Tự giác nhưng không giác tha. Đồng thời, đức Phật đề cao hạng Đạo sư “tự giác và giác tha”, gồm tu đạo đức thanh cao, thực tập bốn thiền, tháo mở các trói buộc tâm, tinh tấn truyền bá Chánh pháp để giúp mọi người được lợi ích và an vui.

13. Kinh Tam minh (P. *Tevijja Sutta*, H. 三明經) tương đương bài kinh cùng tựa đề trong bộ *Trường A-hàm*.⁹ Nhân hai vị Bà-la-môn tranh luận về việc cộng trú ở cõi trời Phạm thiên, đức Phật khẳng định rằng các Bà-la-môn còn dục ái, hận tâm, sân tâm và nhiễm tâm không thể nào cộng trú ở cõi trời Phạm thiên được, bởi nơi đây đã vắng mặt hoàn toàn các uế trước này. Ngược lại, một vị Tỳ-kheo đoạn trừ sạch năm triền cái, an trú biến mãn với tâm có từ, bi, hỷ, xả có thể cộng trú ở cõi trời Phạm thiên. Theo đó, đức Phật khích lệ đại chúng tu tập bốn tâm vô lượng gồm từ, bi, hỷ, xả; kết thúc năm trói buộc tâm, vượt qua năm dục lạc để có được an lạc bây giờ và tại đây.

B. Phẩm Đại (*Mahāvagga*)

14. Kinh Đại bản (P. *Mahāpadāna Sutta*, H. 大本經) tương đương bài kinh cùng tựa đề trong bộ *Trường A-hàm*.¹⁰ Kinh này kể các tích truyện về sáu vị Phật quá khứ trước Phật Thích-ca gồm: Cách sinh đứng, có 32 tướng Đại nhân, xuất gia vì lý tưởng, khuyến khích tu tập đạo đức và thiền định, thuyết pháp phù hợp căn tính, truyền bá bốn sự thật vì lòng thương tưởng đời, mang lại hạnh phúc cho mọi người.

15. Kinh Đại duyên (P. *Mahānidāna Sutta*, H. 大緣經) tương đương Đại duyên phương tiện kinh.¹¹ Trong kinh này, đức Phật dạy rõ sự hỗ tương của chín nhân duyên căn bản gồm: Thức, danh sắc, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử theo hai chiều thuận và nghịch. Chính chín mắc

⁹ 三明經 (T.01. 0001.26. 0104c17).

¹⁰ 大本經 (T.01. 0001.01. 0001b11). Tham chiếu: *Phật thuyết Thất Phật kinh* 佛說七佛經 (T.01. 0002. 0150a03); *Tỳ-bà-thi Phật kinh* 毘婆尸佛經 (T.01. 0003. 0154b05); *Thất Phật phụ mẫu tánh tự kinh* 七佛父母姓字經 (T.01. 0004. 0159a27); *La-ma kinh* 羅摩經 (T.01. 0026.204. 0775c07); *Tăng. tăng* (T.02. 0125.19.1. 0593a24); *Tăng. tăng* (T.02. 0125.48.4. 0790a07); *Pháp tập yếu tụng kinh, Như Lai phẩm* 法集要頌經如來品 (T.04. 0213.21. 0787b22).

¹¹ 大緣方便經 (T.01. 0001.13. 0060a29). Tham chiếu: *Đại nhân kinh* 大因經 (T.01. 0026.97. 0578b07); *Phật thuyết Nhân bốn dục sanh kinh* 佛說人本欲生經 (T.01. 0014. 0241c23); *Phật thuyết Đại sanh nghĩa kinh* 佛說大生義經 (T.01. 0052. 0844b09); *A-tỳ-đạt-ma Tập dị môn túc luận* 阿毘達磨集異門足論 (T.26. 1536.18. 0440c23).

xích sự sống này khiến người thiếu trí làm việc bất thiện, chịu khổ đau trong vòng luân hồi. Bài kinh còn nêu các quan niệm ngã chấp sai lầm, bày trí xứ của thức, và việc tu tập giải thoát qua tám cách khác nhau.

16. Kinh Đại Bát-niết-bàn (P. *Mahāparinibbāna Sutta*, H. 大般涅槃經) tương đương với *Du hành kinh*.¹² Trước lúc nhập Niết-bàn, đức Phật ôn lại những giáo pháp căn bản: Bày sức mạnh của quốc gia và Tăng đoàn, bày tài sản Thánh, bày yếu tố giác ngộ, bày pháp quán tưởng dứt trừ khổ đau, sáu yếu tố hòa hợp, vai trò của Giới - Định - Tuệ, năm nguy hiểm do phạm giới, Tứ Thánh đế, cảnh giới tái sinh, tin sâu Tam bảo, tu chánh niệm, phát tâm cúng dường, không có mật pháp và thành tựu tám giải thoát.

17. Kinh Đại Thiện Kiến Vương (P. *Mahāsudassana Sutta*, H. 大善見王經).¹³ Đức Phật giải thích lý do chọn Kusinārā làm nơi xả bỏ thân tứ đại như truyền thống nhập Niết-bàn của chư Phật quá khứ. Đồng thời, đức Phật kể về kiếp quá khứ của Ngài làm Vua Đại Thiện Kiến thích bố thí, không bóc lột chư hầu, xây dựng Chánh pháp khắp đất nước, dứt dục vọng, sân hận, não hại; tu từ, bi, hỷ, xả, chứng đắc bốn thiên, an nhiên trong sinh tử.

18. Kinh Xà-ni-sa (P. *Janavasabha Sutta*, H. 闍尼沙經) tương đương bài kinh cùng tựa đề trong *Trường A-hàm kinh*.¹⁴ Vua Bimbisāra (Tân-bà-sa-la) tái sinh vào cõi trời Cātummahārājika (Tứ Thiên Vương), khen ngợi giáo pháp Phật có khả năng giúp người tu tái sinh thiên giới, hưởng các phước báu to lớn. Tại cõi trời, tiếp tục phát triển thiện dục, tinh tấn, thiên định, tu tâm; tu bốn chánh niệm, tám chánh đạo và truyền bá Phật pháp, mở cửa bất tử cho con người.

¹² 遊行經 (T.01. 0001.02. 0011a07). Tham chiếu: *Phật Bát-nê-hoàn kinh* 佛般泥洹經 (T.01. 0005. 0160b05); *Bát-nê-hoàn kinh* 般泥洹經 (T.01. 0006. 0176a02); *Đại Bát-niết-bàn kinh* 大般涅槃經 (T.01. 0007. 0191b02); *Địa động kinh* 地動經 (T.01. 0026.36. 0477b23); *Tăng. tăng* (T.02. 0125.28.5. 0652b13); *Tăng. tăng* (T.02. 0125.42.5. 0753c11); *Xuất diệu kinh*, *Thủy phẩm* 出曜經水品 (T.04. 0212.18. 0706c07); *Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ-nại-da tạp sự* 根本說一切有部毘奈耶雜事 (T.24. 1451.35. 0382b29).

¹³ Tham chiếu: *Du hành kinh* 遊行經 (T.01. 0001.02. 0011a07); *Đại Thiện Kiến Vương kinh* 大善見王經 (T.01. 0026.68. 0515b03); *Phật Bát-nê-hoàn kinh* 佛般泥洹經 (T.01. 0005. 0160b05); *Bát-nê-hoàn kinh* 般泥洹經 (T.01. 0006. 0176a02); *Đại Bát-niết-bàn kinh* 大般涅槃經 (T.01. 0007. 0191b02); *Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ-nại-da tạp sự* 根本說一切有部毘奈耶雜事 (T.24. 1451.37. 0393a01).

¹⁴ 闍尼沙經 (T.01. 0001.04. 0034b05). Tham chiếu: *Phật thuyết Nhân tiên kinh* 佛說人仙經 (T.01. 0009. 0213c22).

19. Kinh Đại Diễn Tôn (P. *Mahāgovinda Sutta*, H. 大典尊經) tương đương *Diễn Tôn kinh*.¹⁵ Kinh nói về kiếp trước của đức Phật làm Quốc sư Govinda. Sau khi giúp đất nước và nhân dân được giàu có, Govinda đi tu, bỏ lại tất cả lạc thú. Khi giác ngộ, Ngài truyền bá Bát chánh đạo, giúp mọi người giác ngộ và chứng Niết-bàn. Qua đó, đức Phật giải thích lý tưởng độ sinh vì thương đời, truyền bá giáo pháp với năm đặc điểm: Dạy đạo đức, chỉ đường Niết-bàn, sống chung hòa hợp, lời nói đi đôi việc làm, không cao ngạo.

20. Kinh Đại hội (P. *Mahāsamaya Sutta*, H. 大會經) tương đương bài kinh cùng tựa đề trong bộ *Trường A-hàm*.¹⁶ Chư thiên ở nhiều cõi giới đến thăm viếng, tán dương Phật, nghe chân lý và thực tập chuyển hóa theo hướng dẫn của Phật.

21. Kinh Đế-thích sở vấn (P. *Sakkapañha Sutta*, H. 帝釋所問經) tương đương *Thích-đề-hoàn-nhân vấn kinh*.¹⁷ Đức Phật phân tích mắc xích khổ đau từ hận thù, ganh ghét, bõn xèn, ưa ghét; hai mặt của hỷ, ưu và xả; sự dị biệt tôn giáo là do khác nhau về bản chất, nguyên nhân ra đời, mục đích phụng sự. Đồng thời, đức Phật dạy về lợi ích của tâm không còn hận thù và giá trị của nghe và thực tập Chánh pháp.

22. Kinh Đại niệm xứ (P. *Mahāsatipatṭhāna Sutta*, H. 大念處經) tương đương *Niệm xứ kinh*¹⁸ trong bộ *Trung A-hàm*. Phật dạy phương thức quán sát và làm chủ để đạt chánh niệm, tinh thức: (i) Làm chủ hơi thở và sự vận động của thân; thân thể được cấu tạo bởi đất, nước, lửa, gió nên vô thường và nhờ uế; quán 9 giai đoạn tử thi để không chấp thân; (ii) Cảm giác hạnh phúc, khổ đau và trung tính đối với thân, tâm; (iii) Tám cặp đặc tính của tâm gồm tham - không tham, sân - không sân, si - không si, tập trung - tán loạn, quảng đại - nhỏ nhoi, hữu hạn - vô hạn, định -

¹⁵ 典尊經 (T.01. 0001.03. 0030b10). Tham chiếu: *Phật thuyết Đại Kiên Cố Bà-la-môn duyên khởi kinh* 佛說大堅固婆羅門緣起經 (T.01. 0008. 0207c18).

¹⁶ 大會經 (T.01. 0001.19. 0079b02). Tham chiếu: *Phật thuyết Đại tam-ma-nhạ kinh* 佛說大三摩惹經 (T.01. 0019. 0258a10); *Tạp. 雜* (T.02. 0099.1192. 0323a12); *Biệt Tạp. 別雜* (T.02. 0100.105. 0411a24).

¹⁷ 釋提桓因問經 (T.01. 0001.14. 0062b29). Tham chiếu: *Thích vấn kinh* 釋問經 (T.01. 0026.134. 0632c27); *Phật thuyết Đế-thích sở vấn kinh* 佛說帝釋所問經 (T.01. 0015. 0246b03); *Phật thuyết Đế-thích vấn sự duyên kinh* 佛說帝釋問事緣經 thuộc *Tạp Bảo tạng kinh* 雜寶藏經 (T.04. 0203.73. 0476a17).

¹⁸ 念處經 (T.01. 0026.98. 0582b07). Tham chiếu: *Phân biệt Thánh đế kinh* 分別聖諦經 (T.01. 0026.31. 0467a28); *Niệm thân kinh* 念身經 (T.01. 0026.81. 0554c10); *Phật thuyết Tứ đế kinh* 佛說四諦經 (T.01. 0032. 0814b08).

không định, giải thoát - trói buộc; (iv) Pháp: Cắt đứt năm trói buộc tâm, không chấp năm uẩn, sáu giác quan và sáu đối tượng giác quan. Đồng thời tu bảy yếu tố giác ngộ, bốn chân lý để kết thúc khổ đau.

23. Kinh Tệ-túc (P. *Pāyāsi Sutta*, H. 弊宿經) tương đương bài kinh cùng tựa đề trong bộ *Trường A-hàm*.¹⁹ Kinh khắc họa cuộc đối thoại triết học về tái sinh giữa một cao Tăng và một vị vua hoài nghi. Một số dụ ngôn được sử dụng trong kinh này nhằm chứng minh sự thật rằng “chết không phải là hết”, thông qua đó, giáo dục mọi người tin sâu nhân quả, chịu trách nhiệm về những gì mình làm, sống đời đạo đức thanh cao để hưởng an vui và hạnh phúc ở hiện tại và tương lai.

C. Phẩm Pāthika (*Pāthikavagga*)

24. Kinh Ba-lê (P. *Pāthika Sutta*, H. 波梨經) tương đương *A-nậu-di kinh*.²¹ Nhân sự kiện một Tăng sĩ bỏ tu vì thất vọng đức Phật không thi thố thần thông, không giải thích về nguồn gốc thế giới, đức Phật phân tích việc cho rằng thế giới này được hình thành bởi Thượng đế (chủ nghĩa duy thần), bởi vật chất (chủ nghĩa duy vật), do tâm tạo ra (chủ nghĩa duy tâm) và do sự ngẫu nhiên (ngẫu nhiên luận). Đức Phật khẳng định vai trò của giáo hóa chính là thần thông; thay vì biểu diễn thần thông, kêu gọi mọi người truyền bá Chánh pháp, giúp cuộc đời kết thúc khổ đau.

25. Kinh Ưu-đàm-bà-la Sư tử吼 (P. *Udumbarikā Sihanāda Sutta*, H. 優曇婆羅獅子吼經) tương đương *Tán-đà-na kinh*.²⁰ Kinh mô tả cuộc đối thoại tôn giáo. Đức Phật không quan tâm đến việc cải đạo người khác theo mình mà tập trung vào việc dẫn dắt mọi người kết thúc khổ đau, bất luận họ là ai, theo đạo nào, làm gì trong xã hội. Chánh tri kiến, đạo đức và tu thiền là phương pháp thực tập đưa đến dứt khổ, được vui.

26. Kinh Chuyển Luân Thánh Vương Sư tử吼 (P. *Cakkavatti Sihanāda Sutta*, H. 轉輪聖王獅子吼經) tương đương *Chuyển Luân Thánh Vương tu hành kinh*.²¹ Lấy kiếp quá khứ của bản thân làm ví dụ,

¹⁹ 弊宿經 (T.01. 0001.07. 0042b24). Tham chiếu: *Tỳ-tứ kinh* 婢肆經 (T.01. 0026.71. 0525a10); *Đại Chánh Cú Vương kinh* 大正句王經 (T.01. 0045. 0831a06). ²¹ 阿菟夷經 (T.01. 0001.15. 0066a09).

²⁰ 散陀那經 (T.01. 0001.08. 0047a17). Tham chiếu: *Ưu-đàm-bà-la kinh* 優曇婆羅經 (T.01. 0026.104. 0591b26); *Phật thuyết Ni-câu-đa Phạm chí kinh* 佛說尼拘陀梵志經 (T.01. 0011. 0222a19).

²¹ 轉輪聖王修行經 (T.01. 0001.06. 0039a21). Tham chiếu: *Chuyển Luân Vương kinh* 轉輪王經 (T.01. 0026.70. 0520b16).

đức Phật nói về nguyên nhân sụp đổ của dòng vua chúa trong quá khứ và sự suy thoái xã hội sau đó. Kinh dự đoán Phật Di-lặc sẽ ra đời trong những kiếp tương lai nhằm phục hưng đạo đức và mang lại hạnh phúc cho con người. Nhân đó, kinh này dạy kỹ năng tự nương tựa với tinh thần chánh niệm, tỉnh thức, kỷ luật trong tu học, không nương tựa bên ngoài. Thực tập Tứ niệm xứ là sự nương tựa cao quý vào Chánh pháp.

27. Kinh Khởi thế nhân bốn (P. *Aggañña Sutta*, H. 起世因本經) tương đương *Tiểu duyên kinh* trong bộ *Trường A-hàm*.²² Theo đức Phật, nguồn gốc sự sống không bắt đầu từ nguyên nhân khởi thủy là Thượng đế, vật chất hay tâm. Con người đầu tiên trên địa cầu chúng ta đang sống đến từ địa cầu khác. Khác với quan điểm Ấn giáo về xã hội giai cấp, đức Phật cho rằng con người chọn lựa nghề nghiệp, thể hiện quan điểm và cách sống của mình, tự tạo ra hạnh phúc hay khổ đau, giàu hay nghèo, cao hay thấp, quý hay tiện, không có định mệnh an bài. Lòng tham vô đáy của con người đã góp phần hủy hoại thiên nhiên.

28. Kinh Tự hoan hỷ (P. *Sampasādaniya Sutta*, H. 自歡喜經) tương đương bài kinh cùng tựa đề trong bộ *Trường A-hàm*.²³ Trước khi viên tịch tại Nālandā, Ngài Sāriputta đã tán dương giá trị Phật pháp, kêu gọi mọi người thực tập Bốn niệm xứ, Bốn chánh cần, Bốn như ý túc, Năm căn, Năm năng lực, Bảy giác ngộ, Tám chánh đạo... nhằm kết thúc khổ đau, trải nghiệm an lạc ngay trong đời sống hiện tại.

29. Kinh Thanh tịnh (P. *Pāsādika Sutta*, H. 清淨經) tương đương bài kinh cùng tựa đề trong bộ *Trường A-hàm*.²⁶ Nhân sự kiện tạ thế của Nigaṇṭha Nātaputta, lãnh tụ đạo Kỳ-na, đức Phật nhắc nhở các đệ tử cần sống có lý tưởng, đề cao tình huynh đệ và tinh thần hòa hợp, không tranh chấp, và để chứng Thánh quả, cần thực tập 37 yếu tố giác ngộ, đặc biệt tu bốn thiền và bốn chân lý Thánh. Các đệ tử nhiệt tâm truyền bá chân lý để Phật pháp soi sáng thế gian, giúp cuộc đời được an vui.

30. Kinh Tướng (P. *Lakkhaṇa Sutta*, H. 相經).²⁴ Chấp nhận văn hóa

²² 小緣經 (T.01. 0001.05. 0036b28). Tham chiếu: *Bà-la-bà đường kinh 婆羅婆堂經* (T.01. 0026.154. 0673b04); *Phật thuyết Bạch y kim tràng nhị Bà-la-môn duyên khởi kinh 佛說白衣金幢二婆羅門緣起經* (T.01. 0010. 0216b11).

²³ 自歡喜經 (T.01. 0001.18. 0076b24). Tham chiếu: *Phật thuyết Tín Phật công đức kinh 佛說信佛功德經* (T.01. 0018. 0255a11); *Tạp. 雜* (T.02. 0099.498. 0130c07). ²⁶ 清淨經 (T.01. 0001.17. 0072c12).

²⁴ Tham chiếu: *Tam thập nhị tướng kinh 三十二相經* (T.01. 0026.59. 0493a24).

nhân tướng tại Ấn Độ cổ đại, đức Phật khẳng định rằng 32 tướng Đại nhân là kết quả của sự gieo trồng nhân tốt trong các kiếp quá khứ. Người có 32 tướng Đại nhân, nếu làm chính trị sẽ trở thành Chuyển Luân Thánh Vương, nếu xuất gia sẽ trở thành bậc Giác Ngộ Tối Thượng.

31. Kinh Giáo thọ Thi-ca-la-việt (P. *Singālovāda Sutta*, H. 教授尸迦羅越經) tương đương *Thiện Sanh kinh*.²⁵ Giới thiệu 6 mối quan hệ xã hội. Về gia đình có: (i) Cha mẹ - con cái; (ii) Vợ - chồng; (iii) Bà con - thân quyến. Về giáo dục và nghề nghiệp có: (iv) Thầy cô giáo - học trò; (v) Chủ lao động - người lao động. Về tôn giáo có: (vi) Nhà tôn giáo - tín đồ. Mỗi bên được khuyên nên giữ gìn 5 trách nhiệm cao quý, góp phần xây dựng hạnh phúc gia đình, xã hội và tâm linh.

32. Kinh A-sá-nang-chi (P. *Āṭānāṭiya Sutta*, H. 阿吒曩胝經).²⁶ Đức Phật dạy bốn Thiên Vương, dạy-xoa, càn-thát-bà, cứu-bàn-trà về giới pháp, gồm không giết hại, không trộm cắp, không nói láo, không uống rượu; kính trọng Phật pháp; truyền bá chân lý; giúp mọi người an vui.

33. Kinh Phúng tụng (P. *Saṅgīti Sutta*, H. 諷誦經) tương đương *Chúng tập kinh*.²⁷ Nhân dịp chứng minh lễ khánh thành giảng đường mới tại nước Mạt-la, đức Phật khích lệ Ngài Sāriputta trùng tuyên 229 pháp số quan trọng, bắt đầu từ 1 pháp đến 10 pháp, tóm tắt chân lý Phật dạy, nhắc nhở mọi người thực tập, kết thúc khổ đau.

34. Kinh Thập thượng (P. *Dasuttara Sutta*, H. 十上經) tương đương bài kinh cùng tựa đề trong bộ *Trường A-hàm*.²⁸ Đức Phật khích lệ Ngài

²⁵ 善生經 (T.01. 0001.16. 0070a20). Tham chiếu: *Thiện Sanh kinh* 善生經 (T.01. 0026.135. 0638c06); *Phật thuyết Thi-ca-la-việt lục phương lễ kinh* 佛說尸迦羅越六方禮經 (T.01. 0016. 0250c11); *Thiện Sanh tử kinh* 善生子經 (T.01. 0017. 0252b06).

²⁶ Tham chiếu: *Tỳ-sa-môn Thiên Vương kinh* 毘沙門天王經 (T.21. 1244. 0215a03); *Phật thuyết Tỳ-sa-môn Thiên Vương kinh* 佛說毘沙門天王經 (T.21. 1245. 0217a03).

²⁷ 眾集經 (T.01. 0001.09. 0049b27). Kinh này còn gọi là *Đẳng tụng kinh* 等誦經, *Tăng-kỳ-đà kinh* 僧祇陀經. Tham chiếu: *Thập thượng kinh* 十上經 (T.01. 0001.10. 0052c17); *Phật thuyết Đại tập pháp môn kinh* 佛說大集法門經 (T.01. 0012. 0226c03); *Tâm uế kinh* 心穢經 (T.01. 0026.206. 0780b15); *Tăng. tăng* (T.02. 0125.37.1. 0708c11); *Tăng. tăng* (T.02. 0125.39.5. 0730c19); *Tăng. tăng* (T.02. 0125.44.1. 0764c20); *Tăng. tăng* (T.02. 0125.51.4. 0817a16).

²⁸ 十上經 (T.01. 0001.10. 0052c17). Tham chiếu: *Chúng tập kinh* 眾集經 (T.01. 0001.9. 0049b27); *Tăng nhất kinh* 增一經 (T.01. 0001.11. 0057b26); *Phật thuyết Đại tập pháp môn kinh* 佛說大集法門經 (T.01. 0012. 0226c03); *Trường A-hàm thập báo pháp kinh* 長阿含十報法經 (T.01. 0013. 0233b23); *Tâm uế kinh* 心穢經 (T.01. 0026.206. 0780b15); *Tăng. tăng* (T.02. 0125.37.5. 0712a09); *Tăng. tăng* (T.02. 0125.39.5. 0730c19); *Tăng. tăng* (T.02. 0125.51.4. 0817a16).

Sāriputta giảng 100 pháp số quan trọng, bắt đầu bằng số 1 và kết thúc ở số 10. Mỗi con số có 10 pháp số khác nhau, tóm tắt các học thuyết và hành trì quan trọng của đức Phật.

Bản *Kinh Trường bộ* được in trong bộ *Tam tạng Thánh điển Phật giáo Việt Nam* lần này được đánh số theo quy cách của Viện Nghiên cứu Thiền quán (*Vipassana Research Institute*) tại Ấn Độ, hay còn gọi là ấn bản của kỳ kết tập Tam tạng Thánh điển Pāli lần thứ sáu, nhằm hỗ trợ cho việc tra cứu bản nguồn Pāli và các bản dịch khác dễ dàng. Đồng thời, ngoài việc bổ túc một số cước chú do các dịch giả trong Hội Thánh điển Pāli chú thích, vốn đã được Hòa thượng Thích Minh Châu sử dụng, Ban Biên tập còn đối chiếu bản A-hàm thuộc Hán tạng, cung cấp thêm nguồn dẫn cho các nhà nghiên cứu Phật học và nhuận sắc một vài chỗ cần thiết. Chúng tôi hết sức cố gắng cho sự hoàn thiện ấn bản *Kinh Trường bộ* lần này, hầu mong đem lại lợi lạc, hiệu quả tốt nhất cho người học Phật.

TP. Hồ Chí Minh, ngày 12-9-2019

THÍCH NHẬT TỪ

DẪN LUẬN KINH TRUNG BỘ

I. TỔNG QUAN KINH TRUNG BỘ

Kinh Trung bộ (P. *Majjhima Nikāya*, H. 中部經) là bộ kinh quan trọng thứ hai trong 5 bộ kinh Pāli (*Pāli Nikāya*) của Phật giáo Thượng Tọa bộ (*Theravāda*); là tuyển tập 152 bài kinh có độ dài trung bình (*The Collection of the Middle Length Sayings*) trong Kinh tạng Pāli (*Sutta Piṭaka*), tương ứng với 222 bài kinh trong *Trung A-hàm kinh* (S. *Madhyama Āgama*, H. 中阿含經). Khái niệm “trung” (*majjhima*, 中) có nghĩa là “trung bình, vừa” về số lượng chữ của từng bài kinh trong bộ này. Tuy nhiên, do số lượng kinh như đã nêu nên *Kinh Trung bộ* có số trang nhiều gấp 3 lần so với *Kinh Trường bộ*.

Về số lượng, *Kinh Trung bộ* ít hơn 70 bài kinh so với *Trung A-hàm kinh* thuộc Thuyết Nhất Thiết Hữu bộ (*Sarvāstivāda*), trong văn học Hán tạng, được sắp vào vị trí thứ 26 của *Đại Chánh tân tu Đại tạng kinh* (大正新脩大藏經, *Taishō edition*).¹ Vì số lượng bài kinh giữa *Kinh Trung bộ* và *Trung A-hàm kinh* khác nhau nên có sự khác biệt lớn về thứ tự bài kinh, cách đặt tựa đề kinh, các khái niệm và nội dung từng bài kinh.

Về văn tự, kinh điển Pāli thường được phân bổ theo độ dài (*pamāṇa*) của kinh. *Kinh Trường bộ* là tuyển tập 34 bài kinh có độ dài dài nhất (*dīghappamāṇānaṃ suttānaṃ*). *Kinh Trung bộ* là tuyển tập 152 bài kinh có độ dài trung bình (*majjhimappamāṇāni suttāni*). *Kinh Tương ứng bộ* trong bản Việt dịch chúng ta gồm 2.854 bài kinh được sắp xếp theo

¹ Xem *Trung A-hàm kinh* 中阿含經 (T.01.0026.0421a13).

nhóm chủ đề. *Kinh Tăng chi bộ* là tuyển tập gồm 7.260² kinh liên hệ đến pháp số, bắt đầu từ số 1 đến số 11. *Kinh Tiểu bộ* là một hợp tuyển gồm 15 tập theo chủ đề. Thực ra, cách phân loại tuyển tập kinh như vừa nêu cũng mang tính tương đối.³

Phần lớn *Kinh Trung bộ*, đức Phật giảng cho Tăng chúng về kinh nghiệm tu học, cách sống trong pháp, trong tình huynh đệ và khuyến khích hành đạo (1, 2, 3, 6, 10, 11, 13, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 25, 26, 29, 33, 34, 38, 39, 40, 45, 46, 47, 48, 67, 70, 101, 102, 103, 106, 109, 110, 111, 112, 113, 116, 117, 118, 119, 120, 129, 130, 131, 137, 138, 139, 140, 141, 148, 149). Nhiều kinh đức Phật đặc biệt dạy cho các Tôn giả Sāriputta, Ānanda, Mahācunda và nhiều Tôn giả khác (8, 12, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 81, 83, 104, 114, 115, 121, 122, 125, 126, 128, 136, 142, 145, 147, 151, 152). Có kinh đức Phật dạy cho các gia chủ (51, 52, 53, 54, 55, 60, 105, 127, 135, 150). Nhiều kinh đức Phật dạy cho ngoại đạo hoặc các vấn đề do ngoại đạo nêu lên được các vị đệ tử Phật thuật lại (4, 7, 13, 27, 30, 35, 36, 41, 42, 56, 57, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 91, 92, 93, 95, 96, 98, 99, 100). Nhiều kinh đức Phật giảng cho các vua chúa, quan lại (14, 58, 82, 84, 85, 87, 88, 89, 90, 125). Có kinh đức Phật giảng cho chư thiên (23, 49, 134), giảng cho dạ-xoa (31). Có kinh đức Phật dạy cho tướng cướp giết người (86). Nhiều kinh tường thuật lại cuộc đàm luận của các Tôn giả, đệ tử xuất gia của đức Phật (24, 32, 43); hoặc cuộc đàm thoại giữa đệ tử Phật với ngoại đạo (27, 124). Nhiều kinh các Tôn giả, đại đệ tử của đức Phật giảng cho hội chúng Tỳ-kheo (5, 9, 15, 18, 28, 123, 132, 133); hoặc giảng cho ngoại đạo (97). Có kinh tường thuật Tôn giả Sāriputta thăm bệnh, thuyết pháp cho cư sĩ (143) và cho Tỳ-kheo (144). Có kinh Tôn giả Mahāmoggallāna giảng cho chư thiên (37), hoặc giảng cho Ác ma (50). Có kinh Tôn giả Nandaka giáo giới cho chư Ni (146) và có kinh do nữ Tôn giả Dhammānā giải thích các pháp căn bản cho cư sĩ Visākha qua hình thức vấn đáp (44). Một số kinh tường thuật các thời giảng của chư Tôn giả sau khi đức Phật nhập Niết-bàn (94, 108).

² Trên thực tế chỉ có 2.202 kinh chính thức, số còn lại khác với các kinh trước chỉ là một khái niệm, một thuật ngữ rất nhỏ, nên PTS đã đánh số lược rất nhiều, từ 2 kinh đến trên 1.000 kinh. Đơn cử: 70-117, 118-165, 166-213, 214-261, 262-309, 310-357, 358-405, 406-453, 454-501, 503-511, 512-671, 96-622, 626-652, 653-1132.

³ *Kinh Tiểu bộ* theo truyền thống Tích Lan chỉ có 15 tập. Trong kỳ kiết tập Tam tạng Theravāda lần thứ 6 tại Miến Điện, bộ *Milindapañhā* (*Mi-tiên vấn đạo*) được xếp vào *Kinh Tiểu bộ*. TTTĐPGVN lần này thêm *Milindapañhā*, nên thành 16 tập.

Về nội dung, *Kinh Trung bộ* chứa đựng tất cả những triết học quan trọng của đức Phật, trải dài 45 năm hoằng truyền chân lý bao gồm thế giới quan (không có nguyên nhân đầu tiên), nhân sinh quan (lấy con người làm trung tâm), chính trị quan (dựa trên chủ nghĩa pháp quyền được sự hỗ trợ bởi chân lý), xã hội quan (không giai cấp, mọi người bình đẳng, công bằng, dân chủ), đạo đức quan (dựa vào phòng phi, chỉ ác, dương thiện), tu đạo quan (hoàn thiện đạo đức, thiên định và trí tuệ), giải thoát quan (chấm dứt luân hồi, chứng đắc các quả Thánh). Ngoài ra, *Kinh Trung bộ* còn có một số bài kinh đối thoại liên tôn giáo và triết học giữa đức Phật với các đạo sĩ Sa-môn và Bà-la-môn đương thời, cũng như giữa các đệ tử đức Phật với các đạo sĩ khác tôn giáo.

Về phân loại, *Kinh Trung bộ* được chia thành 3 phần (*pañṇāsa*), 2 phần đầu, mỗi phần gồm có 50 kinh, riêng phần cuối có 52 kinh. Trong mỗi phần lại chia ra 5 phẩm (*vagga*), mỗi phẩm có 10 kinh, riêng phẩm thứ 15 gồm 12 kinh. Cấu trúc chia thành 3 phần, 15 phẩm của *Kinh Trung bộ* được tóm tắt như sau:

1. Phần căn bản (*Mūlapañṇāsa*) 50 bài kinh đầu tiên:

Phẩm Pháp môn căn bản (*Mūlapariyāyavagga*) gồm các kinh 01-10.

Phẩm Sư tử hống (*Sīhanādavagga*) gồm các kinh 11-20. (c) Phẩm Pháp thí dụ (*Opammavagga*) gồm các kinh 21-30.

Phẩm Song đại (*Mahāyamakavagga*) gồm các kinh 31-40.

Phẩm Song tiểu (*Cūḷayamakavagga*) gồm các kinh 41-50.

2. Phần giữa (*Majjhimapañṇāsa*) có 50 bài kinh theo thứ tự 51-100:

Phẩm Cư sĩ (*Gahapativagga*) gồm các kinh 51-60.

Phẩm Tỳ-kheo (*Bhikkhuvagga*) gồm các kinh 61-70.

Phẩm Người tịnh hạnh (*Paribbājakavagga*) gồm các kinh 71-80.

Phẩm Vua (*Rājavagga*) gồm các kinh 81-90.

Phẩm Bà-la-môn (*Brahmaṇavagga*) gồm các kinh 91-100.

3. Phần cuối (*Uparipañṇāsa*) có 52 bài kinh theo thứ tự 101-152:

Phẩm Devadaha (*Devadahavagga*) gồm các kinh 101-110.

Phẩm Bất đoạn (*Anupadavagga*) gồm các kinh 111-120.

Phẩm Không (*Suññatavagga*) gồm các kinh 121-130.

Phẩm Phân biệt (*Vibhaṅgavagga*) gồm các kinh 131-140.

Phẩm Đại xứ phân biệt (*Salāyatanavagga*) gồm các kinh 141-152.

Điểm đặc biệt của *Kinh Trung bộ* là phẩm 4 và 5, tức các kinh mang số thứ tự từ 31 đến 50, có cấu trúc “song đôi” (*yamaka*), cứ 2 kinh có một tựa đề. Kinh thứ nhất với tiếp đầu ngữ “*Cūḷa*” (Tiểu) là kinh ngắn hơn, kinh tiếp theo với tiếp đầu ngữ “*Mahā*” (Đại) là kinh dài hơn. Có tất cả 17 cặp kinh như vậy: 11-12, 13-14, 27-28, 29-30, 31-32, 33-34, 35-36, 37-38, 39-40, 43-44, 45-46, 63-64, 77-79, 109-110, 121-122, 135-136, 62-147. Trật tự không được nhất quán, có lúc Tiểu kinh trước Đại kinh, cũng có lúc Đại kinh trước Tiểu kinh (ví dụ, cặp 13-14, 29-30, 33-34, 39-40, 43-44, 77-79, 109-110), có lúc khoảng cách khá xa (62-147).

Về các bản dịch tiếng Anh trọn bộ, *Kinh Trung bộ* được dịch nhiều hơn bốn bộ còn lại của kinh điển Pāli.

Bản dịch đầu tiên của Lord Chalmers với tựa đề: *Further Dialogues of the Buddha* (*Các cuộc đối thoại sâu sắc của đức Phật*), 2 tập (London: Oxford University Press, 1926-27).

Isaline Blew Horner dịch với tựa đề: *The Collection of the Middle Length Sayings* (*Tuyển tập các lời dạy có độ dài trung bình*), 3 tập (London: PTS, 1954-59).

Khoảng đầu năm 1960, Bhikkhu Ñāṇamoli dịch bộ này với tựa đề: *The Middle Length Discourses of the Buddha: A New Translation of the Majjhima Nikāya* (*Những bài kinh có độ dài trung bình của đức Phật: Bản dịch mới Kinh Trung bộ*), đã hoàn thành bản thảo, nhưng chưa kịp xuất bản rồi viên tịch. Công việc này được Ngài Bhikkhu Bodhi phát tâm hiệu đính, và đặt lại tựa đề mới: *The Middle Length Discourses of the Buddha* (*Các bản kinh có độ dài trung bình của đức Phật*), 2 tập. Do đó, tác phẩm được đứng tên bởi Ngài Bhikkhu Ñāṇamoli và Bhikkhu Bodhi (Somerville: Wisdom Publications, 1995; Boston: Wisdom Publications, 2009).

David W. Evans dịch *Discourses of Gotama Buddha: Middle Collection* (*Các bài giảng của đức Phật Gotama: Tuyển tập các kinh trung bình*), (London: Janus Publications, 1991).

Ni sư Uppalavanna dịch toàn bộ 152 kinh sang tiếng Anh và đăng tải trên các trang mạng: www.metta.lk, www.buddhism.org, v.v...

Ngài Bhikkhu Sujato dịch với tựa đề: *The Middle Discourses* (*Các bài kinh trung bình*), xuất bản online tại www.suttacentral.net, 2018.

Ngoài ra, còn có các bản tuyển dịch được xuất bản ở một số nước

Đông Nam Á. Sớm nhất là bản *A Treasury of the Buddha's Words* (*Kho báu lời Phật dạy*), đứng tên dịch giả là Bhikkhu Ñāṇamoli, được Bhikkhu Khantipalo hiệu đính và xuất bản tại Bangkok, năm 1960, trước khi Ngài Bodhi hiệu đính toàn tập; Hội Kinh tạng Miến Điện tuyển dịch: *Twenty-Five Suttas from Mūla-Paṇṇāsā* (25 bài kinh trong 50 bài đầu của Kinh Trung bộ), 1986; *Twenty-Five Suttas from Majjhima-Paṇṇāsā* (25 bài kinh trong 50 bài giữa của Kinh Trung bộ), 1987; và *Twenty-Five Suttas from Upari-Paṇṇāsā* (25 bài kinh trong 50 bài cuối của Kinh Trung bộ), 1988 do Nxb. Myanmar Piṭaka Association ấn hành tại Rangoon và được Nxb. Sri Satguru, Delhi, tái bản tại Ấn Độ. Ngoài ra, còn có 82 bài kinh được Ngài Bhikkhu Thanissaro chọn dịch, in trong tuyển tập *Handful of Leaves* (*Năm lá*), tập II (California, USA: Metta Forest Monastery, 2018).

Tại Việt Nam, bản dịch của Hòa thượng Thích Minh Châu với tựa đề: *Kinh Trung bộ*, 3 tập, xuất bản lần đầu năm 1973, tái bản năm 1986, 1992. Đây là bản dịch trung thành với nguyên tác Pāli, có tham khảo bản tiếng Anh của bà I.B. Horner: *The Collection of the Middle Length Sayings*. Theo *Lời giới thiệu* của *Kinh Trung bộ*,⁴ Hòa thượng có tham khảo thêm bản tiếng Nhật trong Đại tạng kinh Nam truyền, những ghi chú bằng tiếng Anh và tiếng Hán, khi Hòa thượng theo học ở tại Hội Dharmaduta Vidhyalaya ở Colombo, Tích Lan từ năm 1952 đến 1955. Ấn bản mới nhất được Viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam tái bản năm 2012, in thành 2 tập.

Về tài liệu tham khảo cho *Kinh Trung bộ* trong tiếng Việt có Luận án Tiến sĩ của Hòa thượng Thích Minh Châu tại Đại học Nālandā năm 1961: *A Comparative Study of the Chinese Madhyama Āgama and the Pāli Majjhima Nikāya* (*So sánh Trung A-hàm kinh chữ Hán và Kinh Trung bộ chữ Pāli*) được Ni sư Trí Hải dịch ra tiếng Việt và xuất bản năm 1998.

Ngoài ra, còn có các quyển: *Tóm tắt Kinh Trung bộ*, 1 tập, của Hòa thượng Thích Minh Châu (TP. HCM: Nxb. Văn Hóa Sài Gòn, 2010); *Tìm hiểu Kinh Trung bộ*, 3 tập, của Hòa thượng Thích Chơn Thiện (Hà Nội: Nxb. Tôn Giáo, 2004); *Toát yếu Kinh Trung bộ* của Ni sư Trí Hải, 3 tập (Hà Nội: Nxb. Tôn giáo, 2010); và *Hướng dẫn đọc Kinh Trung bộ*, 2 tập, của Thượng tọa Thích Nhật Từ (Hà Nội: Nxb. Hồng Đức, 2020).

Kinh Trung bộ lần đầu được Hòa thượng Thích Minh Châu giảng dạy

⁴ Lời giới thiệu, tập I, 1973.

tại phân khoa Phật học, Đại học Vạn Hạnh từ năm 1964-75, sau đó, tiếp tục dạy tại Trường Cao cấp Phật học Việt Nam (1984-97) nay là Học viện Phật giáo Việt Nam (HVPGVN) tại TP. HCM, dạy tại Thiền viện Vạn Hạnh (quận Phú Nhuận, TP. HCM) và Tịnh xá Trung Tâm (quận Bình Thạnh, TP. HCM). Hiện tại, kinh này được dạy ở HVPGVN tại TP. HCM, Hà Nội, Huế cũng như tại một số trong 9 trường Cao đẳng Phật học và một số trong 35 trường Trung cấp Phật học trên toàn quốc.

Ngoài Hòa thượng Thích Minh Châu, các vị Tôn túc có công giảng dạy *Kinh Trung bộ* gồm có Hòa thượng Hộ Giác, Hòa thượng Thích Chơn Thiện, Ni sư Trí Hải. Từ năm 2005, tại giảng đường chùa Xá Lợi, tôi là người giảng trọn bộ *Kinh Trung bộ*, mỗi buổi 90-120 phút. Toàn bộ các file âm thanh được phổ biến trên: phatam.com và chuagiacngo.com.

Bản dịch *Kinh Trung bộ* của Hòa thượng Thích Minh Châu và việc giảng dạy kinh này tại Việt Nam trong hơn 5 thập niên qua đã góp phần làm thay đổi tích cực nền Phật học tại Việt Nam, giúp nhiều thế hệ Tăng Ni Việt Nam không còn xem kinh điển Pāli là kinh điển Tiểu thừa nữa. Trên thực tế, đây là tuyển tập các bài kinh nền tảng nhất về Phật học. Việc xuất bản bộ kinh này tại Việt Nam đã thúc đẩy sự hợp tác giữa Phật giáo Thượng Tọa bộ và Phật giáo Đại thừa trong phạm vi Giáo hội Phật giáo Việt Nam và các Phật sự chung trên toàn quốc.

II. KHÁI QUÁT NỘI DUNG CÁC KINH

1. Kinh Pháp môn căn bản (P. *Mūlapariyāyasuttam*, H. 根本法門經) tương đương *Tưởng kinh*.⁵ Bài kinh này phân tích về các cấp độ nhận thức của 4 hạng người: Phàm phu, bậc Hữu học, bậc A-la-hán và Như Lai. Trên cơ sở của nhận thức “tưởng tri” (*saññājānāti*) hoặc “thăng tri” (*abhijānāti*), phàm và Thánh được xác định, luân hồi và giải thoát có mặt. Để giải thoát, hành giả chỉ cần chuyển hóa nhận thức từ “tưởng tri” thành “thăng tri.”

2. Kinh Tất cả lậu hoặc (P. *Sabbāsavasuttam*, H. 一切漏經) tương đương *Lậu tận kinh*.⁶ Đức Phật giới thiệu 7 phương pháp diệt trừ phiền não tận gốc rễ, gồm: (i) Chánh kiến, (ii) Phòng hộ giác quan, (iii) Thọ dụng với chánh niệm, (iv) Kham nhẫn, (v) Tránh né thích hợp, (vi) Trừ

⁵ 想經 (T.01. 0026.106. 0596b09). Tham chiếu: *Lạc tưởng kinh* 樂想經 (T.01. 0056. 0851a23); Tăng. 增 (T.02. 0125.44.6. 0766a04).

⁶ 漏盡經 (T.01. 0026.10. 0431c13). Tham chiếu: *Nhất thiết lưu nhiếp thủ nhân kinh* 一切流攝守因經 (T.01. 0031. 0813a05); Tăng. 增 (T.02. 0125.40.6. 0740a25).

diệt, (vii) Tu tập 7 yếu tố đưa đến giác ngộ. Tùy theo căn tánh, hành giả chọn lựa cho mình phương pháp thích hợp nhất để giải phóng tất cả trói buộc, sống an lành hạnh phúc ngay bây giờ và tại đây.

3. Kinh Thừa tự pháp (P. *Dhammadāyādasuttam*, H. 法嗣經) tương đương *Câu pháp kinh*.⁷ Đức Phật khuyên tất cả đệ tử của Ngài hãy trở thành những người thừa kế gia tài Chánh pháp mà Ngài đã dày công dạy dỗ, không nên trở thành những người thừa kế gia tài vật chất. Trên tinh thần lời dạy này, Tôn giả Sāriputta đã giải thích sơ lược nội dung của thừa tự pháp cho các vị Hiền giả Thượng tọa Tỳ-kheo, Trung tọa Tỳ-kheo và tân Tỳ-kheo có mặt.

4. Kinh Sợ hãi và khiếp đảm (P. *Bhayabheravasuttam*, H. 怖駭經).⁸ Bài kinh này, một mặt trình bày các đức tính cần thiết giúp hành giả sống viễn ly để thành tựu đạo quả giải thoát, mặt khác, thông qua đó, kể lại những kinh nghiệm chinh phục sự sợ hãi của đức Phật khi Ngài còn là vị Bồ-tát sống độc cư viễn ly.

5. Kinh Không ước nhiễm (P. *Anaṅgaṇasuttam*, H. 無穢經) tương đương *Uế phẩm kinh*.⁹ Bài kinh phân tích các phương diện “ước nhiễm” được thể hiện dưới các góc độ tâm lý vị ngã trung tâm và lòng tự ái, làm phương hại đến tư cách và phẩm hạnh của hành giả tu tập; đồng thời, thông qua đó, đề cao giá trị của người xuất gia chân chánh, biết trang sức cho mình nhiều đóa hoa đạo đức.

6. Kinh Ước nguyện (P. *Ākaṅkheyyasuttam*, H. 願經) tương đương *Nguyện kinh*.¹⁰ Bài kinh bắt đầu bằng sự khẳng định của đức Phật về tầm quan trọng của đời sống đạo đức đối với người đang tâm cầu Thánh quả. Thành công trong sự tu tập không phải là kết quả của “ước nguyện” đơn thuần, mà là kết quả của việc thực hành đạo đức, thiện định và thiện quán.

7. Kinh Ví dụ tấm vải (P. *Vatthūpamasuttam*, H. 布喻經) tương đương *Thủy Tịnh Phạm chí kinh*.¹¹ Thông qua ảnh dụ tấm vải, đức Phật

⁷ 求法經 (T.01. 0026.88. 0569c23). Tham chiếu: *Tăng. Tăng* (T.02. 0125.18.3. 0587c16).

⁸ Tham chiếu: *Tăng. Tăng* (T. 02. 0125.31.1. 0665b17).

⁹ 穢品經 (T.01. 0026.87. 0566a13). Tham chiếu: *Câu dục kinh 求欲經* (T.01. 0049. 0839a05); *Tăng. Tăng* (T.02. 0125.25.6. 0632a20).

¹⁰ 願經 (T.01. 0026.105. 0595c11).

¹¹ 水淨梵志經 (T.01. 0026.93. 0575a19). Tham chiếu: *Phạm chí Kế Thủy Tịnh kinh 梵志計水淨經* (T.01. 0051. 0843c13); *Tạp. Tạp* (T.02. 0099.1185. 0321a24); *Biệt Tạp. Biệt tạp* (T.02. 0100.98. 0408b25); *Tăng. Tăng* (T.02. 0125.13.5. 0573c01).

khẳng định rằng tâm cấu uế không thể nào nhuộm được màu của an vui và giải thoát. Tẩy sạch các cấu uế của tâm, con người sẽ thiết lập được niềm tin bất động vào Phật, Pháp, Tăng. Khi ấy, hành giả không còn trọng vọng vào các con sông thiêng, ngày tốt xấu mà tẩy tịnh tội lỗi của bản thân bằng các đức tính cao thượng.

8. Kinh Đoạn giảm (P. *Sallekhasuttam*, H. 斷減經) tương đương *Châu-na vấn kiến kinh*.¹² Đức Phật dạy phương pháp áp dụng chánh quán với trí tuệ để diệt trừ các quan điểm sai lầm về ngã luận và thế giới luận. Đồng thời, Ngài xác định rằng sự chứng đắc 4 thiên sắc giới và 4 thiên vô sắc giới chưa phải là thành quả đoạn trừ được phiền não lậu hoặc thật sự. Nhân đó, đức Phật đã dạy pháp môn chuyển nghiệp, pháp môn khởi tâm, pháp môn đối trị, pháp môn hướng thượng và pháp môn từ bỏ để giúp mọi người đạt được an vui và giải thoát.

9. Kinh Chánh tri kiến (P. *Sammāditṭhisuttam*, H. 正見經).¹³ Qua bài kinh này, Ngài Sāriputta đã giới thiệu 16 phương diện tiêu biểu của chánh kiến, cái nhìn phù hợp với bản chất của sự vật đang là đặt trên nền tảng của nguyên lý 4 chân lý Thánh và 12 nhân duyên. Nhờ có chánh kiến, con người nhổ lên gốc rễ của các khuynh hướng tham ái, sân hận và si mê, vốn nhấn chìm họ trong đau khổ và hệ lụy.

10. Kinh Niệm xứ (P. *Satipaṭṭhānasuttam*, H. 念處經) tương đương *Niệm xứ kinh*.¹⁴ Đức Phật khẳng định có một con đường thẳng tắt, trực tiếp có khả năng làm cho chúng sinh trở nên thanh tịnh, chứng đắc được Niết-bàn, tháo gỡ tất cả lòng tham đắm, cố chấp và khổ đau trên đời. Đó là 4 pháp quán niệm về thân thể, cảm xúc, tâm tưởng và đối tượng tâm tưởng như chúng đang là.

11. Tiểu kinh Sư tử吼 (P. *Cūḷasihanādasuttam*, H. 獅子吼小經) tương đương *Sư tử吼 kinh*.¹⁵ Đức Phật khẳng định chỉ trong giáo pháp và giới luật của Phật mới có khả năng tạo ra 4 Thánh quả Sa-môn, vì đạo

¹² 周那問見經 (T.01.0026.91.0573b13). Tham chiếu: *Tăng. Tăng* (T.02.0125.47.9.0784a06).

¹³ Tham chiếu: *Đại拘絺羅經* (T.01.0026.29.0461b22); *Tap. 雜* (T.02.0099.344.0094b02); *Tăng. Tăng* (T.02.0125.49.5.0797b14).

¹⁴ *念處經* (T.01.0026.98.0582b07). Tham chiếu: *D. 22, Mahāsatipaṭṭhāna Sutta* (*Kinh Đại Niệm xứ*); Tham chiếu: *Phân biệt Thánh đế kinh* 分別聖諦經 (T.01.0026.31.0467a28); *Niệm thân kinh* 念身經 (T.01.0026.81.0554c10); *Tứ đế kinh* 四諦經 (T.01.0032.0814b08); *Tăng. Tăng* (T.02.0125.12.1.0568a01).

¹⁵ *獅子吼經* (T.01.0026.103.0590b05). Tham chiếu: *Tăng. Tăng* (T.02.0125.27.2.0643c02).

Phật dạy phương pháp buông bỏ chấp thủ, trong khi các học thuyết khác thì không. Đây là điểm khác biệt giữa đạo Phật và các tôn giáo khác.

12. Đại kinh Sư tử hống (P. *Mahāsīhanādasuttam*, H. 獅子吼大經).¹⁶ Nhân sự kiện một Tỳ-kheo hoàn tục do không thấy được sự siêu tuyệt của đức Phật, bài kinh đã giới thiệu một cách sơ lược về các đặc điểm của Phật, theo đó, Ngài có thể rống tiếng rống sư tử trong các hội chúng. Chính các đặc điểm này đã làm đảo lộn (lông tóc dựng ngược) mọi quan điểm sai lầm về Phật và Phật giáo.

13. Đại kinh Khổ uẩn (P. *Mahādukkhakkhandhasuttam*, H. 苦蘊大經) tương đương *Khổ ấm kinh*.¹⁷ Đức Phật đã phân tích một cách súc tích “vị ngọt, sự nguy hiểm và sự xuất ly” đối với 3 yếu tố dẫn đến khổ đau là dục tham, sắc đẹp và cảm xúc. Sự tuệ tri bản chất của 3 giai đoạn tâm lý vừa nêu đối với dục, sắc và cảm xúc sẽ giúp cho hành giả nhổ lên gốc rễ khổ đau. Đây chính là một trong những điểm đặc thù của đạo Phật so với các tôn giáo khác.

14. Tiểu kinh Khổ uẩn (P. *Cūḷadukkhakkhandhasuttam*, H. 苦蘊小經) tương đương *Khổ ấm kinh*.¹⁸ Đức Phật xác quyết rằng dục là thủ phạm tạo ra khuynh hướng và chất chứa tàn dư của các tâm lý tham, sân và si. Cũng chính vì thái độ hưởng thụ dục lạc mà phần lớn con người chọn đời sống tại gia, chấp nhận các giá trị hạnh phúc tương đối. Đồng thời, đức Phật phủ định phương pháp tu hành ép xác của Kỳ-na giáo không phải là giải pháp dứt dục. Chuyển hóa khổ đau phải được thực hiện bằng sự hành tri trung đạo.

15. Kinh Tư lượng (P. *Anumānasuttam*, H. 思量經) tương đương *Tỳ-kheo thỉnh kinh*.¹⁹ Ngài Mahāmoggallāna phân tích về các nguyên nhân tâm lý dẫn đến tình trạng một người trở nên khó lắng nghe và không

¹⁶ Tham chiếu: A.10.21, *Sīhanādasuttam* (Kinh Sư tử hống); *Tạp. 雜* (T.02. 0099.684. 0186b26); *Tăng. 增* (T.02. 0125.31.8. 0670c02); *Tăng. 增* (T.02. 0125.46.4. 0776b14); *Tăng. 增* (T.02. 0125.50.6. 0811a29); *Phật thuyết Thân mao hỷ thọ kinh* 佛說身毛喜豎經 (T.17. 0757. 0591c11); *Tín giải trí lực kinh* 信解智力經 (T.17. 0802. 0747a19).

¹⁷ *Khổ uẩn kinh* (T.01. 0026.99. 0584c08). Tham chiếu: *Khổ ấm kinh* 苦蘊經 (T.01. 0053. 0846c05); *Tăng. 增* (T.02. 0125. 21.9. 0604c07).

¹⁸ *Khổ uẩn kinh* (T.01. 0026.100. 0586b02). Tham chiếu: *Thích Ma-nam bốn tử tử kinh* 釋摩男本四子經 (T.01. 0054. 0848b03); *Khổ ấm nhân sự kinh* 苦蘊因事經 (T.01. 0055. 0849b23); *Tăng. 增* (T.02. 0125.41.1. 0744a02).

¹⁹ *比丘請經* (T.01. 0026.89. 0571b29). Tham chiếu: *Thọ tuế kinh* 受歲經 (T.01. 0050. 0842b03).

được người khác tín nhiệm. Đồng thời, Ngài khẳng định khi chuyển hóa các tâm lý tiêu cực đó, người ấy sẽ trở thành người có nhân cách cao thượng.

16. Kinh Tâm hoang vu (P. *Cetokhilasuttam*, H. 心荒蕪經) tương đương *Tâm uế kinh*.²⁰ Do tâm hoang vu, con người đánh mất chánh tín vào Phật, Pháp, Tăng, đạo đức, nên dễ phẫn nộ và bị trói buộc bởi tham ái dục, tham ái tự thân, tham ái sắc pháp, tham ái hưởng thụ, tham ái cõi trời. Để vượt qua, con người cần tu tập thiền định, tinh tấn không ngừng như gà con đập thủng vỏ trứng, đạt thành quả giác ngộ.

17. Kinh Khu rừng (P. *Vanapatthasuttam*, H. 林藪經) tương đương *Lâm kinh*.²¹ Đức Phật xác định tầm quan trọng của môi trường sinh sống và đối tượng giao tế đối với đời sống đạo đức, tâm linh của các hành giả. Các trú xứ và thân cận xứ nào có thể làm lớn mạnh đời sống tâm linh, hành giả nên an trụ để thăng tiến trên con đường tu tập. Ngược lại, hành giả nên mạnh dạn từ bỏ, dù nơi đó và nhân sự đó cung ứng cho ta nhiều giá trị vật chất.

18. Kinh Mật hoàn (P. *Madhupīṇḍikasuttam*, H. 蜜丸經) tương đương *Mật hoàn dụ kinh*.²² Thái độ tranh luận thường dựa trên quan điểm và học thuyết, không thể giải quyết các vấn nạn của nhân sinh và vũ trụ, ngược lại, trói buộc con người vào mạng lưới “tưởng ám ảnh.” Từ đó, con người sống trong sự chi phối và trói buộc của tham dục, nghi ngờ, hối quá, tham trước đối với các pháp hiện hữu hoặc phi hiện hữu. Triết lý về nguồn gốc nhận thức quá súc tích này được Tôn giả Mahākaccāna (Đại Ca-chiên-diên) giải thích thấu đáo: (i) Không tranh: Không ngã tưởng; (ii) Rời thế giới tranh: Bỏ các tùy miên xấu, không tranh luận với đời, không để căn trần thức bị tác động, bị chi phối.

19. Kinh Song tâm (P. *Dvedhāvītakkasuttam*, H. 雙想經) tương đương *Niệm kinh*.²³ Đức Phật kể lại kinh nghiệm phân loại tư duy của Ngài và cách chuyển hóa chúng một cách có hiệu quả. Con đường chuyển hóa đó phát khởi bằng thái độ thừa nhận tính cách hiện hữu của tư duy trong mối quan hệ giá trị đối với bản thân và tha nhân. Sự thừa nhận này

²⁰ 心穢經 (T.01. 0026.206. 0780b15). Tham chiếu: *Thập thượng kinh* 十上經 (T.01. 0001.10. 0052c17); *Tăng. 增* (T.02. 0125.51.4. 0817a16).

²¹ 林經 (T.01. 0026.107. 0596c25). Tham chiếu: *Tăng. 增* (T.02. 0125.45.3. 0771c17).

²² 蜜丸喻經 (T.01. 0026.115. 0603b09). Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02. 0099.304. 0086c23); *Tăng. 增* (T.02. 0125.40.10. 0743a04).

²³ 念經 (T.01. 0026.102. 0589a11).

giúp hành giả chuyển hóa tận gốc rễ các tư duy tiêu cực, đồng thời phát triển các tư duy tích cực.

20. Kinh An trú tâm (P. *Vitakkasāṇhānasuttam*, H. 想念止息經) tương đương *Tăng thượng tâm kinh*.²⁴ Lăng diệu tư duy tiêu cực được đức Phật giới thiệu như là cách thức chuyển hóa, giúp tâm an trú, an tịnh, nhất tâm, định tĩnh, vượt khỏi mọi vướng mắc phiền não. Đức Phật đã giới thiệu 5 phương pháp chuyển hóa các tư duy tính dục, tư duy sân hận và tư duy hãm hại, giúp hành giả làm chủ tư duy, làm chủ được tâm.

21. Kinh Ví dụ cái cửa (P. *Kakacūpamasuttam*, H. 鋸喻經) tương đương *Mâu-lê-phá-quần-na kinh*.²⁵ Đức Phật dạy rằng trong giao tế và ứng xử, dù trong tình huống nào, hành giả phải chế ngự khẩu nghiệp, vượt qua trạng thái bị xúc phạm, chuyển hóa lòng sân, phát ngôn bằng lời từ bi và tha thứ, không để tâm sân cửa nát mình.

22. Kinh Ví dụ con rắn (P. *Alagaddūpamasuttam*, H. 蛇喻經) tương đương *A-lê-tra kinh*.²⁶ Thông qua bài kinh này, đức Phật xác quyết rằng quan điểm sai lầm cho rằng hưởng thụ tính dục không làm chướng ngại Thánh đạo có thể trở thành động cơ làm người xuất gia sống thế tục hóa. Bằng các ảnh dụ sinh động, đức Phật đã phân tích bản chất của Chánh pháp chỉ là phương tiện đưa người sang sông. Hiểu được điều này, hành giả chú tâm vào hành trì hơn là học pháp để thỏa mãn tri thức Phật học. Nhờ hành trì Chánh pháp, hành giả giải phóng được các quan niệm chấp ngã.

23. Kinh Gò mối (P. *Vammikasuttam*, H. 蟻垤經). Tham chiếu: *Nghị dụ kinh*.²⁷ Với các ẩn dụ, đức Phật sánh ví thân 4 đại như gò mối ban đêm phun khói (nghĩa là những gì ban ngày làm, ban đêm quán chiếu lại), ban ngày chiếu sáng (nghĩa là những gì ban đêm quán chiếu, ban ngày thực hành trên thân, miệng, ý); trí tuệ như thanh gương; tinh tấn như sự đào lên; vô minh như then cửa; phẫn nộ như con nhái; dục tham, sân, hôn trầm thụy miên, trạo cử, nghi hoặc như đồ lọc sữa; 5 thủ uẩn như con rùa; 5 dục như con dao phay; hỷ tham như cục thịt; người dứt lậu hoặc như con rắn hổ.

²⁴ 增上心經 (T.01. 0026.101. 0588a03).

²⁵ 牟犁破群那經 (T.01. 0026.193. 0744a04). Tham chiếu: *Tăng* (T.02. 0125.50.8. 0813c02).

²⁶ 阿黎吒經 (T.01. 0026.200. 0763b01). Tham chiếu: *Tăng* (T.02. 0125.43.5. 0759c29).

²⁷ 蟻喻經 (T.01. 0095. 0918b21); *Tap. 雜* (T.02. 0099.1079. 0282a22); *Biệt Tap. 別雜* (T.02. 0100.18. 0379c03); *Tăng* (T.02. 0125.39.9. 0733b12).

24. Kinh Trạm xe (P. *Rathavinītasuttam*, H. 傳車經) tương đương *Thất xa kinh*.²⁸ Bài kinh giới thiệu cuộc đối thoại giữa tướng quân Chánh pháp Tôn giả Sāriputta, và nhà hoằng pháp vĩ đại Tôn giả Puṇṇa Mantāniputta (Phú-lâu-na Mãn-từ-tử), về ý nghĩa của “bước đi và đích đến” hay “phương tiện và cứu cánh.” Niết-bàn là cứu cánh của tu tập, chỉ đạt được khi các bước phương tiện tu tập được thành tựu; tuy nhiên, dừng lại ở phương tiện của các pháp môn thì vĩnh viễn không đạt được cứu cánh.

25. Kinh Bẫy mồi (P. *Nivāpasuttam*, H. 撒餌經) tương đương *Lap sư kinh*.²⁹ Với ẩn dụ con nai, đức Phật mô tả con người sở dĩ bị khổ đau là do bị vướng dính vào các cái bẫy thế gian, đó là dính bẫy do hưởng thụ, dính bẫy do gặp nghịch cảnh mà không đủ sức vượt qua và dính bẫy do lòng tham lam. Để sống vô ngại, thông dong giữa đời, người tu tập cần đề cao chánh niệm, tỉnh thức, tu 4 thiền định để không bị vướng chấp bất kỳ điều gì trên đời.

26. Kinh Thánh cầu (P. *Ariyapariyesanāsuttam*, H. 聖求經) tương đương *La-ma kinh*.³⁰ Đức Phật đã kể lại kinh nghiệm tìm cầu con đường tâm linh của bản thân và con đường chuyển hóa của Ngài trong 2 tháng đầu sau khi thành đạo. Thông qua đó, Ngài xác định con đường Thánh hóa bắt đầu bằng việc xả ly những gì thuộc về thế gian, thực tập các pháp thuộc tâm linh, để chuyển hóa bản thân và cuộc đời.

27. Tiểu kinh Dụ dấu chân voi (P. *Cūḷahatthipadopamasuttam*, H. 象跡喻小經) tương đương *Tượng tích dụ kinh*.³¹ Thông qua việc phân tích các dấu hiệu xác định dấu là vết tích của con voi lớn, bài kinh khuyên chúng ta không nên đánh giá sự thành công của đức Phật thông qua việc giáo hóa Sát-đế-ly, Bà-la-môn và gia chủ. Dấu ấn của bậc Giác Ngộ, bản chất giáo pháp của Ngài và đặc điểm Tăng đoàn, chỉ có thể được xác quyết thông qua kinh nghiệm tu tập và chứng nghiệm của bản thân.

28. Đại kinh Dụ dấu chân voi (P. *Mahāhatthipadopamasuttam*, H. 象跡喻大經) tương đương *Tượng tích dụ kinh*.³² Khởi đầu bằng cách xác định bốn Thánh đế là trái tim Phật pháp, Tôn giả Sāriputta đã phân

²⁸ 七車經 (T.01.0026.9.0429c28). Tham chiếu: *Tăng. tăng* (T.02.0125.39.10.0733c28).

²⁹ 獵師經 (T.01.0026.178.0718b23).

³⁰ 羅摩經 (T.01.0026.204.0775c07). Tham chiếu: *Bốn sự kinh* 本事經 (T.17.0765.4.0679b23).

³¹ 象跡喻經 (T.01.0026.146.0656a14).

³² 象跡喻經 (T.01.0026.30.0464b17).

tích cách buông xả thái độ chấp trước 5 nhóm nhân thể bằng cách quán chiếu, dẫn đến chuyển hóa thái độ chấp trước 4 đại thuộc sắc uẩn, trên nền tảng tính tương thuộc.

29. Đại kinh Thí dụ lõi cây (P. *Mahāsāropamasuttam*, H. 心材喻大經).³³ Trên con đường tìm cầu tâm linh, người xuất gia chân chính sẽ lần lượt đạt được các thành tựu. Nếu không biết cách chuyển hóa tâm lý hãnh diện, các thành tựu này nhanh chóng trở thành các cản lực, làm cho hành giả rơi vào phóng dật. Mục tiêu đời sống Phạm hạnh chính là chuyển hóa tâm lý hãnh diện trong những bước đi vừa thành tựu.

30. Tiểu kinh Thí dụ lõi cây (P. *Cūlasāropamasuttam*, H. 心材喻小經).³⁴ Trước sự kiện 6 đạo sĩ cùng thời đức Phật tự xưng là người đạt Nhất thiết trí, đức Phật giảng ẩn dụ “lõi cây”. Người tu cần đạt giá trị lõi cây, xuất gia với chánh tín và lý tưởng thoát khỏi sinh tử, có tinh thần phụng sự nhân sinh, không bị bệnh tự mãn, không khen mình chê người, thành tựu giới hạnh thanh cao, vượt lên trên danh vọng, lợi dưỡng, chúng đạt được 4 thiền, trí tuệ thù thắng, thành tựu hạnh Thánh.

31. Tiểu kinh Rừng sừng bò (P. *Cūlagosīngasuttam*, H. 牛角林小經) tương đương *Ngũ giác Sa-la lâm kinh*.³⁵ Từ gương hạnh sống hòa hợp như nước với sữa của 3 Tôn giả, Anuruddha, Nandiya và Kimbila, đức Phật xác định giá trị của đời sống hòa hợp, tương thân, tương ái, giúp đỡ nhau trong sinh hoạt và Phật sự, sẽ mang lại hạnh phúc và an vui cho số đông.

32. Đại kinh Rừng sừng bò (P. *Mahāgosīngasuttam*, H. 牛角林大經) tương đương *Ngũ giác Sa-la lâm kinh*.³⁶ Bài kinh ghi lại kinh nghiệm chia sẻ pháp môn hành trì của một số Tôn giả lớn thời Phật, liên hệ đến tiêu chí về hành giả chói sáng và pháp môn chói sáng nhất. Thông qua đó, đức Phật khẳng định, hành giả nhỏ sạch gốc rễ các lậu hoặc mới xứng danh là người tu lý tưởng nhất. Pháp môn chói sáng nhất là pháp môn có khả năng chuyển hóa toàn bộ lậu hoặc, giúp cho người phạm chúng đắc Thánh quả.

³³ Tham chiếu: Tăng. 增 (T.02. 0125.43.4. 0759a29).

³⁴ Tăng. 增 (T.02. 0125.43.4. 0759a29).

³⁵ 牛角婆羅林經 (T.01. 0026.185. 0729b27). Tham chiếu: Tăng. 增 (T.02. 0125.24.8. 0626b11)

³⁶ 牛角婆羅林經 (T.01. 0026.184. 0726c25). Tham chiếu: Tăng. 增 (T.02. 0125.37.3. 0710c05); Phật thuyết Tỷ-kheo các ngôn chí kinh 佛說比丘各言志經 (T.03. 0154.16. 0080c26).

33. Đại kinh Người chăn bò (P. *Mahāgopālakasuttam*, H. 牧牛者大經).³⁷ Nhân sự kiện mô tả các yêu cầu của một người chăn bò thành công, đức Phật giới thiệu các đức hạnh cần thiết để giúp người tu chân chính được trưởng thành trong Phật pháp, gạt hái hạnh phúc và an vui, trở thành Đạo sư khai sáng cho đời.

34. Tiểu kinh Người chăn bò (P. *Cūlagopālakasuttam*, H. 牧牛者小經).³⁸ Nhân dịp mổ xẻ 2 tình huống chăn dắt đàn bò đúng phương pháp và sai phương pháp, đức Phật phân tích 2 nghệ thuật tu tập có hiệu quả của người huấn luyện tinh thần, thực hành theo Chánh pháp (tùy pháp hành) và thực hành theo chánh tín (tùy tín hành) nhằm đạt được sự chấm dứt 5 trói buộc thấp (gồm thân kiến, hoài nghi, giới cấm thủ, dục ái và sân) và 5 trói buộc cao (sắc ái, vô sắc ái, ngã mạn, trạo cử và vô minh).

35. Tiểu kinh Saccaka (P. *Cūlasaccakasuttam*, H. 薩遮迦小經).³⁹ Với thái độ cao ngạo, khoe khoang, lỏa thể Saccaka cho rằng có thể đánh bại đức Phật trong cuộc tranh luận thách đố. Đức Phật bằng thuật vấn đáp đã phân tích cho ông ta thấy rằng bản ngã là đầu mối của khổ đau. Với cái nhìn vô ngã, các nỗi khổ niềm đau không còn chỗ bám víu vào thân thể, cảm xúc, tri giác, tâm tư và nhận thức.

36. Đại kinh Saccaka (P. *Mahāsaccakasuttam*, H. 薩遮迦大經).⁴⁰ Sau khi quan sát các vị lỏa thể, Saccaka cho rằng người tu thân sẽ đau khổ về thân và điên loạn tâm. Người tu tâm mà không tu thân cũng bị tương tự. Ông cho rằng đệ tử Phật thuộc nhóm hai. Nhân đó, đức Phật giải thích cách tu tập thân và tu tập tâm nhằm chuyển hóa khổ đau, đạt được giác ngộ trong đời.

37. Tiểu kinh Đoạn tận ái (P. *Cūlatanāhāsankhayasuttam*, H. 愛盡小經).⁴¹ Nhân dịp tình cờ nghe pháp thoại ngắn do đức Phật giảng cho Thiên

³⁷ Tham chiếu: A. 11. 18; *Tạp. 雜* (T.02. 0099.1249. 0342c11); *Phật thuyết Phóng ngưi kinh* 佛說放牛經 (T.02. 0123. 0546a13); *Tăng. 增* (T.02. 0125.49.1. 0794a07).

³⁸ Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02. 0099.9-10. 0002a02-a12); *Tạp. 雜* (T.02. 0099.1248. 0342a22); *Tăng. 增* (T.02. 0125.43.6. 0761b14).

³⁹ Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02. 0099.110. 0035a17); *Tăng. 增* (T.02. 0125.37.10. 0715a28).

⁴⁰ Tham chiếu: *A-ma-trú kinh* 阿摩晝經 (T.01. 0001.20. 0082a06); *Phạm động kinh* 梵動經 (T.01. 0001.21. 0088b12); *Chủng đức kinh* 種德經 (T.01. 0001.22. 0094a18); *Tăng thượng tâm kinh* 增上心經 (T.01. 0026.101. 0588a03); *Tăng. 增* (T.02. 0125.31.8. 0670c02); *Phật thuyết Thân mao hý thọ kinh* 佛說身毛喜豎經 (T.17. 0757. 0591c11).

⁴¹ Tham khảo: *Trường lão Thượng Tôn thùi miên kinh* 長老上尊睡眠經 (T.01. 0026.83. 0559b27); *Phật thuyết Ly thùi kinh* 佛說離睡經 (T.01. 0047. 0837a06); *Tạp. 雜* (T.02.

chủ Sakka về cách chuyển hóa tính dục, vượt mọi khổ ách trong đời, Ngài Mahāmoggallāna giúp Thiên chủ Sakka nhận thức được rằng hạnh phúc ở cõi bụi hồng là tạm bợ, chứa đầy sợ hãi, từ đó, nên hướng đến hạnh phúc cao hơn của người xuất gia, vượt qua tính dục, trải nghiệm Niết-bàn an vui.

38. Đại kinh Đoạn tận ái (P. *Mahātanaḥāsankhayasuttaṃ*, H. 愛盡大經) tương đương *Trà-đế kinh*.⁴² Từ quan điểm sai lầm cho rằng thức luân chuyển qua các cõi luân hồi, không hề đổi khác, đức Phật đã phân tích về thuyết duyên khởi, giải thích về tính điều kiện, theo đó, nỗ lực chặt đứt tiến trình mắc xích khổ đau, đạt được sự giải thoát.

39. Đại kinh Xóm ngựa (P. *Mahāassapurasuttaṃ*, H. 馬邑大經) tương đương *Mā ấp kinh*.⁴³ Nhân dịp có mặt tại ấp Assapura của dân Aṅga (Ương-già) vốn xa lạ với Phật giáo, đức Phật phân tích bản chất và phẩm hạnh của người xuất gia và những phương pháp vượt qua tâm lý tự mãn với các thành quả tu tập.

40. Tiểu kinh Xóm ngựa (P. *Cūlaassapurasuttaṃ*, H. 馬邑小經) tương đương *Mā ấp kinh*.⁴⁴ Tại ấp Assapura của dân chúng Aṅga, đức Phật dạy về nghệ thuật chánh danh và chánh hạnh của người xuất gia, để mang lại giá trị hạnh phúc trong tu tập và độ sanh. Chánh hạnh này không thể được đồng hóa đơn thuần với chủ nghĩa hình thức của người tu cũng như các phương pháp thực tập khổ hạnh ép xác sai lầm.

41. Kinh Sāleyyaka (P. *Sāleyyakasuttaṃ*, H. 薩羅村婆羅門經).⁴⁵ Nhân dịp các cư sĩ tại gia và đạo sĩ Bà-la-môn tại Kosala thăm hỏi đức Phật, Ngài giải thích về nhân quả, nghiệp báo và con đường đưa đến tái sanh ở các cảnh giới thấp và cảnh giới cao. Từ bỏ sát hại, trộm cắp, tà dâm, không nói vọng ngữ, lời bất hòa, lời thô ác, lời thị phi; không tham lam, không giận dữ, không si mê là cách sống hạnh phúc.

42. Kinh Verañjaka (P. *Verañjakasuttaṃ*, H. 鞞蘭若村婆羅門經).⁴⁶ Nội dung bài kinh giống với kinh 41, chỉ khác nhau về đối tượng là các gia chủ Bà-la-môn ở Verañjā và địa điểm giảng kinh là tại Jetavana (Kỳ-đà Lâm), tinh xá ông Anāthapiṇḍika (Cấp Cô Độc).

0099.505.0133b24); *Tăng. tăng* (T.02.0125.19.3.0593c13).

⁴² 唵帝經 (T.01.0026.201.0766b28). Tham chiếu: *Tạp. tạp* (T.02.0099.304.0086c23).

⁴³ 馬邑經 (T.01.0026.182.0724c17). Tham chiếu: *Tăng. tăng* (T.02.0125.49.8.0801c14).

⁴⁴ 馬邑經 (T.01.0026.183.0725c16).

⁴⁵ *Tạp. tạp* (T.02.0099.1042.0272c18); *Tạp. tạp* (T.02.0099.1043.0273a28).

⁴⁶ Tham chiếu: *Tạp. tạp* (T.02.0099.1042.0272c18); *Tạp. tạp* (T.02.0099.1043.0273a28).

43. Đại kinh Phương quang (P. *Mahāvedallasuttam*, H. 有明大經) tương đương Đại Câu-hy-la kinh.⁴⁷ Tại tinh xá ông Anāthapiṇḍika, Jetavana, Sāvatti, Tôn giả Sāriputta (vị Trí tuệ đệ nhất) và Tôn giả Mahākotṭhita (vị Phân tích lý luận đệ nhất), luận đàm về các pháp vi tế: Liệt tuệ và trí tuệ; sự khác nhau giữa tuệ tri và thức tri; thọ hành và quan hệ giữa thức, tưởng, thọ; 5 căn và ý thức biệt lập của chúng; các duyên cho chánh tri kiến; có bao nhiêu hữu; chết và tái sinh; 4 thiên; 4 tâm giải thoát.

44. Tiểu kinh Phương quang (P. *Cūlavedallasuttam*, H. 有明小經) tương đương *Pháp Lạc Tỳ-kheo-ni kinh*.⁴⁸ Tại Kalandakanivāpa, Veḷuvana, Rājagaha, Ni sư Dhammānā (Vị Thuyết pháp đệ nhất trong Ni đoàn) đã giải thích cho cư sĩ Visākha (trước đây là chồng của Ni sư) về các quan điểm: Tự thân, thủ và uẩn, thân kiến, 8 Thánh đạo và 3 uẩn, định, định tướng, định tư cụ và định tu tập, 3 hành, nhập và xuất Diệt thọ tưởng định, 3 thọ, minh và vô minh, giải thoát và Niết-bàn.

45. Tiểu kinh Pháp hành (P. *Cūḷadhammasamādānasuttam*, H. 得法小經) tương đương *Thọ pháp kinh*.⁴⁹ Kinh này kêu gọi mọi người trở thành loại thứ 4 trong 4 lối sống tạo ra hạnh phúc và khổ đau: (i) Hiện tại hạnh phúc, tương lai khổ; (ii) Hiện tại khổ, tương lai cũng khổ; (iii) Hiện tại khổ, tương lai hạnh phúc; (iv) Hiện tại hạnh phúc, tương lai hạnh phúc. Đó là người hạnh phúc ở hiện tại nhờ nỗ lực vượt qua tham ái, sân hận, si mê, tu 4 cấp thiền định, đạt được trí tuệ và tiếp tục hạnh phúc ở kiếp sau.

46. Đại kinh Pháp hành (P. *Mahādhammasamādānasuttam*, H. 得法大經) tương đương *Thọ pháp kinh*.⁵⁰ Chi tiết hơn kinh 45, trong 4 lối sống: (i) Hiện tại khổ, tương lai khổ; (ii) Hiện tại khổ, tương lai hạnh phúc; (iii) Hiện tại hạnh phúc, tương lai khổ; (iv) Hiện tại hạnh phúc, tương lai hạnh phúc. Đức Phật khích lệ lối sống “hạnh phúc hiện tại và tương lai” bằng cách từ bỏ các hành động xấu ác: Giết hại, trộm cắp, tà hạnh trong các dục, nói láo, nói chia rẽ, nói thô ác, nói phù phiếm, tham

⁴⁷ 大拘稀羅經 (T.01. 0026.211. 0790b08).

⁴⁸ 法樂比丘尼經 (T.01. 0026.210. 0788a14). Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02. 0099.568. 0150a17).

⁴⁹ 受法經 (T.01. 0026.174. 0711b17).

⁵⁰ 受法經 (T.01. 0026.175. 0712c04). Tham chiếu: *Ứng pháp kinh 應法經* (T.01. 0083. 0902b04).

lam, giận dữ, tà kiến. Đồng thời, tu thiền định, phát triển trí tuệ, nhờ đó, người đó trở nên hữu ích và giá trị trong đời.

47. Kinh Tư sát (P. *Vīmaṃsakasuttaṃ*, H. 思察經) tương đương *Câu giải kinh*.⁵¹ Bằng cách quan sát, có thể nhận biết tập tánh (*cetopariyāyaṃ*) của bậc Chân nhân, Thánh nhân như sau: (i) Không bị ô nhiễm do thấy, nghe trong thời gian dài; (ii) Không bị thoái chuyển khi đã nổi tiếng; (iii) Với tâm không sợ hãi, từ bỏ những điều xấu ác; (iv) Vượt qua tham ái; (v) Có đạo đức và trí tuệ. Phật tử tại gia nên nương tựa các bậc Chân nhân để tu học Phật pháp.

48. Kinh Kosambiya (P. *Kosambiyasuttaṃ*, H. 憍賞彌經).⁵² Để vượt qua các bất hạnh do lối sống bất hòa, tranh chấp, hơn thua, đức Phật hướng dẫn 6 kỹ năng từ bi và tương kính, tương ái đối với bạn đồng Phạm hạnh, cộng sự, trước mặt và sau lưng: (i) Thân hành từ bi; (ii) Khẩu hành từ bi; (iii) Ý hành từ bi; (iv) Chia sẻ phẩm vật cúng dường; (v) Giữ giới hạnh thanh tịnh, không tỳ vết; (vi) Có chánh tri kiến. Đức Phật phân tích lợi ích của chánh tri kiến có khả năng hướng thượng, kết thúc khổ đau, chứng đắc Thánh quả.

49. Kinh Phạm thiên cầu thỉnh (P. *Brahmanimantanikasuttaṃ*, H. 梵天請經) tương đương *Phạm thiên thỉnh Phật kinh*.⁵³ Cuộc đối thoại thú vị giữa đức Phật, Thiên chủ Baka và Ác ma. Ác ma cho rằng Baka là đáng Sảng thế. Baka biểu diễn thần thông, cho rằng cõi trời của Ông là thiên đường vĩnh hằng. Đức Phật lần lượt phân tích các sai lầm của Baka và Ác ma. Đức Phật hướng dẫn mọi người thực tập Chánh pháp, chuyển hóa phiền não, vượt qua khổ đau.

50. Kinh Hàng ma (P. *Māratajjanīyasuttaṃ*, H. 魔訶責經) tương đương *Hàng ma kinh*.⁵⁴ Tôn giả Mahāmoggallāna điểu phục Ác ma đang quá nhiều Ngài bằng cách kể cho Ác ma nghe câu chuyện tương tự xảy ra ở kiếp quá khứ đối với Tôn giả Vidhura và Tôn giả Sañjīva, đệ tử của đức Phật Kakusandha (Cầu-lưu-tôn). Thực tập tâm từ bi, không chấp lỗi

⁵¹ 求解經 (T.01. 0026.186. 0731a29).

⁵² Tham chiếu: J. 428; Vin. I. 338ff; Tāng. 增 (T.02. 0125.24.8. 0626b11); Ngũ phân luật五分律 (T.22).

⁵³ 梵天請佛經 (T.01. 0026.78. 0547a09).

⁵⁴ 降魔經 (T.01. 0026.131. 0620b07). Tham chiếu: *Phật thuyết Ma nhiều loạn kinh* 佛說魔嬈亂經 (T.01. 0066. 0864b02); *Tỳ ma thí Mục-liên kinh* 弊魔試目連經 (T.01. 0067. 0867a02).

và tha thứ, 2 vị Tôn giả đã thoát khỏi ma nghiệp. Do nghiệp ác, Ác ma vẫn bị đọa lạc.

51. Kinh Kandaraka (P. *Kandarakasuttam*, H. 乾達羅迦經).⁵⁵ Phật phân tích 4 hạng người: (i) Người tự làm khổ mình qua cách tu khổ hạnh; (ii) Người làm khổ người khác qua nghề tà, nghiệp xấu; (iii) Người vừa tự làm khổ mình vừa làm khổ người khác do phi đạo đức và phạm pháp; (iv) Người mang hạnh phúc cho mình và người khác do lối sống thánh thiện. Đề cao loại người thứ tư, đức Phật khích lệ từ bỏ các nghiệp ác của thân, lời, làm chủ các giác quan, tu tập 4 niệm xứ, chứng đắc 4 thiền và 3 minh, trở thành bậc Chân nhân và Thánh nhân.

52. Kinh Bát thành (P. *Aṭṭhakanāgarasuttam*, H. 八城經) tương đương *Bát thành kinh*.⁵⁶ Tôn giả Ānanda nương lời Phật dạy, hướng dẫn tu tập 11 cửa bất tử, nhằm đạt được an lạc giải thoát trong hiện đời gồm 4 thiền (hỷ lạc do lia tham ái, hỷ lạc do định, diệu lạc do bỏ hỷ, xả niệm thanh tịnh), 4 Phạm trú (tử, bi, hỷ, xả) và 3 thiền vô sắc (Không vô biên xứ, Thức vô biên xứ, Vô sở hữu xứ).

53. Kinh Hữu học (P. *Sekhasuttam*, H. 有學經). Thay lời đức Phật, Tôn giả Ānanda giới thiệu các hạnh tu của bậc Hữu học, khích lệ mọi người tu học, kết thúc khổ đau, chứng đạt Thánh quả gồm: (i) Giới hạnh; (ii) Làm chủ 6 giác quan; (iii) Tiết độ trong tiêu thụ; (iv) Chánh niệm trong các oai nghi; (v) Tu 7 diệu pháp (tín, tầm, quý, tấn, văn, niệm, tuệ); (vi) Chứng 4 thiền.

54. Kinh Potaliya (P. *Potaliyasuttam*, H. 瞞多利經) tương đương *Bô-lợi-đa kinh*.⁵⁷ Đức Phật dạy kỹ năng chấm dứt nghiệp và thói phạm phu gồm sát hại, trộm cắp, nói láo, tham lam, giận dữ, phi báng, phẫn nộ, cao ngạo; nhờ đó, con người được hạnh phúc và thành công. Đồng thời, người tu tập thấy rõ tác hại của ái dục như khúc xương, miếng thịt, cầm đuốc đi ngược gió, hố than hừng, cơn mộng, vật mượn và như cây có nhiều quả chín để không bị nhiễm đắm vào dục.

55. Kinh Jivaka (P. *Jivakasuttam*, H. 耆婆迦經). Đức Phật giải thích lợi ích của đạo đức và nguyên nhân không nên ăn thịt động vật. Ba trường

⁵⁵ A. IV. 198, *Attantapasuttam*.

⁵⁶ 八城經 (T.01. 0026.217. 0802a11). Tham chiếu: *Thập chi cư sĩ bát thành nhân kinh* 十支居士八城人經 (T.01. 0092. 0916a17).

⁵⁷ 瞞利多經 (T.01. 0026.203. 0773a02) ⁵⁸ 優婆離經 (T.01. 0026.133. 0628a18).

hợp thịt thanh tịnh thì ăn được: (i) Không thấy cảnh con vật đang bị giết; (ii) Không nghe tiếng kêu của con vật đang bị giết; (iii) Không có hoài nghi về con vật ấy chết vì mình. Đồng thời, đức Phật khuyên mọi người phát triển tâm từ bi, thương yêu con người, động vật và bảo vệ môi trường.

56. Kinh Ưu-bà-ly (P. *Upālisuttam*, H. 優婆離經) tương đương Ưu-bà-ly kinh.⁵⁸ Sau khi luận chiến với đức Phật, cư sĩ Upāli, đại diện phái tu Lôa thể, đã nhận Phật làm thầy. Qua đối thoại, đức Phật khẳng định vai trò quan trọng của ý nghiệp đối với hành vi, và thay vào đó, nên tu tứ Thánh đế, kết thúc khổ đau.

57. Kinh Hạnh con chó (P. *Kukkuravatikasuttam*, H. 狗行者經).⁵⁸ Sau khi khẳng định pháp tu hạnh con chó và hạnh con bò làm người tu khổ hạnh đầu thai làm chó, làm bò, bị đọa lạc khổ đau, đức Phật phân tích 4 loại nghiệp và quả báo: (i) Nghiệp đen, quả báo đen; (ii) Nghiệp trắng, quả báo trắng; (iii) Nghiệp nửa đen nửa trắng, quả báo nửa đen nửa trắng; (iv) Nghiệp không đen không trắng, quả báo không đen không trắng. Phật khuyên mọi người tu nghiệp trắng, tức sống đời đạo đức thanh cao để đạt hạnh phúc và thành công.

58. Kinh Vương tử Vô Úy (P. *Abhayarājakumārasuttam*, H. 無畏王子經).⁵⁹ Đại diện đạo Lôa thể, Vương tử Vô Úy gài bẫy đức Phật phải trả lời “có” hoặc “không” hầu bắt bí Ngài. Đức Phật dạy kỹ năng tháo mở móc câu trong cổ, và khẳng định rằng Ngài thuyết pháp, truyền thông và đối đáp đều mang tính chân lý, hướng đến mục đích cao quý, bất luận người nghe có thích hay không thích.

59. Kinh Nhiều cảm thọ (P. *Bahuvedanīyasuttam*, H. 多受經).⁶⁰ Để giúp mọi người dừng sự tranh cãi về phân loại cảm thọ là 2 hay 3, đức Phật giải thích rằng tùy tình huống, cảm thọ có thể phân loại: 2 thọ, 3, 5, 6, 18, 36 và 108 thọ. Nhân đó, đức Phật phân tích các cấp độ cảm giác hạnh phúc, thấp nhất là khoái lạc giác quan, cao hơn là hạnh phúc trong thiền định và cao nhất là Niết-bàn.

60. Kinh Không gì chuyển hướng (P. *Apaṇṇakasuttam*, H. 無戲論

⁵⁸ Tham chiếu: *A-tỳ-đạt-ma Tập dị môn túc luận* 阿毘達磨集異門足論 (T.26. 1536.7. 0393c09).

⁵⁹ Tham chiếu: Đại trí độ luận 大智度論 (T.25. 1509.35. 0321b15); *Thập trụ Tỳ-bà-sa luận* 十住毘婆沙論 (T.26. 1521.11. 0079b01).

⁶⁰ Tham chiếu: S. 36. 19; *Tạp. 雜* (T.02. 0099.485. 0123c21).

經).⁶¹ Đức Phật phân tích tác hại của 5 tà thuyết đương thời, gồm (i) Hư vô luận; (ii) Thuyết không có đời sau; (iii) Thuyết không có quả báo sau khi chết; (iv) Thuyết định mệnh; (v) Thuyết không có các cõi vô sắc. Theo đó, đức Phật khuyên dù chủ trương điều gì, đi theo học thuyết nào, cũng không nên làm khổ bản thân và làm khổ tha nhân; nên sống đạo đức, dứt các trói buộc tâm, tu thiền định để chứng đắc trí tuệ, giải phóng khổ đau.

61. Kinh Giáo giới La-hầu-la ở rừng Am-bà-la (P. *Ambalaṭṭhikārāhulovādasuttam*, H. 菴婆孛林教誡羅睺羅經) tương đương *La-vân kinh*.⁶² Để giúp chú tiểu La-hầu-la thấy sự nguy hiểm của lời nói dối, đức Phật dùng ảnh dụ “chậu nước” nói về sự mất giá trị, nếu đánh mất sự chân thật, trung thực. Người nói dối như con voi lâm trận, sẵn sàng thí mạng sống mà không tiếc. Người tu hành phải thường xuyên soi gương nhân cách, biết phản tỉnh, sám hối, chừa bỏ, chuyển nghiệp để trở nên cao quý và lợi ích cho nhiều người.

62. Đại kinh Giáo giới La-hầu-la (P. *Mahārāhulovādasuttam*, H. 教誡羅睺羅大經).⁶³ Đức Phật dạy Tôn giả La-hầu-la cách quán sắc pháp và 5 uẩn không phải là tôi, tự ngã của tôi và sở hữu của tôi. Đồng thời, Ngài hướng dẫn cách tu thiền quán 4 đại, từ, bi, hỷ, xả, bất tịnh, vô thường, niệm hơi thở để vượt qua nghiệp phàm, đạt được giác ngộ và giải thoát.

63. Tiểu kinh Mālunḅkya (P. *Cūlamālunḅkyaṣuttam*, H. 摩羅迦小經) tương đương *Tiền dụ kinh*.⁶⁴ Nhân dịp Mālunḅkyaputta định hoàn tục do đức Phật không giải thích các vấn đề siêu hình, đức Phật dạy về tính trị liệu thực tiễn của Phật pháp. Cũng như nạn nhân cần thiết, khẩn cấp nhổ mũi tên độc ra khỏi cơ thể, người tu tập cần nhổ gốc khổ đau và sinh tử; thực hành tứ Thánh đế, giải phóng khổ đau, đạt được an tịnh, trí tuệ, giác ngộ và chứng Niết-bàn.

64. Đại kinh Mālunḅkya (P. *Mahāmālunḅkyaṣuttam*, H. 摩羅迦大經)

⁶¹ Không có kinh tương đương.

⁶² 羅云經 (T.01. 0026.14. 0436a12). Tham chiếu: *Pháp cú thí dụ kinh*, *Tượng phẩm* 法句譬喻經象品 (T.04. 0211.31. 0599c20); *Xuất diệu kinh*, *Lợi dưỡng phẩm* 出曜經利養品 (T.04. 0212.14. 0678b05); *Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu bộ Tỳ-nại-da* 根本說一切有部毘奈耶 (T.23. 1442.24. 0760b16); *Đại trí độ luận* 大智度論 (T.25. 1509.13. 0158a29).

⁶³ Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02. 0099.803. 0206a14); *Tạp. 雜* (T.02. 0099.815. 0209b15); *Tạp A-hàm kinh* 雜阿含經 (T.02. 0101.15. 0497a02); *Tăng. 增* (T.02. 0125.17.1. 0581c01).

⁶⁴ 箭喻經 (T.01. 0026.221. 0804a21). Tham chiếu: *Tiền dụ đại kinh* 箭喻大經 (T.01. 0094. 0917b13); *Đại trí độ luận* 大智度論 (T.25. 1509.15. 0170a08)..

tương đương Ngũ hạ phần kiết kinh.⁶⁵ Đức Phật khuyên mọi người tinh tấn chặt đứt 5 trói buộc thấp, gồm thân kiến, hoài nghi, giới cấm thủ, dục và sân để giải phóng khổ đau, chứng đắc quả Thánh. Cũng như cách lấy lõi cây, người tu cần nghe giảng pháp, quán 5 uẩn vô thường, làm chủ giác quan, tu tập 4 thiền định, phát triển trí tuệ.

65. Kinh Bhaddāli (P. *Bhaddālisuttam*, H. 跋陀利經) tương đương Bạt đà-hòa-lợi kinh.⁶⁶ Nhân dịp nhắc nhở một Tăng sĩ ương ngạnh không giữ được giới “ăn một lần trước Ngọ”, đức Phật khuyên mọi người phải tuân thủ giới hạnh thanh cao; không tránh né, không bất mãn, không chống đối khi được nhắc nhở; khi có tội và bị cử tội nên phát lồ sám hối, nỗ lực chuyển nghiệp; siêng tu thiền định, khai mở trí tuệ để chứng đắc các quả Thánh.

66. Kinh Ví dụ con chim cáy (P. *Laṭukikopamasuttam*, H. 鶉喻經) tương đương Ca-lâu-ô-đà-di kinh.⁶⁷ Nhân dịp nói về tác hại của việc không giữ giới ăn một lần trước Ngọ, đức Phật khuyên không nên xem thường các lỗi nhỏ nhặt. Vi phạm giới hạnh cũng như con chim cáy nhỏ có thể chết vì vướng lưới dây leo mong manh, hoặc như voi lớn có thể chết khi bị trói bằng dây da. Người xuất gia cần chuyển hóa nghiệp phàm, từ bỏ các trói buộc và chấp thủ, siêng tu thiền định để chứng đắc thiền lạc và chánh giác lạc.

67. Kinh Cātumā (P. *Cātumāsuttam*, H. 車頭聚落經).⁶⁸ Như người xuống nước sợ sóng, cá sấu, nước xoáy, cá dữ; đức Phật dạy rằng người tu bị thất bại, hoàn tục là do: (i) Bệnh tự ái, vì người dạy nhỏ tuổi hơn, như sóng dữ; (ii) Thèm ăn ngon và phi thời, như cá sấu; (iii) Tiếc không hưởng thụ được 5 dục lạc, như nước xoáy; (iv) Bị dục tình phá hoại, không phòng hộ các giác quan, như cá dữ. Đức Phật cũng khuyến khích tứ chúng cần noi gương Tôn giả Sāriputta và Mahāmoggallāna sống an lạc trong hiện tại.

68. Kinh Naḷakapāna (P. *Naḷakapānasuttam*, H. 那羅伽波寧村

⁶⁵ 五下分結經 (T.01. 0026.205. 0778c09).

⁶⁶ 跋陀和利經 (T.01. 0026.194. 0746b18). Tham chiếu: Tăng. 增 (T.02. 0125.49.7. 0800b27).

⁶⁷ 迦樓烏陀夷經 (T.01. 0026.192. 0740c15). Tham chiếu: Tăng. 增 (T.02. 0125.49.7. 0800b27).

⁶⁸ Tham chiếu: Tăng. 增 (T.02. 0125.45.2. 0770c13); Xá-lợi-phất Ma-ha Mục-kiền-liên du tứ cú kinh 舍利弗摩訶目犍連遊四衢經 (T.02. 0137. 0860a18).

經) tương đương *Sa-kê-đế tam tộc tánh tử kinh*.⁶⁹ Đức Phật khen ngợi và khích lệ những người đi tu vì lý tưởng cao quý, giữ giới hạnh, tu thiền định, đạt trí tuệ, nhằm giải phóng khổ đau của bản thân và mang lại hạnh phúc cho tha nhân. Đức Phật xác quyết rằng chỉ vì muốn mang lại lợi ích cho con người, đức Phật nói về cảnh giới tái sinh lành của Tăng Ni và Phật tử sau khi qua đời.

36. Kinh Goliyāni (P. *Goliyānisuttam*, H. 瞿尼師經) tương đương *Cù-ni sư kinh*.⁷⁰ Tôn giả Sāriputta dạy 17 yếu tố giúp người tu ở rừng hay thành thị trở thành bậc Chân nhân và Thánh nhân, gồm: (i) Tôn trọng đồng tu; (ii) Khiêm tốn và nhường nhịn; (iii) Không vào làng quá sớm, không trở về quá muộn; (iv) Không đến gia đình trước và sau buổi ăn; (v) Không dao động thân; (vi) Không nhiều chuyện; (vii) Làm người bạn tốt, dễ góp ý; (viii) Hộ trì các giác quan; (ix) Tiết độ trong ăn uống; (x) Chú tâm; (xi) Tu tinh cần, tinh tấn; (xii) Chánh niệm, tỉnh giác; (xiii) Tu thiền định; (xiv) Có trí tuệ; (xv) Tu Thắng pháp, Thắng luật; (xvi) Tu Tịch tịnh giải thoát; (xvii) Tu pháp Thượng nhân.

70. Kinh Kīṭāgiri (P. *Kīṭāgirisuttam*, H. 枳吒山邑經) tương đương *A-thấp bối kinh*.⁷¹ Nhân dịp nói về lợi ích của việc không ăn phi thời, đức Phật khuyên người tu nên tinh tấn tu học và an trú vào hạnh phúc do dứt các pháp bất thiện. Nhờ đó, người tu tập chứng quả Thánh bằng 7 cách: (i) Câu phân giải thoát; (ii) Tuệ giải thoát; (iii) Thân chứng; (iv) Kiến đạo; (v) Tín giải thoát; (vi) Tùy pháp hành; (vii) Tùy tín hành.

71. Kinh Ba minh Vacchagotta (P. *Tevijjavacchagottasuttam*, H. 婆蹉衢多三明經).⁷² Đức Phật cho rằng những gì mà Ngài đạt được, thực chất là 3 tuệ giác (Tam minh) gồm tuệ giác quá khứ của bản thân, tuệ giác về tái sinh của hữu tình và tuệ giác về sự chấm dứt khổ đau trong hiện tại. Đồng thời, đức Phật khẳng định trí “biết hết mọi thứ” (nhất thiết trí) trong lúc thức và lúc ngủ (nếu không có tác ý hướng tâm đến đối tượng) là không có thật. Giải thoát, theo đức Phật, thực chất là giải thoát tâm khỏi trói buộc (tâm giải thoát) và giải thoát bằng trí tuệ (tuệ giải thoát).

72. Kinh Aggivacchagotta (P. *Aggivacchagottasuttam*, H. 婆蹉衢多

⁶⁹ 娑雞帝三族姓子經 (T.01.0026.77.0544b21).

⁷⁰ 瞿尼師經 (T.01.0026.26.0454c24).

⁷¹ 阿濕貝經 (T.01.0026.195.0749c01).

⁷² Có nội dung gần giống với M. 72.

火[喻]經).⁷³ Đức Phật chủ trương không mất thời gian trả lời các câu hỏi siêu hình, các câu chuyện hý luận. Để đạt được sự ly tham, giác ngộ và giải thoát, đức Phật hướng dẫn kỹ năng vượt qua các ảo tưởng về ngã, ngã sở hữu, ngã tùy miên đối với bản thân và mọi sự vật trên đời. Bậc Giác ngộ sau khi chết cũng như hiện tượng củi hết, lửa tắt, không thể truy tìm được hướng đi.

73. Đại kinh Vacchagotta (P. *Mahāvaccagottasuttam*, H. 婆蹉衢多大經).⁷⁵ Nhờ lắng nghe đức Phật truy nguyên nguồn gốc của khổ đau từ tham ái, giận dữ, si mê và khích lệ từ bỏ 10 nghiệp bất thiện (giết hại, trộm cắp, tà dâm, nói láo, nói chia rẽ, nói thô ác, nói phù phiếm, tham, sân, tà kiến), du sĩ Vacchagotta trở thành Tăng sĩ, tu tập chân chánh, chứng đắc Thánh quả.

74. Kinh Trường Trảo (P. *Dīghanakhasuttam*, H. 長爪經).⁷⁴ Chúng mình tác hại từ thuyết Hoài nghi của ngoại đạo Trường Trảo, đức Phật hướng dẫn quán vô ngã đối với thân (từ tinh cha, trứng mẹ, được phối hợp bởi đất, nước, lửa, gió). Thân và 3 loại cảm xúc khổ đau, hạnh phúc, trung tính đều bị vô thường chi phối, bị đoạn diệt, bị hủy hoại; cũng là vô ngã và bị vô thường chi phối. Để giải thoát, không nên chấp thủ thân, cảm xúc; không chấp thủ danh từ và mọi thứ trên đời.

75. Kinh Māgaṇḍiya (P. *Māgaṇḍiyasuttam*, H. 摩犍提經) tương đương *Tu-nhàn-đề kinh*.⁷⁵ Phân tích sự nguy hiểm và tác hại của thuyết hưởng lạc đối với 5 dục lạc, đức Phật giải thích giá trị của hạnh phúc do tu thiện (thiên lạc). Bằng ảnh dụ “hạnh phúc cõi trời cao hơn hạnh phúc cõi người” và “sự đỡ ngựa do cào vết thương”, đức Phật khẳng định dục lạc sẽ thiêu đốt con người trong bất hạnh về lâu dài. Tu 4 cấp thiện định giúp con người trải nghiệm hạnh phúc sâu lắng, kết thúc khổ đau.

76. Kinh Sandaka (P. *Sandakasuttam*, H. 刪陀迦經).⁷⁶ Dựa vào lời

⁷³ Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02. 0099.962. 0245b26); *Biệt Tạp. 別雜* (T.02. 0100.196. 0444c29).⁷⁵ Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02. 0099.964. 0246b12); *Biệt Tạp. 別雜* (T.02. 0100.198. 0446a11).

⁷⁴ Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02. 0099.969. 0249a29); *Biệt Tạp. 別雜* (T.02. 0100.203. 0449a04).

⁷⁵ 鬚闍提經 (T.01. 0026.153. 0670a26). Tham chiếu: *Pháp cú kinh, Nê-hoàn phẩm* 法句經泥洹品 (T.04. 0210.36. 0573a23); *Xuất diệu kinh, Nê-hoàn phẩm* 出曜經泥洹品 (T.04. 0212.27. 0730c06); *Pháp tập yếu tụng kinh, Viên tịch phẩm* 法集要頌經圓寂品 (T.04. 0213.26. 0790b16).

⁷⁶ Có nội dung giống với M. 60, *Apaṇṇakasuttam* (Kinh không gì chuyên hướng) và D. 1,

đức Phật, Tôn giả Ānanda bác bỏ 4 tà thuyết: (i) Thuyết vô hành; (ii) Thuyết vô nhân quả; (iii) Thuyết định mệnh; (iv) Thuyết luân hồi tịnh hóa. Đồng thời, nói rõ tác hại của 4 thuyết bất an: (i) Ngụy biện về toàn trí; (ii) Xem truyền thuyết là chân lý; (iii) Giỏi biện luận theo tư biện, khi này khi khác; (iv) Ngụy biện như con lừa. Đồng thời, Tôn giả khuyên mọi người tu chánh đạo, dứt năm trói buộc tâm, tu tập thiền định, đạt trí tuệ, kết thúc khổ đau.

77. Đại kinh Sakuludāyi (P. *Mahāsakuludāyisuttam*, H. 善生優陀夷大經) tương đương *Tiền mao kinh*.⁷⁷ Đức Phật chia sẻ lý do nhiều người tu học theo Ngài là do Ngài đạt được sự tối thượng về giới đức, thuyết pháp với thẳng trí, trí tuệ biết rõ người và mọi việc, dùng tứ Thánh để vượt qua khổ đau và hướng dẫn tu tập 4 chánh niệm, 4 chánh căn, 4 như ý túc, 5 căn, 5 lực, 7 giác ngộ, 8 chánh đạo.

78. Kinh Samaṇamuṇḍika (P. *Samaṇamuṇḍikasuttam*, H. 沙門文祁子經) tương đương *Ngũ chi vật chủ kinh*.⁷⁸ Phân tích giới hạn của thuyết không làm ác, không hành nghề ác là thiện tối thượng, đức Phật dạy tiêu chuẩn của bậc chân tu gồm biết rõ thiện ác từ tư duy đến hành động, nghề nghiệp và tu tập; tu tập 4 tinh tấn để nhổ lên gốc rễ của nghiệp và lối sống bất thiện là tham, sân, si và chấm dứt dục tưởng, sân tưởng, hại tưởng; tu tập 4 thiền định và hoàn thiện 8 chánh đạo giúp người tu trở thành bậc chân tu, đạt được chánh trí và giải thoát.

79. Tiểu kinh Sakuludāyi (P. *Cūḷasakuludāyisuttam*, H. 善生優陀夷小經) tương đương *Tiền mao kinh*.⁷⁹ Phủ định thuyết toàn tri trong khi thức và ngủ của Ni-kiến tử, đức Phật dạy thuyết tương duyên về sự sinh diệt của con người và vạn vật. Phật liệt dẫn các loại ánh sáng, gồm ánh sáng đom đóm, đèn cây, đuốc, đồng lửa lớn, ngôi sao, mặt trăng rằm, mặt trời đứng bóng, và cho rằng ánh sáng trí tuệ là tuyệt vời nhất. Để chứng đắc Tam minh, tức trí tuệ của bậc Giác ngộ, con người cần tu đạo đức và 4 thiền định, nhờ đó kết thúc khổ đau.

80. Kinh Vekhanassa (P. *Vekhanassasuttam*, H. 鞞摩那修經) tương

Bramajālasuttam (Kinh Phạm võng).

⁷⁷ 箭毛經 (T.01. 0026.207. 0781b27). Tham chiếu: A-tỳ-đạt-ma Tập dị môn túc luận 阿毘達磨集異門足論 (T.26. 1536.18. 0440c23).

⁷⁸ 五支物主經 (T.01. 0026.179. 0720a28).

⁷⁹ 箭毛經 (T.01. 0026.208. 0783c03).

đương *Bê-ma-na-tu kinh*.⁸⁰ Giống kinh 79, đề cao giá trị của trí tuệ vượt lên trên các loại ánh sáng, đức Phật hướng dẫn kỹ năng vượt qua thói quen hưởng thụ 5 dục lạc (sắc, thanh, hương, vị, xúc) dễ chịu, hấp dẫn; hoàn thiện đạo đức và thiền định, chặt đứt 5 trói buộc tâm, đạt giác ngộ và giải thoát.

81. Kinh *Ghaṭikāra* (P. *Ghaṭikārasuttam*, H. 陶師經) tương đương *Bê-bà-lăng-kỳ kinh*.⁸³ Không nhận lời thỉnh cầu cúng dường của Vua Kiki vì đã nhận lời của người thợ gốm, đức Phật gián tiếp khích lệ mọi người cần đạt được 6 ưu việt như thợ gốm: (i) Không phiền não nếu bị từ chối; (ii) Quy y Tam bảo và giữ 5 đạo đức; (iii) Chánh tín với Phật pháp, không hoài nghi về 4 chân lý Thánh; (iv) Sống theo thiện pháp, tiết độ ăn uống; (v) Hiếu kính cha mẹ già; (vi) Chứng quả Bất hoàn.

82. Kinh *Raṭṭhapāla* (P. *Raṭṭhapālasuttam*, H. 賴吒怒羅經) tương đương *Lại-tra-hòa-la kinh*.⁸¹ Câu chuyện thanh niên nhà giàu có, nhờ tuyệt thực đã thuyết phục thành công cha mẹ cho đi tu. Khi về thăm lại gia đình, vị Tăng sĩ này chia sẻ lý tưởng xuất gia do thấy rõ: (i) Cuộc đời vô thường; (ii) Mọi thứ vô hộ và vô chủ; (iii) Vô ngã và vô sở hữu; (iv) Con người bị chi phối bởi lão suy, bệnh suy, tài suy, thân suy. Nhưng nếu làm bậc chân tu, chúng ta không chỉ tạo hạnh phúc cho mình mà còn cứu độ nhân sinh.

83. Kinh *Makhādeva* (P. *Makhādevasuttam*, H. 大天奈林經) tương đương *Đại Thiên nại lâm kinh*.⁸² Phật nhắc tích truyện kiếp quá khứ khi Ngài là Vua Makhādeva của Mithilā, quản trị đất nước theo pháp quyền và Chánh pháp, sống chuẩn mực về đạo đức theo truyền thống cao quý. Trao ngai vàng cho con, vua xuất gia vì lý tưởng độ sinh, tu trọn vẹn từ, bi, hỷ, xả; khi chết được sinh trên cõi trời Ba Mươi Ba. Nay đức Phật lập truyền thống tâm linh mới, đưa đến ly tham, chấm dứt khổ đau, chúng đạt thượng trí, giác ngộ, giải thoát cho nhiều người.

⁸⁰ 鞞摩那修經 (T.01. 0026.209. 0786b12). Tham chiếu: *Bê-ma-túc kinh 鞞摩肅經* (T.01. 0090. 0913c04) ⁸³ 鞞婆陵耆經 (T.01. 0026.63. 0499a09). *Phật thuyết Khổ hạnh túc duyên kinh 佛說苦行宿緣經* (T.04. 0197.10. 0172c05).

⁸¹ 賴吒和羅經 (T.01. 0026.132. 0623a11). Tham chiếu: *Lại-tra-hòa-la kinh 賴吒和怒經* (T.01. 0068. 0868c23); *Hộ Quốc kinh 護國經* (T.01. 0069. 0872a18); *Lại-tra-hòa-la kinh 賴吒和怒經* (T.04. 0199.18a. 0196b01).

⁸² 大天奈林經 (T.01. 0026.67. 0511c21). Tham chiếu: *Tăng. tăng* (T.02. 0125.50.4. 0806c21); *Ma-diêu Vương kinh 摩調王經* (T.03. 0152.87. 0048b25).

84. Kinh Madhurā (P. *Madhurāsuttam*, H. 摩偷羅經).⁸³ Dựa vào các nguyên lý bình đẳng của Phật, Tôn giả Mahākaccāna (Đại Ca-chiên-diên) đã phân tích sự vô nghĩa của chủ nghĩa giai cấp Ấn Độ bằng các luận chứng bình đẳng rất sâu sắc và vững chắc gồm bình đẳng pháp lý, bình đẳng nhân quả, bình đẳng đạo đức và bình đẳng tu chứng.

85. Kinh Vương tử Bồ-đề (P. *Bodhirājakumārasuttam*, H. 菩提王子經).⁸⁴ Bài kinh phân tích về 2 quan điểm hạnh phúc của Ấn Độ giáo và Phật giáo. Nếu Ấn Độ giáo cho rằng hạnh phúc có được do thực hành khổ hạnh thì ngược lại Phật giáo khẳng định hạnh phúc có được do sự chuyển hóa tâm thức.

86. Kinh Aṅgulimāla (P. *Aṅgulimālasuttam*, H. 鷲掘摩經).⁸⁵ Bài kinh khẳng định con đường giác ngộ rộng mở với tất cả mọi đối tượng, khi sự hồi đầu có mặt. Sự hồi đầu trong bài kinh này bắt đầu bằng sự ngạc nhiên đối với triết lý, dẫn đến chuyển hóa các nghiệp xấu.

87. Kinh Ái sanh (P. *Piyajātikasuttam*, H. 愛生經) tương đương Ái sanh kinh.⁸⁶ Cái chết được khẳng định như một quy luật. Thái độ tiếc thương của người thân đối với người đã khuất không làm cho người thân sống lại. Thương tiếc người thân là gốc rễ của sầu, bi, khổ, ưu, não.

88. Kinh Bāhitika (P. *Bāhitikasuttam*, H. 鞞訶提經) tương đương *Bệ-hadế kinh*.⁹⁰ Đạo đức của người tu được đánh giá từ các hành vi của thân, biểu đạt của khẩu hành và ý niệm mang lại lợi lạc cho mình và người, có giá trị xây dựng và chuyển hóa, không bận tâm về sự đền đáp

⁸³ Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02. 0099.548. 0142a18).

⁸⁴ Tham chiếu: *La-ma kinh* 羅摩經 (T.01. 0026.204. 0775c07); *Xuất diệu kinh*, *Như Lai phẩm* 出曜經如來品 (T.04. 0212.22. 0716b16); *Pháp tập yếu tụng kinh*, *Như Lai phẩm* 法集要頌經如來品 (T.04. 0213.21. 787b22); *Di-sa-tắc bộ* Hòa-ê Ngũ phần luật 彌沙塞部和醯五分律 (T.22. 1421.10. 0071c02).

⁸⁵ Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02. 0099.1077. 0280c18); *Biệt Tạp*. 別雜 (T.02. 0100.16. 0378b17); *Phật thuyết Ương-quật-ma kinh* 佛說鷲掘摩經 (T.02. 0118. 0508b17); *Phật thuyết Ương-quật kết kinh* 佛說鷲崛髻經 (T.02. 0119. 0510b14); *Ương-quật-ma-la kinh* 央掘魔羅經 (T.02. 0120. 0512b05); *Phật thuyết Nguyệt dụ kinh* 佛說月喻經 (T.02. 0121. 0544b12); *Tăng. 增* (T.02. 0125.38.6. 0719b20); *Hiển ngu kinh*, *Vô Nảo chi man phẩm* 賢愚經無惱指鬘品 (T.04. 0202.45. 0423b05); *Xuất diệu kinh*, *Tạp phẩm* 出曜經雜品 (T.04. 0212.17. 0702b08); *Pháp tập yếu tụng kinh*, *Thanh tịnh phẩm* 法集要頌經清淨品 (T.04. 0213.16. 0785a15).

⁸⁶ *Ái sanh kinh* (T.01. 0026.216. 0800c20). Tham chiếu: *Phật thuyết Bà-la-môn tử mệnh chung ái niệm bất ly kinh* 佛說婆羅門子命終愛念不離經 (T.01. 0091. 0915a04); *Tăng. 增* (T.02. 0125.13.3. 0571b28).⁹⁰ *鞞訶提經* (T.01. 0026.214. 0797c07).

của tha nhân. Vô ngã trong đạo đức chính là giá trị đạo đức bậc nhất mà người tu hành cần thực hiện toàn mãn.

89. Kinh Pháp trang nghiêm (P. *Dhammacetiya-suttam*, H. 法莊嚴經) tương đương *Pháp trang nghiêm kinh*.⁸⁷ Thông qua chuyện đời tự kể của Vua Pasenadi về lý do theo Phật, bài kinh giới thiệu các giá trị của đạo Phật, theo đó, con người quay về nương tựa đạt được các giá trị tâm linh, đạo đức, an lạc và giải thoát.

90. Kinh Kaṇṇakathala (P. *Kaṇṇakathala-suttam*, H. 普棘刺林經) tương đương *Nhứt thiết trí kinh*.⁸⁸ Đức Phật xác minh rằng Ngài không chấp nhận khái niệm toàn tri là biết mọi thứ, trong mọi lúc và trong mọi thời. Nhân đó, Phật thuyết minh về thuyết bình đẳng tâm linh trong các giai cấp, giá trị tinh tấn trong thành công và chứng đắc, giá trị của tâm không não hại, có thể giúp cho con người phát triển hạnh phúc và bình an.

91. Kinh Brahmāyū (P. *Brahmāyusuttam*, H. 梵摩經) tương đương *Phạm ma kinh*.⁸⁹ Từ niềm tin rằng nhân tướng của một con người thể hiện nhân cách của người đó, các Bà-la-môn đã đến với đức Phật và trở thành đệ tử của Ngài. Nếu Bà-la-môn giáo nhấn mạnh về nhân tướng, thì Phật giáo nhấn mạnh về nhân cách thông qua sự huấn luyện các oai nghi tế hạnh.

92. Kinh Sela (P. *Selasuttam*, H. 施羅經).⁹⁰ Bài kinh giới thiệu nghệ thuật chia sẻ phước duyên với người thân. Khi gặp được Phật pháp, ta nên có trách nhiệm chia sẻ và lan truyền giá trị tâm linh, hạnh phúc đến với mọi người. Đây chính là cách giúp đỡ người thân có ý nghĩa và giá trị.

93. Kinh Assalāyana (P. *Assalāyanasuttam*, H. 阿攝耜經) tương đương *Phạm chí A-nhiếp-hòa kinh*.⁹¹ Thông qua sự phân tích về gien di

⁸⁷ 法莊嚴經 (T.01. 0026.213. 0795b17). Tham chiếu: Tăng. 增 (T.02. 0125.38.10. 0724b28); Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu bộ Tỳ-nại-da tạp sự 根本說一切有部毘奈耶雜事 (T.24. 1451.8. 0237a06).

⁸⁸ 一切智經 (T.01. 0026.212. 0792c13).

⁸⁹ 梵摩經 (T.01. 0026.161. 0685a05). Tham chiếu: *Phạm-ma dụ kinh* 梵摩渝經 (T.01. 0076. 0883b07); *Pháp cú kinh, Phạm chí phẩm* 法句經梵志品 (T.04. 0210.35. 0572b20); *Xuất diệu kinh, Phạm chí phẩm* 出曜經梵志品 (T.04. 0212.34. 0798a01); *Pháp tập yếu tụng kinh, Phạm chí phẩm* 法集要頌經梵志品 (T.04. 0213.33. 0798a01).

⁹⁰ Tham chiếu: Sn. 3. 7, *Selasutta*; Thag. 818-41; Tăng. 增 (T.02. 0125.49.6. 0798a25).

⁹¹ 梵志阿攝耜經 (T.01. 0026.151. 0663b25). Tham chiếu: *Phạm chí Át-ba-la-diên văn Chủng Tôn kinh* 梵志頌波羅延問種尊經 (T.01. 0071. 0876b24); Tăng. 增 (T.02. 0125.40.9. 0742b03).

truyền, quyền lực kinh tế, giá trị nhân phẩm đạo đức, hôn nhân dị chủng và các nhu yếu hàng ngày, đức Phật đã chứng minh rằng niềm tin về sự thanh tịnh và độc tôn của giai cấp Bà-la-môn chỉ là sự rỗng tuếch, không có căn cứ.

94. Kinh Ghoṭamukha (P. *Ghoṭamukhasuttam*, H. 瞿多牟伽經).⁹² Sự quy ngưỡng của tín đồ đối với người xuất gia thường gắn liền với đức hạnh và giá trị tâm linh của vị ấy. Nếu có nhiều người làm mất niềm tin của quần chúng thì cũng có những người mẫu mực, đáng quy ngưỡng và phát tâm.

95. Kinh Caṅkī (P. *Caṅkīsuttam*, H. 商伽經). Theo đức Phật, chân lý đích thực không bao giờ là sự phiến diện, độc đoán một chiều. Nghệ thuật khám phá, hộ trì và chứng đạt chân lý không gì khác hơn là sự hành trì chân lý.

96. Kinh Esukāri (P. *Esukārisuttam*, H. 鬱瘦歌邏經) tương đương *Uātsāu-ca-la kinh*.⁹³ Nếu đạo Bà-la-môn do dựa vào chủ nghĩa giai cấp, bắt buộc giai cấp vua chúa, thương gia và nô lệ phải phục vụ giai cấp Bà-la-môn thì đạo Phật cho rằng người có đạo đức, trí tuệ, thích bó thí, không giận dữ, tu tập pháp lành mới thực sự đáng được phụng sự.

97. Kinh Dhānañjāni (P. *Dhānañjānisuttam*, H. 陀然經) tương đương *Phạm chí Đà-nhiên kinh*.⁹⁴ Phần lớn các hành động phi pháp của con người phát xuất từ động cơ thỏa mãn các nhu cầu hưởng thụ bản thân, nhưng khi chịu hậu quả thì con người đổ lỗi cho người thân và hoàn cảnh bắt buộc. Vì nhân duyên nào đó, một hành động xấu đã được gieo sẽ đẩy người đó vào tù ngục. Biết vậy, con người cần nỗ lực chuyển hóa nghiệp duyên để hạnh phúc hôm nay và tươi sáng đời sau.

98. Kinh Vāsetṭha (P. *Vāsetṭhasuttam*, H. 婆私吒經) tương đương *Kinh tập*.⁹⁵ Bài kinh giới thiệu 2 quan điểm trái ngược về khái niệm Bà-la-môn. Nếu quan niệm truyền thống cho rằng Bà-la-môn là người sinh ra từ gia đình Bà-la-môn thuần chủng 7 đời, thì quan niệm cấp tiến cho rằng Bà-la-môn là người có giới hạnh. Vượt lên trên 2 quan điểm này, đức

⁹² Tham chiếu: M. 51, *Kandarakasuttam* (*Kinh Kandaraka*).

⁹³ 鬱瘦歌邏經 (T.01. 0026.150. 0660c29).

⁹⁴ 梵志陀然經 (T.01. 0026.27. 0456a22).

⁹⁵ Tham chiếu: Sn. 3. 9, *Vāsetṭhasuttam*; *Pháp cú kinh*, *Phạm chí phẩm* 法句經梵志品 (T.04. 0210.35. 0572b20); *Xuất diệu kinh*, *Phạm chí phẩm* 出曜經梵志品 (T.04. 0212.34. 0768c14); *Pháp tập yếu tụng kinh*, *Phạm chí phẩm* 法集要頌經梵志品 (T.04. 0213.34. 0768c14).

Phật đã mang lại nội dung mới cho Bà-la-môn, khi so sánh Bà-la-môn với Thánh nhân trong Phật giáo.

99. Kinh Subha (P. *Subhasuttam*, H. 須婆經) tương đương *Anh Vũ kinh*.⁹⁶ Bài kinh phân tích sự giống và khác giữa người tại gia và người xuất gia về phương diện hành động và nghề nghiệp. Nếu người tại gia tạo ra giá trị sản lượng thì người xuất gia tạo ra giá trị tâm linh. Mặc dù không hình thù, vóc dáng, các giá trị tâm linh có thể cứu giúp con người giải quyết khổ đau.

100. Kinh Saṅgārava (P. *Saṅgārasuttam*, H. 傷歌邏經).⁹⁷ Bài kinh phân tích về sự khác biệt giữa niềm tin tâm linh và sự thật tâm linh trong thế giới tôn giáo. Các chất liệu và giá trị tâm linh chỉ có thật khi nó thích ứng với thực tế và nó phục vụ tích cực cho cuộc đời.

101. Kinh Devadaha (P. *Devadahassuttam*, H. 天臂經) tương đương *Ni-kiền kinh*.⁹⁸

102. Kinh Năm và Ba (P. *Pañcattayasuttam*, H. 五三經).⁹⁹ Đức Phật dạy không nên quy kết tất cả những gì gặp phải ở hiện tại đều có gốc rễ quá khứ, đồng thời khích lệ tu tập tinh tấn thay vì khổ hạnh, để nhờ lên sự khổ đau bằng việc phân tích nguyên nhân của nó và trải nghiệm hạnh phúc bây giờ và tại đây.

103. Kinh Như thế nào (P. *Kintisuttam*, H. 如何經). Đề cao vai trò của vị Đạo sư, đức Phật khuyên các Tăng sĩ siêng năng truyền bá 37 yếu tố giác ngộ. Để sống hạnh phúc trong cộng đồng, đức Phật khuyên không nên đào sâu sự bất đồng về quan điểm, cách hiểu, không phê phán, không khen mình, chê người; đề cao sự thực hành Chánh pháp để trải nghiệm hạnh phúc của Niết-bàn.

104. Kinh Làng Sāma (P. *Sāmagāmasuttam*, H. 舍彌村經) tương

⁹⁶ 鸚鵡經 (T.01.0026.152.0666c26). Tham chiếu: *Anh Vũ kinh 鸚鵡經* (T.01.0026.170.0703c21); *Đâuđiều kinh 兜調經* (T.01.0078.0887b04); *Anh Vũ kinh 鸚鵡經* (T.01.0079.0888b15); *Phật vị Thủ-ca Trường giả thuyết nghiệp báo sai biệt kinh 佛為首迦長者說業報差別經* (T.01.0080.0891a17).

⁹⁷ Có một phần nội dung tương đồng với M. 26, *Ariyapariyesanāsuttam* (*Kinh Thánh cầu*) và M. 36, *Mahāsaccakasuttam* (*Đại kinh Saccaka*). Tham chiếu: *Tăng thượng tâm kinh 增上心經* (T.01.0026.101.0588a03).

⁹⁸ 尼乾經 (T.01.0026.19.0442b29), có phần tương đồng với M. 27, *Cūlahatthipadopamasuttam* (*Tiểu kinh Dụ dấu chân voi*).

⁹⁹ Tham chiếu: D. 1, *Brahmajālasuttam* (*Kinh Phạm võng*).

đương *Châu-na kinh*.¹⁰⁰ Khẳng định tranh chấp là khổ đau, đức Phật dạy phân tích các nguyên nhân của tranh chấp gồm phần nộ - sân hận, hiềm hận - náo hại, tật đố - xan tham, gian manh - xảo trá, ác dục - tà kiến, cố chấp - khó thuyết phục. Đồng thời, đức Phật dạy 6 kỹ năng sống hòa hợp và 7 phương pháp vượt qua tranh chấp, bất đồng, nhằm góp phần xây dựng gia đình, cộng đồng và quốc gia hạnh phúc.

105. Kinh Thiện Tinh (P. *Sunakkhattasuttam*, H. 善星經). Đức Phật dạy rằng lời tuyên bố chứng đắc trí tuệ, có trường hợp là đúng với sự thật và có khi là do ngã mạn nên nói khống. Theo đức Phật, để đạt được thắng trí, mọi người cần tu tập tâm bất động trước các cảnh, không chấp vào tính sở hữu, không để tham dục và sân hận chi phối, không ỷ lại chính mình, cam kết chữa lành mũi tên khổ đau bằng sự thực tập buông xả và không hận thù.

106. Kinh Bất động lợi ích (P. *Āneñjasappāyasuttam*, H. 不動利益經) tương đương *Tịnh bất động đạo kinh*.¹⁰¹ Khẳng định rằng tham dục, về bản chất là vô thường, trống rỗng, kéo theo hệ lụy, đức Phật hướng dẫn kỹ năng sống bất động trước cảnh trong hiện tại như sau: (i) Tâm quảng đại; (ii) Không chấp dính thế giới vật chất nhờ thấy rõ tính tổ hợp 4 đại của chúng; (iii) Thường quán tưởng Vô sở hữu xứ; (iv) Thực tập tâm Vô sở hữu xứ; (v) Thực tập buông xả và không chấp vào xả.

107. Kinh Gaṇaka Moggallāna (P. *Gaṇakamoggallānasuttam*, H. 算數家目捷連經) tương đương *Toán số Mục-kiến-liên kinh*.¹⁰² Con đường tâm linh kết thúc khổ đau, chứng đắc Niết-bàn bắt đầu bằng sự huấn luyện đạo đức, sống chánh hạnh, giữ oai nghi, sợ hãi các lỗi nhỏ, làm chủ 6 giác quan, làm chủ việc ăn uống, chánh niệm và tỉnh thức trong mọi động tác, thực tập thiền định để tháo mở các trói buộc tâm gồm tham ái, sân hận, hôn trầm thù miên, hối quá và hoài nghi. Ai thực hành theo sự chỉ đường của đức Phật sẽ đạt được giải thoát trong hiện đời.

108. Kinh Gopaka Moggallāna (P. *Gopakamoggallānasuttam*, H. 瞿

¹⁰⁰ 周那經 (T.01. 0026.196. 0752c11). Tham chiếu: *Túc tránh nhân duyên kinh* 息諍因緣經 (T.01. 0085. 0904b27); *A-tỳ-đạt-ma Tập dị môn túc luận* 阿毘達磨集異門足論 (T.26. 1536.7. 0428c16).

¹⁰¹ 淨不動道經 (T.01. 0026.75. 0542b03).

¹⁰² 算數目捷連經 (T.01. 0026.144. 0652a07). Tham chiếu: *Sổ kinh* 數經 (T.01. 0070. 0875a11).

默目犍連經) tương đương *Cù-mặc Mục-kiên-liên kinh*.¹⁰³ Noi gương đức Phật, người khai sáng con đường tinh thức, sau khi đức Phật qua đời, người tu Phật phải nương tựa vào chân lý Phật và đạo đức, sống trong chánh hạnh, hòa thuận, giữ đủ oai nghi, thấy sự nguy hiểm trong các lỗi nhỏ nhặt; học rộng, hiểu Phật pháp nhiều; biết đủ với 4 vật dụng; thực tập thiền định; xem giáo hóa như phép mầu; nỗ lực kết thúc khổ đau, chứng đắc giác ngộ.

109. Đại kinh Mãn nguyệt (P. *Mahāpunṇamasuttam*, H. 滿月大經).¹⁰⁴ Phân tích mắc xích khổ đau, đức Phật chỉ rõ sự dính mắc của thân thể, cảm giác, tri giác, tâm tư, nhận thức bắt đầu từ dục tham, tiếp xúc thiếu chánh niệm; đánh đồng thân và tâm là ngã. Ngài nhắc nhở người tu cần thấy rõ vị ngọt, sự nguy hiểm và sự xuất ly khỏi các đối tượng giác quan, đồng thời hãy chuyển hóa tâm ngã mạn ngủ ngầm; thấy rõ vô thường để không chấp: “Cái này của tôi, cái này là tôi, cái này chính là tự ngã của tôi”, nhờ đó, vượt qua tất cả khổ đau.

110. Tiểu kinh Mãn nguyệt (P. *Cūlapunṇamasuttam*, H. 滿月小經).¹⁰⁵ Nhận diện tác hại của sự bất chánh, đức Phật dạy kỹ năng trở thành người chân chánh, sống với chánh kiến, giao du người tốt; suy nghĩ việc thiện, nói sự thật và hữu ích, hành động chân chánh; có chánh tín, đề cao lương tâm, nghe chân lý Phật, tinh tấn làm việc thiện, tin sâu nhân quả và kiếp sau, thích bố thí giúp người; làm tất cả việc tốt nhất với phương pháp tốt nhất có thể, trở thành người hạnh phúc và hữu dụng.

111. Kinh Bất đoạn (P. *Anupadasuttam*, H. 不斷經). Nhân dịp ca ngợi Tôn giả Sāriputta đạt được đại tuệ và tu thiền sâu sắc, đức Phật dạy các cấp thiền: (i) Hỷ lạc do xa lìa ái dục; (ii) Hỷ lạc do trụ định; (iii) An lạc do xả niệm hỷ; (iv) Thanh tịnh do xả tất cả niệm. Đồng thời, Phật khuyên tu tập 4 thiền vô sắc giới: (v) Hư không vô biên xứ; (vi) Thức vô biên xứ; (vii) Vô sở hữu xứ; (viii) Phi tưởng phi phi tưởng xứ; và Diệt thọ tưởng định; nhờ đó, vượt qua mọi trói buộc, đạt được giác ngộ, giải thoát.

112. Kinh Sáu thanh tịnh (P. *Chabbisodhanasuttam*, H. 六淨經) tương đương *Thuyết trí kinh*.¹¹⁰ Bằng chánh trí, người tu sẽ giải thoát mình khỏi các lậu hoặc, vượt qua các chấp thủ về thân thể, cảm giác, tri

¹⁰³ 瞿默目犍連經 (T.01.0026.145.0653c20).

¹⁰⁴ Tham chiếu: S. 22. 82, *Punṇamā (Mãn nguyệt)*; *Tap. 雜* (T.02.0099.58.0014b12).

¹⁰⁵ Có nội dung giống như A. II. 179; IV. 187. ¹¹⁰ 說智經 (T.01.0026.187.0732a21).

giác, tâm tư, nhận thức; mắt và hình thái, tai và âm thanh, mũi với mùi, lưỡi với vị, thân với vật xúc chạm, ý với những gì được hình dung. Vượt qua ngã mạn tùy miên, người tu trở thành bậc chân tu; chặt đứt các trói buộc tâm (tham ái, sân hận, hôn trầm thù miên, trạo cử hối quá, hoài nghi) và giải quyết khổ đau bằng 4 sự thật Thánh, sống hạnh phúc và thông dong trong đời.

113. Kinh Chân nhân (P. *Sappurisasuttam*, H. 善士經) tương đương *Chân nhân kinh*.¹⁰⁶ Bất luận bối cảnh giai cấp và họ tộc, bậc chân tu theo Phật pháp sẽ đạt được an lạc, giải thoát và được sự kính trọng. Bậc chân tu không khen mình, chê người về sự nổi tiếng, 4 vật cúng dường, học pháp giỏi, giữ giới hạnh, thiếu dục và giản đơn, khát thực nuôi mạng thanh tịnh, sống ở nghĩa địa, ngủ dưới gốc cây, hết tham sân si, chứng 9 cấp thiền định, đạt được trí tuệ, giải phóng khổ đau.

114. Kinh Nên hành trì, không nên hành trì (P. *Sevitabba-asevitabbasuttam*, H. 應習不應習經).¹⁰⁷ Phật dạy tiêu chí đánh giá bản chất hành động trên nền tảng giá trị và tác hại, từ đó, nên làm và không nên làm. Bất cứ hành động thân, lời nói và các ý tưởng, hoặc khi các giác quan tiếp xúc trần cảnh mà làm tăng trưởng điều bất thiện, gây tạo khổ đau như thương tổn mạng sống, lấy của không cho, tà hạnh ngoại tình, nói láo, nói chia rẽ, nói thô ác, nói phù phiếm, vương dính tham ái, giận dữ và tâm hãm hại..., con người nên nỗ lực từ bỏ, vượt qua. Ngược lại, đối với các hành động mang lại hạnh phúc và giá trị cho đời, con người nên theo đuổi như lý tưởng sống.

115. Kinh Đa giới (P. *Bahudhātukasuttam*, H. 多界經) tương đương *Đa giới kinh*.¹⁰⁸ Sau khi khẳng định người trí hiểu sâu về 6 giác quan, 6 đối tượng giác quan, 6 nhận thức giác quan và thuyết tương duyên, đức Phật chỉ ra lý do người ngu dễ bị sợ hãi, thất vọng và hoạn nạn trong khi người trí thì không. Người trí hiểu rõ lạc, khổ, hỷ, ưu, xả, vô minh; vượt qua dục tưởng, sân tưởng, hại tưởng; thành tựu chánh kiến, không phạm tội lỗi, nhất là 5 tội trọng; thấy rõ vô thường và vô ngã, nhờ đó, sống an vui trong đời.

¹⁰⁶ 真人經 (T.01. 0026.85. 0561a20). Tham chiếu: *Thị pháp phi pháp kinh 是法非法經* (T.01. 0048. 0837c21); *Tăng. Tăng* (T.02. 0125.17.9. 0585a18).

¹⁰⁷ Tham chiếu: *自觀心經* (T.01. 0026.109. 0598b07).

¹⁰⁸ 多界經 (T.01. 0026.181. 0723a08). Tham chiếu: *Phật thuyết Tứ phẩm pháp môn kinh 佛說四品法門經* (T.17. 0776. 0712b10); *Tap. 雜* (T.02. 0099.451. 0115c27).

116. Kinh Thôn Tiên (P. *Isigilisuttam*, H. 仙吞經).¹⁰⁹ Tại núi Tiên (*Isigili*), Vương Xá, đức Phật ca ngợi vị Độc Giác, nhờ tu chánh đạo, trọn vẹn đạo đức, thiên định và trí tuệ, nên đã dứt sạch tham ái, nhỏ mũi tên khổ đau, và tự chứng trí tuệ, đạt được giải thoát, đoạn tận tái sinh.

117. Đại kinh Bốn mươi (P. *Mahācattārisakasuttam*, H. 大四十經) tương đương *Thánh đạo kinh*.¹¹⁵ Đức Phật giảng chi tiết về Bát chánh đạo, gồm (i) Tầm nhìn chân chánh; (ii) Tư duy chân chánh; (iii) Lời nói chân chánh; (iv) Hành động chân chánh; (v) Nghề nghiệp chân chánh; (vi) Siêng năng chân chánh; (vii) Chánh niệm hiện tiền; (viii) Đại định nhất tâm, cũng như mối quan hệ giữa trí tuệ, đạo đức và thiên định. Tu tập Bát chánh đạo thông thường sẽ trở thành chân nhân, hưởng phúc báo. Tu tập rốt ráo Bát chánh đạo sẽ chứng quả Thánh nhân, kết thúc luân hồi.

118. Kinh Nhập tức xuất tức niệm (P. *Ānāpānassatisuttam*, H. 入出息念經).¹¹⁰ Đức Phật dạy 16 kỹ năng thở thiền mang lại an lạc, giải thoát, gồm: (i) Chánh niệm thân: Với hơi thở ra vào, biết rõ hơi thở dài hơi thở ngắn, cảm giác toàn thân, và an tịnh thân hành; (ii) Chánh niệm cảm giác: Làm chủ hoan hỷ, hạnh phúc, cảm nhận tâm hành và an tịnh tâm hành; (iii) Chánh niệm tâm: Cảm nhận tâm, tâm hân hoan, tâm định tĩnh, tâm giải thoát; (iv) Chánh niệm về pháp: Quán vô thường, quán ly dục, quán tịch diệt và quán xả ly. Phối hợp với 7 yếu tố giác ngộ, người tu thiền sẽ đạt sự giải thoát khỏi khổ đau.

119. Kinh Thân hành niệm (P. *Kāyagatāsatisuttam*, H. 身行念經) tương đương *Niệm thân kinh*.¹¹¹ Đức Phật dạy kỹ năng chánh niệm về thân (thân hành niệm), gồm làm chủ hơi thở ra vào; tỉnh giác trong khi đi, đứng, nằm, ngồi, co, duỗi, nói, im lặng, động, tịnh, thức, ngủ; quán thân thể gồm 32 yếu tố bất tịnh; quán thi thể bị trương sinh và chỉ còn xương, tro, bụi; nhờ đó, không còn chấp dính vào thân, ngã, ngã sở hữu và những thứ liên hệ đến thân. Như vậy, tu và chứng 4 thiên định để chấm dứt khổ đau.

120. Kinh Hành sanh (P. *Saṅkhārupapattisuttam*, H. 行生經) tương

¹⁰⁹ Tham chiếu: *Tăng. Tăng* (T.02. 0125.38.7. 0723a06). ¹¹⁵ *Śrīmadbhagavadgītā* (T.01. 0026.189. 0735b27).

¹¹⁰ Tham chiếu: *Phật thuyết Trị ý kinh* 佛說治意經 (T.01. 0096. 0919a22); *Tap. 雜* (T.02. 0099.810. 0208a09).

¹¹¹ *念身經* (T.01. 0026.81. 0554c10). Tham chiếu: *Niệm xứ kinh* 念處經 (T.01. 0026.98. 0582b07); *Tăng. Tăng* (T.02. 0125.12.1. 0568a01).

đương Ý hành kinh.¹¹² Đức Phật dạy điều kiện tái sinh theo ý muốn gồm đầy đủ chánh tín, đạo đức, bố thí, đa văn, trí tuệ; chú tâm vào cảnh giới và nơi muốn tái sinh, nhất là lúc gần qua đời. Ngoài những điều trên, nếu chú tâm vào Tâm giải thoát và Tuệ giải thoát, người tu tập sẽ chấm dứt khổ đau, chứng đắc quả Thánh.

121. Kinh Tiểu không (P. *Cūlasuññatasuttam*, H. 空小經) tương đương *Tiểu không kinh*.¹¹⁹ Bằng kinh nghiệm bản thân, đức Phật dạy Tăng đoàn quán tính “không thực thể”, tu tập Không vô biên xứ, Thức vô biên xứ, Vô sở hữu xứ, Phi tướng phi phi tướng xứ và Vô tướng tâm định... để không vướng tâm tưởng vào con người, làng xã, nhà cửa, đại địa, núi, sông; phối hợp với quán vô thường và vô ngã, chấm dứt các lo lắng và khổ đau liên hệ đến tưởng; tâm được giải thoát.

122. Kinh Đại không (P. *Mahāsuññatasuttam*, H. 空大經) tương đương *Đại không kinh*.¹²⁰ Kinh dạy kỹ năng vượt qua ngã mạn, chấm dứt sự nhiễm đắm các sự vật, hiện tượng, sống thiểu dục, đề cao tâm viễn ly, thực tập nội tĩnh, chánh niệm, tỉnh thức, trải nghiệm các hỷ lạc do ly dục, do tu định, do diệu lạc và do xả niệm. Để tiến bộ trong tu học, người tu tập dù gặp nghịch cảnh, không chán nản, bỏ cuộc; dù gặp nhiều người quý trọng, không sanh tâm cống cao; với mọi người, không có tâm thù nghịch; đề cao lòng bi mẫn mang lại lợi lạc cho mọi người.

123. Kinh Hy hữu, vị tăng hữu pháp (P. *Acchariyaabbhutadhammasuttam*, H. 希有未曾有法經) tương đương *Vị tăng hữu pháp kinh*.¹¹³ Tôn giả Ānanda thuật lại 18 điều mâu nhiệm về sự kiện Phật đản: (i) An trú trọn thọ mạng tại cung trời Đâu-suất một cách chánh niệm; (ii) Vào thai mẹ trong chánh niệm; (iii) Ánh sáng thân diệu xuất hiện khi qua đời tại cõi trời Đâu-suất; (iv) Khi vào thai mẹ, có 4 thiên nhân hộ vệ mẫu thân; (v) Trong thai, tác động mẹ sống đức hạnh; (vi) Trong thai, mẹ không có dục tưởng; (vii) Trong thai, mẹ hưởng 5 dục công đức đầy đủ; (viii) Thai nhi đủ các bộ phận, mẹ không mệt mỏi; (ix) Mẹ tái sinh cõi trời Đâu-suất sau 7 ngày sinh; (x) Trụ thai đúng 10 tháng; (xi) Mẹ sinh trong tư thế đứng; (xii) Khi sinh được chư thiên đỡ Ngai sau đó mới đến loài người; (xiii) Khi sinh, thân Ngai không chạm đất; (xiv) Khi sinh ra không bị lấm bẩn máu mủ; (xv) Khi sinh ra có 2 dòng nước nóng, lạnh

¹¹² 意行經 (T.01. 0026.168. 0700b24). ¹¹⁹ 小空經 (T.01. 0026.190. 0736c27). ¹²⁰ 大空經 (T.01. 0026.191. 0738a03).

¹¹³ 未曾有法經 (T.01. 0026.32. 0469c20).

tắm 2 mẹ con; (xvi) Khi sinh ra, đi 7 bước hướng Bắc, tuyên bố sự độc tôn của Ngài; (xvii) Khi sinh ra, hào quang sáng ngời các cõi; (xviii) Cảm thọ được biết đến lúc sinh khởi, lúc trú và diệt, các ý tưởng và tư duy cũng thế.

124. Kinh Bạc-câu-la (P. *Bakkulasuttam*, H. 薄拘羅經) tương đương Bạc-câu-la kinh.¹¹⁴ Tôn giả Bakkula (Bạc-câu-la) tự sự về 80 năm tu hành đặc biệt của Ngài: (i) Không có dục tưởng, sân tưởng và hại tưởng; (ii) Không nhận y phục từ cư sĩ, may y, nhận y Kathina; (iii) Không đi Trai Tăng; (iv) Không để ý tướng chung, tướng riêng của người nữ, không đến chỗ người nữ, không giảng pháp cho người nữ; (v) Không làm Bốn sư và Y chỉ sư của ai; (vi) Không tắm trong nhà tắm, không ốm đau, không dùng thuốc, không nằm giường; không đi an cư mùa mưa tại trú xứ gần làng; (vii) Chỉ mắc nợ thí chủ trong 7 ngày mới xuất gia. Sau đó, Ngài giác ngộ, giải thoát, nhập Niết-bàn trong tư thế thiền tọa bất động.

125. Kinh Điều ngự địa (P. *Dantabhūmisuttam*, H. 調御地經) tương đương Điều ngự địa kinh.¹¹⁵ Nhân câu chuyện Vương tử Jayasena không tin người tu xa lìa được 5 dục lạc, đức Phật dùng ẩn dụ con voi chưa được thuần hóa và ẩn dụ người ở đỉnh núi kể phong cảnh đó cho người dưới chân núi để mô tả cảnh giới lìa ái dục của bậc chân tu, giải phóng khổ đau. Đức Phật khuyến khích các đệ tử sống đạo đức, phòng hộ 6 giác quan, tiết độ ăn uống, chú tâm cảnh giác, vượt khỏi chướng ngại, chánh niệm trong các uy nghi, dứt 5 trói buộc tâm, tu 4 niệm xứ, chứng đắc 4 thiền, đạt được giác ngộ.

126. Kinh Phù-di (P. *Bhūmijasuttam*, H. 浮彌經) tương đương Phù-di kinh.¹¹⁶ Đề cập đến giá trị trị liệu và thiết thực của Phật giáo, đức Phật giải thích kết quả của việc thực tập Bát chánh đạo trong hiện đời là hạnh phúc, giác ngộ và giải thoát, bất luận có ước nguyện hay không. Theo phương pháp đúng, cũng như ép hạt lấy dầu, vắt sữa từ vú bò cái, khuấy sữa làm bơ, và dùng cây khô để nhóm lửa, người thực tập chắc chắn được như ước nguyện.

127. Kinh A-na-luật (P. *Anuruddhasuttam*, H. 阿那律經) tương

¹¹⁴ 薄拘羅經 (T.01.0026.34.0475a11).

¹¹⁵ 調御地經 (T.01.0026.198.0757a03).

¹¹⁶ 浮彌經 (T.01.0026.173.0709c22).

đương *Hữu Thắng Thiên kinh*.¹¹⁷ Tôn giả Anuruddha (A-na-luật) giải thích 2 sự giải thoát. Cùng tu tập từ, bi, hỷ, xả, nếu “tâm giải thoát đại hành” chỉ biến mãn một khu vực, khi chết hành giả sẽ tái sinh vào cõi trời Thiếu Quang, còn “tâm giải thoát vô lượng” biến mãn khắp mười phương, không hận sân, khi chết hành giả sẽ tái sinh vào cõi trời Vô Lượng Quang, Thiếu Tịnh, Vô Lượng Tịnh.

128. Kinh Tùy phiền não (P. *Upakkilesasuttam*, H. 隨煩惱經) tương đương *Trường Thọ Vương bốn khởi kinh*.¹¹⁸ Nhằm giúp mọi người vượt qua nghiệp tranh chấp, đức Phật dạy cách đề cao chánh niệm để phòng phi, không xem mình là nạn nhân của khổ đau, dùng từ bi chuyển hóa hận thù, kết bạn với người trí; sống hòa hợp như nước với sữa, ứng xử bằng tâm từ ái, thiện cảm, quan tâm, tương trợ; tôn trọng và học hỏi sở trường của người khác; thực tập thiền quán để vượt qua các phiền não.

129. Kinh Hiền ngu (P. *Bālapanḍitasuttam*, H. 賢愚經) tương đương *Si tuệ địa kinh*.¹¹⁹ Phật dạy kỹ năng phân biệt kẻ ngu và người trí. Đặc điểm của người trí là nghĩ lành, nói lành, làm lành; vui với sự từ bỏ các ác hành; tự xét mình không làm ác và không bị trừng trị; được an ổn và không sợ hãi; khi chết, tái sinh cõi trời, hưởng thiên lạc hơn vua chúa; khi tái sinh làm người thì sinh trong gia đình quyền quý, giàu có, sống hữu ích và hạnh phúc.

130. Kinh Thiên sứ (P. *Devadūtasuttam*, H. 天使經) tương đương *Thiên sứ kinh*.¹²⁰ Luật nhân quả chi phối mọi thứ ở kiếp này và quyết định sự tái sinh kiếp sau với các cảnh giới, làm người hay vật, hưởng hạnh phúc hay chịu khổ đau. Kẻ gây ác nghiệp sẽ bị trừng phạt bởi luật pháp và luật nhân quả. Quán chiếu tiến trình sự sống bắt đầu từ ấu nhi, thanh xuân, già, bệnh, chết như các thiên sứ nhắc nhở về vô thường để bản thân sống tốt hơn, tu học Phật pháp, chuyển hóa khổ đau.

131. Kinh Nhứt dạ Hiền giả (P. *Bhaddekarattasuttam*, H. 一夜賢者

¹¹⁷ 有勝天經 (T.01.0026.79.0549b03).

¹¹⁸ 長壽王本起經 (T.01.0026.72.0532c09). Tham chiếu: Tăng. 增 (T.02.0125.24.8.0626b11)

¹¹⁹ 癡慧地經 (T.01.0026.199.0759a19). Tham chiếu: *Phật thuyết Nê-lê kinh* 佛說泥犁經 (T.01.0086.0907a10).

¹²⁰ 天使經 (T.01.0026.64.0503a21). Tham chiếu: *Thiết thành Nê-lê kinh* 鐵城泥犁經 (T.01.0042.0826c26); *Diêm-la Vương ngũ thiên sứ giả kinh* 閻羅王五天使者經 (T.01.0043.0828b12); Tăng. 增 (T.02.0125.32.4.0674b16).

經). Tại tinh xá Kỳ Viên, đức Phật dạy rằng cốt lõi của tu thiền là thực tập chánh niệm trong giây phút hiện tại và tại đây. Không hồi ức, sống với kinh nghiệm quá khứ đối với 5 thủ uẩn, 6 giác quan, 6 đối tượng giác quan. Không ước vọng, lo lắng, căng thẳng, sợ hãi về những chuyện chưa xảy ra đối với các đối tượng nêu trên. Không bị vọng niệm hiện tại lôi cuốn vào sự chấp tự ngã. An trụ tâm vào hiện tại tinh thức, vượt qua mọi khổ đau trên đời.

132. Kinh A-nan Nhứt dạ Hiền giả (P. *Ānandabhaddekarattasuttam*, H. 阿難一夜賢者經) tương đương *A-nan thuyết kinh*.¹²¹ Phật giảng kinh này tại tinh xá Kỳ Viên với nội dung tương tự kinh 131, để cao vai trò chánh niệm hiện tiền trong việc giải phóng khổ đau.

133. Kinh Đại Ca-chiên-diên Nhứt dạ Hiền giả (P. *Mahākaccānabhaddekarattasuttam*, H. 大迦旃延一夜賢者經) tương đương Ôn tuyên lâm thiên kinh.¹²² Kinh này được Ngài Mahākaccāna giảng tại thành Vương Xá rằng chánh niệm hiện tiền là hạnh phúc dài lâu.

134. Kinh Lomasakaṅgiya Nhứt dạ Hiền giả (P. *Lomasakaṅgiyabhaddekarattasuttam*, H. 盧夷強耆一夜賢者經) tương đương *Thích trung thiên thất tôn kinh*.¹²³ Tôn giả Lomasakaṅgiya trả lời thiên tử Candana về chánh niệm hiện tiền theo cách được đức Phật dạy trong các bài kinh 131, 132, 133.

135. Tiểu kinh Nghiệp phân biệt (P. *Cūḷakammavibhaṅgasuttam*, H. 小業分別經) tương đương *Anh Vũ kinh*.¹²⁴ Giải thích nguyên nhân thế giới có thiên sai vạn biệt. Đức Phật khẳng định rằng con người là chủ nhân, thai tạng, quyền thuộc, điểm tựa và người kế thừa nghiệp. Theo đó, nhan sắc, sức khỏe, tuổi thọ, tài sản, vị thế, quyền uy, lối sống của con người là do hành vi và thói quen của con người. Ngài khuyến khích con người nỗ lực chuyển nghiệp bằng cách gieo trồng nghiệp mới tích cực thì các nghiệp xấu ác trong quá khứ sẽ trở nên vô hiệu quả.

¹²¹ 阿難說經 (T.01.0026.167.0699c27).

¹²² 溫泉林天經 (T.01.0026.165.0696b26). Giống nội dung kinh 131, 132. Tham chiếu: *Phật thuyết Thiện dạ kinh* 佛說善夜經 (T.21.1362.0881c03).

¹²³ 釋中禪室尊經 (T.01.0026.166.0698c03). Tham chiếu: *Tôn thượng kinh* 尊上經 (T.01.0077.0886a25).

¹²⁴ 鸚鵡經 (T.01.0026.170.0703c21). Tham chiếu: *Đâu-điều kinh* 兜調經 (T.01.0078.0887b04); *Anh Vũ kinh* 鸚鵡經 (T.01.0079.0888b15); *Phật vị Thủ-ca Trường giả thuyết nghiệp báo sai biệt kinh* 佛為首迦長者說業報差別經 (T.01.0080.0891a17); *Phân biệt thiện ác báo ứng kinh* 分別善惡報應經 (T.01.0081.0895b25).

136. Đại kinh Nghiệp phân biệt (P. *Mahākammavibhaṅgasuttam*, H. 大業分別經) tương đương *Phân biệt đại nghiệp kinh*.¹²⁵ Đức Phật dạy rằng tùy theo bản chất tích cực hay tiêu cực của nghiệp mà cảm giác hạnh phúc hay khổ đau có mặt. Do tác động của duyên, sự trở quả của nghiệp là có thật. Người sống tà kiến, gieo nhiều bất hạnh sẽ bị khổ đau ở hiện tại hoặc bị đọa lạc cảnh giới thấp trong kiếp tương lai. Có người gieo nghiệp xấu ở hiện tại nhưng do tác động của nghiệp tốt trong quá khứ của bản thân nên chậm trở quả. Nhân quả là có thật nhưng chuyển nghiệp được nên không có số phận và định mệnh.

137. Kinh Phân biệt sáu xứ (P. *Salāyatanavibhaṅgasuttam*, H. 六處分別經) tương đương *Phân biệt lục xứ kinh*.¹²⁶ Phật giảng về 6 giác quan, 6 đối tượng, 6 xúc, 6 thức, 18 ý hành (6 khổ, 6 ưu, 6 xả), 36 loại hữu tình (18 ý hành tại gia, 18 ý hành xuất gia), 3 cảm thọ, 3 niệm của Đạo sư và Vô thượng điều ngự. Phật khích lệ tu 8 giải thoát: Nội có sắc quán ngoại sắc, nội không sắc quán ngoại sắc, chú tâm trên thanh tịnh, Hư không vô biên xứ, Thức vô biên xứ, Vô sở hữu xứ, Phi tưởng phi phi tưởng xứ và Diệt thọ tưởng định.

138. Kinh Tổng thuyết và biệt thuyết (P. *Uddesavibhaṅgasuttam*, H. 總說分別經) tương đương *Phân biệt quán pháp kinh*.¹²⁷ Tôn giả Mahākaccāna giải thích lời Phật dạy về cách vượt qua sự dao động tâm, không chấp dính, không còn khổ về sanh, già, chết. Khi giác quan tiếp xúc ngoại trần cảnh, không đuổi theo tướng ngoài. Tu tập 4 thiền định để không vướng dính nội trần. Không chấp ngã, tự ngã, ngã sở hữu trong thân thể và sắc pháp, nhờ đó, không còn khát ái, không sợ hãi, không bị khủng bố, đạt được an lạc và giải thoát.

139. Kinh Vô tránh phân biệt (P. *Araṇavibhaṅgasuttam*, H. 無諍分別經) tương đương *Câu-lâu-sầu vô tránh kinh*.¹²⁸ Để giúp mọi người vượt qua khổ đau do nghiệp và thói quen tranh chấp, đức Phật dạy kỹ năng tán dương mặt tích cực của người khác, góp ý khéo và đúng lúc, chú tâm vào

¹²⁵ 分別大業經 (T.01. 0026.171. 0706b12). Tham chiếu: *Đại trí độ luận* 大智度論 (T.25. 1509.24b. 0238b12).

¹²⁶ 分別六處經 (T.01. 0026.163. 0692b22). Tham chiếu: *A-tỳ-đạt-ma Tập dị môn túc luận* 阿毘達磨集異門足論 (T.26. 1536.18. 0440c23).

¹²⁷ 分別觀法經 (T.01. 0026.164. 0694b13). Tham chiếu: *Tap. 雜* (T.02. 0099.43. 0010c19); *Tap. 雜* (T.02. 0099.66. 0017b16).

¹²⁸ 拘樓瘦無諍經 (T.01. 0026.169. 0701b22).

sự an lạc của thanh tịnh và giác ngộ, giao tiếp bằng lời từ ái, không chấp dính ngôn ngữ và hành xử của người khác, thực tập hỷ xả và bao dung.

140. Kinh Giới phân biệt (P. *Dhātuvibhaṅgasuttam*, H. 界分別經) tương đương *Phân biệt lục giới kinh*.¹²⁹ Để vượt qua mọi chấp thủ, đức Phật khuyên mọi người phát triển 4 siêu việt gồm tôn trọng chân lý, phát triển trí tuệ, chia sẻ tuệ giác và trải nghiệm sự tịch tịnh; nhận thức rõ địa, thủy, hỏa, phong, không vốn không phải là tôi, của tôi và tự ngã của tôi; chuyển hóa cảm xúc, vọng tưởng, tham ái, sân hận, vô minh và vượt qua mọi chấp thủ, đạt được giác ngộ và giải thoát.

141. Kinh Phân biệt về sự thật (P. *Saccavibhaṅgasuttam*, H. 諦分別經) tương đương *Phân biệt Thánh đế kinh*.¹³⁰ Phương pháp chấm dứt khổ đau của đức Phật gồm 4 bước: (i) Nhận diện khổ đau của thân và tâm; (ii) Truy tìm nguyên nhân khổ đau từ tham ái, sân hận và si mê; (iii) Trải nghiệm Niết-bàn khi khổ và nguyên nhân khổ đã kết thúc; (iv) Tu Bát chánh đạo gồm sự hoàn thiện trí tuệ, đạo đức và thiên định; nhờ đó, chứng đắc giác ngộ và giải thoát ở hiện đời.

142. Kinh Phân biệt cúng dường (P. *Dakkhiṇāvibhaṅgasuttam*, H. 施分別經) tương đương *Cù-đàm-di kinh*.¹³¹ Dựa vào giá trị đạo đức và sự đóng góp tích cực cho đời, những bậc đáng được cúng dường bao gồm đức Phật, bậc Độc Giác, bậc A-la-hán, bậc Bất lai, bậc Nhất lai, bậc Dự lưu, người đang hướng đến quả Thánh là Tăng Ni và những người đức hạnh. Nhân đây, đức Phật dạy cách cúng dường và bố thí thanh tịnh đối với người cho và người nhận.

143. Kinh Giáo giới Cấp Cô Độc (P. *Anāthapiṇḍikovādasuttam*, H. 教給孤獨經) tương đương *Giáo hóa bệnh kinh*.¹³² Nhằm giúp Anāthapiṇḍika (Cấp Cô Độc) vượt qua cơn đau nhức kinh khủng, Tôn giả Sāriputta và Ānanda hướng dẫn cách thực tập vô ngã đối với 6 giác

¹²⁹ 分別六界經 (T.01.0026.162.0690a19). Tham chiếu: *Phật thuyết Bình-sa Vương ngũ nguyện kinh* 佛說蒞沙王五願經 (T.14.0511.0779a06).

¹³⁰ 分別聖諦經 (T.01.0026.31.0467a28). Tham chiếu: *Tứ đế kinh* 四諦經 (T.01.0032.0814b08); *Tăng. tăng* (T.02.0125.27.1.0643a26).

¹³¹ 瞿曇彌經 (T.01.0026.180.0721c21). Tham chiếu: *Phân biệt bố thí kinh* 分別布施經 (T.01.0084.0903b23); *Hiển ngu kinh*, *Ba-bà-ly phẩm* 賢愚經波婆離品 (T.04.0202.50.0434a01); *Tạp bảo tạng kinh*, *Thập xa vương duyên* 雜寶藏經十奢王緣 (T.04.0203.1.0447a16).

¹³² 教化病經 (T.01.0026.28.0458b28). Tham chiếu: S. 55.26; *Tạp. tạp* (T.02.0099.1032.0269c08); *Tăng. tăng* (T.02.0125.51.8.0819b11).

quan, 6 đối tượng, 6 xúc, 6 nhận thức; địa, thủy, hỏa, phong, không, thức; thế giới này, thế giới khác. Sau khi thực tập có kết quả, Anāthapiṇḍika đã nhẹ nhàng ra đi và tái sinh vào cõi lành.

144. Kinh Giáo giới Channa (P. *Channovādasuttam*, H. 教闍陀經).¹³³ Tuy 2 Tôn giả Sāriputta và Mahācunda động viên Tôn giả Channa hãy kham nhẫn, đồng thời quán chiếu 6 giác quan, 6 đối tượng, 6 nhận thức không phải là ta, sở hữu của ta, tự ngã của ta để vô hiệu hóa cơn đau trên thân, nhưng Tôn giả Channa không chịu đựng nổi, đã tự tử sau đó vì quá đau nhức. Bài kinh dạy phương pháp phi ngã hóa nỗi đau trên thân và nỗi khổ trong tâm, không đánh đồng thân và tâm là tôi, tự ngã của tôi và sở hữu của tôi, nhằm vượt qua hội chứng trầm cảm và tự tử.

145. Kinh Giáo giới Phú-lâu-na (P. *Puṇṇovādasuttam*, H. 教富樓那經).¹³⁴ Được đức Phật xác vấn về lý tưởng truyền bá chân lý, Tôn giả Puṇṇa (Phú-lâu-na) kiên định rằng Ngài không sợ mắng nhiếc, đánh đập, ném đá, dùng hung khí tấn công, thậm chí bị giết chết bởi người dân nước Sunāparanta hung hãn. Giữ được trạng thái an tịnh trong mọi nghịch cảnh và không chấp thủ mọi thứ trên đời là nền tảng thành công trong hành đạo và phụng sự nhân sinh.

146. Kinh Giáo giới Nandaka (P. *Nandakovādasuttam*, H. 教難陀迦經).¹³⁵ Vàng lời Phật dạy, Tôn giả Nandaka giáo giới Ni đoàn về sự vô thường của mọi sự vật hiện tượng gồm 6 giác quan, 6 đối tượng giác quan và 6 nhận thức giác quan vốn không phải là tôi, tự ngã của tôi, sở hữu của tôi; thực tập 7 yếu tố giác ngộ, dùng tuệ giác chặt đứt mọi trói buộc và khổ đau. An trú sự giải thoát bằng tâm (tu thiên) và giải thoát bằng trí tuệ.

147. Tiểu kinh Giáo giới La-hầu-la (P. *Cūḷarāhulovādasuttam*, H. 教羅睺羅小經).¹³⁶ Đức Phật hướng dẫn Rāhula (La-hầu-la) nhận thức sâu sắc rằng 6 giác quan, 6 đối tượng giác quan, 6 tiếp xúc giác quan, về bản chất là vô thường, biến hoại và nếu không làm chủ được sẽ dẫn đến khổ đau. Không nên đánh đồng chúng là tôi, sở hữu của tôi, tự ngã của tôi và không đắm nhiễm vào chúng; đồng thời thực tập ly tham, đạt được giải thoát.

¹³³ Tham chiếu: S. 35. 87; *Tap. 雜* (T.02. 0099.1266. 0347b14).

¹³⁴ Tham chiếu: S. 35. 88; *Tap. 雜* (T.02. 0099.311. 0089b01); *Phật thuyết Mãn nguyện tử kinh* 佛說滿願子經 (T.02. 0108. 0502c05).

¹³⁵ Tham chiếu: *Tap. 雜* (T.02. 0099.276. 0073c09).

¹³⁶ Tham chiếu: S. 35.121; *Tap. 雜* (T.02. 0099.200. 0051a15).

148. Kinh Sáu sáu (P. *Chachakkasuttam*, H. 六六經) tương đương *Thuyết xứ kinh*.¹³⁷ Từ sự tiếp xúc của 6 giác quan với 6 đối tượng, phát sinh 6 nhận thức, 6 cảm nhận và 6 ái luyến giác quan. Nhận diện quá trình sinh khởi và hoại diệt của mọi sự vật, người tu tập sẽ không chấp “tự ngã” đã sinh và diệt nơi tôi, nhằm chám mọi nhiễm đắm, làm chủ bản thân để các năng lượng ngũ ngấm của tham ái, sân hận, si mê không thể xuất hiện, tăng trưởng và dẫn bị tiêu diệt.

149. Đại kinh Sáu xứ (P. *Mahāsālāyatānikasuttam*, H. 大六處經).¹³⁸ Tu tập 37 yếu tố giác ngộ, đặc biệt là Bát chánh đạo, phát huy sự thấy biết như thật về 6 giác quan, 6 đối tượng giác quan, 6 tiếp xúc... tạo ra cảm giác khổ, vui và trung tính. Người tu tập sẽ không nhiễm đắm bất cứ thứ gì trên đời, nhờ đó, 5 nhóm nhân tính không có mặt trong tương lai, tham ái kết thúc, thân và tâm được an lạc.

150. Kinh Nói cho dân chúng Nagaravinda (P. *Nagaravindeyyasuttam*, H. 頻頭城經).¹³⁹ Nhờ tu tập có phương pháp, ở nơi an tịnh, không có điều kiện khởi lên sự ham thích hình thái, âm thanh, các mùi, vị, vật thể xúc chạm và đối tượng, các bậc chân tu nỗ lực chuyển hóa tham ái, sân hận, si mê, làm chủ được cái thấy, cái nghe, cái ngửi, cái biết, do vậy, đáng được tôn kính và cúng dường.

151. Kinh Khất thực thanh tịnh (P. *Pinḍapātapārisuddhisuttam*, H. 乞食清淨經).¹⁴⁰ Nhận diện bản chất “không thực thể” trong mọi sự vật, người tu tập khi các giác quan tiếp xúc với đối tượng của chúng, cần làm chủ tâm, không tạo điều kiện cho tham ái, sân hận, si mê xuất hiện. Tinh tấn soi xét bản thân đã chám dứt được 5 dục lạc, 5 trói buộc tâm chưa? Luôn tự hỏi bản thân đã tu tập 4 niệem xứ, 4 tinh tấn, 4 như ý túc, 5 năng lực, 7 giác ngộ, thiên định, thiên tuệ hay chưa, để quyết tâm tu tập đạt được trí tuệ và giải thoát.

152. Kinh Căn tu tập (P. *Indriyabhāvanāsuttam*, H. 根修習經).¹⁴⁹ Khác với cách ẩn sĩ Bà-la-môn lánh đời bằng sự bịt mắt, che tai, đức Phật dạy kỹ năng buông bỏ sự dính mắc khi 6 giác quan vẫn tiếp xúc 6 đối tượng hằng ngày, dù hài lòng hay không hài lòng. Các Tăng sĩ nên tinh

¹³⁷ 說處經 (T.01.0026.86.0562a19). Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02.0099.304.0086c23).

¹³⁸ Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02.0099.305.0087a27).

¹³⁹ Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02.0099.280.0076c03).

¹⁴⁰ Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02.0099.236.0057b03); *Tăng. 增* (T.02.0125.45.6.0773b20).

¹⁴⁹ Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02.0099.282.0078a22).

tấn tu pháp lành, thực hành thiền để không hối hận, trở thành bậc Đạo sư xứng đáng và có trách nhiệm hướng dẫn mọi người giải phóng khổ đau.

Tóm lại, *Kinh Trung bộ* là một tuyển tập 152 kinh không quá dài và cũng không quá ngắn, bao gồm hầu hết các lĩnh vực Phật giáo như cuộc đời đức Phật (từ quá khứ đến quá trình tâm đạo, tu tập và chứng đắc quả vị tối thượng), nhận thức luận, các phẩm chất đạo đức cao thượng của người xuất gia, đời sống các vị Thánh giả trong Tăng đoàn, lộ trình tu tập thiền định, phương pháp thực tập thiền quán, các trạng thái giải thoát bằng tâm và tuệ, tinh thần độ sanh của bậc Đạo sư, các giai thoại hồng hóa đặc biệt của đức Phật, các quan điểm sai lầm của ngoại đạo sư (về tự ngã, nghiệp, thế giới, nhân sinh, lộ trình tu học) ... Nói tóm lại, 152 bài kinh này đã mô tả gần như đầy đủ bức tranh đời sống Tăng đoàn, triết lý Phật giáo và những vấn đề liên hệ. Theo Hòa thượng Thích Minh Châu, “*Kinh Trung bộ* là một trong những bộ kinh quan trọng nhất của *Kinh tạng Pāli*.” “*Kinh Trung bộ* đặt nặng về phần chánh tri kiến và các phương pháp tu hành, nhất là những phần tế nhị trong địa hạt tu trì của vị Tỷ-kheo.”¹⁴¹ Hoặc “đọc *Kinh Trung bộ*, chúng ta đi sâu vào giáo lý và tư tưởng, đặt nặng về những phản ứng tâm lý tế nhị của người tu hành khi đạt đến những quả vị tối cao”. Hòa thượng còn cho rằng, “*Chùa học Kinh Trung bộ* là chùa năm được tinh hoa của đạo Phật Nguyên thủy. Chùa nghiên cứu *Kinh Trung bộ* rất có thể rơi vào những lệch lạc định nghĩa các danh từ chuyên môn trong đạo Phật mà đức Phật đã dày công định nghĩa, mỗi khi Ngài thuyết giảng giáo lý của Ngài.”¹⁵¹

Ấn bản lần này được đánh số theo hệ thống của Viện Nghiên cứu Thiền quán (*Vipassana Research Institute*) tại Ấn Độ, hay còn gọi là ấn bản của kỳ kết tập Tam tạng Thánh điển Pāli lần thứ sáu, để việc đối chiếu với ấn bản Pāli và các bản dịch quốc tế được thuận lợi hơn. Đồng thời, ấn bản mới này cũng bổ túc thêm một số nội dung trong chú thích hoặc các tựa đề kinh bằng chữ Hán để dễ dàng đối chiếu giữa 152 kinh trong *Kinh Trung bộ* và 222 kinh trong *Trung A-hàm kinh* thuộc Thuyết Nhất Thiết Hữu bộ.

Cầu mong Chánh pháp lan truyền khắp nơi, trời, người và chúng sinh các cõi đều được ân triêm lợi lạc.

TP. Hồ Chí Minh, ngày 19-9-2019
THÍCH NHẬT TỪ

¹⁴¹ Lời giới thiệu, tập III, 1974. Lời giới thiệu, tập I, 1986.

SÁCH THAM KHẢO

I. TAM TẠNG PALI VÀ BẢN DỊCH TIẾNG ANH

Aṅguttara-nikāya, 6 vols, ed by R. Morris, E. Hardy & C.A.F. Rhys Davids (London: PTS, 1885-1910); *The Book of the Gradual Sayings (Aṅguttara Nikāya)*, or *More-Numbered Suttas*, vol. I-II, tr. by F.L. Woodward (London: PTS, 1989-92, 1st Ed. 1932-3); vol. III-V, tr. by E.M. Hare (London: PTS, 1988-94, 1st Ed. 1934-6).

Dīgha Nikāya, 3 vols, ed by T.W. Rhys Davids & J. E. Carpenter (London: PTS, 1890-1911); tr by T.W. and C.A.F. Rhys Davids, *Dialogues of the Buddha*, 3 vols. (London: PTS, 1992, 1st Ed. 1899-1921); bản dịch khác, tr. by Maurice Walshe, *The Long Discourses of the Buddha*, London: Wisdom Publications, 1995, in one volume.

Majjhima-nikāya, 4 vols, ed by V. Trenck, R. Chalmer & Mrs. Rhys Davids (London: PTS, 1888-1925); tr by I.B. Horner, *The Collection of the Middle Length Sayings*, 3 vols., PTS Translation Series No. 30, (London: PTS, 1993-5, 1st Ed. 1954-9); also tr. Bhikkhu Ñāṇamoli and revised by Bhikkhu Bodhi, *The Middle Length Discourses of the Buddha*. (Boston, Mass.: Wisdom, 1995) in one volume.

Samyutta-nikāya, 5 vols, ed by L. Feer & Mrs C.A.F. Rhys Davids (London: PTS, 1884-1925); *The Book of the Kindred Sayings*, or *Grouped Suttas*, 5 vols, vols. I-II, tr. by Mrs. Rhys Davids, assisted by Sūriyagoda Sumangala Thera and F.L. Woodward. (London: PTS, 1993-4, 1st Ed. 1917-22); vols. III-V, tr. by F.L. Woodward, ed. by Mrs. Rhys Davids. (London: PTS, 1992-4, 1st Ed. 1925-30).

Vinaya Piṭaka, 5 Vols, (London: PTS, 1938-66); tr. by I.B. Honer, *The Book of the Discipline*, 6 vols. vols. I, II & III (*Suttavibhaṅga*), (London: PTS, 1992-3, 1st Ed. 1938-42); vol. IV (*Mahāvagga*); vol. V. (*Cullavagga*); vol. VI. (*Parivāra*). (London: PTS, 1992-3, 1st Ed. 1951-2 & 1966).

II. ĐẠI TẠNG KINH NAM TRUYỀN, BẢN BẠCH THOẠI

《佛光大藏經阿含藏總索引》, [3 冊], 佛光大藏經編修委員會, 高雄縣: 佛光, 1985.

《南傳大藏經總目錄》, 水野弘元編 [韓國民族社 影印版].

《南傳大藏經總索引》, 水野弘元. 東京: 1986 縮刷版 [2 冊].

《漢譯南傳大藏經》, 譯經人: 吳老擇、釋慧嶽、葉慶春、關世謙、郭哲彰等, 演培法師為監修, 元亨寺版 CBETA, truy cập [tháng 1/2020]: <https://tripitaka.cbeta.org/mobile/index.php?index=N>

Pāli Tipiṭaka 《巴利三藏列表》, không rõ soạn giả, truy cập [tháng 1/2020]: <http://ibc.ac.th/ch/node/3819>

Pāli Tipiṭaka 《巴利三藏列表》, *Tipitaka Mandarin*, không rõ soạn giả, gồm 429 trang Jpeg, truy cập [tháng 1/2021]: https://www.facebook.com/Tipitaka-Mandarin-410480096184681/photos/?tab=album&album_id=411202936112397

Tipitaka Mandarin 《漢譯南傳大藏經》, 70 vols, truy cập [tháng 1/2020]: <https://www.sariputta.com/tipitaka/mandarin>

III. TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU BẠCH THOẠI

印順, 《雜阿含經論會編》. 台北: 正聞出版社, 1983 年。

小野玄妙, 《佛教經典總論》. 楊白衣譯. 台北市: 新文豐, 1983.

常盤大定, 《譯經總錄》. 東京: 國書刊行會, 1973.

方廣錫, 《佛教大藏經史: 八--十世紀》. 北京: 中國社會科學, 1991.

王文顏, 《佛典漢譯之研究》. 台北市: 天華, 1984.

IV. TÀI LIỆU TIẾNG VIỆT ĐỌC THÊM

Thích Nhật Từ, *Tổng mục lục Tam tạng Pali*. NXB. Hồng Đức, Hà Nội, 2021.

Thích Nhật Từ, *Mục lục Tam tạng Đại Chánh*. NXB. Hồng Đức, Hà Nội, 2021.

Thích Nhật Từ, *Tổng mục lục Tam tạng Phật giáo*. NXB. Hồng Đức, Hà Nội, 2021.

Thích Nhật Từ, *Thư mục tham khảo Tam tạng Đại Chánh*. NXB. Hồng Đức, Hà Nội, 2021.

